

ADALBERTINUM

STAVEBNĚ HISTORICKÝ PRŮZKUM

V L A S T I M I L K R Č M Á Ř R O M A N A R O S O V Á E V A K R Č M Á Ř O V Á
2 0 1 6

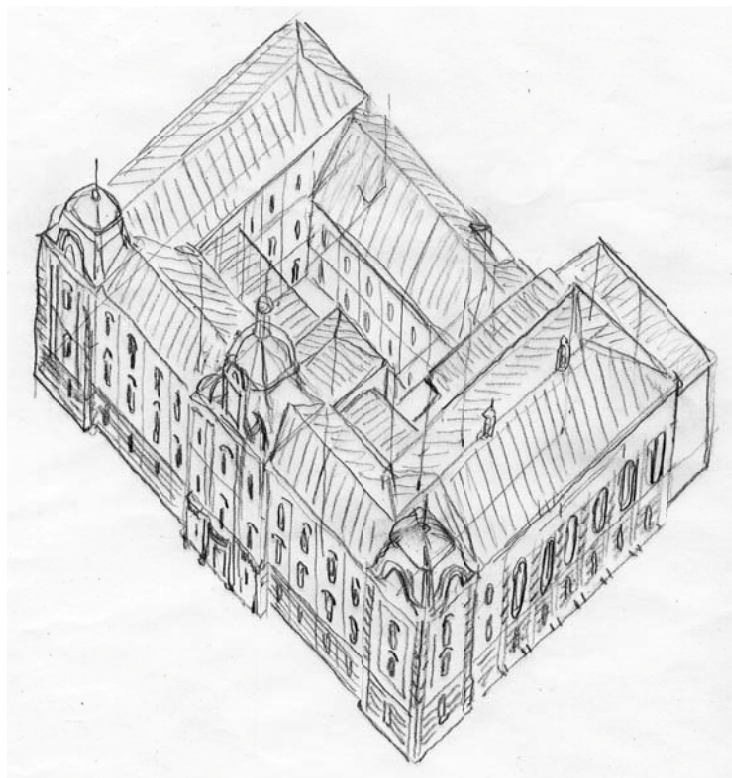
Obsah

1	Titulní list	2	10	Obrazové a plánové přílohy	19
2	Anotace a úvod	3	11	Dokumentace historického vývoje	19
3	Dějiny objektu	4		Mapy	19
4	literatura a prameny	10		Vyobrazení	19
	Seznam literatury:	10		Plány	19
	Seznam pramenů:	10	12	Dokumentace současného stavu	19
5	Rozbor objektu	11	13	Kresebná dokumentace	19
	Urbanistické vztahy	11	14	Srovnávací materiál	19
	Architektonická kompozice	11	15	Grafické vyhodnocení	19
	Dispozice a interiér	11	16	Fotodokumentace současného stavu	19
	Konstrukční a materiálová skladba	11	17	Inventarizace prvků	19
6	Stavební historie	13			
7	Hodnocení objektu	16			
	Hodnoty kulturně historické	16			
	Hodnocení stavebně technické	16			
8	Závady	17			
9	Náměty	18			

Poděkování

Děkujeme tímto za vstřícnost a trpělivou spolupráci zaměstnancům Kulturní a vzdělávací společnosti Adalbertinum a paní Janě Sedlářové zastupující Statutární město Hradec Králové.

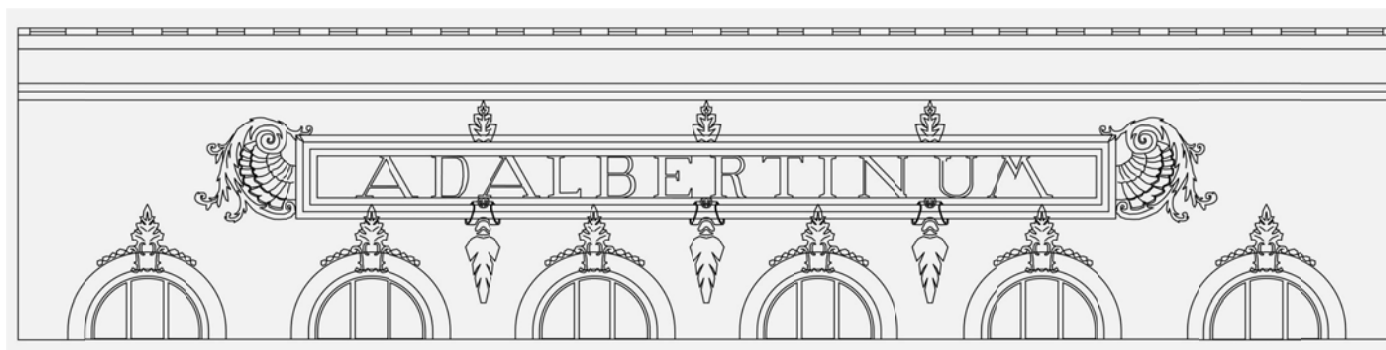
Autoři

1
TITULNÍ LIST

1 TITULNÍ LIST

Akce
SPOLEČENSKÝ DŮM ADALBERTINUM Stavebně historický průzkum
Objednatel
STATUTÁRNÍ MĚSTO HRADEC KRÁLOVÉ Československé armády 408/51, 502 00 Hradec Králové
Zastoupení
MUDr. Zdeněk Fink, primátor města Ing. Valentýn Avramov a Jana Sedlářová ve věcech technických
Zhotovitel
ARCHITEKTI KRČMÁŘOVI Tyršova 1761/14, 702 00 Ostrava eavkrmarovi@volny.cz , +420 602 322 562
Autoři průzkumu
Akad. arch. Vlastimil Krčmář Akad. arch. Eva Krčmářová Mgr. Romana Rosová Mgr. Martin Strakoš, odborná spolupráce
Autor kresebné dokumentace
Akad. arch. Vlastimil Krčmář
Identifikace objektu
ADALBERTINUM SPOLEČENSKÝ DŮM ČR, kraj Královéhradecký, obec Hradec Králové katastrální území Hradec Králové, parc. č. 280 st, ulice Československé armády č. p. 300/51, Hradec Králové 502 00
Vlastnické právo
Statutární město Hradec Králové
Památková ochrana
nemovitá kulturní památka rejstříkové číslo Ústředního seznamu nemovitých kulturních památek ČR (ÚSKP) 3451/8-4703 území Městské památkové rezervace, rejstříkové číslo ÚSKP 1010

TEXTOVÁ ČÁST

2

ANOTACE A ÚVOD

2 ANOTACE A ÚVOD

Anotace

Adalbertinum, nemovitá kulturní památka na území městské památkové rezervace, náleží k monumentálním budovám, které v posledních letech 19. století zakládají moderní velkoměsto Hradec Králové. Víceúčelový dům katolických spolků, situovaný po zrušení pevnosti na okružní třídě, představuje architekturu pozdního historismu, jejíž ambice se upínají ke klasickým vzorům. Eklekticky vyznívá jak o hmotové rozložení domu, tak volba výrazových prostředků. Poměrně honosný exteriér čtyřkřídle budovy obaluje komplikovaně skloubený interiér s řadou funkcí. Po stránce stavebně technické jde o produkt solidního, přiměřeně progresivního, stavitelství. Kromě tradičních zděných a tesařských technologií se již běžně využívá pro horizontální konstrukce betonu i železa.

Adalbertinum je v současnosti sídlem Hradecké kulturní a vzdělávací společnosti. Funkční skladba obsahuje hlavní prostory společenské, především velký sál, dále studio, učebny, tělocvičnu, restaurační provoz. Značný podíl zaujímají obslužné a technické místnosti včetně hygienického zázemí.

V hodnocení památky vyznívá příznivě zejména urbanistické začlenění do kontextu historického rámce a svébytná identita domu s dominantami průčelních věží. Zaznamenané závady vyplývají především z exploatace historické budovy předimenzovanou společenskou aktivitou. Využívání vyvolává opakovaně dílčí a nesourodé přestavby, reorganizaci komunikačních cest a bezohledné bytnění restauračních provozů s vysokými nároky na hygienické zázemí a techniku prostředí. Původní konstrukce a uměleckořemeslné prvky jsou redukovány modernizacemi, které opakovaně cílí tvořit „*důstojný stánek kultury, vybavený podle požadavků současné techniky.*“

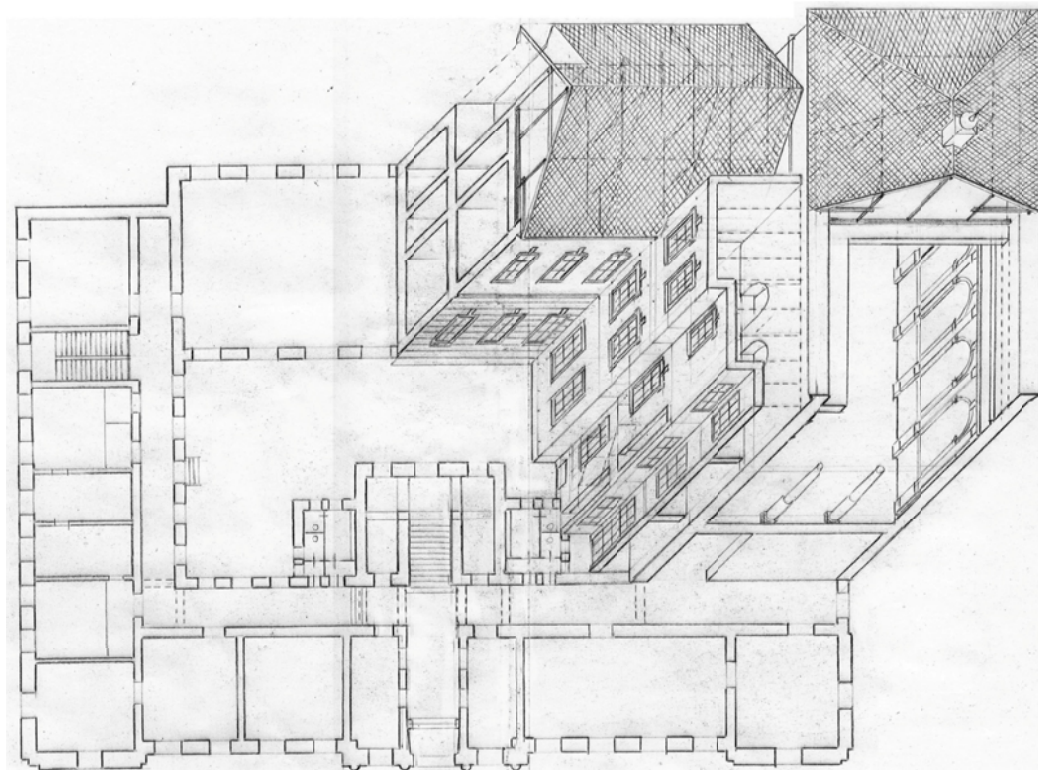
Úvod

Stavebně historický průzkum budovy Adalbertina, nemovité kulturní památky, vzniká na základě požadavku vlastníka Statutárního města Hradce Králové. Průzkum soustřeďuje informace o vývoji a aktuálním stavu této monumentální památky na úrovni současného poznání. Analýzou dostupných pramenů dospívá k vyhodnocení.

Z archivních pramenů jsou prostudovány materiály ze stavebního archivu Magistrátu města Hradce Králové, Státního okresního archivu v Hradci Králové, Muzea východních Čech v Hradci Králové, Národního památkového ústavu, územního pracoviště v Josefově, a další. Dále jsou provedeny rešerše z literárních pramenů a dohledány ikonografické záznamy vývoje budovy.

Důležitým zdrojem poznání je terénní průzkum domu, prováděný v měsících lednu až dubnu roku 2016. Detailní seznámení se současným stavem této živé památky otvírá řadu problematických procesů, které směřují k optimální péči o historické dědictví poměrně nedávné minulosti. Právě tyto objekty se velmi významně podílí na obraze města, jsou stále kulturně a společensky využívány.

Autoři

3 DĚJINY OBJEKTU

3 DĚJINY OBJEKTU

Budova vznikla na severozápadě města, těsně pod historickým jádrem, na místě staré vojenské prádelny, která byla součástí pevnosti Hradec Králové. Pevnost byla vystavěna v letech 1766-1789 v reakci na prohrané prusko-rakouské války jako obrana proti Prusům. Založena byla podle francouzského vzoru na půdorysu osmicípé hvězdy s vnitřními pětibokými bastiony a vysunutými trojúhelníky raveliny. Uvnitř pevnosti, kde zůstalo staré město obklopené ještě středověkými hradbami, byla stavební uzávěra, což na téměř století omezilo rozvoj města. Teprve ve 2. polovině 19. století se začalo hovořit o zrušení pevnosti, neboť ze strategického hlediska již byla zbytečná – nepřítel ji obešel. Její nepotřebnost ukázala především bitva u Hradce Králové roku 1866. Důležité bylo také to, že pevnost bránila dalšímu rozvoji města. Rozhodnutí o zrušení urychlila i výstavba železnice roku 1887. V roce 1880 předložily vojenské úřady podmínky, za kterých mohla být pevnost zrušena, pozemky včetně pevnostních objektů byly oceněny a 18. července 1884 byla pevnost oficiálně zrušena. V říjnu pak proběhlo první pokusné boření hradeb, pojaté jako veřejná slavnost. Zákaz stavět uvnitř pevnosti byl zrušen již v 60. letech 19. století a následně začínají rychle po sobě vznikat veřejné stavby hospodářského (plynárna 1869, vodárna 1872), zdravotního (nemocnice 1885) i společenského charakteru (reálka 1874, sokolovna 1884, divadlo 1885). Teprve roku 1893 předložilo rakouské ministerstvo financí parlamentu návrh zákona o prodeji pevnostních objektů a pozemků obci. Ve stejném roce obec začala s bouráním fortifikačních staveb, které trvalo až do konce 1. světové války. Již v roce 1884 město vyhlásilo soutěž na regulační plán, který měl na nově získaném území (kolem 150 ha) rozmístit obytnou a veřejnou zástavbu. Účastníci měli řešit založení nových částí města s využitím vymožeností moderního stavitelství při respektování stávajícího města včetně nábřeží, komunikací, mostů i zeleně. Vítězný návrh (1. cena nebyla udělena) architektů Josefa Reitera a Aloise Štěpána se stal podkladem pro první územní plán města, vypracovaný roku 1890 Ing. Josefem Zámečnickem. Ten byl roku 1904 doplněn o myšlenku vést v původní stopě hradebního příkopu městského historického jádra novou okružní třídu. V roce 1897 byl vyhlášen asanační zákon, podle něž budovy postavené na bývalých pozemcích pevnosti byly na 10 let osvobozeny od domovní daně. To zapříčinilo stavební boom, v němž vznikly také budovy školních, internátních a spolkových institucí (škola pro umělecké zámečnictví, klášter a internát školských sester, internátní domov pro chlapce Borromeum, ústav hluchoněmých Rudolfinum, Adalbertinum) po obvodu Pospíšilovy třídy a historického návrší.¹

Budova vznikla jako zázemí pro činnost Politického družstva tiskového pod ochranou sv. Jana Nepomuckého. Družstvo bylo založeno r. 1893 na popud tehdejšího královéhradeckého biskupa Edvarda Jana Brynychy.² Původně sídlilo v biskupském kněžském semináři, kde ale bylo podle předsedy, kapituliního děkana Msgr. Aloise Frýdka jen trpěno, či dokonce zabíralo potřebné místo, a prostory zdaleka nedostačovaly potřebám Družstva. Proto tehdejší biskup Edvard Brynych inicioval stavbu vlastního spolkového domu. Náklady, přesahující 200.000 K, zčásti hradila sbírka mezi kněžstvem královéhradecké diecéze.³

¹ Panoch, Pavel: Hradec Králové. Průvodce po architektonických památkách od středověku do současnosti. Praha 2015, s. 13-16, Zikmund, Jiří – Pospíšilová, Jaroslava: Fotoalbum města Hradce Králové 1866-1918. Hradec Králové 2000, s. 16-17.

² Edvard Jan Brynych (1846-1902), od r. 1893 královéhradecký biskup. Známý jako publicista a spisovatel, podporovatel katolických spolků, pro něž nechal ve městě postavit několik budov, kromě Adalbertina např. Borromeum nebo Rudolfinum. Významný organizátor katolického spolkového, náboženského a politického života. Podporoval rovněž vznik sportovní organizace Orel. Zastávce českých národních zájmů.

³ Zpráva o prvním diecézním sjezdu katolíků a o diecézním spolkovém domě „Adalbertinum“ v Hradci Králové. Hradec Králové 1897, s. 219, Panoch., Pavel: Hradec Králové, s. 112.

Činností Družstva mělo být: „vydávati a šířiti politické a beletristické časopisy, periodické spisy, brožury a knihy psané v duchu katolickém, zakládati knihovny, pořádati přednášky a literární sjezdy v kterémkoliv místě diecéze královéhradecké, ...pořádati tomboly, divadelní představení a zábavy vůbec ve prospěch spolku, podporovati dobrou literaturu i spisovatele píšící v duchu katolickém a zvelebovati katolický tisk.“ K této činnosti potřebovalo Družstvo dostatek místností, v prvé řadě velký reprezentační sál, dále redakční a administrativní místnosti pro časopis Obnova, prostory pro Jednotu katolických tovaryšů, diecézní Jednotu Cyrillskou, nebo pro příležitostné ubytování kněží. Po místostarostovi Pospíšilovi získalo knihtiskárnu, která byla umístěna v nevhodných prostorách, kde nebyly ani důstojné kanceláře. Rovněž se uvažovalo o zřízení restaurace se zahrádkou, která by přinesla i finanční příspěvek, příp. o založení diecézního muzea. Také se ukázalo jako potřebné sjednotit všechny katolické spolky v diecézi na jednom místě, navíc se blížilo 900. výročí umučení sv. Vojtěcha, které chtěla diecéze důstojně oslavit. Stavba spolkového domu tedy byla nanejvýš potřebná.⁴

První návrh a předběžný rozpočet vypracoval královéhradecký architekt Viktor Weinhengst.⁵ Tento návrh byl předložen k připomínkování Ing. Františku Hellmannovi z Jaroměře,⁶ který měl příp. předložit i svůj návrh. Hellmann vypracoval hned 4 návrhy a ty byly spolu s Weinhengstovým předloženy výboru Družstva. Výbor nakonec vybral jeden z návrhů Hellmannových.⁷ Vítězný návrh byl předložen ke schválení valné hromadě 23. srpna 1895. Valná hromada schválila stavbu diecézního domu i jeho umístění pod okresním hejtmánstvím vedle seminářské zahrady. Plán byl přijat s tím, že ho výbor ještě prozkoumá. Stavba měla být zadána po vypsání konkurzu jednomu staviteli, druhý měl působit jako dozor.⁸

18. prosince 1895 koupilo Družstvo pozemek č. 280/2, na němž stála někdejší vojenská prádelna a bělidlo.⁹

Kromě výboru plány a rozpočet přezkoumal také c. k. vrchní inženýr Václav Řepiš z Hradce Králové, který konstatoval, že plán je slušný a rozpočet přiměřený. Výbor tedy přistoupil k vypsání konkurzu na zhotovitele stavby. Konkurz byl vydán v denících Čech a Národní politika a v týdenících Český východ a Obnova. Práce zednické, nádenické, kamenické, kovářské, tesařské, pokrývačské, sochařské a štukatéřské v ceně 85.008 zl. 44 kr. měl provést jeden podnikatel, práce klempířské (3053 zl. 99 kr.), truhlářské (7078 zl. 50 kr.), zámečnické (4025 zl. 10 kr.), sklenářské 1771 zl. 42 kr.), natěračské (1962 zl. 54 kr.) a dlaždičské (490 zl. 30 kr.) mohly být zadány i samostatně. Plány byly k nahlédnutí od 19. do 31. března 1896 vždy od 10 do 12 a od 16 do 19 hod. ve spolkových místnostech na Velkém náměstí 34. Po zhodnocení nabídek byly stavební práce zadány Ing. Františku Hellmannovi, truhlářské práce Josefu Hlavatému z Pražského předměstí, zámečnické práce Františku Paulíkovi z Hradce Králové, klempířské práce Štěpánu Paulovi z Hradce Králové, sklenářské práce Josefu Hozovi z Kuklen a natěračské práce Josefu Komárkovi z Chrudimi. Ostatní práce provedl výbor ve vlastní režii – kachlová kamna dodal Matěna z Velkého Třebešova, železná kamna Klicpera ze Sadské a Seykora z Prahy, malířské práce provedli Nejedly z Nového Bydžova a

Hejman a Tichý z Hradce Králové, rolety dodali Včelák z Libčan a Knepr, Thoř a Flegel z Hradce Králové. Nábytek Družstvo zakoupilo u firem Gottwald a Stoupa z Prahy a Knepr z Hradce Králové, velká zrcadla u firmy Kieslich z Hradce Králové a kulečník u Neubauera z Prahy. Vodovod zhotovila firma Waldek a Wagner z Prahy, elektrické zvonky firma Spitra z Prahy. Dozor nad stavbou převzal architekt Viktor Weinhengst.¹⁰

17. března 1896 oznámilo Družstvo purkmistrovskému úřadu, že zamýšlí na stavební parcele 280/2 (bývalá vojenská prádelna a bělidlo¹¹) postavit spolkový dům, který měl být rozdělen takto: v přízemí restaurace, byt hostinského, místnosti pro katolické tovaryše, časopis Obnova, knihtiskárna, v 1. patře diecézní muzeum, spolkový sál a několik soukromých bytů, ve 2. patře kaple a několik soukromých bytů. Družstvo předložilo plány a žádalo o povolení stavby.¹²

Obecní kronika k tomu v dubnu 1896 píše: „*Politické družstvo tiskové pod ochranou sv. Jana Nep. rozhodlo se postaviti na pozemku pod seminářem od obce koupeném, v místě, kde stávalo vojenské prádlo, kněžský diecesální dům, jenž by po sv. Vojtěchu, rozeném v Libici v diecesi Královéhradecké, nazval se Adalbertinum. Plán Adalbertina zhotovil p. Frant. Hellmann, stavitel a geometr v Jaroměři. Náklad rozpočten byl na 78.381 zl. 95 kr.*“¹³

Nejprve bylo nutno zbořit starou vojenskou prádelnu, která stála na vybraném pozemku, resp. její část, která náležela družstvu (druhá část patřila městu). Bourání začalo 19. března 1896. Přestože původně chtělo Družstvo využívat část prádelny patřící obci v průběhu stavby jako stavební kancelář a chtělo ji nechat zbořit až po dokončení stavby, nakonec požádalo v březnu 1896 purkmistrovský úřad, aby mohlo zbořit i část prádelny, patřící obci, protože na staveništi bylo málo místa pro uskladnění stavebního materiálu. Nemohlo ale zaplatit za přenechání zbytku budovy 1500 zl., jak město požadovalo, a nabízelo odkup za 600 zl. Pokud by to město neakceptovalo, nabídlo Družstvo, že prádelnu rozebere vlastním nákladem a materiál odkoupí. S touto nabídkou město souhlasilo.¹⁴

27. března 1896 se na staveništi sešla komise purkmistrovského úřadu, aby shlédla předložené plány a vyslechla sousedy, jestli má někdo proti stavbě námítky. Ing. Václav Řepiš, který zastupoval okresní hejtmánství, upozornil na existenci dlouhé a vysoké hradební zdi, která se nacházela mezi stavenišťem a zahradou čp. 81 v užívání hejtmánství a která nebyla v dobrém stavu. Než se vyšetří, kdo je majitelem této zdi a má nést náklady na opravu, navrhl Ing. Řepiš odročení komisionálního jednání na 4 týdny. Při dalším komisionálním jednání 13. dubna stále ještě nebylo jasné, kdo je majitelem zdi. Aby se však stavba Adalbertina neprotahovala, rozhodl úřad, že by Družstvo mělo opěrnou zeď opravit a zajistit k ní do budoucna přístup. Komise dále upozornila na to, že budova bude podél dvou stran obklopena zdmi o výšce 4, resp. 5 m, které stojí méně než 2 m od budovy, a tudíž okna místností obrácených na tyto strany budou zastíněná a místnosti tmavé a vlhké. Rovněž místnosti obrácené do poměrně malého středního dvora budou trpět nedostatkem vzduchu a světla. Projektované zastavění parcely tedy neodpovídalo § 10, odst. 2 stavebního řádu. Stavebnímu řádu také odporovaly projektované rizality, které měly překročit ustanovenou stavební čáru o 75, resp. 105 cm, což by zúžilo chodník s předepsanou šířkou 3 m o 1/3. Také plánované dva východy ze sálu byly shledány jako nedostačující a komise doporučila, aby byl další východ veden přes spojovací chodbu s tím, že navržená šířka chodby 1,5 m bude rozšířena. Tyto závady měly být akceptovány a v projektu opraveny. Především se měla zeď seminářské zahrady, sousedící po celé délce s východním křídlem, snížit o 3,5 m a nahradit drátěným plotem, dále se měly

4 Zpráva, s. 219-223.

5 Architekt Viktor Weinhengst realizoval z iniciativy královéhradecké diecéze další monumentální stavby: Boromeum na Orlickém nábřeží, nyní Biskupské gymnázium Bohuslava Balbína, a klášter Notre Dame (1899-1901) na Pospíšilově třídě, nyní léčebna dlouhodobě nemocných.

6 Inženýr František Hellmann pocházel z Jaroměře. Původně pracoval jako zednický mistr, stavitelské zkoušky složil v roce 1896. Mj. byl autorem neorenesanční vily Jana Náhlavského (1888) nebo řemeslnické školy (1904-1905) v Jaroměři, rovněž skladiště na cukr ve Smiřicích (1885) nebo obecné školy v Dubenci (1897). Zde opravil rovněž zvonici kostela sv. Josefa (1890). Viz Lukášová, Klára: Moderní architektura v Jaroměři v letech 1900-1945. Bakalářská práce FF Univerzity Pardubice. 2008.

7 Dochoval se i jeden z variantních návrhů, který řešil v jiné podobě např. dispozici přízemí hlavního křídla, kde měl být velký sál, zabírající přízemí a 1. patro, s větší galerií a jevištěm. Poněkud odlišná byla také poloha zadního schodiště. V patře zadního křídla měla být sazečská místnost. Viz plány č. 37-41.

8 Zpráva, s. 219, 225.

9 SOKA Hradec Králové, AM Hradec Králové, inv. č. 1704, kart. 289.

10 Zpráva, s. 226-227.

11 MvČ, expozice, v místě Adalbertina situována vojenská pekárna, později sklad postelí.

12 SOKA Hradec Králové, AM Hradec Králové, inv. č. 1704, kart. 289.

13 SOKA Hradec Králové, AM Hradec Králové, inv. č. 516.

14 SOKA Hradec Králové, AM Hradec Králové, inv. č. 1704, kart. 289.

odstranit pilíře u parkánové zdi pod okresním hejtmánstvím, zeď opravit a opatřit světlu omítkou k odrazu světla. Záchody se neměly stavět až k parkánové zdi. Zástupce Družstva oznámil, že střední část Adalbertina, kde bude umístěna tiskárna, bude v délce asi 25 m opatřena opěrnými pilíři od stávající hradební zdi ke zdi projektované; prostor, který vznikne, bude položením skleněných ploten ve výšce podlahy 1. patra přeměněn na chodbu. Zbývající část na obou křídlech, za sálem a skladištěm, zůstane volná; hradební zeď se opraví a zabezpečí. U rizalitů bylo dohodnuto snížení jejich přesahu přes stavební čáru na 25, resp. 55 cm, zabraný pozemek měl být obci nahrazen.¹⁵

Základní kámen Adalbertina, který připravil královéhradecký sochař Zdeněk Ježek, byl předsedou Družstva A. Frýdkem položen na svátek sv. Vojtěcha 23. dubna 1896.¹⁶

24. dubna 1896 udělil městský úřad Družstvu stavební povolení ke stavbě spolkového domu za následujících podmínek: 1. Družstvo předloží do 14 dní plány na úpravu staré hradební zdi táhnoucí se podél zdi okresního hejtmánství a na zakrytí prostoru mezi zdí a plánovanou tiskárnou v přízemí, 2. sníží stávající zeď seminářské zahrady o 3,5 m a nahradí ji drátěným plotem, 3. dodrží stavební čáru s tím, že rizality směřují v nárožích vystoupit o 25 cm, ve středu o 55 cm, sokl a dekorace na fasádě nesmějí přesahovat více než 20 cm. Podél celé budovy měl být proveden chodník z pískovcových dlaždic 30x30 cm, nejméně 10 cm silných, směrem do plánované okružní třídy 3 m široké. Záchody a pisoáry musely být splachovací a provětrávané.¹⁷

Zpočátku stavba nepostupovala příliš rychle – bylo nutné vykopat poměrně hluboké základy (nejhlubší byly 5,5 m) a také čerpat vodu, dešťovou i spodní. Při kopání základů se v hloubce 4 m objevily základy staré stavby z „opracovaných úhelníků.“ Do základů byl použit beton z kuffsteinského vápna (romancement) mocnosti 60-100 cm. K ochraně proti vlhkosti byla nad sokl položena lepenka, celá budova má vně i uvnitř kamenný sokl. Oproti původně navržené taškové krytině byla použita břidlice. Pozemek na západní straně o šířce 12 m byl upraven na zahradu. Výbor také požádal biskupský seminář, aby mu přenechal ještě 6 m pruh zahrady na východní straně. Za to muselo družstvo pro seminář vystavět lurskou jeskyni a kuželník a nechalo na své základy zbořit starou seminářskou zeď a postavit novou.¹⁸

19. června 1896 oznámilo Družstvo purkmistrovskému úřadu, že Adalbertinum bude přiléhat ke zdi okresního hejtmánství, ale kvůli suchu ne úplně bezprostředně. Co se týče zdi seminářské zahrady, problém měl být vyřešen tím, že Družstvo převezme od semináře pás pozemku o šíři 6 m, starou zeď strhne a postaví novou, v téže výši, která bude od Adalbertina vzdálená 8,4 m. Také oznámilo, že s betonováním základů se začalo až 19. května. Změny ve stavbě povolil purkmistrovský úřad 11. července. Týkaly se také situace v zadním traktu, kde se část původně navrhované sazárny v přízemí změnila na byt a sazárna byla nově umístěna nad tiskárnu do 1. patra.¹⁹

21. dubna 1897 žádalo Družstvo městskou obec o zboření zbytku vojenské prádelny, aby mohl být uvolněn pozemek oplocen a upraven jako zahrada.²⁰

1. července 1897 se projednávala žádost Družstva o pronájem pozemku č. 129 a také o parcelu po zbytku vojenské prádelny č. 280, kde chtělo Družstvo zřídit zahradu s hudební besídkou a kuželníkem. Kolem domu čp. 81, který patřil

vojenskému eráru (dům pro štábní důstojníky), měla být upravena 2 m široká pěšina přístupná z ulice, která měla sloužit jako přístup do sklepa čp. 81 z ulice. Pěšina měla být směrem k zahradě ohrazena laťovým plotem na podezdívce, zakrytým vysázeným křovím ze strany zahrady. Protože úpravy provede nájemce svým nákladem, navrhlo město snížit Družstvu nájem na 100 zl. ročně po dobu 6 let, „*neboť nelze upřít, že navrhovanou úpravou přispěje se ku vkusnému zakončení prázdné a nyní spustlé prostory.*“²¹

4. srpna 1897 oznámilo okresní hejtmánství purkmistrovskému úřadu, že nemůže vyhovět žádosti Družstva o povolení ke stavbě strojovny a kotelny. Tyto byly nutné pro zřízení elektrického osvětlení, pohon tří strojů tiskárny a pro zařízení parních lázní. Kotelna měla být postavena na místě sousedícím se zahradou okresního hejtmánství a se seminární zahradou. Za zahradou okresního hejtmánství byla budova s úřadovny hejtmánství, dále seminářský kostel a biskupský seminář. V sousedství byla rovněž vojenská nemocnice, přes ulici Borromeum, Rudolfinum a učitelský ústav. Komin kotelny měl vystupovat 2 m nad hřebes střechy Adalbertina a dle úřadu by dýmem obtěžoval jak úředníky, tak seminaristy. V případě zvýšení komína by pak byly dýmem zasaženy vzdálenější budovy.²²

5. srpna 1897 se technický znalec vyjádřil k plánu Družstva na zřízení železného plotu na zděné cihelné podezdívce kolem pozemku č. 280. Podmínkou bylo, aby podezdívka nebránila zhotovení chodníku a železný plot byl vkusný a vrata železná, provedená v souladu s plotem. Městský lékař vítal zřízení rozsáhlé zahrady poblíž středu města. Stavbu oplocení měl provést stavitel Hellmann.²³

Stavba Adalbertina byla dokončena v roce 1897 u příležitosti 900. výročí umučení sv. Vojtěcha, který pocházel z královéhradeckého kraje (narozen v Libici u Poděbrad), a na jeho počest byla budova nazvána Diecézním spolkovým domem sv. Vojtěcha, zkráceně Adalbertinum. Slavnostní otevření a vysvěcení Adalbertina proběhlo v souvislosti s 1. katolickým sjezdem, který se v budově konal 22.-24. srpna 1897. Den po uplynutí dvou let, kdy výbor Družstva schválil stavbu, čili 24. srpna 1897 se v sále Adalbertina konal první banket.²⁴

Oficiálně však byla stavba dokončena až 1. září 1897 a 13. září požádalo Družstvo o kolaudaci. Teprve 23. září 1897 proběhlo místní šetření, na jehož základě mělo být povoleno užívání budovy. Komise prohlédla budovu od sklepa po půdu a konstatovala, že „*předložené plány nebyly přesně dle skutečného provedení opraveny a změněné místnosti patřičně popsány. Z toho důvodu byly veškeré plány po prohlédnutí domu p. stav. Hellmannovi k doplnění odevzdány a dne 3. října t. r. po urgenci opravené opět vráceny.*“ Budova byla vystavěna na základě plánů, povolených 24. dubna 1896. 20. června 1896 bylo požádáno o změnu zadního dvorního traktu a předložení návrh na kanalizaci. Tyto změny byly povoleny 11. července. Kromě těchto změn komise zjistila na místě další odchylky od plánů, které bylo nutné dodatečně schválit. Např. nebyla dodržena stavební čára, neboť přesazení rohových rizalitů bylo povoleno pouze o 25 cm, což bylo dodrženo u severního, naopak jižní předstupoval o 32 cm. Pod ramenem schodů v přízemí byla zřízena kuchyň pro domovníka o šířce 1,65 m, která nebyla způsobila k obývání, protože byla příliš nízká. Městský lékař povolil její užívání pouze jako příruční komory. Druhou závadou bylo, že místnost, kterou měli užívat katoličtí tovaryši, byla přerušena jevištěm a měla jen jeden východ. Z důvodu požární bezpečnosti měl být zřízen ještě východ druhý. Dále komise doporučila opatřit okna na schodišťových odpočívadlech zábradlím a zábradlí schodiště

15 SOKA Hradec Králové, AM Hradec Králové, inv. č. 1704, kart. 289.

16 Zpráva, s. 227-234.

17 SOKA Hradec Králové, AM Hradec Králové, inv. č. 1704, kart. 289.

18 Zpráva, s. 227-234.

19 SOKA Hradec Králové, AM Hradec Králové, inv. č. 1704, kart. 289.

20 SOKA Hradec Králové, AM Hradec Králové, inv. č. 1704, kart. 289.

21 SOKA Hradec Králové, AM Hradec Králové, inv. č. 1704, kart. 289.

22 SOKA Hradec Králové, AM Hradec Králové, inv. č. 1704, kart. 289.

23 SOKA Hradec Králové, AM Hradec Králové, inv. č. 1704, kart. 289.

24 Zpráva, s. 233, Tomiško, Č. – Doskočil, H.: Církevní památnosti, budovy a ústavy v Hradci Králové. Hradec Králové 1937, s. 25.

odpovídajícími knoflíky. Chodník, který byl zatím proveden pouze před budovou, měl být dokončen v celém rozsahu i na obou stranách budovy. Jinak byla budova shledána schopnou užívání a obdržela čp. 300.²⁵

1. října 1897 požádalo Družstvo purkmistrovský úřad, aby zavedl do budovy osvětlení. Družstvo také nabídlo, aby purkmistrovský úřad nemusel zřizovat stojany pro lucerny, že mohou být lucerny upevněny na obou rozích Adalbertina směrem k erární silnici. Kromě toho měly být u hlavního vchodu do zahrady sloupky u vrat duté, takže i na ně by bylo možné lucerny umístit. Město tento návrh neshledalo praktickým, lepší by bylo, kdyby se lucerny umístily na rohy zahrady, aby osvětlovaly oba směry chodníku, lucerny na rozích budovy by mohly zůstat.²⁶

Budova po dokončení sestávala ze 4 traktů s rozlehlým dvorem uprostřed. Přední, levý a část pravého traktu byly podsklepené. Přední, pravý a levý trakt byly dvoupátrové, zadní pouze patrový. Spodní části základů byly z betonu, zbytek z lomového kamene zděného hydraulickou maltou. Zdivo sklepů bylo z cihel, přičemž byly použity i staré cihly (zřejmě z demolice vojenské prádelny). Ostatní zdivo včetně kleneb bylo z nových cihel zděných do hydraulické malty. V budově bylo trojí schodiště – hlavní trojramenné v předním traktu z přízemí do 2. patra, dvouramenné v levém traktu vedoucí až na půdu a jednoramenné v zadním traktu do 1. patra a odsud na půdu. Dvoje schody byly ze žuly, schody v zadním traktu z tvrdého pískovce. Krov tvořila stojatá stolice, krytá prkny, na nich byla položena anglická břídlíce na lepenkovém podkladu. Střední a oba boční rizality byly opatřeny kopulemi, vyzdobenými plechovou uměleckou dekorací a kryté anglickou břídlicí. Stropy v budově byly ze železných traverv, do nichž byly uloženy stropní trámy. Podhledy byly rákosové s hladkou omítkou, pouze v restauraci byly ozdobnější stropy. V sále, kapli a ve vestibulu, částečně i na hlavním schodišti a ve velké muzejní místnosti byla omítka se sádrovými dekorativními štuky. Galerie sálu spočívala na dvou kamenných profilovaných sloupech. Podlahy byly vesměs z hoblovaných prken 33 mm, v sále, kapli, restauračních místnostech a ve strojovně tiskárny byly podlahy z dubových „frýsků“. Na chodbách byla dlažba z cementových plotniček, ve vestibulu, na odpočívadlech schodů, před muzejními místnostmi a kapli bylo terazzo. Okna v místnostech byla dvojí, otevíravá dovnitř, na chodbách jednoduchá. Jednotlivé trakty byly na půdě odděleny požárními zdmi. Fasáda byla provedena v barokním slohu, u hlavní kopule v průčelí byla freska zobrazující návrat sv. Vojtěcha z Říma do Čech, kterou provedl Ludvík Nejedlý z Nového Bydžova.²⁷

Délka hlavního průčelí byla 47,10 m, šířka budovy 31,25 m. V suterénu v předním traktu se nacházel pivní sklep se dvěma lednicemi, prádelna a mandlovna pro hostinského, prádelna a sklepy pro nájemníky, v pravém traktu vinné sklepy, v levém sklepy pro nájemníky. V přízemí v předním traktu vpravo byl byt domovníka a dvě restaurační místnosti, vlevo dvě místnosti pro knihkupectví a dvě pro časopis Obnova, hlavní schodiště a dvoje záchody. V levém traktu byla místnost Jednoty katolických tovaryšů, schodiště a sklad papíru. V pravém traktu byl výčep, restaurační kuchyň, byt hostinského, spíž s pokojkem pro služby a ložnice pro učně z tiskárny. V zadním traktu byla strojovna tiskárny, byt faktora tiskárny, noclehárna pro katolické tovaryše, schodiště a záchody. V 1. patře byly v předním traktu tři místnosti pro diecézní muzeum²⁸ a dvě spolkové místnosti, v levém traktu byt ředitele tiskárny (3 pokoje, kuchyň a předsíň) a 5 menších hostinských pokojků, v pravém traktu spolkový sál sahající až do 2. patra (délka 20 m, šířka 11 m, výška 9 m), v zadním traktu sazárna tiskárny s pisárnou a dvě spolkové místnosti. Zadní trakt byl s předním spojen ohnivzdornou pavlačí. Ve 2. patře byla v předním traktu uprostřed kaple sv. Vojtěcha s oltářem od

malíře a sochaře Antonína Suchardy z Nové Paky a sakristie, vpravo byt o třech pokojích a kuchyni, vlevo a v levém traktu byly čtyři byty (dva o dvou pokojích a kuchyni, dva o dvou pokojích bez kuchyně). V pravém traktu byla na severní straně galerie spolkového sálu, do níž se vstupovalo hlavním schodištěm a hlavní chodbou. Půdy byly rozděleny mezi hostinského, tiskárnu, Jednotu katolických tovaryšů a nájemníky.²⁹

13. května 1898 požádalo Družstvo o dovolení zřídit krytou verandu a krytý kuželník na zahradě Adalbertina. Mělo se jednat o provizorní stavby ze dřeva, pouze na straně generálního velitelství měla být zřízena 15 cm zeď s opěrným pilířem. Stavba byla povolena s tím, že se bude skutečně jednat jen o stavby provizorní, které budou po vypršení nájemní smlouvy odstraněny.³⁰

7. ledna 1899 byla uzavřena nájemní smlouva mezi městem Hradcem Králové a Politickým družstvem tiskovým o pronájmu pevnostních pozemků – zahrady č. kat. 129 a fortifikačního pozemku č. kat. 144/2, které si pronajalo družstvo do 31. července 1903 za 100 zl. ročně, aby tam mohlo zřídit restauraci s verandou a kulečnickem. Družstvo se v nájemní smlouvě také zavázalo, že část zahrady před západní frontou domu čp. 81, stejně jako oplocení bude posázeno jen řídkým a nízkým stromovím nebo křovím ne vyšším než 2 m, že zřídí kolem pozemku železný plot na zděné podezdívce, dále zřídí schody chodby z ulice ke vchodu do sklepa domu čp. 81 z pískovcového kamene nebo ostře pálených cihel a provede odvodnění dvoumetrové chodby ke vchodu do sklepa domu čp. 81, vedoucí podél západní a jižní fronty tohoto domu. Střecha verandy, přiléhající k oplocení domu čp. 81, musela být pultová, nikoli sedlová. Po skončení nájmu mělo družstvo všechny stavby odstranit. V roce 1904 Družstvo nájem prodloužilo do 31. července 1909.³¹

Roku 1900 bylo zřejmě (podle dochovaných plánů) provedeno zpevnění stropů. Práce provedl stavitel František Hellmann.³² V roce 1902 byl přistavěn fotografický ateliér pro potřeby tiskového družstva.³³

23. října 1906 se v budově Adalbertina konala diskuse, známá jako „náboženské hádání“, již se účastnil i prof. Tomáš Garrigue Masaryk. Diskusi pořádal klub pokrokové strany a měla ozřejmit stanoviska pokrokového i katolického tábora k náboženství, zvláště katolickému. Zcela zaplněný sál vyslechl Masarykovu řeč, s níž následující řečníci polemizovali. Diskuse trvala až přes půlnoc a následně vyšla tiskem.³⁴

V roce 1911 proběhla přístavba ochranného schodiště u sálu podle návrhu stavitele Roberta Schmidta a současně byla do prostoru dvora při pravém traktu přistavěna kuchyně. Původně měly vzniknout železné schody podél západní vnější strany sálu, nakonec bylo zvoleno řešení schodiště uvnitř budovy vpravo od hlavního schodiště.³⁵

Roku 1912 žádalo družstvo o slevu na činžovní dani z důvodu přístavby bezpečnostního schodiště u sálu, provedené v roce 1911. Při té příležitosti byla budova stručně popsána. V suterénu se nacházela chodba, 9 sklepů, prádelna, mandlovna, skladiště, 2 lednice, v přízemí 2 chodby, spíž, 7 bytů (myšleno zřejmě pokojů), kuchyň, 2 místnosti výčepu, 2 místnosti restaurace, záchody, byt domovníka, kancelář, šatna, 2 pracovny, strojovna, 4 skladiště, 2 místnosti noclehárny, záchod, v 1. patře chodba, sál, 14 bytů (pokojů), šatna, samostatná kuchyň, předsíň, kancelář, sazárna, kuchyň, 3 záchody, ve 2. patře

25 SOkA Hradec Králové, AM Hradec Králové, inv. č. 1704, kart. 289.

26 SOkA Hradec Králové, AM Hradec Králové, inv. č. 1704, kart. 289.

27 Zpráva, s. 234-235.

28 Tyto místnosti ještě r. 1899 nebyly v provozu a jedna z nich sloužila jako skladiště. SOkA Hradec Králové, Berní správa, inv. č. 646, kart. 97.

29 Zpráva, s. 235-236.

30 SOkA Hradec Králové, AM Hradec Králové, inv. č. 1704, kart. 289.

31 SOkA Hradec Králové, AM Hradec Králové, inv. č. 1704, kart. 289.

32 Magistrát města Hradce Králové, stavební archiv.

33 SOkA Hradec Králové, Berní správa, inv. č. 646, kart. 97.

34 Malina, Jiří: Hradec Králové, umělecké památky ve městě na soutoku Labe a Orlice. Ústí nad Orlicí 2003, Malina, Jiří: Královéhradecké obrázky. Díl druhý. Hradec Králové 2006, s. 68-69.

35 SOkA Hradec Králové, Berní správa, inv. č. 646, kart. 97, Magistrát města Hradce Králové, stavební archiv.

chodba, 11 bytů (pokojů), kuchyň, kaple se sakristií, půda, záchod, v přístavbě se nacházel fotografický ateliér.³⁶

8. června 1915 schválil Okresní výbor v Hradci Králové usnesení městské rady a pevnostního odboru o prodeji části zahrady č. 129 a 144/2 Politickému družstvu tiskovému za cenu 15.134,85 K.³⁷ Jednalo se o pozemek, na němž byla umístěna restaurační veranda s kuželníkem.

Ve 30. letech 20. století byla v budově umístěna družstevní knihtiskárna, knihkupectví, redakce a administrace časopisů Štít, Časové úvahy, Dědictví maličkých, sekretariát Československé strany lidové, lidová záložna Eliška, Spofitelní a záložní družstvo katolického duchovenstva, velký sál s jevištěm, spolková klubovna a restaurace se zahradou. V Adalbertinu měly své sídlo téměř všechny královéhradecké spolky.³⁸

Za 2. světové války musely spolky svou činnost ukončit a obnovena byla až po roce 1945. Ne však na dlouho, protože po roce 1948 budovu zabral stát. Vznikla zde osvětová beseda, později (od konce 50. let, zřejmě od r. 1957) přejmenovaná na dům osvěty, který převzal královéhradecký Park kultury a oddechu (pojmenován po vzoru pražského Parku kultury a oddechu Julia Fučíka). Tato instituce zajišťovala kulturní akce, v budově fungovala restaurace a sál sloužící různým společenským účelům, kinosál, ale byly zde i provozovny služeb, např. kadeřnictví.

V srpnu 1946 byly zhotoveny plány na adaptaci restauračních místností a tanečního sálu Adalbertina. Adaptace měla v 1. etapě zahrnovat především zbourání příček v přízemí v pravém křídle, čímž by vznikla velká jídelna restaurace, členěná řadou pilířů. Dále mělo být vybouráno záchrané schodiště z roku 1911 (vpravo od hlavního schodiště), na jeho místě měl vzniknout výčep se zázemím. V prostoru dvora u pravého křídla měly být vystavěny toalety, tato úprava měla být spojena s probouráním několika otvorů z restaurace do dvorní přístavby (někdejší kuchyně). Druhá etapa přístavby zahrnovala vybudování přístavku jeviště směrem k městským hradbám – v přízemí mělo být zázemí (šatny, sklad a toalety), v patře vlastní jeviště. Menší úpravou měly projít i sklepy.³⁹ Tato adaptace se ale nerealizovala.

Roku 1957 oznámila osvětová beseda, že znovu zřídí dveře v přízemí budovy Adalbertina. Dveře byly dosud nepoužívané a uzavřené 10 cm zdi – ta měla být odstraněna.⁴⁰

V roce 1961 byla zprovozněna samoobslužná restaurace, koladace proběhla 18. prosince. Byla provedena úprava jídelny s úzkým sortimentem. Spočívala v odstranění dřevěného obkladu stěn a veškerého vnitřního zařízení ve vinárně a sousední místnosti zvané „bazén.“ Měly se odstranit dveře spojující obě místnosti a odbourán štukový strop „bazénu“. Do vinárny měl být umístěn nový obslužný pult. V té době se budova nazývala domem osvěty, jeho vlastníkem byl Park kultury a oddechu v Hradci Králové.⁴¹

Roku 1962 udělil odbor výstavby souhlas se zrušením příček ve 2. patře. V budově totiž byly kanceláře rozmístěny nevhodně po celé budově, proto měly být nově umístěny do jednoho poschodí, aby zabíraly co nejméně místa. To se dalo provést ve 2. patře zrušením dvou místností sloužících ke schůzím a zbořením samonosných lehkých příček z dutých dvouděrových cihel.⁴²

V roce 1965 byly vyměněny podlahy v pivnici a samoobslužné jídelně, což znamenalo nahrazení dosavadních parket

mramorovou dlažbou. Park kultury a oddechu také poukazoval na stále nevyřízenou žádost o opravu střechy a poškozených říms, které Veřejná bezpečnost dokonce nařídila strhnout. Proto žádal odbor výstavby MěNV o posouzení stavu říms a nutnosti jejich stržení.⁴³

Roku 1967 se stavělo sociální zařízení pro zaměstnance restaurace, protože stávající zařízení bylo nevyhovující. Pro tento účel měly být přestavěny prostory bývalého kadeřnictví a provedena přístavba nad dosavadním skladištěm odpadků, které mělo být zrušeno a změněno na škrabárnu brambor. Vzniknout mělo WC, sprcha a šatna pro ženy, WC a sprcha pro muže (na šatnu pro muže byla změněna dosavadní společná šatna). Ve stejném roce se také ukázala nutná generální oprava krytiny včetně klempířských prvků a částečná oprava uliční a dvorní fasády a výhledově i generální oprava vlýskové podlahy velkého sálu. Také se měly v levém křídle přízemí vestavět dveře a přemístit dveře místo okna.⁴⁴

V roce 1968 byl předložen návrh na zastřešení dvora – volný prostor dvora se měl využít ke skladování provozních materiálů. Dvůr měl být zastřešen v délce 18 m pultovou střechou s ocelovými vazníky osazenými jedním koncem do zdi nad okny kinosálu, druhým koncem do zahradní zdi. Vazníky měly být kryty vlnitým plechem, ve střední části a nad vstupem drátosklem.⁴⁵ Tato úprava se neuskutečnila.

Roku 1974 byla zahájena 1. etapa rekonstrukce objektu, který tehdy nesl jméno Park kultury a oddechu. Rekonstrukcí měl být vytvořen „důstojný stánek kultury, vybavený podle požadavků současné techniky.“ To bylo možné uskutečnit pouze zásadní rekonstrukcí objektu a přístavbou jeviště. Ideální provozní podmínky ale kazil fakt, že některé části nebude možné přestavět. Před rekonstrukcí byl proveden výčet funkcí jednotlivých podlaží. 1. NP bylo podlažím vstupním a restauračním a vyžadovalo zásadní rekonstrukci vstupního traktu a kuchyně. 2. NP bylo společenským podlažím s řadou významných prostorů. Měl být přebudován systém WC a nově řešen bufet, průčelní stěna velkého sálu měla být prolomena proscéniovým otvorem navazujícím na nové jeviště. 3. NP bylo podlažím kancelářským, úpravy se měly dotknout pouze traktu sálu a přístavby. Galerie měla být rozšířena prolomením dvou lunet, měla být zřízena zvuková kabina, režijní pracovna a promítárna. Fasády měly být zatím ponechány bez výraznějších úprav, oprava a výměna oken měla proběhnout až v další etapě. Plány vypracoval projektant Ing. arch. K. Schmied v červenci 1974. Práce měly následovat v pořadí: vstupní vestibul, elektroinstalace, vzduchotechnika, velký sál, rekonstrukce učeben, jeviště, restaurace, fasáda, interiéry. I. etapa se týkala úprav v předním traktu – rekonstrukce vestibulu – pouze v interiéru, bez zásahu vně budovy. Zahrnovala rozšíření šaten, úpravu foyer a přemístění bufetu. Pro rozšíření šatny byla zrušena jedna učebna a vytvořen nový vstup do šatny. Vestibul a foyer tvořily nesouvislý celek rušený příčkami a dveřmi, proto byly příčky zrušeny a vznikl volný prostor s nerušeným vstupem do velkého sálu. Bufet, který byl nevhodně umístěn v zadní části foyer, byl přemístěn do chodby zásálí. V 1. NP se bouraly boční stěny vstupu a parapety oken do dvora, ve 2. NP se boural třídlítný otvor proti hlavnímu schodišti, otvor pro bufet ve střední zdi, meziokenní pilíř a okno v záchodech, dále proběhlo uklínování stropních tvární a ocelových nosníků, v 1. NP se podchycovaly stropy pomocí I profilů, ve 2. NP se mělo podchytit příčné zdívo spolu s příčnými trámy ocelovými I nosníky, také se měl ve 2. NP zesílit cihlový pilíř při schodišti zvláštní ocelovou konstrukcí z uhlíků na každém rohu pilíře s diagonálním vyztužením. Následovat měla II. etapa – přístavba scény u velkého sálu směrem k hradeckému pahorku a III. etapa – přístavba sociálního zařízení do prostoru dvora. II. etapa začala počátkem roku 1975 a měla kromě přístavby jeviště zahrnovat také zabezpečení stability svahu, který přiléhá k

36 SOKA Hradec Králové, Berní správa, inv. č. 646, kart. 97.
37 SOKA Hradec Králové, AM Hradec Králové, inv. č. 1704, kart. 289.
38 Tomiško, Č. – Doskočil, H.: Církevní památnosti, s. 25.
39 SOKA Hradec Králové, AM Hradec Králové, inv. č. 5113, fasc. 10.
40 Magistrát města Hradce Králové, stavební archiv.
41 Magistrát města Hradce Králové, stavební archiv.
42 Magistrát města Hradce Králové, stavební archiv.

43 Magistrát města Hradce Králové, stavební archiv.
44 Magistrát města Hradce Králové, stavební archiv.
45 Magistrát města Hradce Králové, stavební archiv.

zadní části budovy. Scéna byla navržena z cihelného zdiva se stropní konstrukcí z železobetonového monolitu. Otvor ve stávající štítové zdi, který měl propojit velký sál s novou scénou, byl vybourán až po podchycení železobetonovým průvlakem. Jevišť měly nést piloty vybetonované do vrtů o průměru 130 cm (železobetonové studně). Vrtý se měly provést ve stráni nad stávající cihlovou opěrnou zdí za jihovýchodní stěnou objektu. V celém objektu docházelo ke značnému množství bouracích prací – otvory v nosných zdech, přičky, prostupy pro vzduchotechniku, otvor ve štítové zdi sálu ve 2. NP, provedení dvou lunet s kruhovým nadpražím v galerii ve 3. NP, bourání části střechy nad malým sálem kvůli propojení nové střechy nad jevištěm se stávající střechou nad galerií. Nově budované vodorovné konstrukce byly vesměs železobetonové, nové přičky z cihlového zdiva. V 1. NP v prostoru zádveří, vestibulu, prostoru před schodištěm, ve 2. NP ve vestibulu a prostoru schodiště a ve 3. NP v prostoru schodiště byla položena mramorová dlažba o tloušťce 3 cm. Původně měla být rekonstrukce budovy skončena do oslav 750. výročí založení města, čili do června 1975, aby mohlo slavnostní zasedání proběhnout právě zde. To se ale nepodařilo, s dokončením přístavby jeviště se počítalo až koncem roku 1975, teprve 28. 6. 1976 proběhla kolaudace I. etapy a celá rekonstrukce měla být dokončena až 31. 12. 1979. Vzhledem k tomu, že hlediště mělo využívat upraveného svahu hradební šance, musely se tyto úpravy projednat s památkovou péčí, přestože budova nebyla památkově chráněná. SÚPPOP konstatoval, že projekt byl v tomto ohledu projednán s KSSPPOP a požadavky památkové péče akceptuje.⁴⁶

V roce 1979 žádal Park kultury a oddechu v Hradci Králové o výměnu střešní krytiny, do níž zatékalo. Stávající krytina z eternitových šablon měla být v roce 1980 vyměněna za šablony z eloxovaného hliníku v barvě ladící s měděnými věžičkami – buď šedé nebo cihlové. Nakonec byla vybrána barva cihlová.⁴⁷

V roce 1984 byl objekt Adalbertina zapsán do státního seznamu kulturních památek.⁴⁸

Roku 1987 proběhla oprava obvodového pláště, zahrnující výměnu oken a opravu fasád. Dodavatelem atypických oken bylo JZD Králíky. KSSPPOP doporučil posoudit stav oken kus po kuse a nevyhazovat ještě dobrá původní okna. Také při opravě fasády bylo možno otloukat pouze dožilé části vápenných omítek, nikoli ozdobné sádrové prvky, které byly v dobrém stavu.⁴⁹

Roku 1993 převzalo město Hradec Králové budovu Adalbertina od Hradecké kulturně vzdělávací společnosti.⁵⁰

V roce 1997 navrhl Ing. arch. Zdeněk Černík rekonstrukci kuchyně v jižní části přízemí a suterénu. Stávající restaurační zařízení již nevyhovovalo po provozní a hygienické stránce a bylo nutné ho modernizovat. V přízemí se měly bourat přičky a otvory, v jídelně, chodbě, pivnici, baru a zádveří se mělo demontovat dřevěné obložení stěn, v šatně dřevěný podhled a v pivnici se mělo vybourat dřevěné pódium. V chladírně bylo naplánováno bourat tepelné izolace, podlahy v několika místnostech a odstranit veškeré bělinové obklady v přízemí i mezipatře. Pro větrání suterénu se měly po stranách výtahu vybudovat nové anglické dvorky, v některých místnostech se měl provést nový sádrokartonový strop na ocelové konstrukci, v kuchyni položit protiskluzovou dlažbu, odstraněné bělinové obklady se měly nahradit novými. Nově byly dvojsklem zaskleny venkovní dveře, nákladní výtah byl navržen k vyměnění. Kuchyň byla kolaudována roku 1999. Sestávala v přízemí z vlastní restaurační kuchyně – varny, s přípravnou, chladírnou masa, sklady, dále zde byla kancelář, sociální zařízení, výčep, 2 jídelny, salonek, vnitřní komunikace a sklad odpadků, ve vnějším prostoru vstup pro zásobování, vstup včetně rampy pro invalidy, nákladní výtah.

V mezipatře bylo hygienické zařízení pro personál, strojovna VZT, vnitřní komunikace, schodiště a původní jídelní výtah. V suterénu byly sklady chlazeného piva, potravin, nákladní výtah.⁵¹

V roce 1998 proběhla oprava fasády včetně obarvení, oprava podhledu balkonu a zazdění tří otvorů po ventilátorech. Také bylo rekonstruováno zázemí tělocvičny v 1. NP dvorního traktu (vytvoření samostatných šaten pro muže a ženy a WC) a vyměněny vstupní dveře hlavního vstupu za dveře z dubového masivu s proskleným půlkruhovým nadsvětlíkem a dvěma částečně prosklenými křídly.⁵²

V roce 1999 proběhla úprava sociálního zařízení ve všech podlažích a mělo být upraveno studio PH v přízemí a trafostanice v suterénu. Přitom měla být zbořena stávající hospodářská přístavba. Úprava studia se nakonec neuskutečnila, mj. proto, že NPÚ nesouhlasil s navrženým zásahem do historického opevnění při řešení provozního zázemí jeviště.⁵³

Roku 2001 byla provedena úprava přísálí v 1. patře mezi hlavním schodištěm a velkým sálem.⁵⁴

V roce 2006 vznikla nová centrální šatna v 1. NP se vstupem pro imobilní občany a vestavěn výtah v levé zadní části budovy za bočním schodištěm. Vstup byl upraven symetricky – vlevo vstup do místnosti s plošinou pro invalidy, vpravo prostor vrátnice. Za vstupem pro invalidy vznikla centrální šatna se vstupem z chodby. Umístění výtahu si vyžádalo probourání stropů. Měl být rovněž zbořen plot směrem do Žižkových sadů a stávající přístavba bytu správce, což si vyžádalo opravu fasády s bosáží podle původního provedení a doplnění oken. Také se rekonstruovalo hlediště, jeviště, šatny účinkujících a jevištní technika studia PH v severním křídle budovy. Měla se vybourat stávající zvuková kabina a probourat nové vstupy do nosné zdi v 1. NP, vyzdít nová přička v 1. PP a provést další dispoziční úpravy včetně nových instalací a úpravy povrchů. Projekt vypracoval Ing. arch. Z. Černík.⁵⁵

V roce 2007 vydal NPÚ odborné vyjádření k žádosti o adaptaci restaurace, která měla zahrnovat změnu dispozice, úpravy TZB, provedení nových povrchů, opravu a osazení nových výplní vnitřních otvorů, osazení markýzy nad vstupem a provedení interiérových úprav. NPÚ s navrženými úpravami souhlasil.⁵⁶

Roku 2008 byla naplánovaná přístavba stávající scény, sestávající v 1. NP ze skladu jeviště, ve 2. NP v rozšíření stávajícího jeviště a ve 3. NP z technické místnosti.⁵⁷

V roce 2014 byly povoleny opravy fasády, provedení sanačních omítek v 1. PP, repase výplní otvorů v uliční fasádě včetně doplnění chybějících částí a obnova hlavního portálu. Fasády byly totiž natřeny neprodyšným nátěrem, omítky na soklu byly zerodované, na fasádě místy opadával štuk, ve sklepech pod hradeckým pahorkem stála voda a zdivo bylo silně zavlhlé a zasolené. Veškeré architektonické prvky měly být zaměřeny a vyrobeny šablony profilů, poškozená fasáda odstraněna jen v nezbytném rozsahu, po provedení omítek měl být proveden monochromní fasádní nátěr v odstínu světlý okr, repase otvorů měla být provedena klasickým truhlářským způsobem, vyměněné části měly zachovat podobu stávajících. Ideový záměr, který vypracoval Ing. arch. Jan Mádlík z Ateliéru architektury v Hradci Králové, dosud nebyl realizován.⁵⁸

51 Magistrát města Hradce Králové, stavební archiv.

52 Magistrát města Hradce Králové, stavební archiv, NPÚ-ÚOP v Josefově, sbírka příloh.

53 Magistrát města Hradce Králové, stavební archiv, NPÚ-ÚOP v Josefově, sbírka příloh.

54 Magistrát města Hradce Králové, stavební archiv.

55 Magistrát města Hradce Králové, stavební archiv, NPÚ-ÚOP v Josefově, sbírka příloh.

56 NPÚ-ÚOP v Josefově, sbírka příloh.

57 NPÚ-ÚOP v Josefově, sbírka příloh.

58 Magistrát města Hradce Králové, stavební archiv.

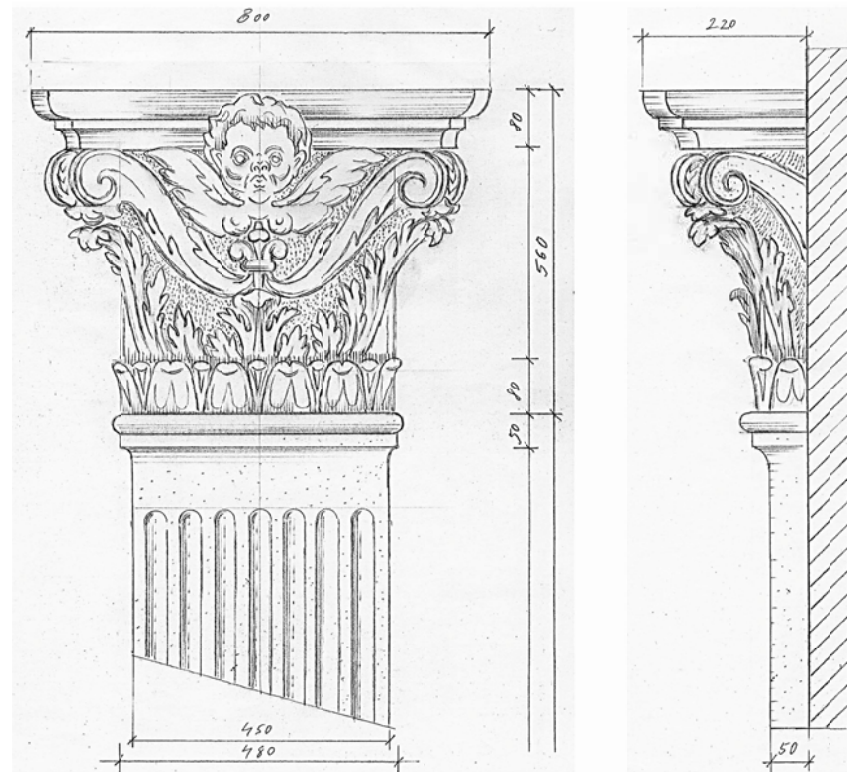
46 Magistrát města Hradce Králové, stavební archiv, NPÚ-ÚOP v Josefově, sbírka příloh.

47 NPÚ-ÚOP v Josefově, sbírka příloh.

48 NPÚ-ÚOP v Josefově, sbírka příloh.

49 Magistrát města Hradce Králové, stavební archiv, NPÚ-ÚOP v Josefově, sbírka příloh.

50 Magistrát města Hradce Králové, stavební archiv, NPÚ-ÚOP v Josefově, sbírka příloh.

4

PRAMENY A LITERATURA

4 LITERATURA A PRAMENY

Seznam literatury:

Hradec Králové. Historický atlas měst ČR č. 5. Praha 1998.

Lukášová, Klára: Moderní architektura v Jaroměři v letech 1900-1945. Bakalářská práce FF Univerzity Pardubice. 2008.

Malina, Jiří: Hradec Králové, umělecké památky ve městě na soutoku Labe a Orlice. Ústí nad Orlicí 2003.

Malina, Jiří: Královéhradecké obrázky. Díl druhý. Hradec Králové 2006.

Malina, Jiří: Královéhradecké obrázky. Díl třetí. Hradec Králové 2007.

Panoch, Pavel: Hradec Králové. Průvodce po architektonických památkách od středověku do současnosti. Praha 2015.

Rejl, Tomáš: Hradec Králové. Historické pohlednice 1892-1920. Hradec Králové 1999.

Tomiško, Č. – Doskočil, H.: Církevní památnosti, budovy a ústavy v Hradci Králové. Hradec Králové 1937.

Zikmund, Jiří – Pospíšilová, Jaroslava: Fotoalbum města Hradce Králové 1866-1918. Hradec Králové 2000.

Zpráva o prvním diecéšním sjezdu katolíků a o diecéšním spolkovém domě „Adalbertinum“ v Hradci Králové. Hradec Králové 1897.

Mapy stabilního katastru na http://archivnimapy.cuzk.cz/cio/data/main/cio_query_01.html?mapno_cm=c2291-1

Seznam pramenů:

Státní okresní archiv (SOKA) Hradec Králové, Archiv města (AM) Hradec Králové

inv. č. 1704, kart. 289 – stavební záležitosti (1896)

inv. č. 1705, kart. 290 – stavební záležitosti (1897)

inv. č. 1742, kart. 327 – kulturní podniky (1891-1898)

inv. č. 5082, fasc. 8 – regulační plán (1890)

inv. č. 5083, fasc. 8 – regulační plán (1909)

inv. č. 5113, fasc. 10 – plány adaptace Adalbertina (1946)

inv. č. 5324, kart. 1146 – veřejné stavby (1861-1945)

Státní okresní archiv (SOKA) Hradec Králové, Berní správa Hradec Králové

inv. č. 646, kart. 97 – domovní daň, čp. 300

Státní okresní archiv (SOKA) Hradec Králové, Okresní úřad (OÚ) Hradec Králové

inv. č. 1462-1471, kart. 312 – stavební záležitosti (1895-1900)

Magistrát města Hradce Králové, stavební archiv

spisy domu čp. 300

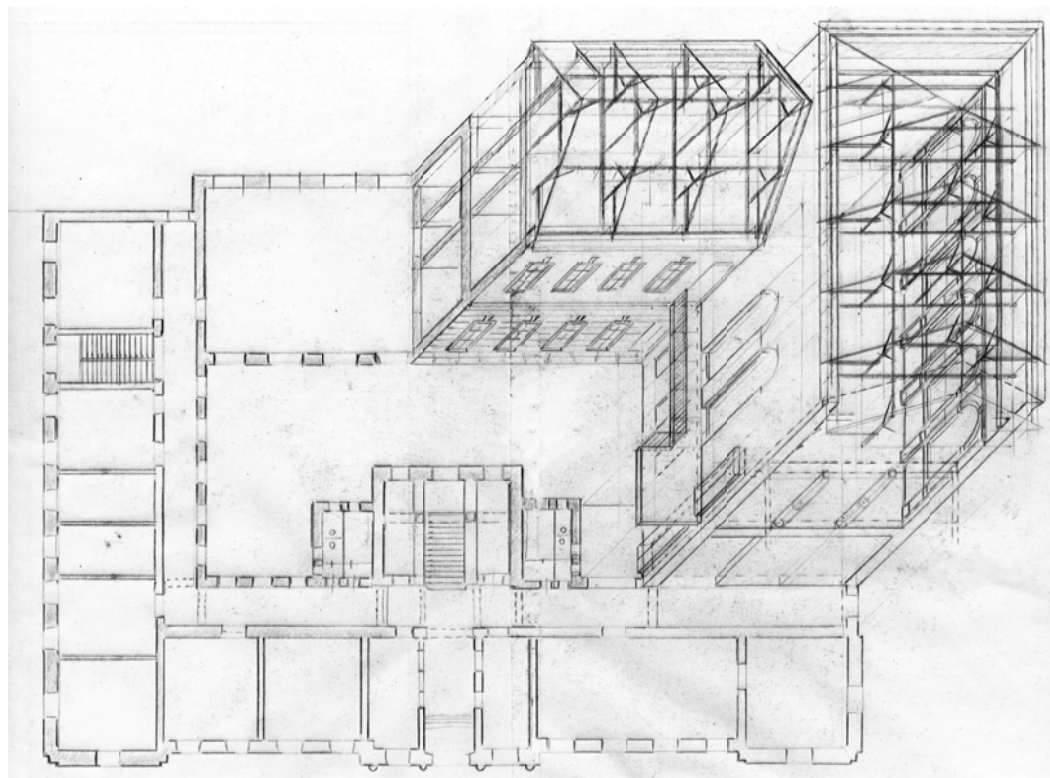
Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště (NPÚ-ÚOP) v Josefově, sbírka příloh

spisy domu čp. 300, Adalbertinum, Hradec Králové

Muzeum východních Čech v Hradci Králové (MvČ), Hradecensia

sig. HK-07-00667

sig. HK-07-01883X

5

ROZBOR OBJEKTU

5 ROZBOR OBJEKTU

Urbanistické vztahy

Sledovaný objekt č. p. 300, bývalý spolkový dům Adalbertinum, je situován v intravilánu města Hradce Králové severozápadně historického jádra na vnitřní komunikační radiále. Území s budovou náleží do městské památkové rezervace.

V minulosti místo zaujímal předpolí Pražské brány, později sloužilo jako zázemí mezi severním a západním bastionem hradecké pevnosti. V současnosti jde o exponované místo mezi rušnými křižovatkami na ulici Československé armády. Přirozené odclonění dopravního ruchu poskytují pouze boční partie budovy: severovýchodně Žižkovy sady, jihozápadně parčík ve směru ulice Na Kopečku. Hlavní severovýchodní průčelí Adalbertina lemuje uliční linií, zadní jihozápadní trakt domu téměř přiléhá k vysoké hradební zdi.

Pohledový rámec od severu a severozápadu tvoří mimořádně malebnou siluetu s historickými dominantami na výšině v pozadí. Kromě kontextu středověké zástavby a mladších opevňovacích objektů je místo v blízkém kontaktu i s prvořadými pamětihodnostmi Salonu republiky. Takto pestrá urbanistická skladba svědčí o vysoké atraktivitě lokality, která se uvolňuje po zrušení pevnosti v poslední třetině 19. století a dosud dotváří půvabný obraz českého města na soutoku Labe s Orlicí.

Budova Adalbertina je orientována diagonálně ke světovým stranám, umístěna je v údolní situaci 232 metrů nad mořem severně historického Velkého náměstí a jihozápadně Pražského mostu na Labi v docházkové vzdálenosti přibližně 300 m.

Architektonická kompozice

Volně stojící monumentální budova Adalbertina je zorientovaná hlavním průčelím se vstupem k okružní třídě. Architektura představuje tuhý uzavřený monoblok na obdélném půdoryse 40x30 m s nádvořím, zaujímá plochu téměř 2000 m². Čtyřkřídlový dům je převážně dvoupatrový, částečně podsklepený, kryjí jej sedlové střechy.

Kromě nápadné siluety 3 věží charakterizuje budovu symetrické hlavní průčelí rytmizované 3 rizality: boční=nárožní, středový, boční=nárožní. Zde se zdůrazňují aktivní tektonické články a soustředí výzdoba. Svislá tektonika je zastoupena především portikem se čtyřmi toskánskými polosloupky, rámuujícími hlavní vstup ve středovém rizalitu. Polosloupky podporují mělký balkón, výše v patrech se 4 osy transformují v pilastry s kompozitními hlavicemi. Tytéž pilastry konturují i boční rizality v patrech. Projevuje se tradiční horizontální trojdělení sokl-patra-římsa. Trojdělení explicitně vyznívá u hlavního průčelí, u obou vnějších bočních fasád se formuje volněji, v nádvoří tektonické články doznívají. Sokl-parter je pojednán plastikou horizontální bosáží. Staticky působící korpus vně korunuje dynamicky zvlněná římsa, která je uprostřed hlavního průčelí výrazně rozečkaná štítovým nástavcem. Hlavní průčelí je členěno 13 okenními osami (C-B-B-B-B-A-A-A-B-B-B-C), boční rizality (C) se zalamují týmiž formami do bočních průčelí. Boční fasády jsou členěny 8-10 osami. Boční jihozápadní průčelí reprezentuje přítomnost dvoupodlažního velkého sálu uvnitř 6 velkoformátovými půlkruhově zaklenutými okny. V nadokenní partii se vine obdélná plaketa s nápisem A*D*A*L*B*E*R*T*I*N*U*M. Hmota Adalbertina graduje věžemi, jejichž helmice připomínají čtyřhrané birety. Boční nižší věže v nárožích se mírně odlišují, vyšší rozložitější středová hmota vrcholí lucernou.

Vnější štukové aranzmá fasád obsahuje rozmanitě modelované supraporty a frontony, tumbové parapety, konzoly. Z oblíbených organických motivů jsou zastoupeny andličí hlavy, akanty, festony, mušle, boltce, sítky i některé další. Štítové nástavce ve tvaru „napoleonského klobouku“ nad bočními rizality pojednávají rozviliny. Středový štít je v současnosti nositelem městského heraldického znamení, reliéfně je znázorněn dvouocasý lev s královskou korunou a litera *G*.

Dispozice a interiér

Řešení víceúčelové budovy Adalbertina volně navazuje na archaické čtyřkřídlové dispozice. „Kláštérní“ model se aplikuje na nové zadání. Jednotlivá křídla, soustředěná kolem nádvoří, lze definovat: uliční severozápadní, boční severovýchodní, boční jihozápadní s velkým sálem, zadní jihovýchodní v souběhu s hradbami.

Vnější okruh křídel zaujímají místnosti, vnitřní chodba konturuje nádvoří. Vertikální spojení všech podlaží představuje monumentální schodiště v centrální poloze v ose hlavního vstupu, jednotlivá křídla obsahují i vedlejší schody. Vklínění různých funkčních celků omezuje úplné rozvinutí výchozího dvoutraktového konceptu u všech křídel. Především jde o halové prostory zaujímající šíři celého křídla, to jsou: velký sál v patře, tělocvična v přízemí a malý sál v patře (původně tiskárna). Chodbové dispozice pozůstávají přehledné pouze v uličním severozápadním a bočním severovýchodním křídle, v bočním křídle jihozápadním chodba v přízemí vývojově zaniká (nyní restaurace). Velký sál zaujímá místo v patře, křídle jihozápadním, tělocvična a malý sál (původně tiskárna) se nachází v křídle zadním jihovýchodním. Restauráční provoz pohlcuje téměř 40% parteru severozápadního a jihozápadního křídla, administrativní prostory jsou soustředěny ve 2. patře. Vývojově se původní hierarchie místností a zejména logika komunikačních cest poněkud rozkládá.

Dojem autenticity si zachovává pouze interiér velkého sálu včetně balkonu. Vysoký pilastrový řád s půlkruhově klenutými okenními otvory, zdobné kompozitní hlavice a hluboký stropní fabion dosud navozuje klasicizující noblesu. Interiéry většiny ostatních místností jsou transformované, vyskytují se rozmanitě verze úprav od autorských řešení různého stáří (malý sál, 1973) po utilitární úpravy. Soudobý design

Konstrukční a materiálová skladba

Sledovaná budova Adalbertina reprezentuje solidní dobové stavitelství přelomu 19.-20. století, které již částečně využívá progresivní technologie.

Vybudována jsou 3(2) nadzemní a 1 podzemní podlaží pod částí objektu. Korpus čtyřkřídlové budovy, založený na betonových základech, je z robustního cihlového zdiva, jehož šíře dosahuje v patě téměř 1 m. Obvodové stěny všech 4 křídel se ve vyšších podlažích zužují. Konstrukčně jsou křídla řešena převážně jako 2 podélné trakty, vnější stěny a vnitřní „kominová“ zeď, halové místnosti zaujímají celou šířku křídla jako 1 podélný trakt. Kromě nosných zdí je většina původních příček reorganizována přestavbami a účelově nahrazována novodobým materiálem.

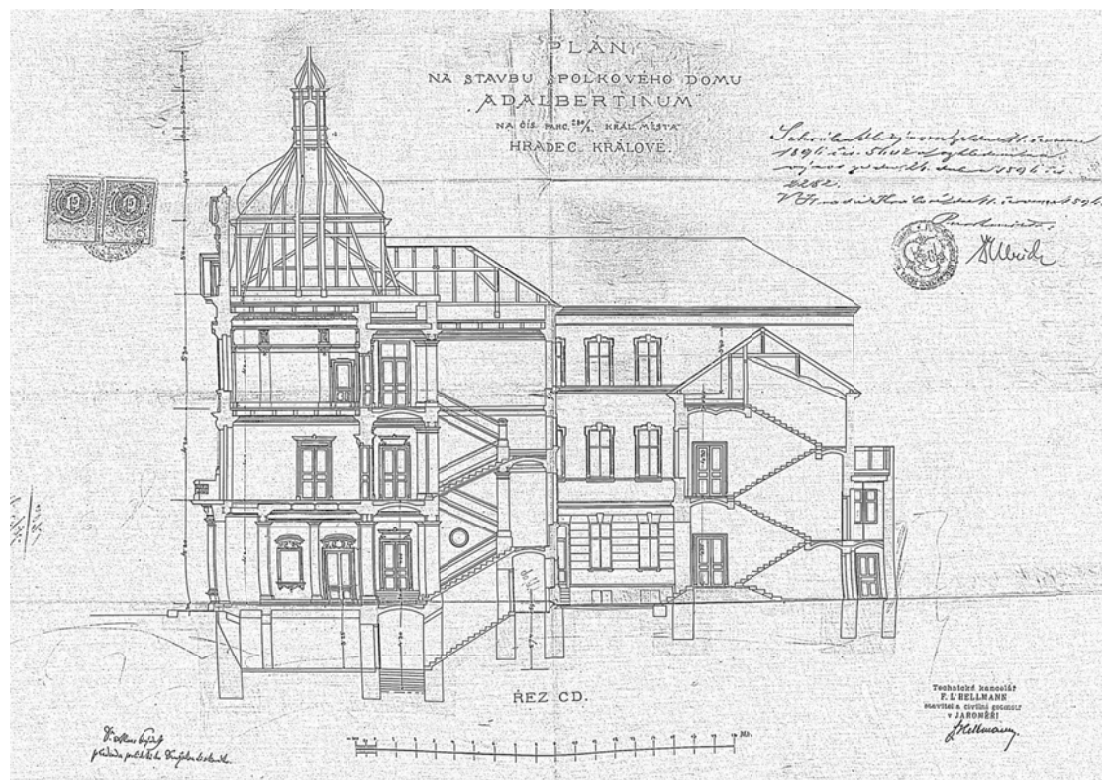
Veškeré horizontální konstrukce v nadzemních podlažích obsahují již železné válcované nosníky prokominované s dřevěnými trámy a trámký. Takto jsou realizovány i konstrukce nad hlavním sálem o rozponu 9,2 m, uložení dvojice nosníků I35 reaguje na osy pilastrů v roztečích á 3,25 m. Historické stropy v obvodových místnostech jsou opatřeny rákosovými podhledy, původní podhledy jsou v současnosti nahrazovány sádkartanem.

Existují i železobetonové stropy, formované jako žebrové desky, nacházejí se v dvorní přístavbě z roku 1911. Tyto železobetonové konstrukce odpovídají dobové realizační úrovni. Cihlové klenby a záklenky otvorů se stále hojně vyskytují, klenutý je celý suterén. Jde o klenby většinou valené segmentové. Pozoruhodné jsou větší halové podzemní místnosti v západním nároží, ale i klenuté pásy s kamennými patkami v křídle severovýchodním.

Dům obsahuje schody a schodiště, z nichž některé podléhají změnám. Ústřední trojramenné schodiště je samostatným konstrukčním traktem vklíněným do nádvoří. Schodiště organizované v 1 nástupní a 2 výstupní ramena s podestou podpírají 4 středové pilíře, na nichž jsou uloženy schodnice. Stupně jsou žulové monobloky v délce 2,2 a 1,7 m. Zcela autentické pozůstává dvouramenné boční schodiště v severovýchodním křídle domu, řešené jako visuté. Další 2 schodiště jsou druhotně vložené konstrukce kovové, zřídka používané: trojramenné schodiště (1911) v jihozápadním křídle a schody točité (asi 1975) v jihovýchodním křídle.

Kromě žulových a pískovcových schodišťových stupňů vyskytují se i další kamenické a kamenosochařské prvky. Jde o pískovcový portikus s balkónem v uličním průčelí, válcové polosloupky a sloupky uvnitř sálu, sokl, portálky, patky a další.

Podlahové vrstvy se rozmanitě transformují a nahrazují původní stav. Historické keramické dlažby na chodbách nahrazují novodobé prvky, redukovány na minimum jsou původní teracové povrchy na podestách, vlysové a prkenné podlahy.

6

STAVEBNÍ HISTORIE

6 STAVEBNÍ HISTORIE

Přehled

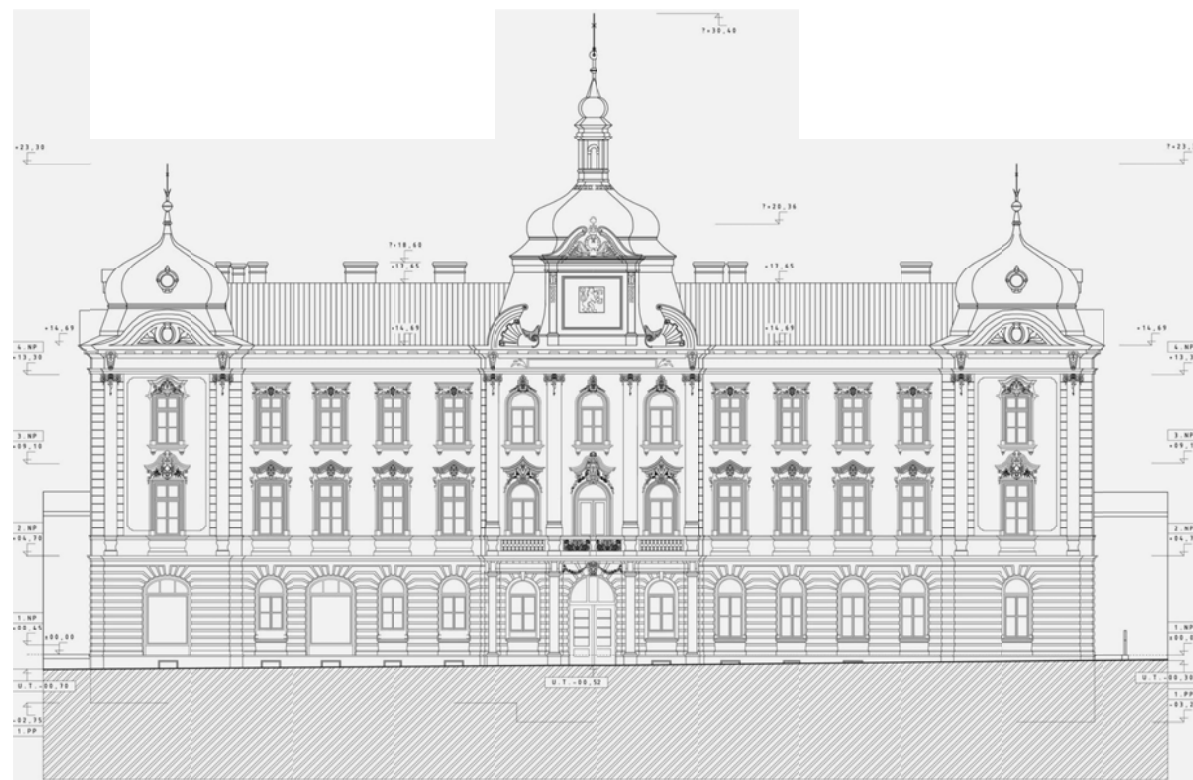
1893	Založení Politického družstva tiskového (dále Družstvo), biskup Brynych inicioval stavbu spolkového domu.
1895	Výběr návrhů na spolkový dům, návrhy předložili architekt Weinhengst a inženýr Hellmann, výborem byl vybrán byl 1 ze 4 návrhů Hellmannových.
23. srpna 1895	Valná hromada Družstva schválila vybraný návrh a místo stavby.
18. prosince 1895	Družstvo zakoupilo pozemek č. 280/2, na němž stála vojenská prádelna a bělidlo.
březen 1895	Vypsání konkurzu na zhotovitele stavby, stavební práce zadány inženýru Hellmannovi, vybrány byli i zhotovitelé dílčích částí.
17. března 1895	Družstvo oznámilo purkmistrovskému úřadu, že na pozemku č. 280/2 hodlá vystavět spolkový dům.
19. března 1896	Zahájeno bylo bourání vojenské prádelny z důvodu uvolnění staveniště spolkového domu.
27. března 1896	Na staveništi se koná jednání za účasti purkmistrovského úřadu, okresní hejtmanství upozornilo na nevyhovující stav hradební zdi.
13. dubna 1896	Na staveništi se koná další komisionální jednání, komise upozornila na blízkost zdí, požadovala jejich opravu. Dále shledala u budovy nedostatek východů, zpochybňovala velikost středního dvora. Rozpory se stavebním řádem shledala i v představení rizalitů a nedodržení stavební čáry.
23. dubna 1896	Položení základního kamene Adalbertina v den sv. Vojtěcha. Kámen zhotovený sochařem Ježkem položil předseda Družstva Frýdek.
24. dubna 1896	Městský úřad uděluje Družstvu stavební povolení ke stavbě spolkového domu za podmínek úpravy plánů dle komisionálního jednání.
19. května 1896	Družstvo oznámilo zahájení betonování základů a dílčí změny, týkající se přilehlých zdí a úprav místností v zadním traktu.
21. dubna 1897	Družstvo požádalo městskou obec o zboření zbytku vojenské prádelny a úpravu pozemku č. 280.
1. července 1897	Projednávání žádosti Družstva o pronájmu pozemku č. 280, kde zamýšlelo zřídit zahradu s hudební besídkou a kuželníkem.
4. srpna 1897	Okresní hejtmanství oznámilo purkmistrovskému úřadu, že neudělí Družstvu povolení ke stavbě strojovny a kotelny, které měly sousedit se zahradou okresního hejtmanství a seminární zahradou. Komín kotelny měl dýmem obtěžovat úředníky a seminaristy.
5. srpna 1897	Technický znalec se vyjádřil k plánu železného plotu okolo pozemku č. 280.
1897	Ukončení stavby u příležitosti 900. výročí umučení sv. Vojtěcha, na jehož počest byla budova nazvána Diecézním spolkovým domem sv. Vojtěcha, zkráceně Adalbertinum.

22.-24. srpna 1897	Slavnostní otevření a vysvěcení proběhlo v souvislosti s katolickým sjezdem, konalo se den po uplynutí 2 let od schválení stavby Družstvem.
24. srpna 1897	Ve velkém sále Adalbertina se konal první banket.
21. září 1897	Družstvo požádalo o kolaudaci stavby.
23. září 1897	Proběhlo místní šetření, komise shledala nedostatky v dodržení plánů a požádala zákresy změn, dále opětovně poukazovala na nedodržení stavební čáry u rizalitů a požadovala zřízení požárních východů. Budova byla shledána schopnou užívání a obdržela č. p. 300.
1. října 1897	Družstvo požádalo purkmistrovský úřad o zavedení osvětlení budovy, jednalo se o lucerny na rozích domu či zdi zahrady.
13. května 1898	Družstvo požádalo o zřízení kryté verandy a krytého kuželníku na zahradě Adalbertina.
7. ledna 1899	Uzavření nájemní smlouvy mezi městem Hradec Králové a Družstvem o pronájem pevnostních pozemků: části zahrady č. kat. 129 a č. kat. 144/2 za účelem zřízení restaurace s kulečnickem.
1902	Přístavba fotografického ateliéru pro potřeby Družstva. Pravděpodobně šlo o přízemní (podsklepenou?) místnost, vestavěnou do dvora při východním nároží.
23. října 1906	Adalbertinum hostilo diskusi katolických a pokrokových stran za účasti T. G. Masaryka.
1911	Vznikla přístavba bezpečnostního schodiště a kuchyně ve dvorní části jihozápadního křídla dle projektu stavitele Schmidta. Železná konstrukce schodiště byla 2. variantou řešení únikových cest z velkého sálu.
1912	Z důvodu realizace přístavby bezpečnostního schodiště žádalo Družstvo o slevu na činžovní dani, v příloze popis budovy.
8. června 1915	Usnesení Okresního výboru v Hradci Králové o prodeji pozemků: části zahrady č. kat. 129 a č. kat. 144/2 Družstvu. Na pozemcích se nacházela restaurační zahrada a veranda s kuželníkem.
30. léta 20. století	Adalbertinum je sídlem většiny hradeckých spolků a organizací. V budově umístěna administrace časopisů, sekretariát Československé strany lidové, Spořitelni a záložní družstvo katolického duchovenstva a řada dalších.
1938-1945	Válečná léta znamenala stagnaci společenského života a činnost spolků byla ukončena.
1945	Obnovení činnosti spolků.
1946	Vyhotovení plánů na adaptaci restauračních místností a velkého („tanečního“) sálu Adalbertina. Plánováno bylo rozsáhlé vybourání nosného zdiva a příček v jihozápadním křídle a zřízení velké jídelny, vybourání bezpečnostního schodiště v 1. etapě. Ve 2. etapě mělo dojít k přístavbě jeviště v proluce před hradební zdí. K plánované přestavbě nedošlo. Plány vyhotovil pro Družstvo architekt Hájek, a přestože nebyly realizovány, dobře dokumentovaly aktuální stav budovy. V souběhu se severovýchodní fasádou probíhala zeď, uzavírala provozní dvůr v šíři cca 8 m. Při východním nádvoří již existoval přístavek (dříve pravděpodobně fotoateliér).
1948	Došlo ke znárodnění Adalbertina, budovy č. p. 300, státem.

50. léta 20. století	V Adalbertinu vznikla osvětlová beseda, později (od konce 50. let, zřejmě od r. 1957) přejmenovaná na dům osvěty, který převzal královéhradecký Park kultury a oddechu. V budově fungovala restaurace a sál sloužící různým společenským účelům, kinosál, ale byly zde i provozovny služeb, např. kadeřnictví.
1961	Vlastníkem domu byl Park kultury a oddechu v Hradci Králové (PKO). Plány na adaptaci restaurace, místnosti vinárny a jídelny, vyhotovil architekt Berger, OZAP Praha, investorem akce RaJ, podnikové ředitelství Hradec Králové. Atypický interiér byl navržen včetně nábytku, věšáků a svítidel. Následné zprovoznění samoobslužné restaurace vyžádalo demontáž veškerého staršího vnitřního zařízení a odstranění štukového stropu.
1962	Souhlas odboru výstavby k vybourání příček ve 2. patře (3. NP), důvodem bylo optimální soustředění kanceláří.
1963	Dílčí plán na adaptaci kanceláří ve 2. patře (3.NP) znázornil zřízení 3 kanceláří v bývalé kapli.
1965	Výměna parketových podlah v pivnici a samoobslužné jídelně za mramorové dlažby. Opakované žádosti PKO o opravu střechy a poškozených říms.
1967	Přístavba sociálního zařízení pro zaměstnance restaurace nad skladištěm odpadků ve dvoře, které mělo být zrušeno. Jako nezbytná se ukázala generální oprava střešní krytiny, klempířských prvků, dále částečná oprava fasády i vlysů ve velkém sále.
1968	Vznikl plán zastřešení dvora přilehlého k severovýchodnímu křídle budovy. Pultová konstrukce přístřešku měla být osazena na ocelové vazníky a kotvena mezi obvodovou zeď budovy „nad zdmi kinosálu“ a dosud existující zahradní zeď.
1973	Malý sál v zadním křídle (bývalá tiskárna) byl interiérově autorsky řešen. Architekt Chvojan pojedel prostor v soudobém duchu dřevěnými obklady stěn, pódiem a atributy k vedení schůzí s podstavcem na bystu. Originální bylo zejména osvětlení atypickými nástrojnými a přisazenými svítidly, které se dochovaly do současnosti. Atypická svítidla se dochovala i v místnosti č. 70. Malý sál doplnila olejomalba s hradeckým motivem, sign. Mrva.
červenec 1974	Kolektiv projektantů Stavoprojektu Hradec Králové pod vedením Ing. arch. Schmieda vypracoval plány generální rekonstrukce Adalbertina, která měla proběhnout ve 3 etapách. Jednalo se o razantní stavební úpravy v interiéru a přístavbu jeviště, exteriér budovy měl být víceméně zachován. Zásahy v interiéru znamenaly především přebudování „společenského podlaží“ (patro, 2. NP). Šlo o rozsáhlé vybourání stěn a příček, podchycování stropů ocelovými nosníky, zřízení předsálí a bufetu.
1975	Proběhlo zahájení 2. etapy generální rekonstrukce, která znamenala především přístavbu jeviště v kontaktu s hradební zdí a další rozsáhlé vybourávání historických konstrukcí. Zakládání přístavby předcházela sanace svahu. Přístavba byla založena na válcových železobetonových pilotech průměru 130 cm (studních), nadzemní části přístavby byly z cihlového zdiva, strop železobetonový. Prolomen byl jevištní portál v původní jihovýchodní štítové stěně. Zrušena byla

	část půdy nad zadním jihovýchodním křídlem, zde byla zřízena dostavba strojovny vzduchotechniky pro velký sál. Dále došlo k vybourání schodů se zaobleným ramenem, které dosud propojovaly 2 podlaží zadního jihovýchodního traktu, a jejich nahrazení ocelovými točitými schody. Další významnější úpravy v interiéru obsahovaly pokládku nové mramorové dlažby (miněno „benátské“ dlažby) na hlavních schodišti. Dále došlo mimo jiné i k probourání 2 lunet (pravděpodobně k opětovnému) na galerii ve 3. NP. Ve 3. etapě se měly realizovat dvorní přístavby sociálního zařízení, k jejichž výstavbě došlo v dalších letech.
28. 6. 1976	Proběhla kolaudace 1. etapy, aktualizovaný časový plán generální rekonstrukce směřoval až ke konci roku 1979.
1979-1980	PKO požádal o výměnu střešní krytiny. Eternitová krytina byla posléze nahrazena za běžné plechové pásy z eloxovaného hliníku.
1982	Krajský podnik pro obnovu a údržbu památek Opočno, jmenovitě Ing. Mačik a Ing. arch. Andres, vyhotovil plány na generální opravu obvodového pláště Adalbertina. Plány obsahovaly podrobnou dokumentaci všech průčelí včetně severovýchodní zdi uzavírající provozní dvůr. Na výkresech se však vyskytla řada rozměrových nepřesností a deformací skutečnosti.
1984	Budova Adalbertina zapsána do státního seznamu kulturních památek. (Ústřední seznam kulturních památek ČR – ÚSKP, rejstř. č. 34501/6-4703)
1987	Proběhla generální oprava obvodového pláště, zahrnující výměnu oken a opravu fasád. Dodavatelem atypických oken bylo JZD Králíky. Při opravách omítek se již vyskytly odborné pokyny Krajského střediska památkové péče a ochrany přírody.
1988	Plynofikace, plynová kotelna
1993	Adalbertinum převzalo město Hradec Králové od Hradecké kulturně vzdělávací společnosti.
1997	Zahájení rozsáhlé modernizace restaurace a zázemí podle plánů společnosti Obchodní projekt, jmenovitě Ing. arch. Černíka. Šlo o demontáž přiček, keramických obkladů, dřevěných obkladů a podhledů, výměnu nákladního výtahu. Kuchyňské zázemí bylo vybaveno přípravnou, chladírnou masa, sklady. Zprovozněno bylo hygienické zázemí zaměstnanců v mezipatře. Dále došlo k adaptaci vstupů v jihozápadním průčelí, zřízení bezbariérového vstupu a vstupu pro zásobování.
1998	Plánována byla adaptace sociálního zařízení tělocvičny a výměna vstupních dveří, plány vyhotovil Obchodní projekt.
1999	Proběhla oprava sociálních zařízení ve všech podlažích. Plánována byla i adaptace přízemí severovýchodního křídla na „PH studio“. Studio sloužící dočasně jako kinosál bylo zorientováno před rokem 1999 opačně, tedy východ-sever. Plánovalo se odbourání hospodářské přístavby (byť správce) při východním nároží domu a transfer trafostanice do

	suterénu budovy. Plány vyhotovil Obchodní projekt. Stavební úpravy se však v plném rozsahu nerealizovaly. Z dochovaných plánů a jejich změn lze pouze předpokládat rozsáhlé úpravy podlahy v suterénu z důvodu zřízení vzduchotechnických kanálů.
2001-2003	Postupně bylo zkolaudováno: transfer trafostanice, hygienická zařízení, nová vzduchotechnika a bar v příslí v 1. patře (2. NP). Plány zhotovil Obchodní projekt a VZT Jane roku 2002.
2006	Opakovaně se adaptovalo se příslí v 1. patře (2. NP) v hlavním severozápadním křídle.
březen 2007	Zahájily se nové dispoziční úpravy, modernizace TZB instalací, provádění povrchových a interiérových úprav, výměny dveří a další v restauraci „Potrefená husa“ v jihozápadním křídle budovy. Záměr byl aplikovat jednotný styl těchto restauračních zařízení v daném prostoru bez zásadních přestaveb. Razantnější stavební zásah se vyskytl při budování sociálního zařízení v bývalé chodbě z důvodu zvýšení kapacity sociálního zařízení pro návštěvníky a imobilní osoby. Náročně se instalovala vzduchotechnická zařízení zaujímající prostory v podhledech, mezipatře a na dvorních fasádách.
2007	Plány nových stavebních úprav zpracoval tým pod vedením Ing. arch. Černíka již v roce 2006. Následně vznikla nová centrální šatna v přízemí (1. NP) hlavního severozápadního křídla a vstup pro imobilní osoby. Úprava postihla vstupní vestibul. K zásadní přestavbě došlo i v bočním severovýchodním křídle, kde byl zřízen nákladní výtah pro všechna podlaží přístupný z exteriéru. V této souvislosti byla odbourána přístavba (byť správce) při východním nároží a zděný plot, oddělující dosud pozemek Adalbertina od Žižkových sadů. Úprava si vyžádala opravu parteru severovýchodního průčelí. Došlo i k opravě některých instalací, opravám jevištní techniky při „Studios PH“, hlediště, šatny účinkujících, opravám maleb a nátěrů.
2008	Naplánována byla přístavba stávající scény ve 3 podlažích. Problematický záměr se neuskutečnil.
2014	Plán na opravné práce na fasádách, obnovu hlavního portálu, realizaci nových nátěrů (monochromní nátěr), sanaci zvlhlého a prosoleného zdiva, aplikaci sanačních omítek v soklové části Adalbertina vypracoval Ing. arch. Mádlík. Plán dosud nebyl uskutečněn, došlo pouze k vysušení sklepů.

7 HODNOCENÍ OBJEKTU

7 HODNOCENÍ OBJEKTU

Hodnoty kulturně historické

Adalbertinum jako produkt osvětové aktivity královéhradeckého biskupství, katolických církevních kruhů a emancipované české středostavovské společnosti se vyznačuje vysokou obecně kulturně historickou hodnotou.

Český jazyk se na plánové dokumentaci honosnější stavby objevuje koncem 19. století stále častěji, domácí stavitelé jsou dosud konfrontováni s vídeňskými a německými kolegy.

Účel využití budovy pozůstává, což lze hodnotit jednoznačně kladně. Dům vystavěný jako spolkový je téměř 120 let využíván širokou veřejností a stále slouží kulturním a vzdělávacím účelům. Jde o živý organismus, který jednoznačně náleží ke kulturní historii i současnosti města Hradce Králové.

Z pohledu městotvorného sehrává budova Adalbertina úlohu jednoznačně významnou, neboť jako jedna z prvních zakládá výstavbu okružní třídy po zrušení hradecké pevnosti. Monumentální historizující architektura nekoliduje se zástavbou v pozadí, naopak, empaticky až populisticky se do obrazu historického města začleňuje a přejímá tradiční formu. Atraktivní urbanistická poloha poskytuje této kulturní památce důstojné postavení i v konkurenci objektů v mnohem originálnějších.

Přínosem této monumentální stavby je zejména korektní hmotové a výrazové vyznění vůči staršímu historickému jádru. Reprezentativního vzhledu je dosaženo univerzálními prostředky doznívajícího pozdního historismu vázanými na evropské kulturní metropole Vídeň, Paříž, Řím. Vznik palácových staveb na okružních třídách těchto měst po asanaci hradeb poskytuje budově Adalbertina řadu inspirací.

Kompilace historických slohů v exteriéru budovy směřuje několika motivy k neobarokní formě, tato se jeví vhodná i ideově. Jde především o partii korunní římsy a věží. Výzdobné úsilí na fasádách s náznaky řádové architektury svědčí o poměrně střídavém vkusu, který se neuchyluje k hýření štukovými prefabrikáty ani výrazné polychromii. Regionálně koncipovaný ideový záměr se svatovojtěšskou legendou poskytuje budově v minulosti náležitou identitu, promítající se i do výtvarného řešení. V současnosti se však identita projevuje pouze fragmentárně - plastickým provedením názvu: ADALBERTINUM.

Dispozice a interiér obsahují dosud celou řadu uměleckořemeslných hodnot, které se však, bohužel, postupně redukuje a transformují vstříc aktuálním potřebám doby. Opakované přestavby, způsobené vývojově především předimenzovanými nároky restauračního provozu, postihují zejména parter. Z památkového hlediska nekorespondují přístavby. Hodnotový standard „palácové“ úrovně si uchovávají pouze dominantní prostory: trakt ústředního schodiště a velký sál s náznaky vysokého řádu.

Z pohledu uměleckohistorického pozůstává konzervativně koncipovaná budova ve stínu realizací kreativnějších tvůrců i vysoké umělecké úrovně dobové srovnatelných veřejných staveb v Hradci Králové, v jejichž přímé konfrontaci se Adalbertinum ocitá. Volbou stavitele Františka Hellmanna z Jaroměře se zajišťuje zadavatel především seriózní technický výkon, loajální s jeho ideovými vizemi.

Poznámka pod čarou

Po umělecké stránce ambiciózněji vyznívá čin Josefa Wenkeho, jemuž se návrh Františka Hellmanna na obchodní dům v Jaroměři nelíbil, oslovil tedy Josefa Gočára...(za tuto informaci děkujeme Olze Mertlíkové z Městského muzea v Jaroměři).

Hodnocení stavebně technické

Adalbertinum je zbudováno tradičními technologiemi dobového a regionálního standardu s mírným posunem k moderním technologiím v oblasti využití železa a betonu. Novodobé přestavby a přístavby, zejména generální rekonstrukce z let 1975-1979, vnesla do tradičních konstrukcí z hlediska památkového poněkud nesourodá technická řešení, cizorodé materiály a úpravy povrchů.

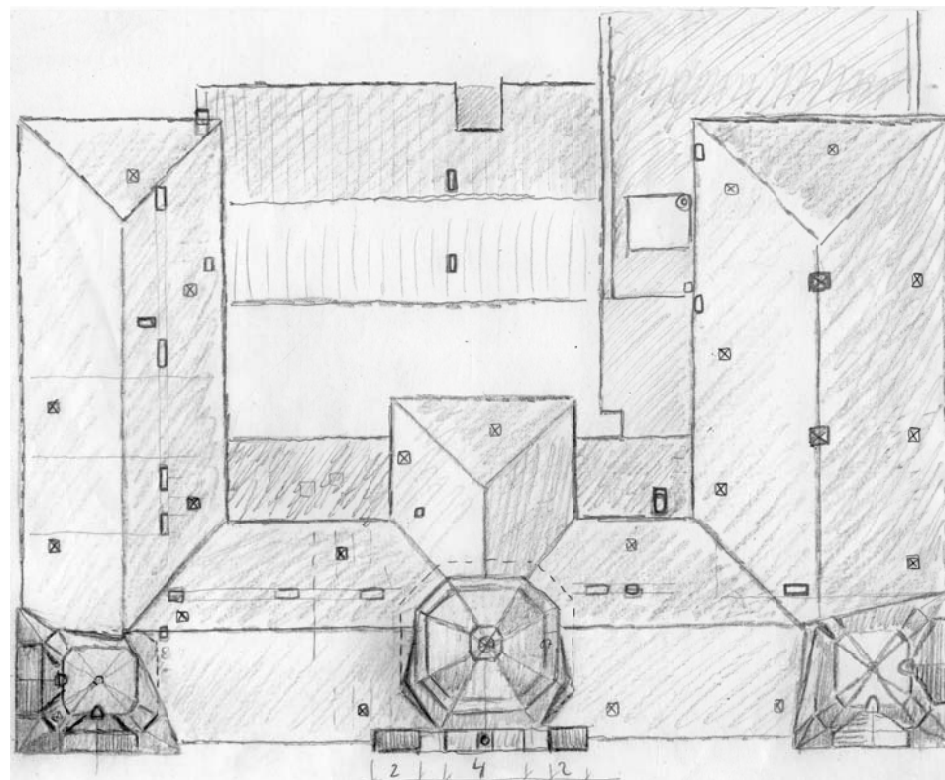
Poměrně dostatečně dimenzované a únosné konstrukce vertikální z masivního cihelného zdiva explicitně neprojevují vážné závady. Ve sklepech je zaznamenána sanace vlhkosti odstraněním zavlhčících omítek na cihelném zdivu.

K prověření stavu horizontálních konstrukcí stropů v kombinovaných technologiích I nosníky+trámy lze dospět pouze destruktivním průzkumem. Problémové situace lze očekávat při opakovaném zavěšování vzduchotechnických armatur a sádkartonových podhledů na skryté historické konstrukce, zejména pod velkým sálem, neboť nosné svislé zdivo v této části je oslabováno opakovaným probouráváním otvorů.

Historická konstrukce krovu povrchově nejvíce vážně destruktivní procesy. Ohrožena je pouze zatékáním v nárožích a úžlabích, kde je zaznamenáno značné poškození bednění a střešní krytiny. Krytina z falcovaného hliníkového plechu na většině střech je obecně nevhodná a dosluhuje.

Truhlářské, zámečnické a klempířské prvky stavby vykazují všestrannou různorodost a nevhodné povrchové úpravy. Materiálová nesourodost postihuje finální vrstvy podlah, jedná se jak o podlahy historické, tak novodobé. Vnější omítky jsou omšelé, historické plastické kamenné a štukové články fasád zvětřelé, znečištěné holubím trusem.

Vzhledem k rozlehlosti historické budovy, rozmanitosti prostor a opakovaným dílčími úpravami v různorodých technologiích, je optimální technický stav Adalbertina velmi obtížně dosažitelným cílem.

8 ZÁVADY

8 ZÁVADY

Kapitola se věnuje vyhodnocení závad, které negativně ovlivňují památkové, ale i ostatní hodnoty historického objektu.

Urbanistické závady

Širší rámec Adalbertina poškozují neodvratitelné civilizační faktory. Jde o negativní vlivy automobilové dopravy v bezprostřední blízkosti dominantního průčelí: hlučnost, prašnost, ořesy. Paradoxně provozní obslužnost budovy není optimálně vyřešena, chybí vazba na parkovací a odstavné plochy.

Určité závady postihují dosud i úzký prostor mezi zadním křídlem a vysokou hradební zdí, prostor stále slouží pouze k odkládání nepotřebného inventáře, přestože je pohledově exponovaný z vyhlídek a sousedí s důležitými pěšími trasami.

Zbytnění objemu

Podstatnou závadou narušení objemu kulturní památky Adalbertina jsou mladší přístavby, které se zformovaly v 2. polovině v 20. století, zejména v 70. letech. Především založení přístavby jeviště do historických fortifikačních objektů a přiřazení ke štítové stěně historické budovy se jeví z úrovně současného poznání jako dobově příznačná kuriozita. Jako nevhodné lze označit i přístavby sociálního zařízení z téhož období, které redukuje nádvoří a způsobují stísněnost chodeb zazdřením okenních otvorů v severním nároží.

Průčelí a střecha

Budova Adalbertina se vyznačuje 8 průčelími, která nejsou v uspokojivém stavu. Pokud je přiměřeně uchován alespoň reprezentativní vzhled 3 historických průčelí vnějších, dvorní a zadní fasády vykazují již více závad. Omítky jsou místy zvětřalé, římsy lokálně zavlhlé, štuková ambaláž je poškozená holubím trusem. Fasádní nátěry v duchu „žlutobílého baroka“ neodpovídají výchozímu stavu. Původní dvoudílná okna jsou v 80. letech 20. století až na výjimky vyměněna za nová jednoduchá, vstupní dveře nahrazeny novotvory.

Současná střešní krajina představuje soustavu střech, věží a komínů, plechový plášť věží je měděný, ostatní části kryje hliníkový plech jako nejlevnější krytina. Tato materiálová skladba neodpovídá výchozí skutečnosti a krytiny nejsou v ideálním stavu.

Dispoziční závady a poškozený interiér

Exploatační budova Adalbertina k rozmanitým kulturně společenským aktivitám postihuje původní dispoziční rozvrh řadou vývojově vzniklých závad. Tyto závady znesnadňují provoz budovy i v současnosti. Především jde o utilitární reorganizaci komunikačních cest v přízemí a v patře, zánik chodby a vazby v uličním křídle ve směru jihozápadním (nyní restaurace, v patře bufet) ve prospěch obslužných místností restauračních provozů.

Interiér poznamenává především tvarová, materiálová a vizuální nesourodost nedůstojná kulturní památka. Postiženy jsou všechny komunikační prostory, kde jsou původní historické konstrukce a prvky konfrontovány s druhořadými, často pouze provizorními, soudobými produkty.

Přízemí (1. NP)

Přízemí je zásadně, opakovaně a z pohledu památkové hodnoty problematicky modernizováno. Západní část přízemí zcela pohlcují restaurační provozy, severní část centrální šatna a studio. Modernizované prostory kompatibilitu s památkou nereprezentují, soustředí se pouze na zvládnutí vlastních účelů. Cizorodým téměř oportunistickým zásahem se jeví zřízení bezbariérového vstupu ve vazbě na vstupní vestibul.

1. patro (2. NP)

Kromě opakovaných adaptací přízemí, které téměř zastírají historickou podstatu, se významné vývojové změny odehrávají i v patře. Velký sál v bočním jihozápadním křídle navazuje na předsálí v čelním uličním křídle. Historický interiér sálu v poměrně dochovaném stavu je vystaven konkurenční vazbě na zcela adaptované předsálí. Otevřený prostor předsálí naprosto nekoresponduje s historickou skutečností, kterou definovaly 3+1+3 pravidelně řazené místnosti piano nobile. Navíc současný interiér reprezentuje poněkud úpadkové zrcadlové aranžmá s bufetem a levným mobiliářem.

2. patro (3. NP)

Ve 2. patře, kde je relativně nejvíce dochováno, se negativně projevuje naopak druhotné rozdělování důležitých místností. Jde především o prostor bývalé kaple v centrální poloze čelního uličního křídla a prostor lóží, původně koncipovaný jako větší galerie.

Nové technologie a materiály

Problematickým jevem pronikajícím do konstrukční a materiálové skladby historických staveb jsou novodobé technologie. Vyznačují se nevratností, nesourodostí s tradicí a kamufláží konstrukční skutečnosti. V Adalbertinu jde tedy především o betonování v případě druhotného prolamování velkoformátových otvorů, které je zaznamenáno v přízemí a patře. V přízemí a patře se hojně se vyskytují sádkokartonové podhledy zavěšované na historické stropy.

Jako nevhodné lze považovat i druhotné finální vrstvy podlah. Jde o druhotné dlažby z mramoru, tzv. „benátské“ dlažby, ale i dlažby keramické z tenkostěnných dlaždic se „soklíkovými“ pásy. Všechny tyto vyjmenované povrchy neodpovídají výchozímu stavu a nepředstavují ani kvalitní nadčasové řešení.

Technika prostředí

Své nekompromisní požadavky uplatňuje v Adalbertinu soudobá technika prostředí budov. Vzduchotechnické aparatury pro restaurační a společenské provozy mají vysoké prostorové nároky a technologie rychle zastarávají. Celá škála veškerých rozvodných soustav vyžaduje zásahy do nosných zdí i stropů a v současnosti nepůsobí vůči budově šetrně, technicky uceleně a koordinovaně.

9 NÁMĚTY

Kapitola se věnuje námětům na rehabilitaci budovy Adalbertina, vzešlým z průzkumu i poznání městského kontextu.

Širší rámec

Negativní civilizační faktory, působící na historický objekt v centrální zóně města, nelze v úplnosti eliminovat. Především jde o dopravu v klidu a pohybu. Špatnou obslužnost domu lze řešit v blízké budoucnosti pouze omezenými prostředky, které však by měly být vůči historickým hodnotám domu a místa důstojněji využity.

Lépe využitelný je koridor mezi zadním jihovýchodním průčelím a hradební zdí, vyžaduje však celkovou sanaci a dohled.

Přístavby a nádvoří

Spontánnímu bytnění budovy přístavbami je nutné zabránit. V případě potřeby rozšíření jevištního provozu, bude-li nezbytné, se nové řešení musí variantně hledat. Předpokladem úspěchu je zhotovení studie, vizualizace budoucích hmotové konfigurace, pečlivá volba materiálů ad. Stávající přístavby jsou sice využité, ale nijak optimálně. Lze doporučit jejich interiér i exteriér k nové transformaci. Náležitou komplexnější sanaci i rehabilitaci by si zasloužilo nádvoří, neboť jde o uživatelsky perspektivní polosoukromý prostor. Opravy nelze tedy omezit na povrchové vrstvy.

Obnova průčelí

Neuspokojivý stav průčelí Adalbertina vyžaduje komplexnější přípravu a pečlivou památkovou obnovu, neboť exteriér představuje vlastní reprezentativní identitu budovy. Architektonicky pojednáno bylo 7 z 8 fasád, svoji úlohu samozřejmě sehrávaly i fasády dvorní. Kromě nezbytných oprav plastických fasádních prvků odpovídajícími prostředky, oprav omítek poškozených zatékáním a biotickými činiteli, jde také o celkové vyvážení výsledného koloritu.

Současná vizualita neodpovídá původnímu rozvržení. Zvýraznění tektonických článků odlišným odstínem v duchu „žlutobílého baroka“ se neuplatnilo. Původní kolorit byl vůči aktuální skutečnosti poněkud inverzní, v tmavším tónu se pojednávala pouze štuková výzdoba suprafenester a několika dalších motivů a exteriér vyzníval monochromně. Novotvary oken a vstupních dveří s historickým kontextem nekorespondují, nehledě na tepelně technické vlastnosti, působí tyto prvky levně až tuctově a lze doporučit jejich komplexní výměnu.

Inventarizace hodnotných souborů a prvků slouží v exteriéru slouží k jejich šetrnému restaurování a konzervování.

Střechy

Současná tvarově pozoruhodná a značně pohledově exponovaná střešní krajina čtyřkřídle budovy Adalbertina podléhá značné povrchové transformaci. Plechový střešní plášť vyžaduje nyní již razantní opravy, neboť dochovaný historický krov je opakovaně poškozován zatékáním. Novodobé plechové krytiny neodpovídají výchozímu stavu a lze jednoznačně doporučit restituci krytiny skládané na celoplošné bednění. Noblesní „anglická“ břidlice a různé formátované šablony jsou evidentní z historických pramenů, u věží se uplatnily kontury tvarů

Rehabilitace dispozice a interiéru

Protože jsou původní dispoziční logika Adalbertina a komunikační trasy narušeny, a provoz instituce je problematický, lze uvažovat o nových požadavcích i restituci již zaniklého komplexněji. Lze především doporučit redukci zbytnělého stravovacího zařízení a obnovu vazby na ostatní kulturní a společenské prostory domu.

Pečlivě a památkově naprosto korektně by měly být restaurovány dominantní veřejné prostory schodišťová hala, chodby a velký sál. Dále lze doporučit zpřístupnění galerie sálu ve 3. NP a celková rehabilitace prostoru přístavby v obou podlažích.

Poněkud pokleslý novodobý interiér přisálí je nutné nově architektonicky i designérsky pojmout.

Inventarizace souborů a prvků v interiéru slouží k jejich šetrnému restaurování a konzervování.

Průnik nových technologií a technika prostředí

Tradiční stavitelství a konzervativní historizující design se obtížně snáší s novodobými kompozitními a umělohmotnými materiály, lze jednoznačně doporučit jejich vyloučení zejména z pohledově exponovaných míst.

Vysoké prostorové i tvarové nároky aparatur na vytvoření optimálního mikroklimatu ve společenských prostorách Adalbertina lze uplatnit jen s mimořádnou uvážlivostí, neboť působí konfrontačně a zatěžují historické konstrukce.

Závěrem lze konstatovat, že důstojná rehabilitace kulturní památky Adalbertina bude velmi náročný a nákladný podnik. K cíli se lze přiblížit, dle našeho názoru, pouze na základě maximálně promyšlené a precizně připravené koncepce. Jedině takto plánovaná investice může sjednotit požadavky moderního společenského provozu a současně rehabilitovat zaznamenané historické hodnoty v prosperující organismus.

Autoři

O B R A Z O V Á Č Á S T

1 0

S E Z N A M O B R A Z O V Ý C H P Ř Í L O H

10 OBRAZOVÉ A PLÁNOVÉ PŘÍLOHY

11 DOKUMENTACE HISTORICKÉHO VÝVOJE

Mapy

Vyobrazení

Plány

(Popisy uvedeny u obrazu V01 ad.)

12 DOKUMENTACE SOUČASNÉHO STAVU

01	Situační výkres	
02	Půdorys 1. PP	
03	Půdorys 1. NP	
04	Půdorys 2. NP	
05	Půdorys 3. NP	
06	Krov 4. NP	
07	Řez A-A, pohled JZ dvůr	
08	Řez B-B	1:100
09	Řez C-C, pohled SZ dvůr	1:100
10	Pohled SZ hlavní průčelí	1:100
11	Pohled SV park	1:100
12	Pohled JZ parkoviště	1:100
13	Pohled JV hradby	1:100
14	Pohled SV dvůr	1:100
15	Pohled JV dvůr	1:100

13 KRESEBNÁ DOKUMENTACE

(Popisy uvedeny u obrazu K01 ad.)

14 SROVNÁVACÍ MATERIÁL

(Popisy uvedeny u obrazu S01 ad.)

15 GRAFICKÉ VYHODNOCENÍ

(Popisy uvedeny u obrazu S01 ad.)

V01	Vývoj objektu. Půdorys 1.PP
V02	Vývoj objektu. Půdorys 1.PP
V03	Vývoj objektu. Půdorys 2.NP
V04	Vývoj objektu. Půdorys 3.NP
V05	Vývoj objektu. Krov. 4.NP

H01	Hodnocení objektu. Půdorys 1.PP
H02	Hodnocení objektu. Půdorys 1.NP
H03	Hodnocení objektu. Půdorys 2.NP
H04	Hodnocení objektu. Půdorys 3.NP
H05	Hodnocení objektu. Krov. 4.NP

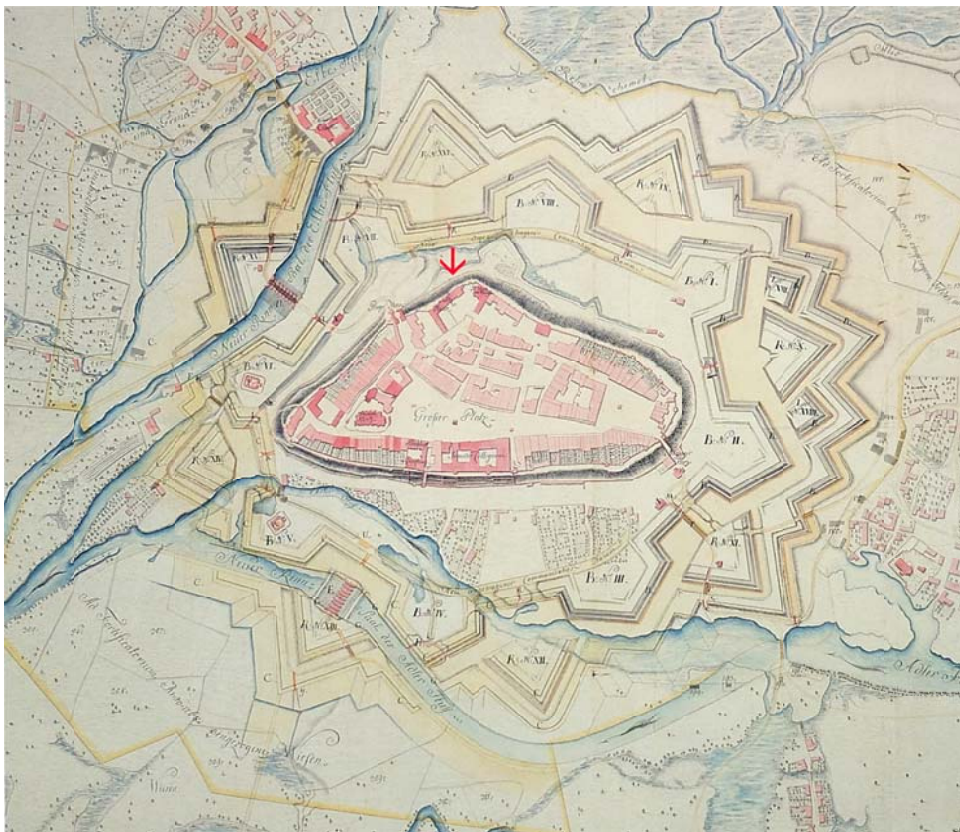
16 FOTODOKUMENTACE SOUČASNÉHO STAVU

(Popisy uvedeny u obrazu F01 ad.)

17 INVENTARIZACE PRVKŮ

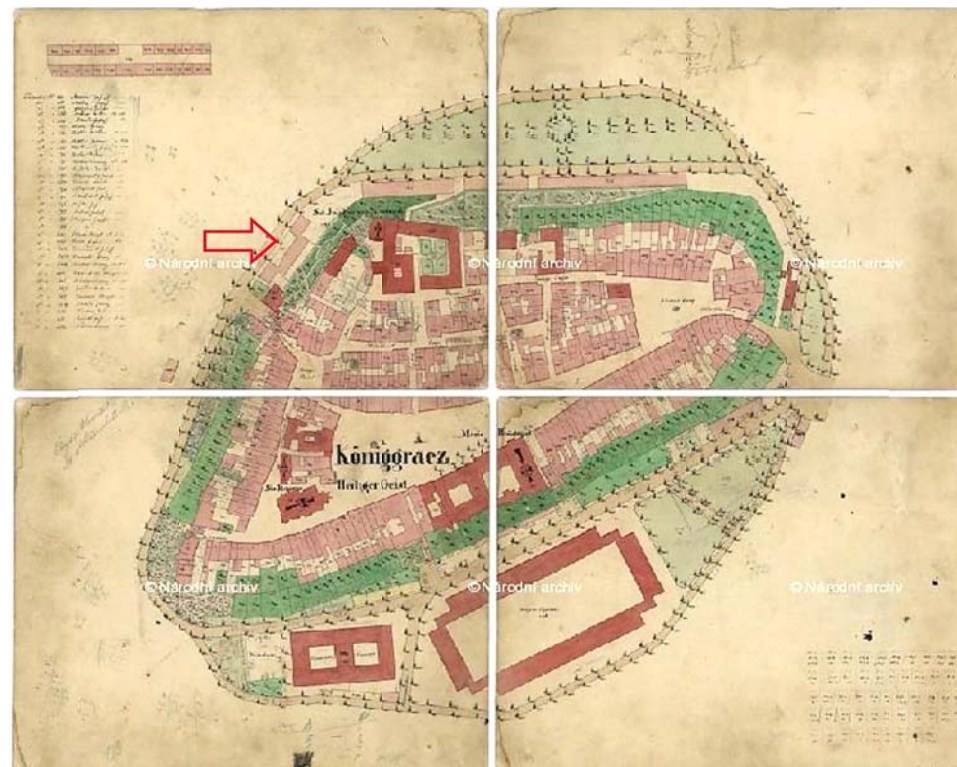
(Popisy uvedeny u obrazu TAB 01 ad.)

Historické mapy

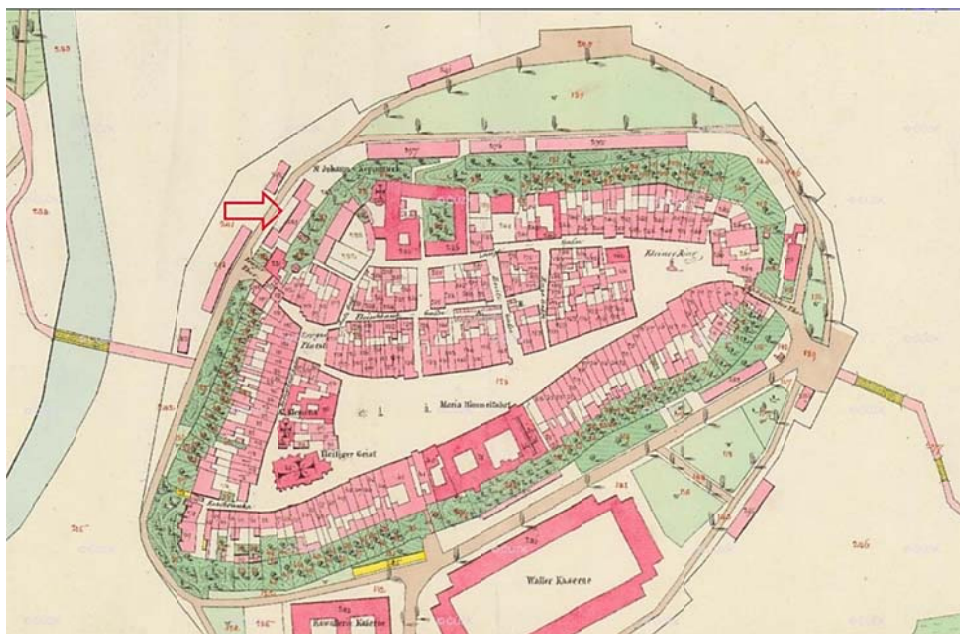
V01

Hradec Králové na tzv. Pavlovského plánu s vyznačením místa, kde později vzniklo Adalbertinum, 1767-1768 (Historický atlas měst ČR. Hradec Králové)

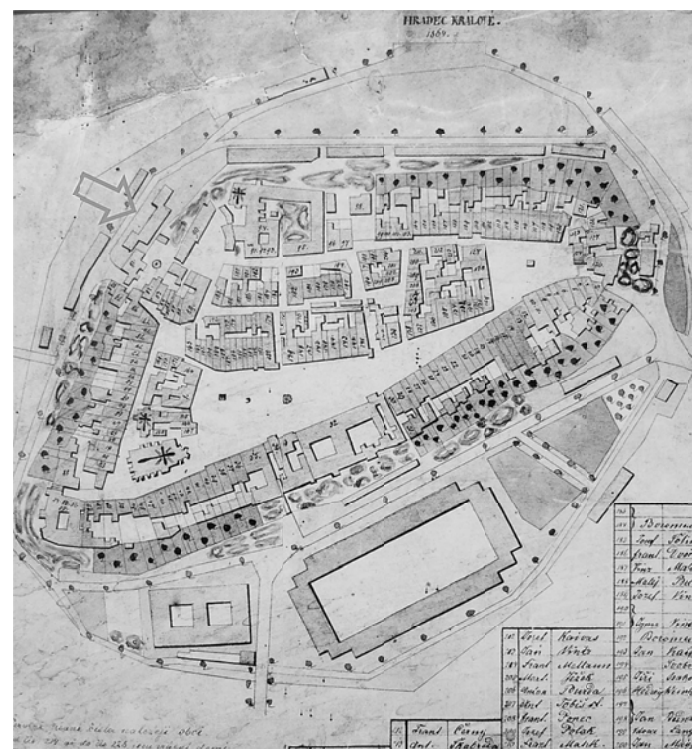

V02

Hradec Králové na indikační skice a císařském otisku stabilního katastru s vyznačením místa, kde později vzniklo Adalbertinum, 1840 (ÚAZK, č. 2291, viz http://archivnimapy.cuzk.cz/cio/data/main/cio_query_01.html?mapno_cm=c2291-1)

V03
Schematický plán pevnosti Hradec Králové s vyznačením místa, kde později vzniklo Adalbertinum, 1864 (Fotoalbum města Hradce Králové 1866-1918)

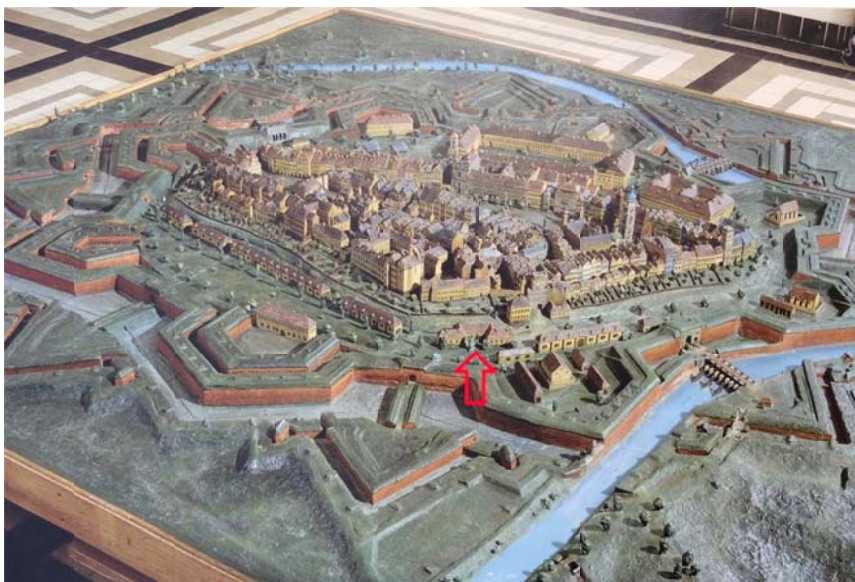

V05 V06
Schematický plán pevnosti Hradec Králové s vyznačením místa, kde později vzniklo Adalbertinum níže detail, 1864 (Fotoalbum města Hradce Králové 1866-1918, V06 MvČ)

V04
Plán na výstavbu vojenské pekárny (později prádelny) v prostoru VI bastionu hradecké pevnosti, na jejímž místě stojí budova Adalbertina, před rokem 1860 (MvČ)

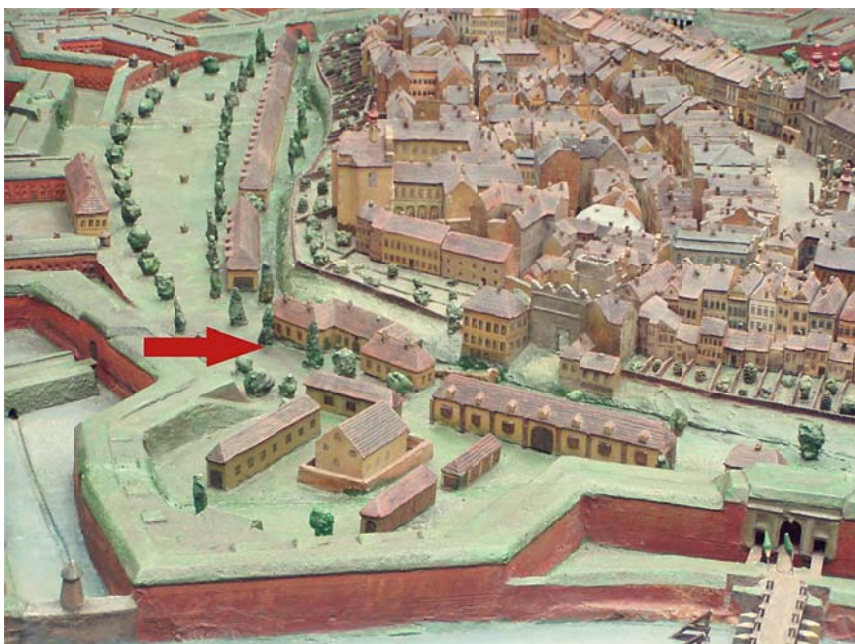
V07 V08

Model Královéhradecké pevnosti podle stavu z r. 1865 s vyznačením místa, kde později vzniklo Adalbertinum, (Historický atlas měst ČR. Hradec Králové, V08 MvČ)

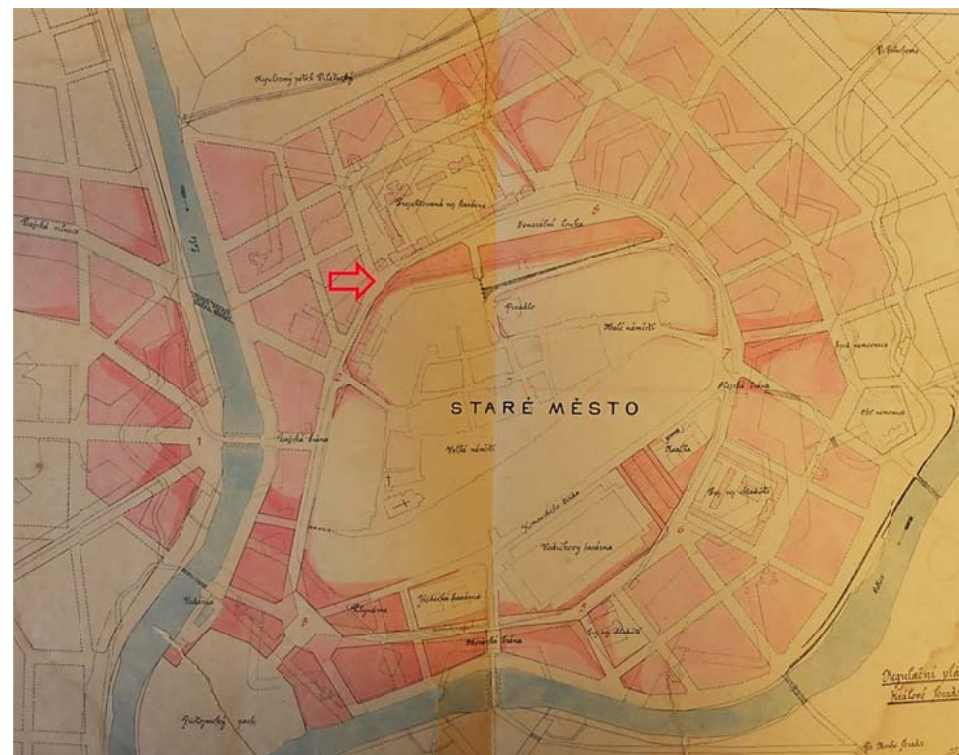
V09

5. Soutěžní návrh regulačního plánu Hradce Králové, V. Weber s vyznačením místa, kde později vzniklo Adalbertinum, 1885 (výstava Pevnost Hradec Králové, MvČ)

V10
Regulační plán Hradce Králové s vyznačením místa, kde později vzniklo Adalbertinum, 1890 (Historický atlas měst ČR. Hradec Králové)

V11
6. Regulační plán Hradce Králové s vyznačením místa, kde později vzniklo Adalbertinum, 1890 (Historický atlas měst ČR. Hradec Králové)

V12 V13
Regulační plán Hradce Králové, s vyznačením polohy budoucího Adalbertina, 1890 (SOKA Hradec Králové, i. č. 5082)

V14
Plán města z let 1912-1914. (Historický atlas měst ČR. Hradec Králové)

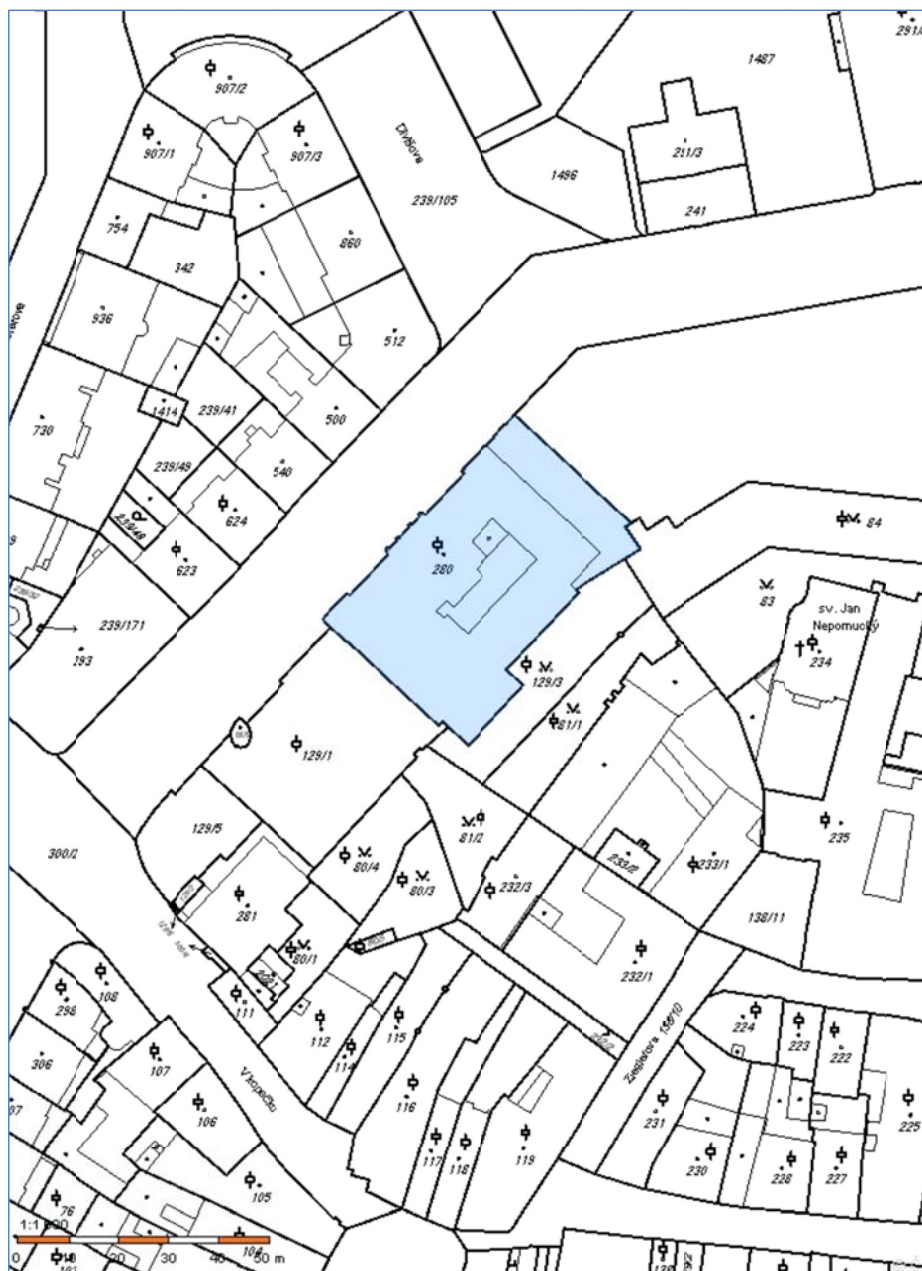
V15
Plán města s vyznačenou polohou Adalbertina, kolem 1924 (Historický atlas měst ČR. Hradec Králové)

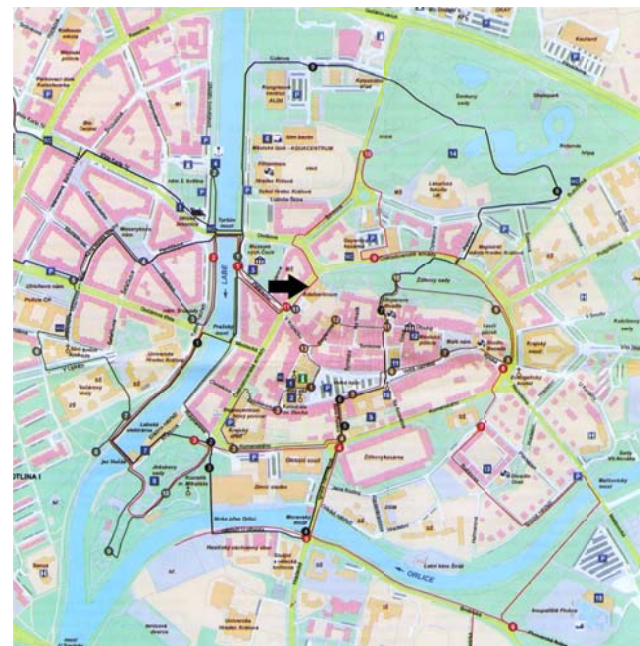
V16 V17 vlevo
Regulační plán města s vyznačenou polohou Adalbertina, J. Gočár, 1926 (MvČ, Historický atlas měst ČR. Hradec Králové)

V18
Současný plán centrální části města se zákresem bývalé pevnosti a vyznačenou polohou Adalbertina (MvČ)

V19
Současný snímek katastrální mapy ČR, s vyznačením budovy Adalbertina, 1:1000 (ČÚZK)

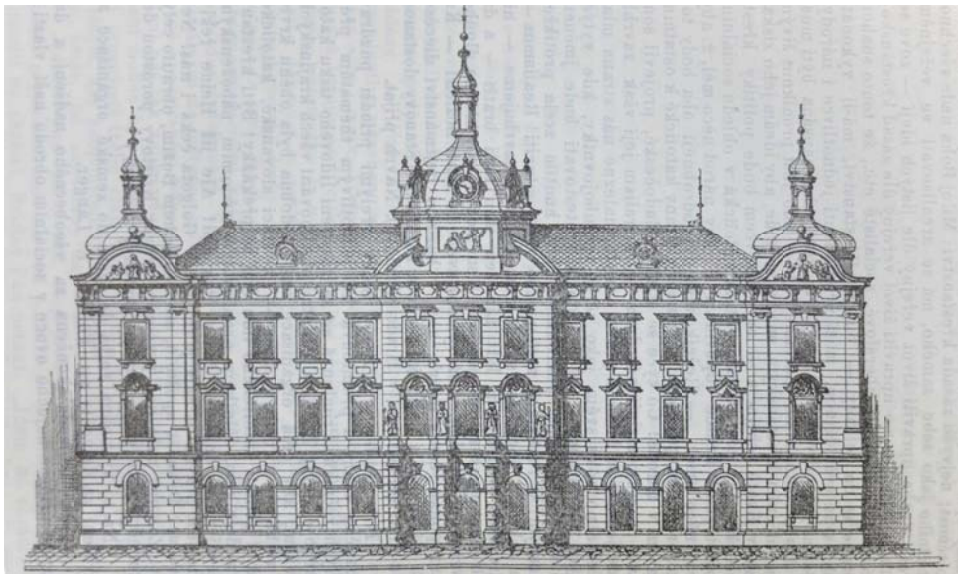

V20
Současná turistická mapa Hradce Králové s prohlídkovými okruhy a vyznačením budovy Adalbertina (Městské informační centrum)

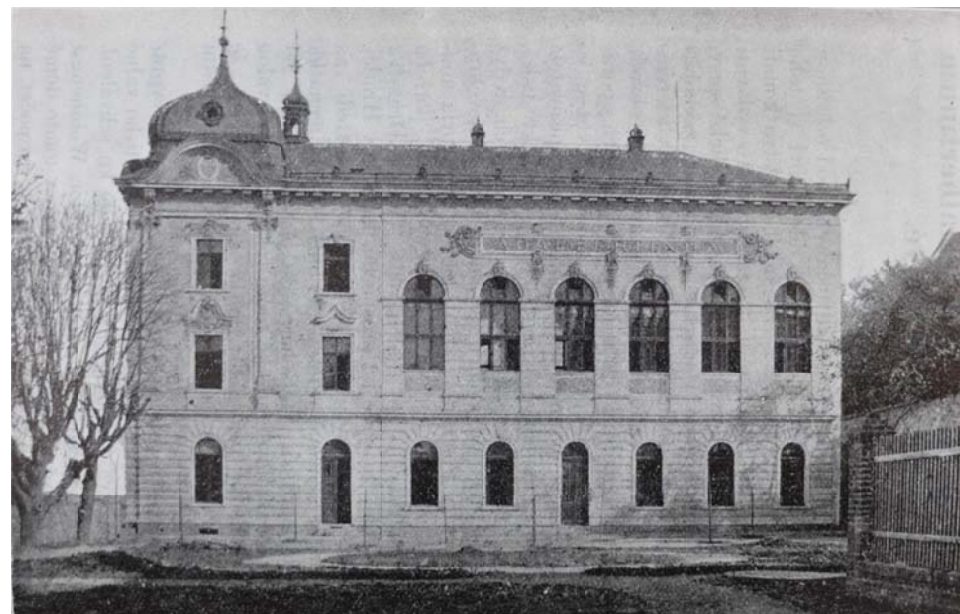

V21
Známosti budovy Adalbertina v modelu Hradce Králové z roku 2000, v modelu ještě zachycen později odstraněný severovýchodní přístavek (MvČ)

Historické fotografie

V22
Hlavní průčelí Adalbertina podle návrhu F. Hellmanna, 1897 (Zpráva o 1. sjezdu)

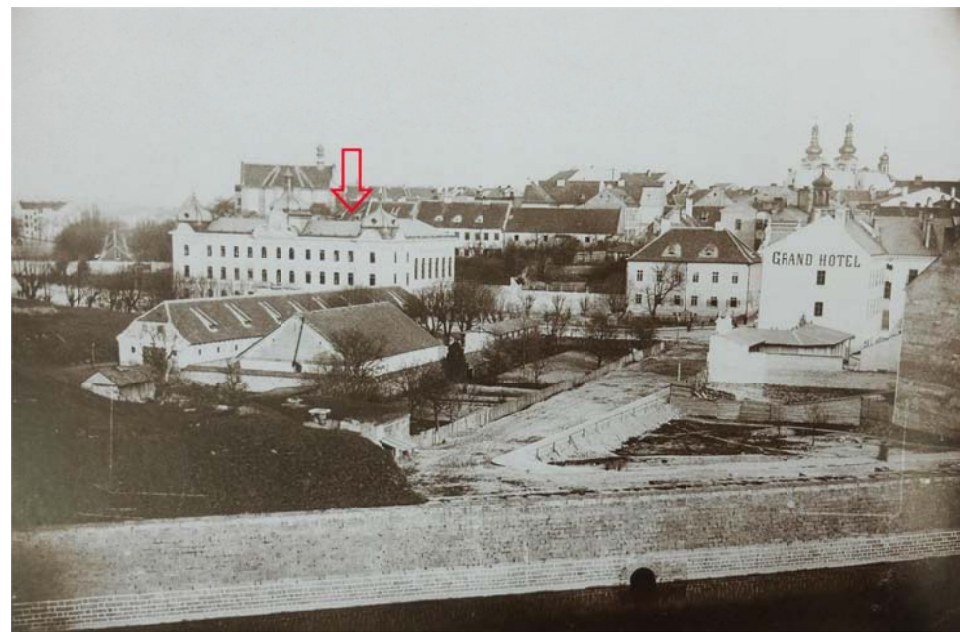
V23
Jihozápadní boční průčelí Adalbertina, 1897 (Zpráva o 1. sjezdu)

V24 vpravo
Eliščino nábřeží, vzadu vpravo Adalbertinum, konec 19. stol. (Fotoalbum města Hradce Králové 1866-1918)

V25
Adalbertinum ze severovýchodní strany, před 1902 (Východočeské muzeum v Hradci Králové, fotoarchiv, sig. HK-07-01883)

V26
Pohled na hlavní průčelí Adalbertina přes pevnostní prachámu, před 1905 (Fotoalbum města Hradce Králové 1866-1918)

V27
Jiříkova třída (dnes Čs. armády) – vlevo filiálka Rakousko-uherské banky, vpravo Adalbertinum, po r. 1905 (Fotoalbum města Hradce Králové 1866-1918)

V28

Zed' mezi Labem a pevnostním příkopem, v pozadí Adalbertinum, poč. 20. stol. (Malina, J.: Hradec Králové. Umělecké památky ve městě na soutoku Labe a Orlice)

V30

Pohled na Adalbertinum od západu, poč. 20. stol. (Malina, J.: Královéhradecké obrázky III.)

V29

Adalbertinum od západu, poč. 20. stol. (Muzeum východních Čech v Hradci Králové, fotoarchiv, sig. HK-07-00667)

V31

Adalbertinum se zahradou od západu, poč. 20. stol. (http://www.smirice.eu/rakousko/hrkralove_hajek.htm)

V32
Adalbertinum od západu, 1911 (Rejl, T.: Hradec Králové. Historické pohlednice 1892-1920)

V34
Pohled na Adalbertinum z Jiřkovy třídy (dnes Čs. armády), poč. 20. stol. (Malina, J.: Královéhradecké obrázky II.)

V33
Pohled z Bílé věže – vpravo nahoře patrné Adalbertinum, 1912 (Fotoalbum města Hradce Králové 1866-1918)

V35
Zahrada u Adalbertina, 1927 (Malina, J.: Hradec Králové. Umělecké památky ve městě na soutoku Labe a Orlice)

V36
Adalbertinum od severovýchodu, 1988 (NPÚ-ÚOP v Josefově, sbírka příloh)

V37
Adalbertinum od městských hradeb, 2006 (NPÚ-ÚOP v Josefově, sbírka příloh)

V38
Adalbertinum od severovýchodu, 2006 (NPÚ-ÚOP v Josefově, sbírka příloh)

V39
Adalbertinum od severovýchodu, 2006 (NPÚ-ÚOP v Josefově, sbírka příloh)

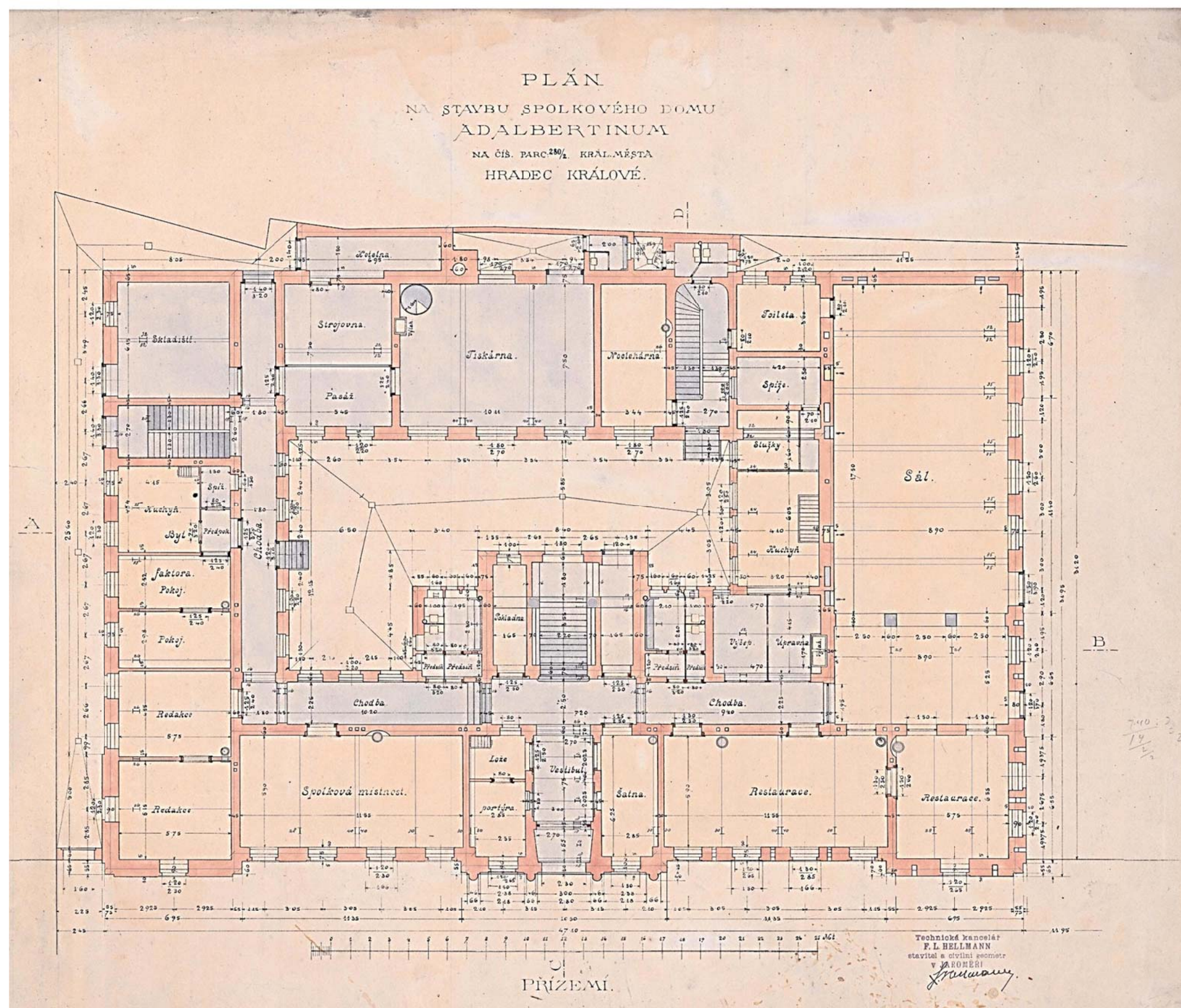

V40
Adalbertinum od městských hradeb, 2006 (NPÚ-ÚOP v Josefově, sbírka příloh)

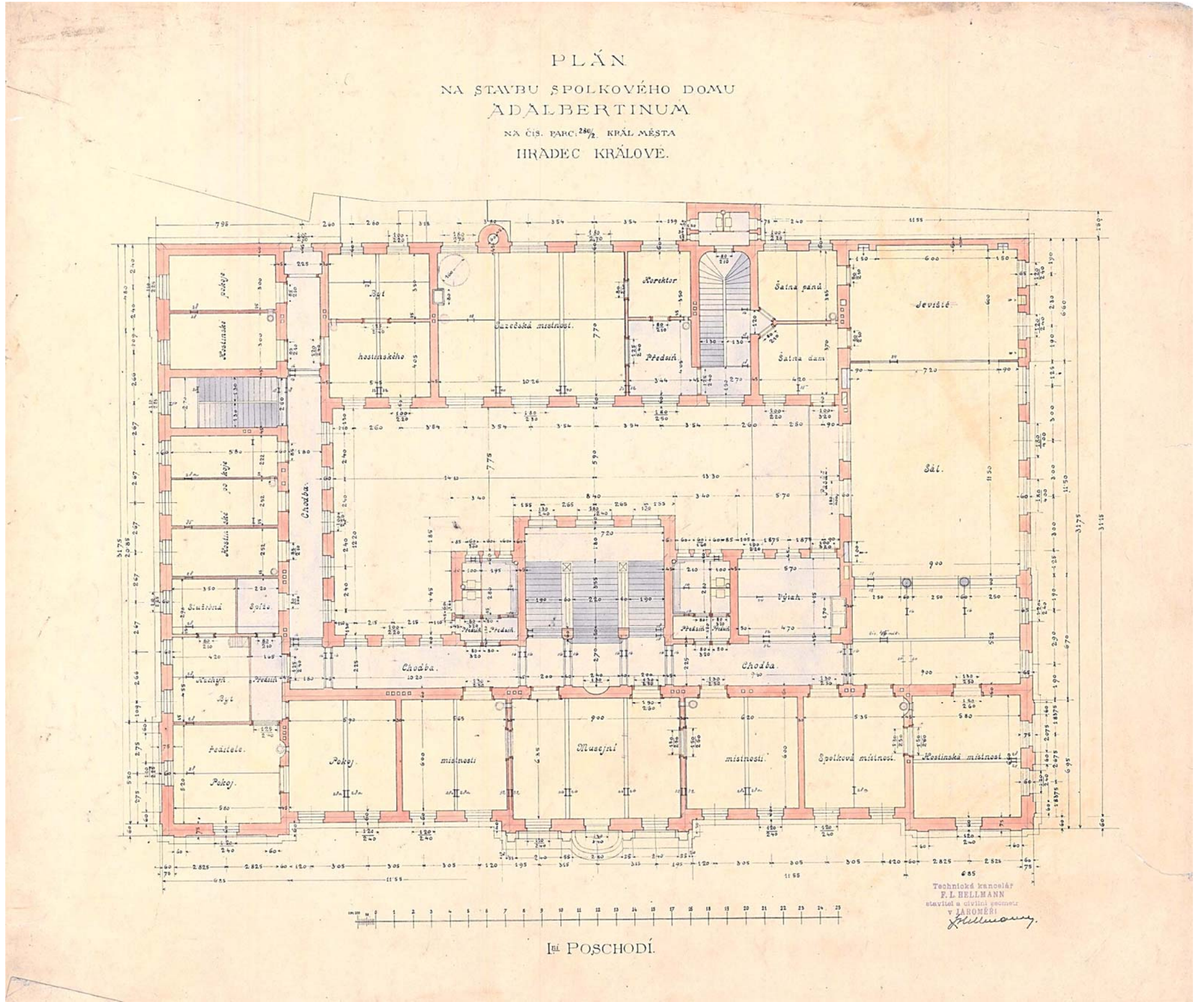

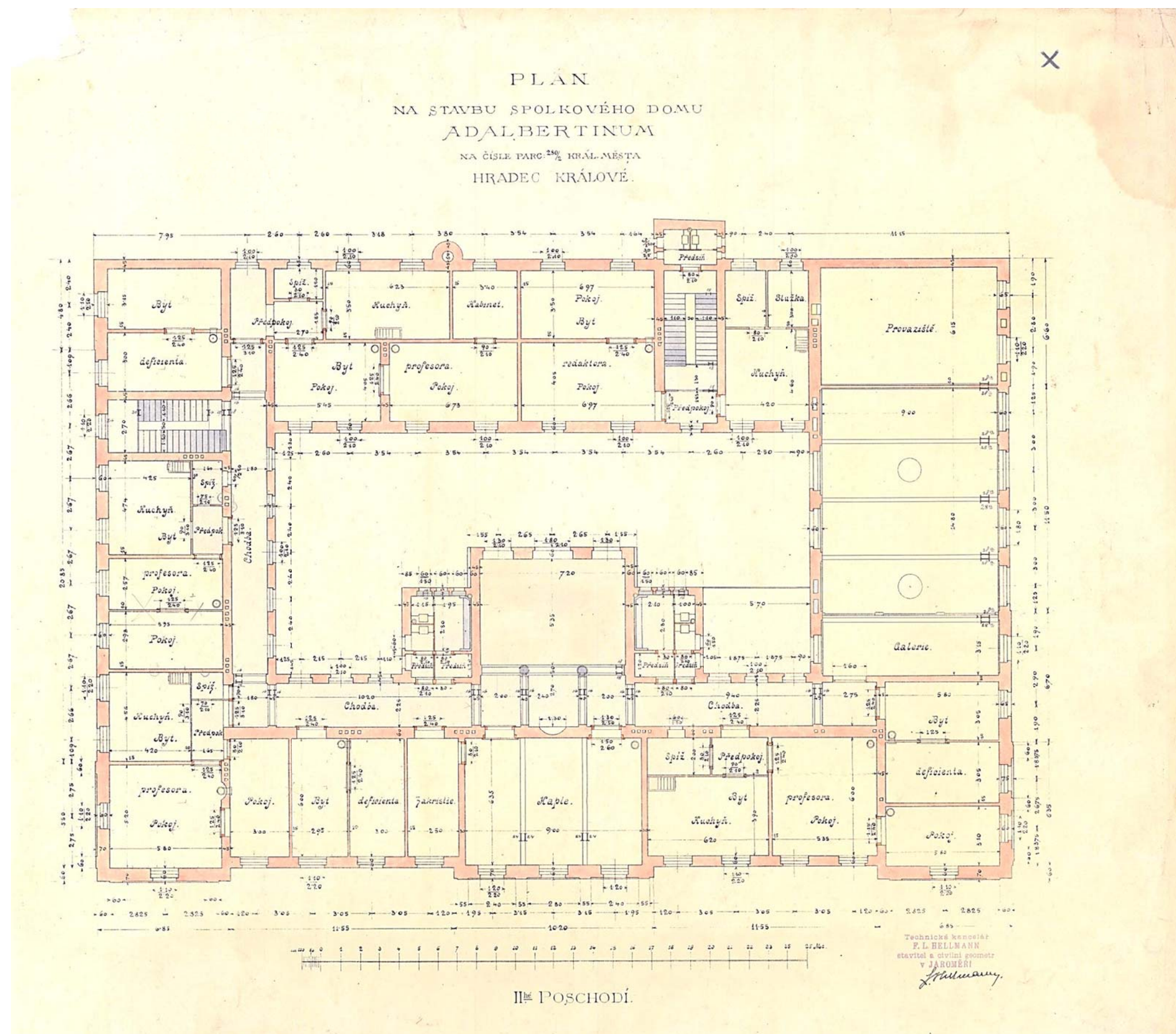
V41
Adalbertinum od severovýchodu, 2007 (NPÚ-ÚOP v Josefově, sbírka příloh)

Plány

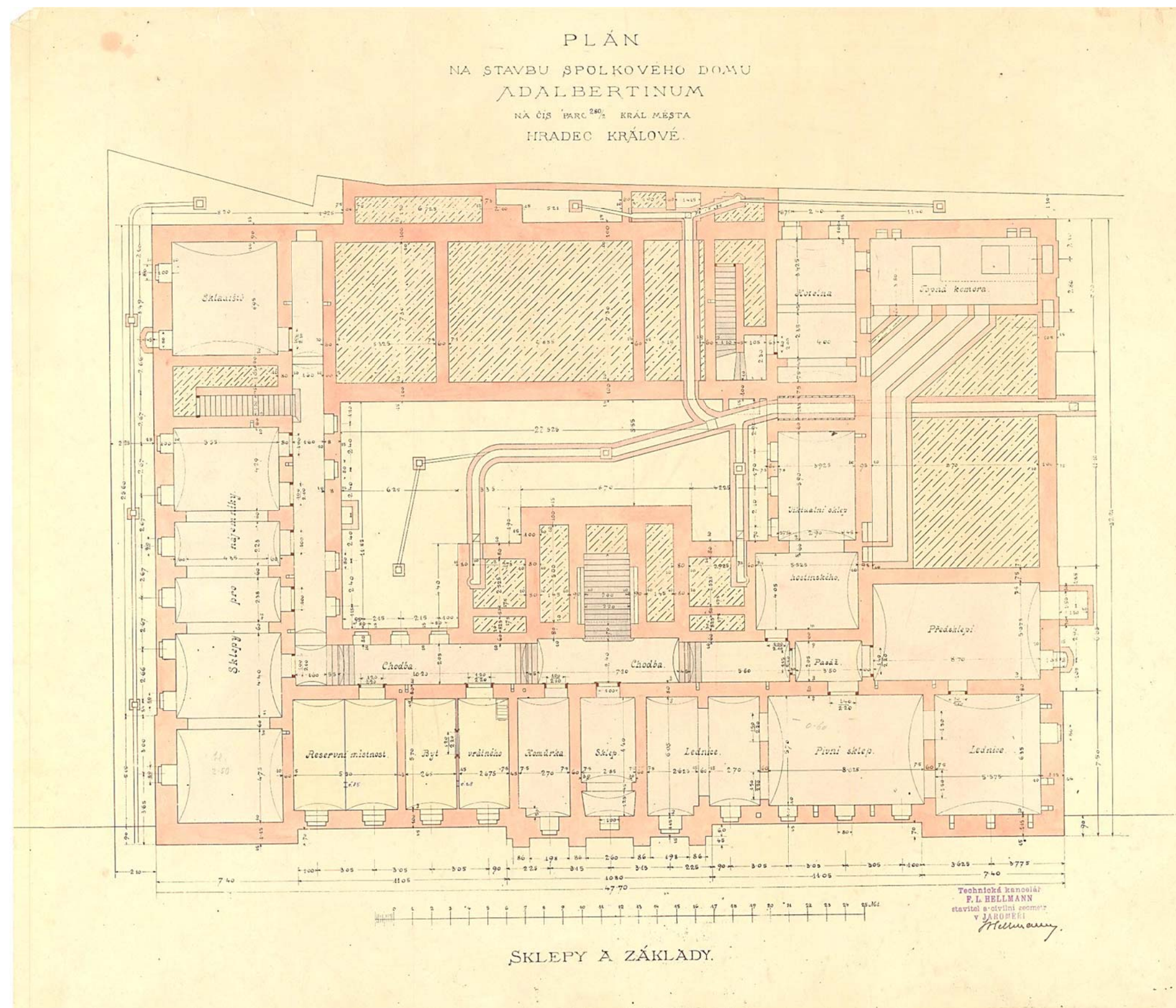
V36
Plán na stavbu Adalbertina – nerealizovaný variantní návrh, přízemí, Ing. František Hellmann, 1896 (MM Hradec Králové, stavební archiv)

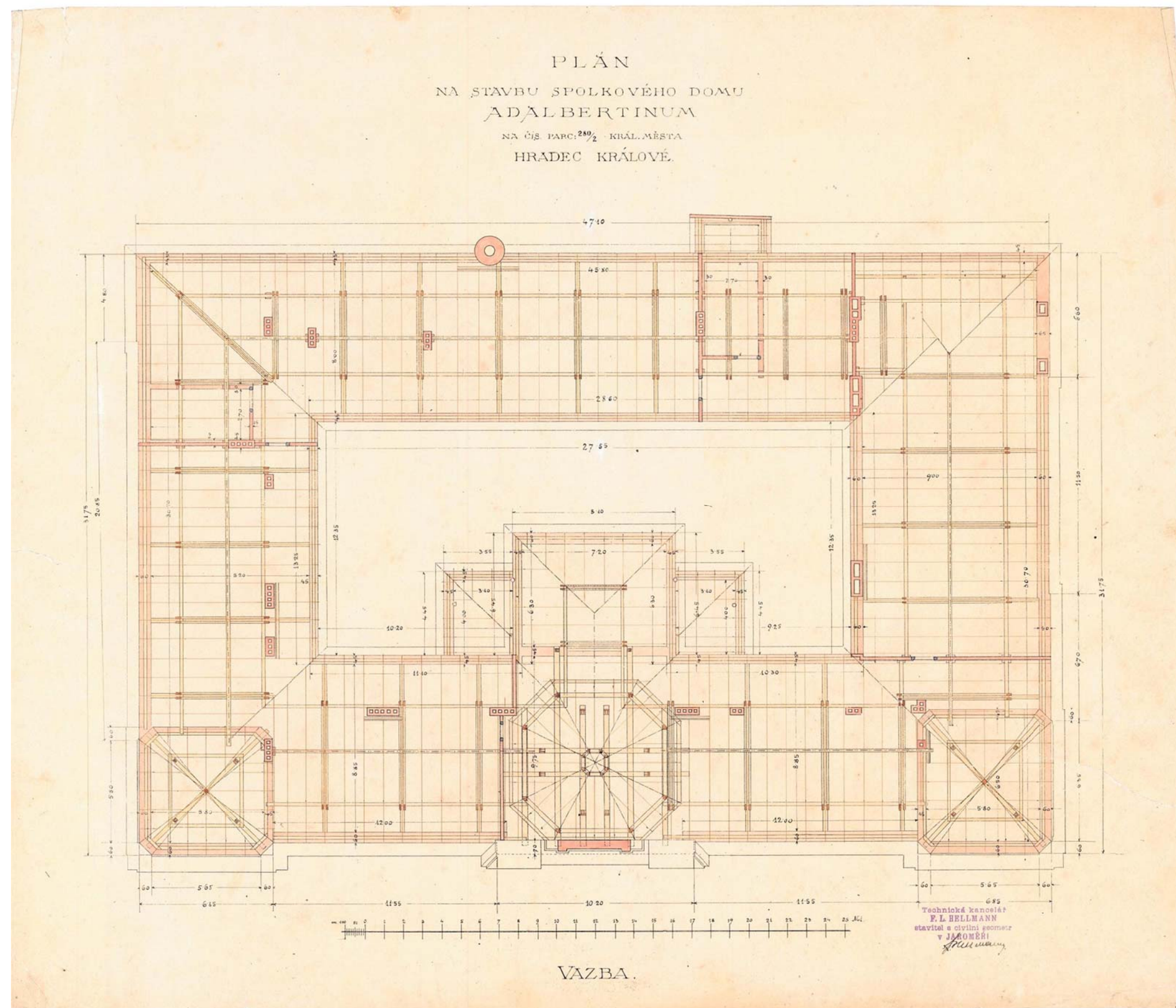
V38

Plán na stavbu Adalbertina – nerealizovaný variantní návrh, 2. patro, Ing. František Hellmann, 1896 (MM Hradec Králové, stavební archiv)

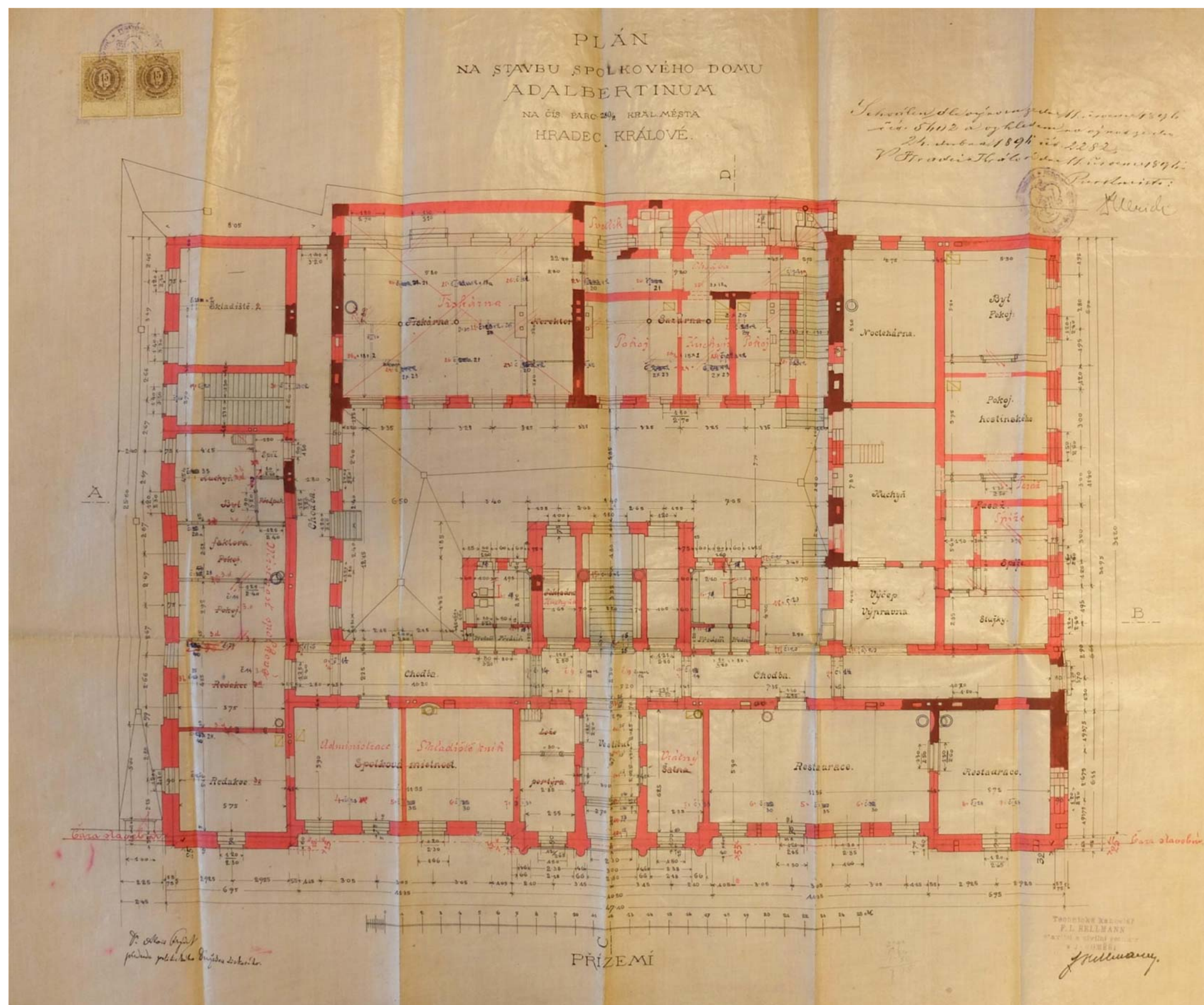
V39

Plán na stavbu Adalbertina – nerealizovaný variantní návrh, sklepy a základy, Ing. František Hellmann, 1896 (MM Hradec Králové, stavební archiv)

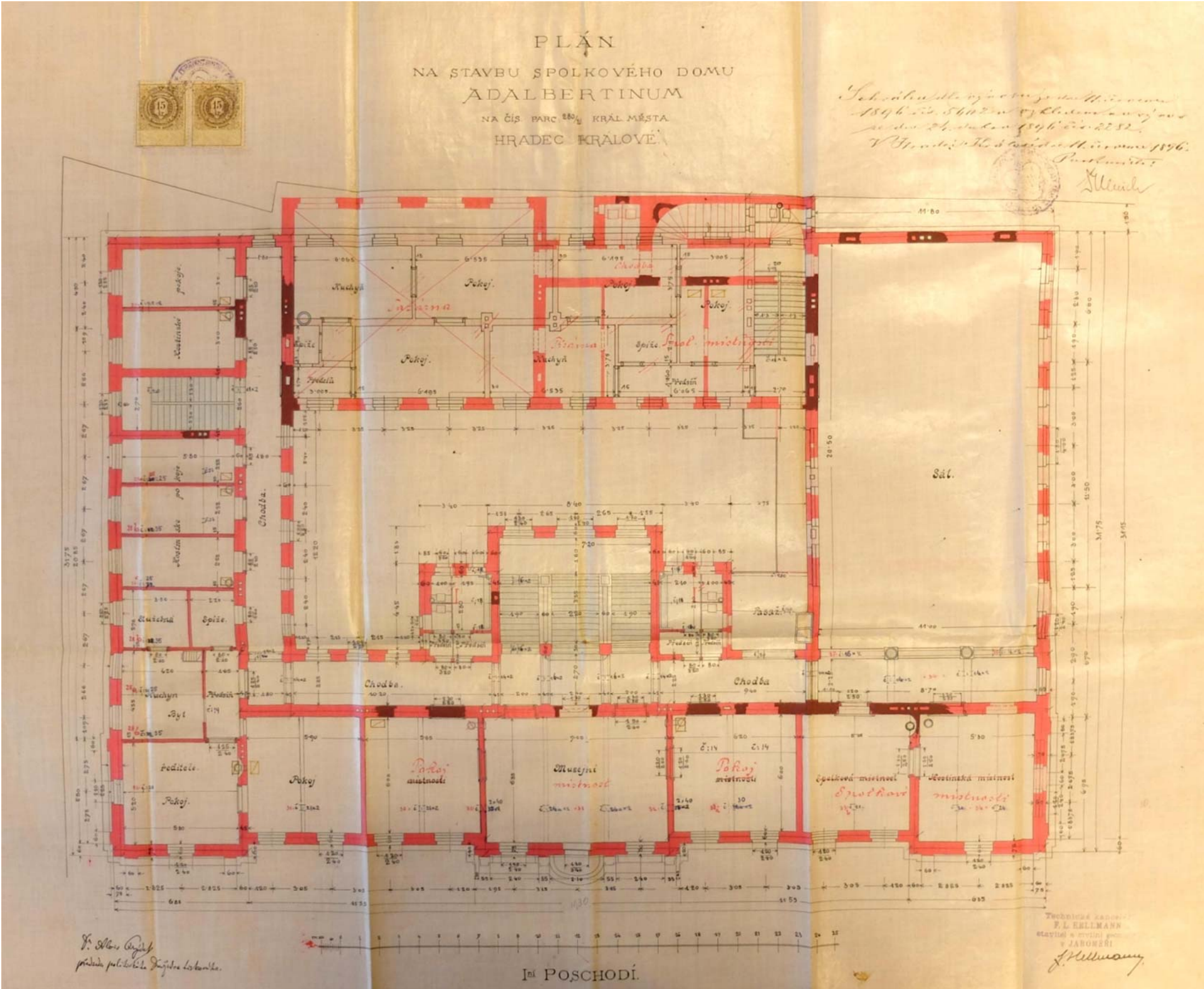
V40

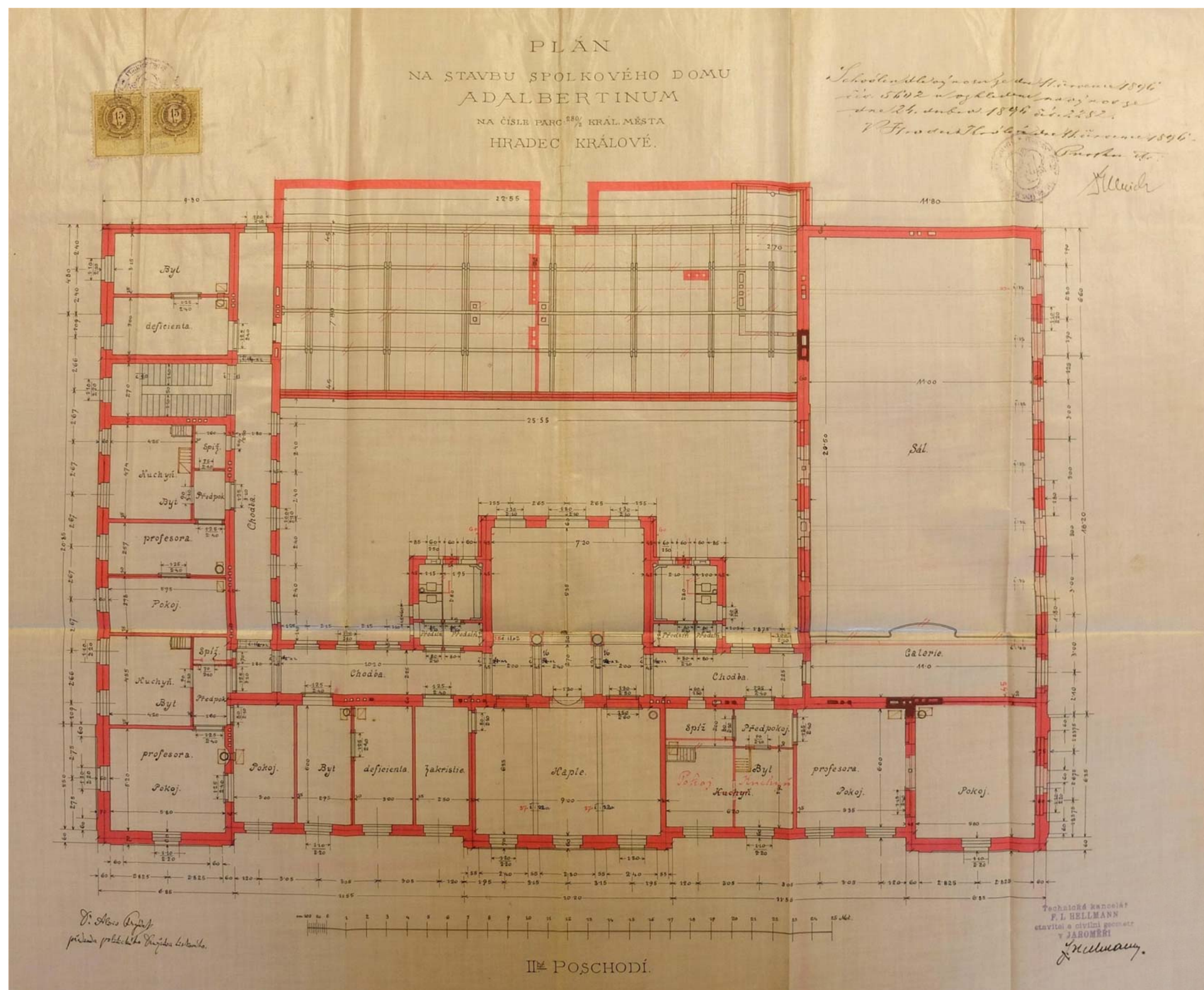
Plán na stavbu Adalbertina – nerealizovaný variantní návrh, krov, Ing. František Hellmann, 1896 (MM Hradec Králové, stavební archiv)

V41

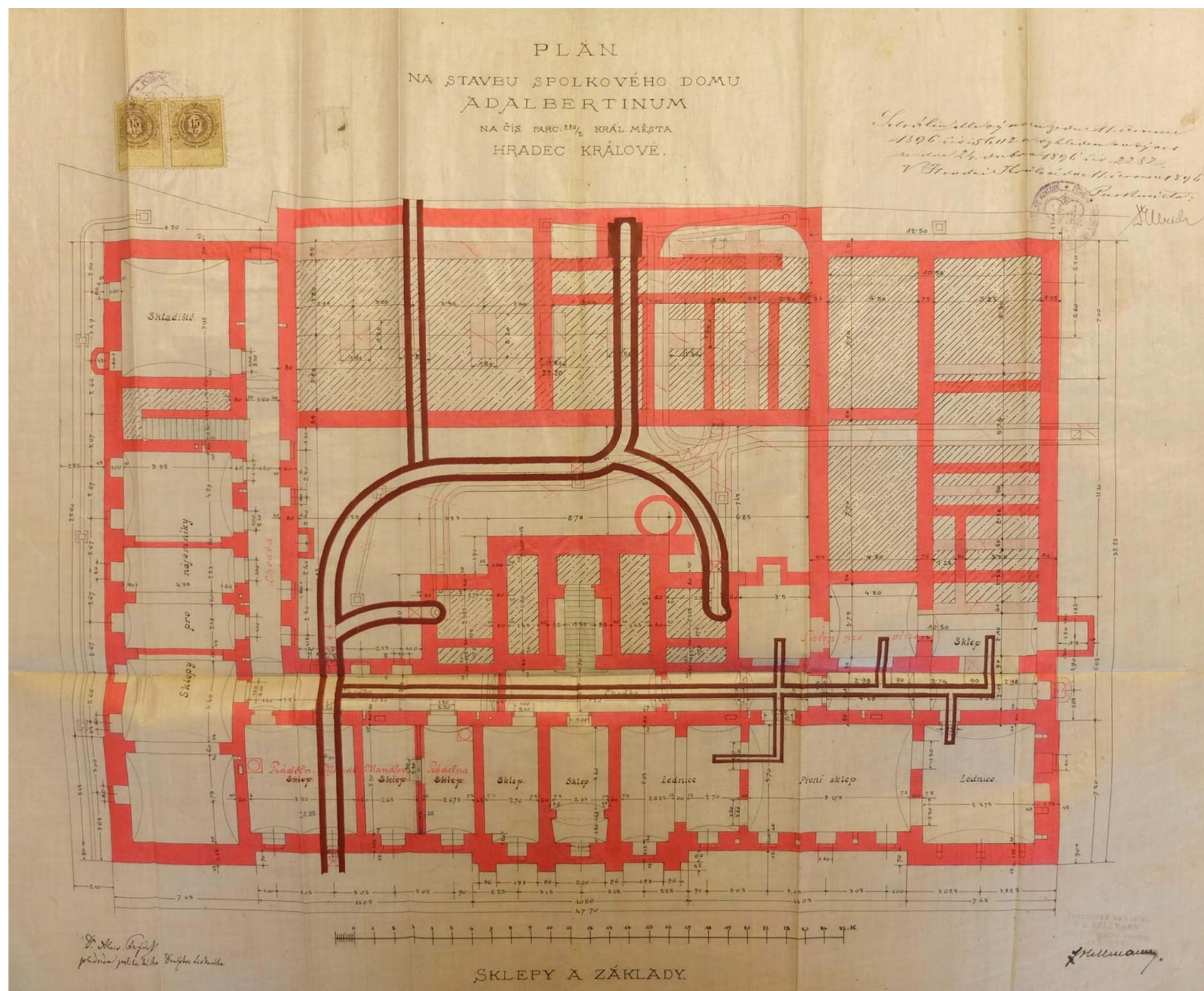
Plán na stavbu Adalbertina – realizovaný variantní návrh, přízemí, Ing. František Hellmann, 1896 (MM Hradec Králové, stavební archiv)

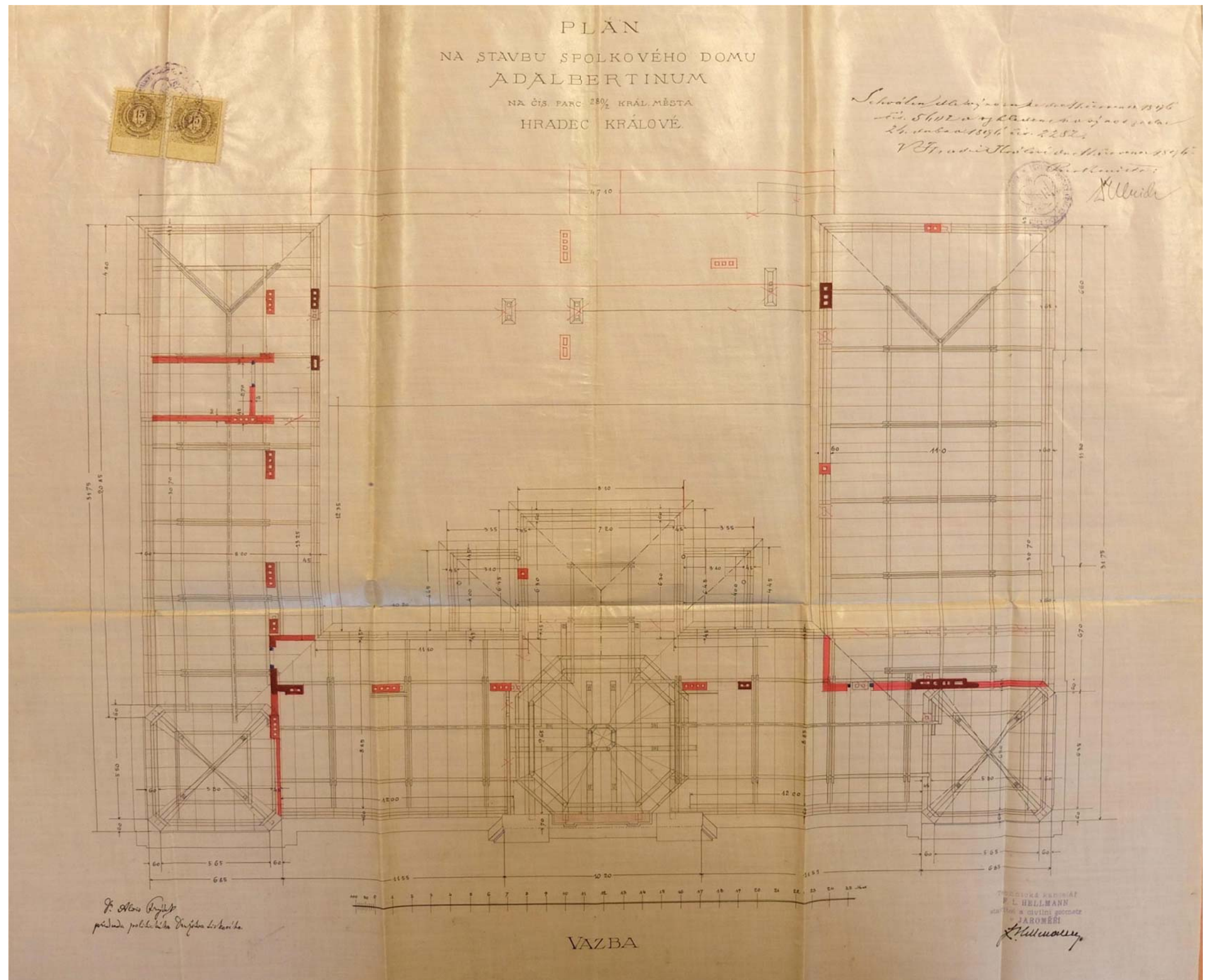

V43

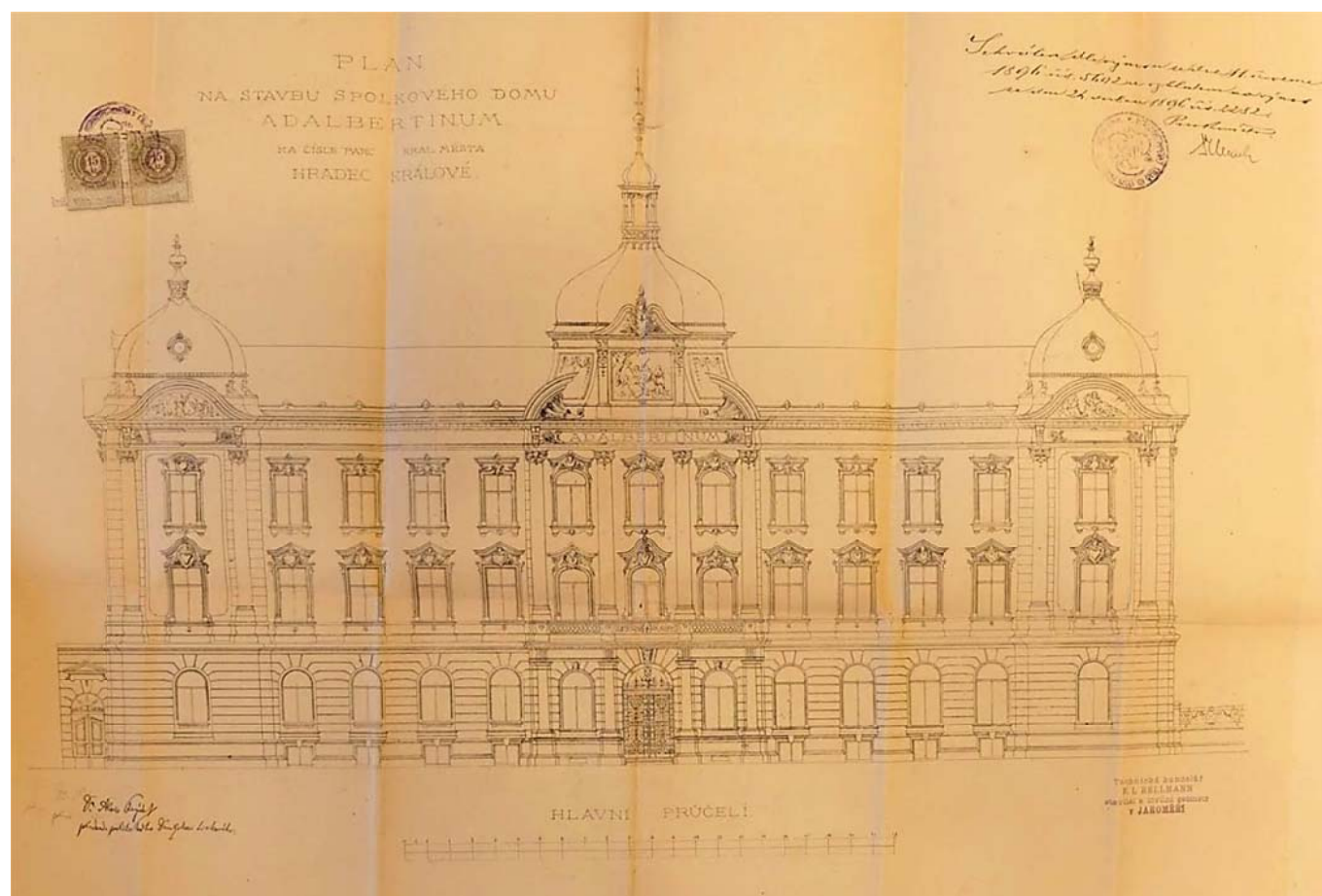
Plán na stavbu Adalbertina – realizovaný variantní návrh, 2. patro, Ing. František Hellmann, 1896 (MM Hradec Králové, stavební archiv)

V44
Plán na stavbu Adalbertina – realizovaný variantní návrh, sklepy a základy, Ing. František Hellmann, 1896 (MM Hradec Králové, stavební archiv)

V45
Plán na stavbu Adalbertina – realizovaný variantní návrh, krov, Ing. František Hellmann, 1896 (MM Hradec Králové, stavební archiv)

vlevo nahoře V47

Plán na stavbu Adalbertina – návrh, hlavní průčelí, Ing. František Hellmann, 1896 (SOkA Hradec Králové, AM Hradec Králové, inv. č. 1704, kart. 289)

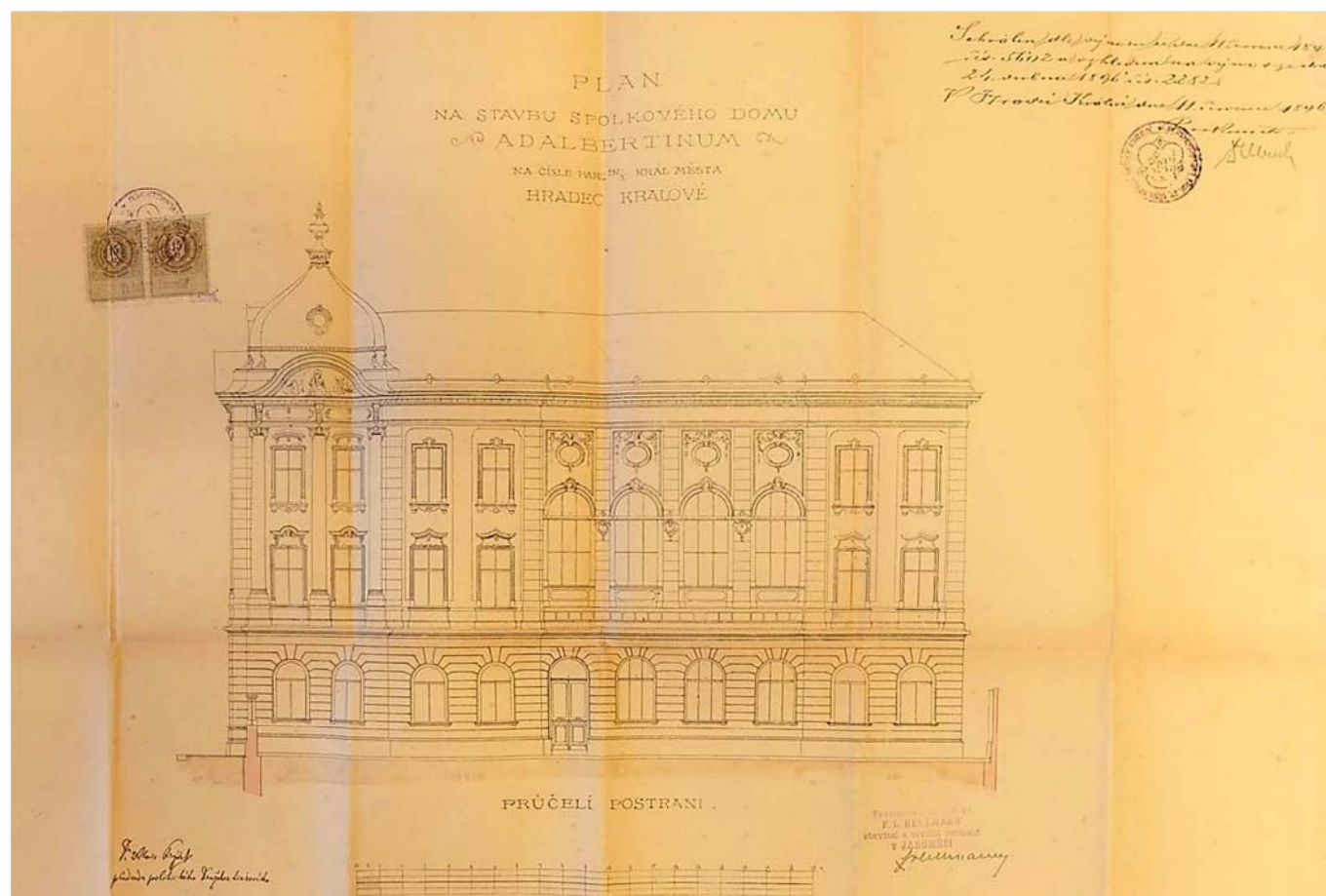
vlevo dole V48

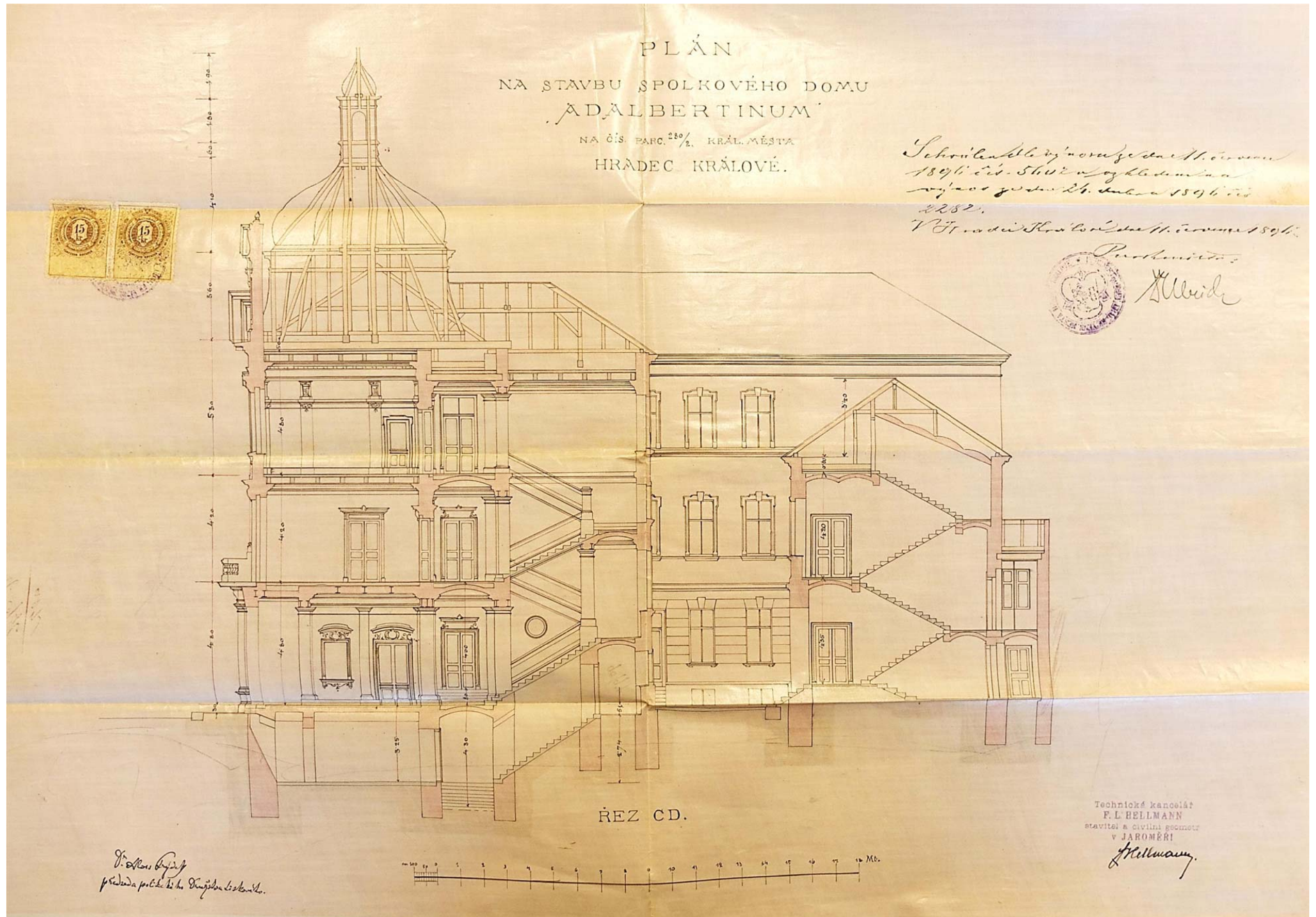
Plán na stavbu Adalbertina – návrh, západní boční průčelí, Ing. František Hellmann, 1896 (SOkA Hradec Králové, AM Hradec Králové, inv. č. 1704, kart. 289)

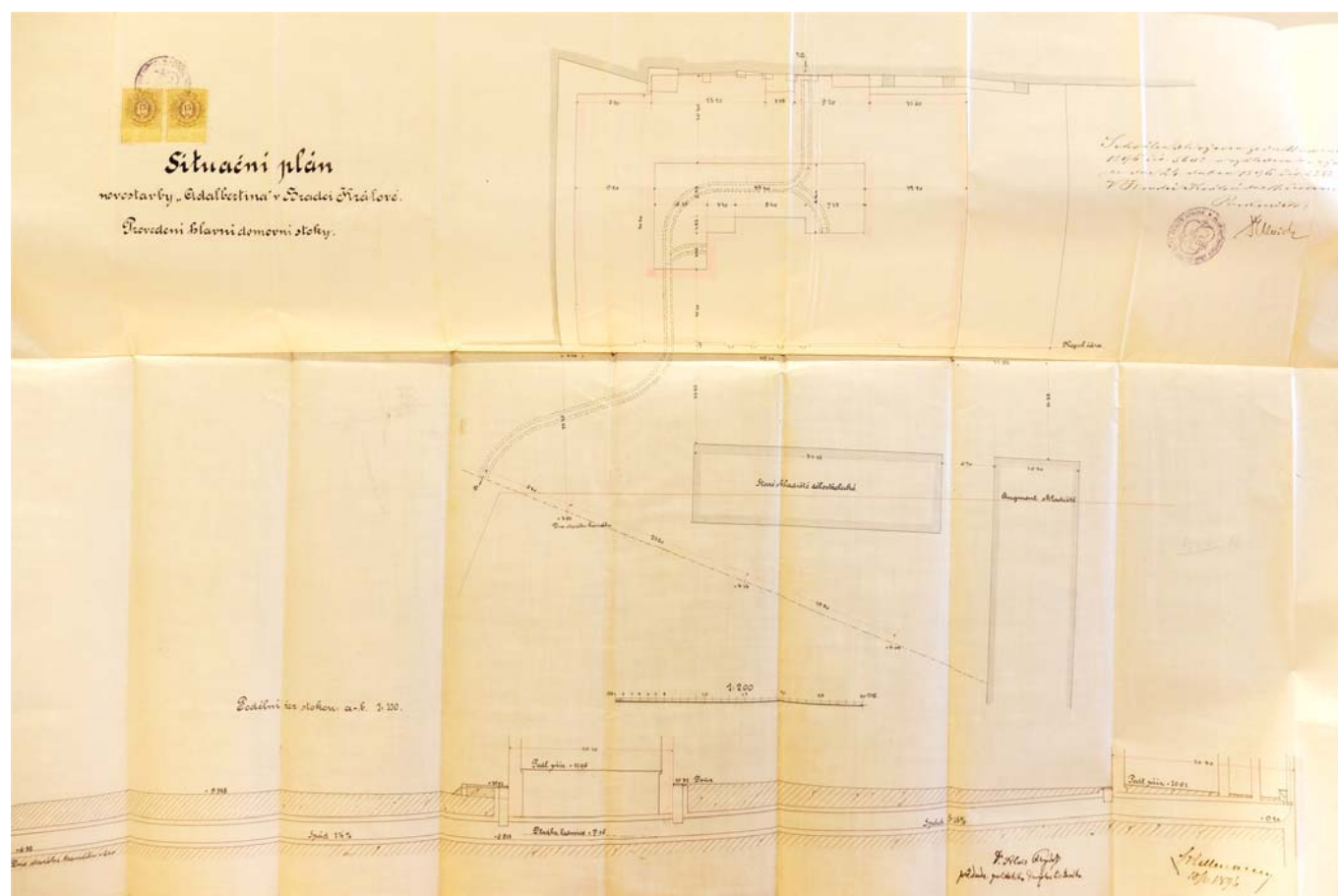

V49

Plán na stavbu Adalbertina – návrh, řez A-B, Ing. František Hellmann, 1896 (SOkA Hradec Králové, AM Hradec Králové, inv. č. 1704, kart. 289)

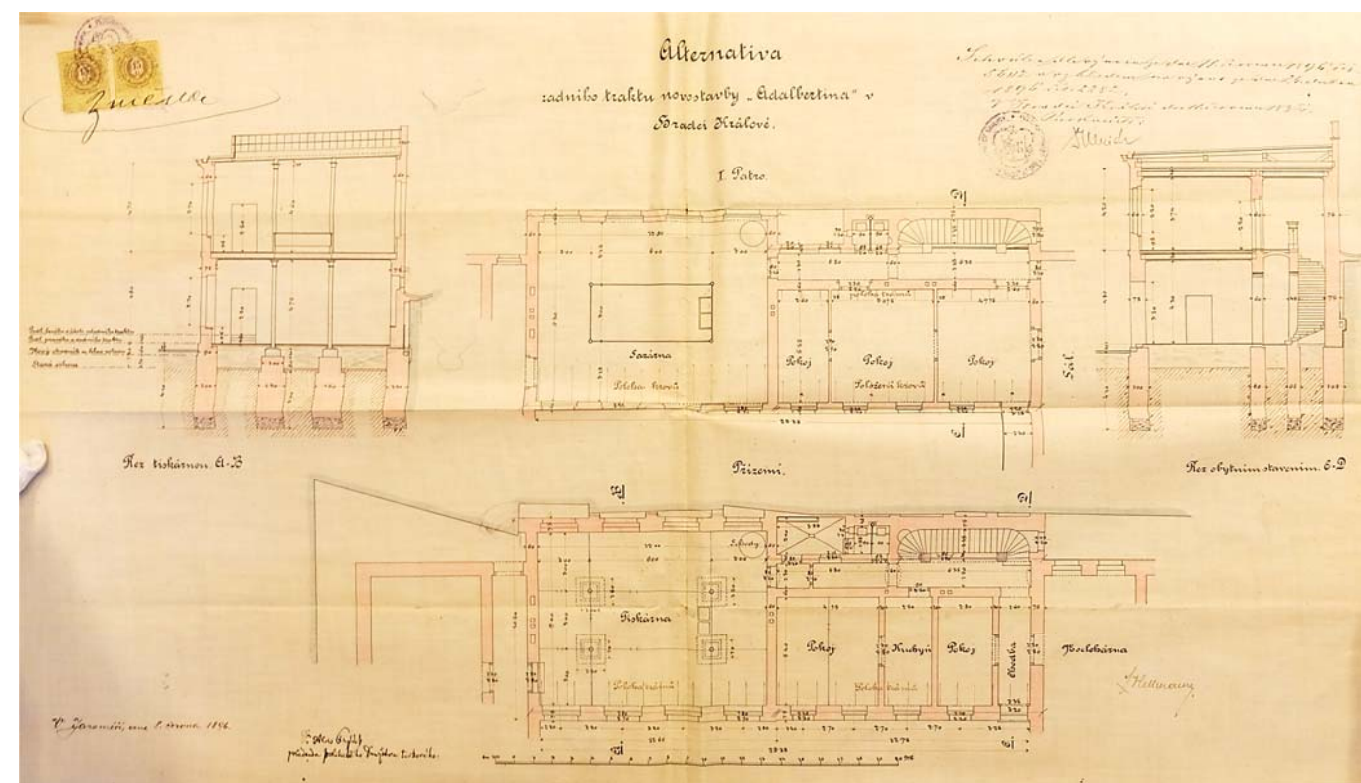

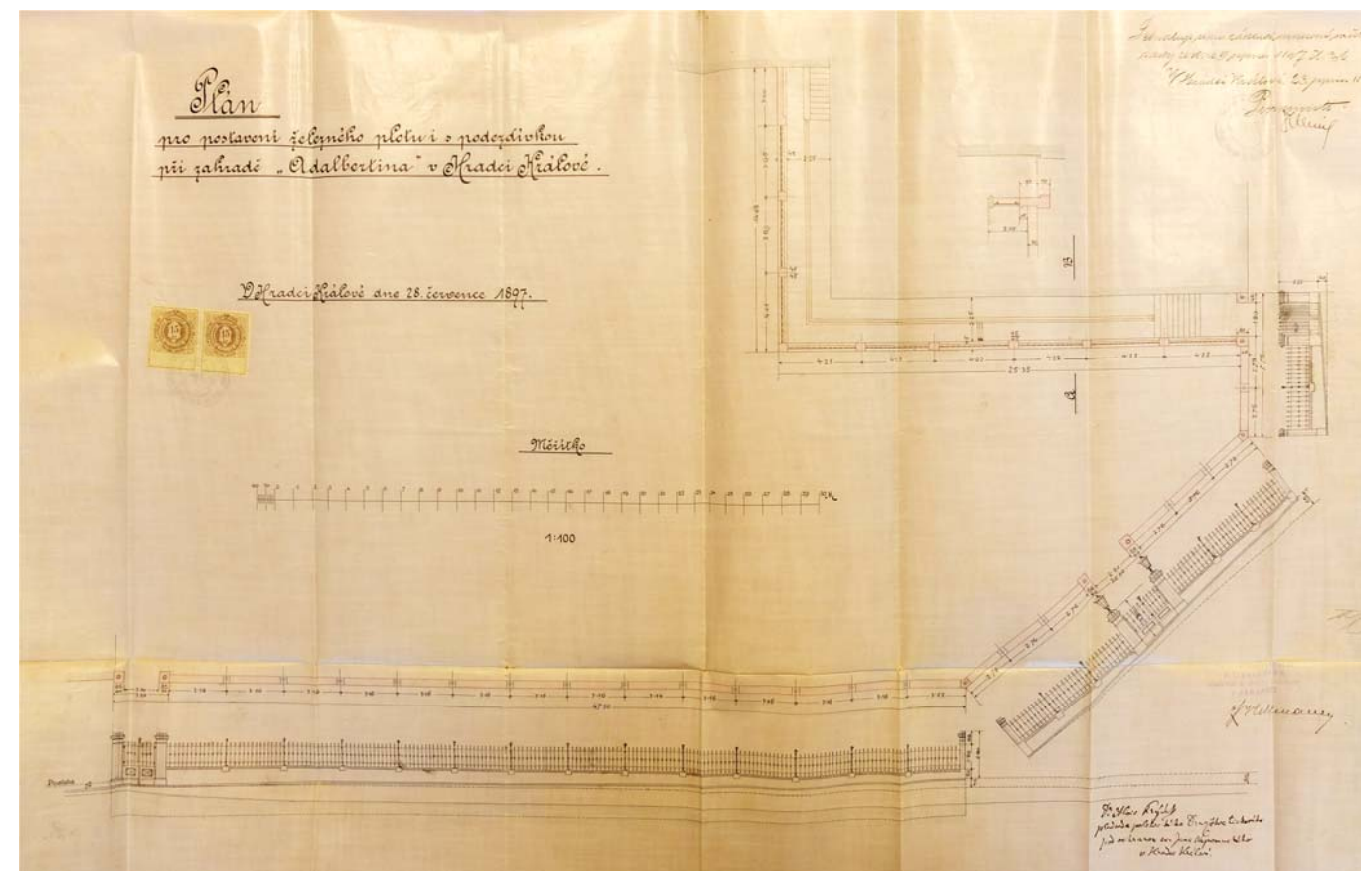
V51

V51
Situční plán – provedení hlavní domovní stoky, arch. František Hellmann, červen 1896 (SOKA Hradec Králové, AM Hradec Králové, inv. č. 1704, kart. 289)

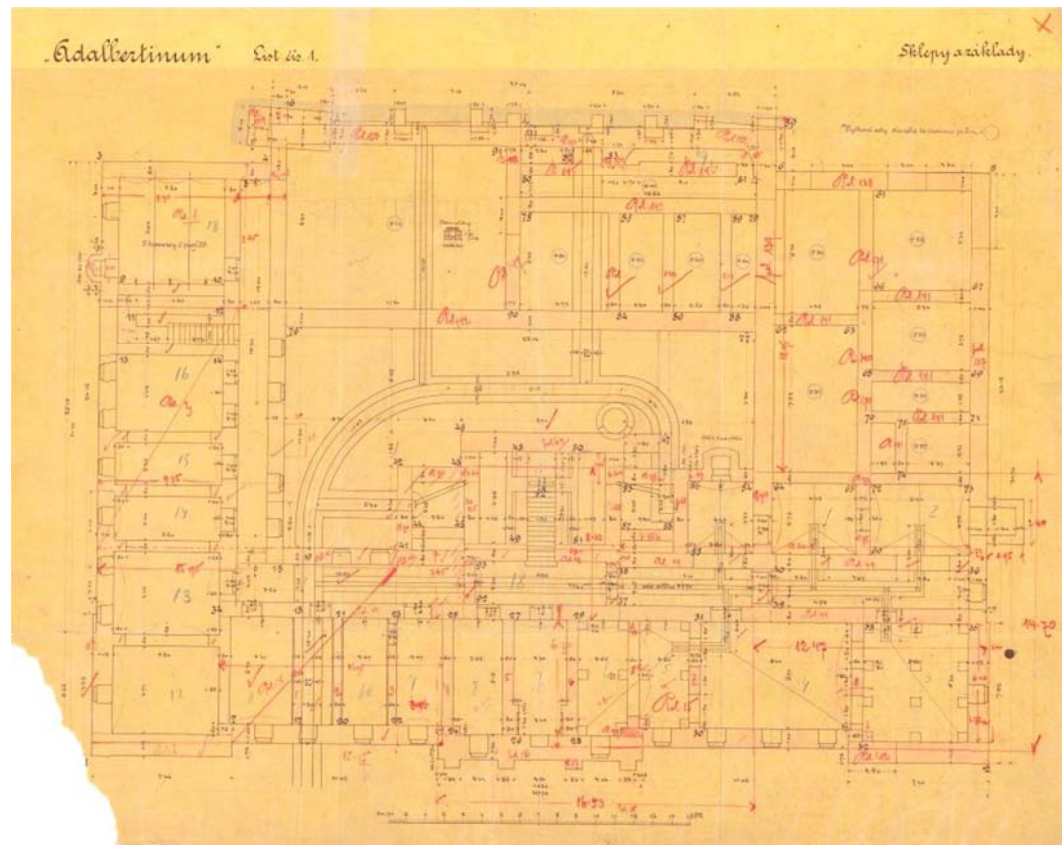
V52

V52
Alternativní návrh řešení zadního traktu, arch. František Hellmann, červen 1896 (SOKA Hradec Králové, AM Hradec Králové, inv. č. 1704, kart. 289)

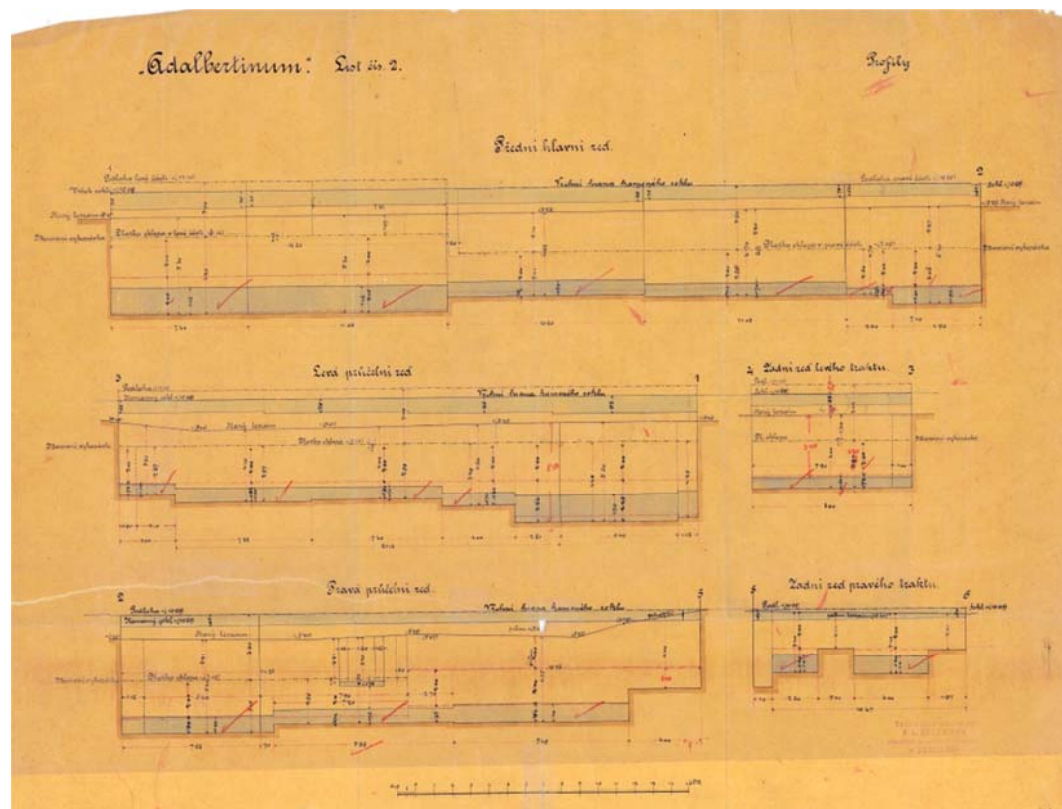

V53

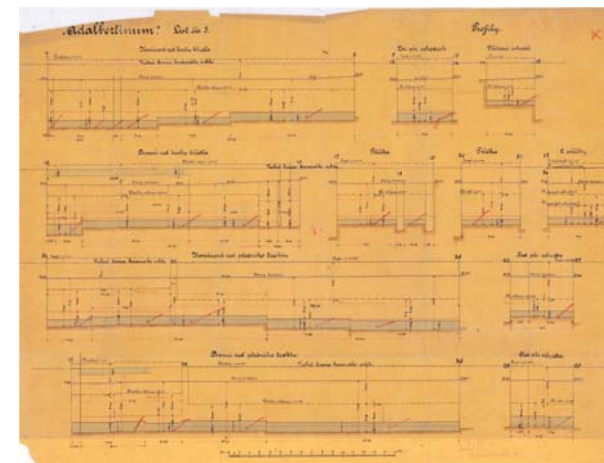
V53
Plán na postavení železného plotu s podezdívkou při zahradě Adalbertina, arch. František Hellmann, červenec 1897 (SOKA Hradec Králové, AM Hradec Králové, inv. č. 1704, kart. 289)

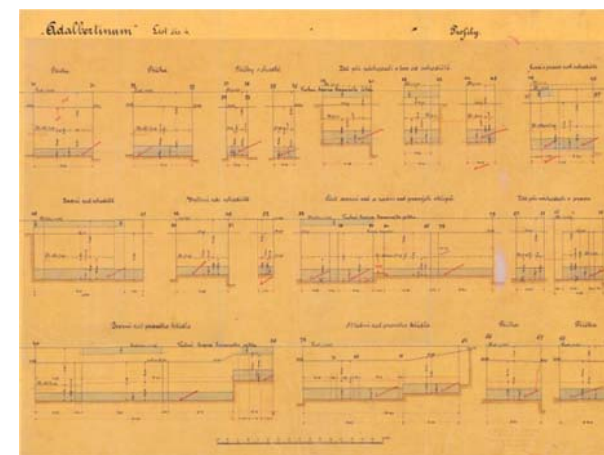
V54
Půdorys sklepů a základů, arch. František Hellmann, asi 1897 (MM Hradec Králové, stavební archiv)

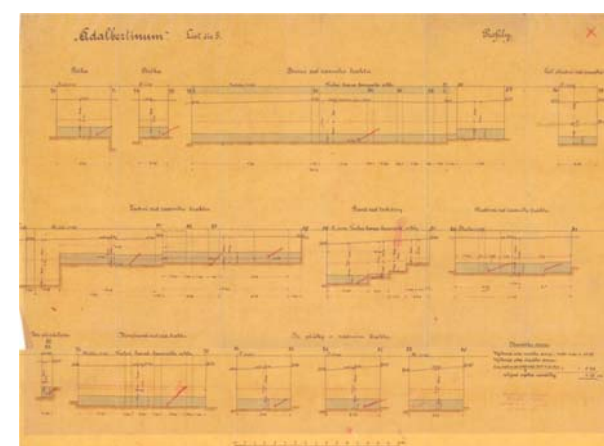
V55
Profily – přední hlavní zed', levá průčelní zed', pravá průčelní zed', zadní zed' levého traktu, zadní zed' pravého traktu, arch. František Hellmann, asi 1897 (MM Hradec Králové, stavební archiv)

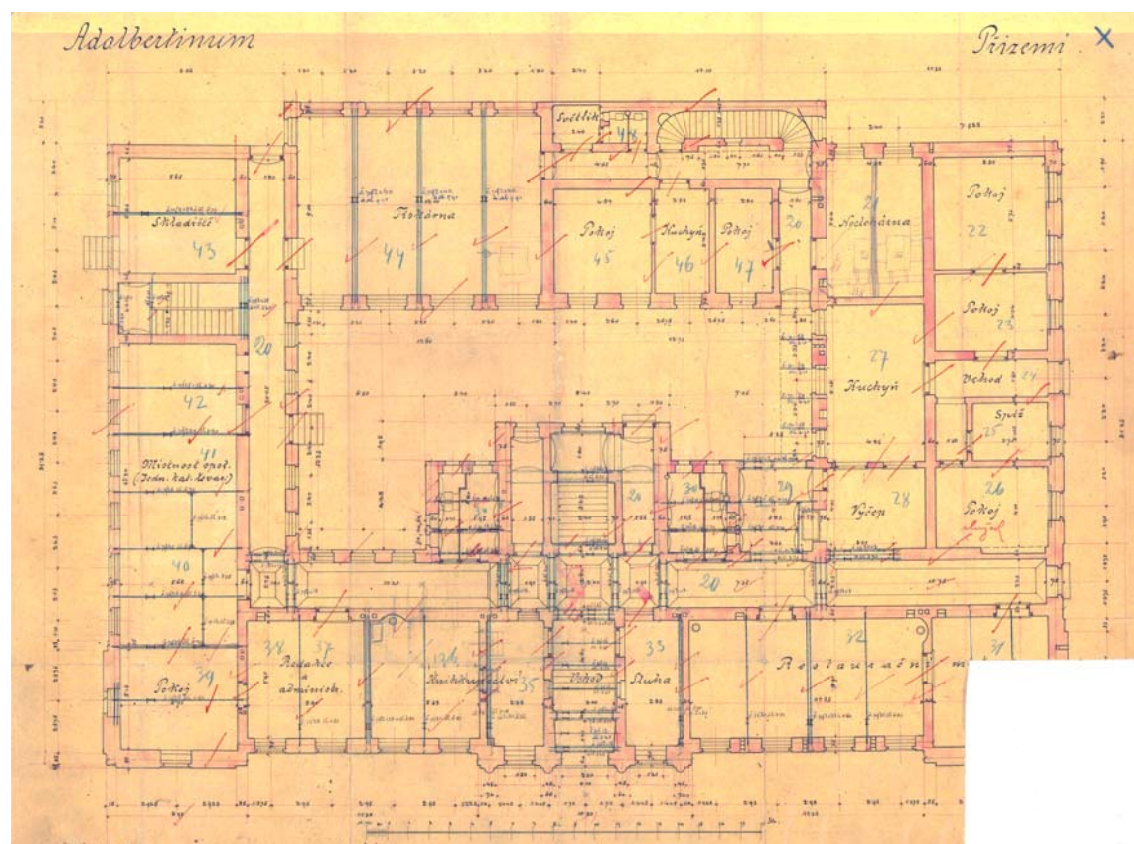
V56
Profily – komínová zed' levého křídla, dvorní zed' levého křídla, komínová zed' předního traktu, dvorní zed' předního traktu, zdi při schodech, včetně schodu, příčky, zdi při vchodu, arch. František Hellmann, asi 1897 (MM Hradec Králové, stavební archiv)

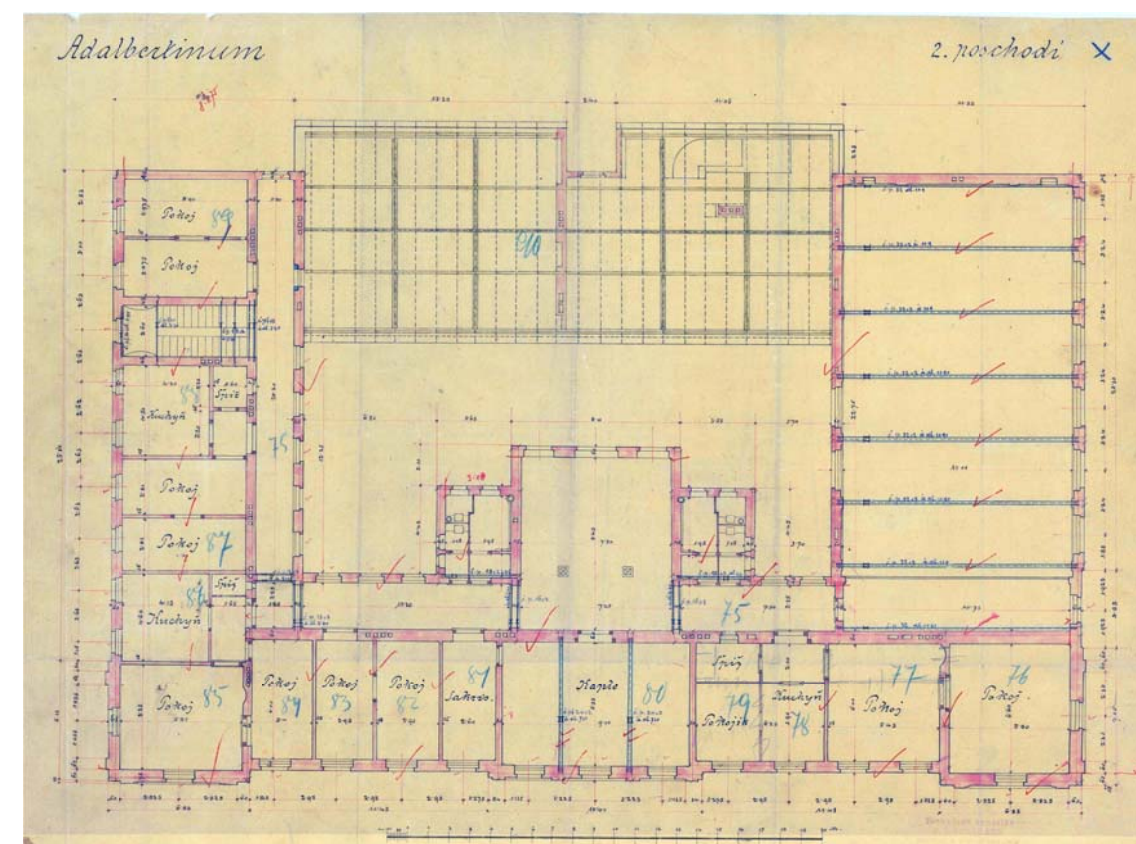
V57
Profily – příčky, zed' při záchodech vlevo od schodiště, levá a pravá zed' schodiště, zadní zed' schodiště, vnitřní zdi schodiště, dvorní zed' pravého křídla, střední zed' pravého křídla, zdi při záchodech vpravo, část dvorní zdi a zadní zed' pravých sklepů, arch. František Hellmann, asi 1897 (MM Hradec Králové, stavební archiv)

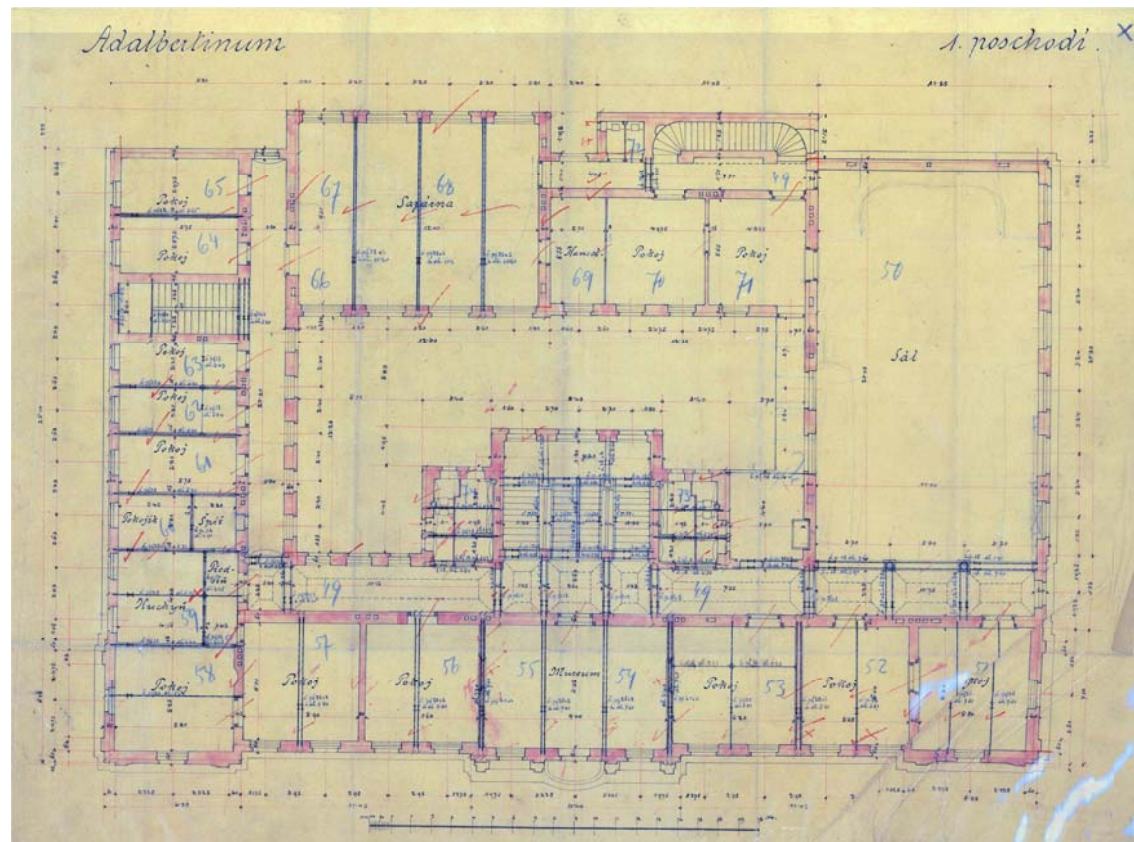
V58
Profily – příčky, dvorní zed' zadního traktu, část přední zdi pravého traktu, zadní zed' zadního traktu, pravá zed' tiskárny, chodbová zed' zadního traktu, komínová zed' zadního traktu, 3 příčky v zadním traktu, arch. František Hellmann, asi 1897 (MM Hradec Králové, stavební archiv)

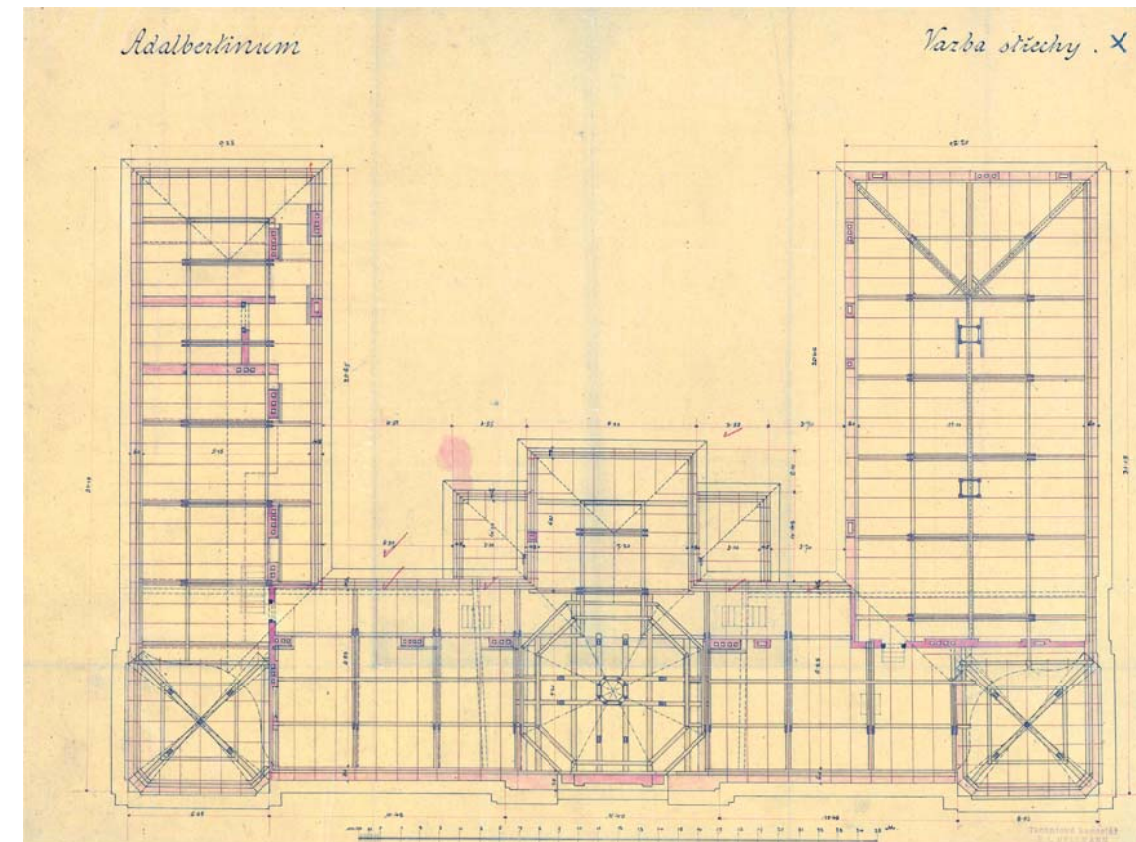
V60
Půdorys přízemí, arch. František Hellmann, 1900 (MM Hradec Králové, stavební archiv)

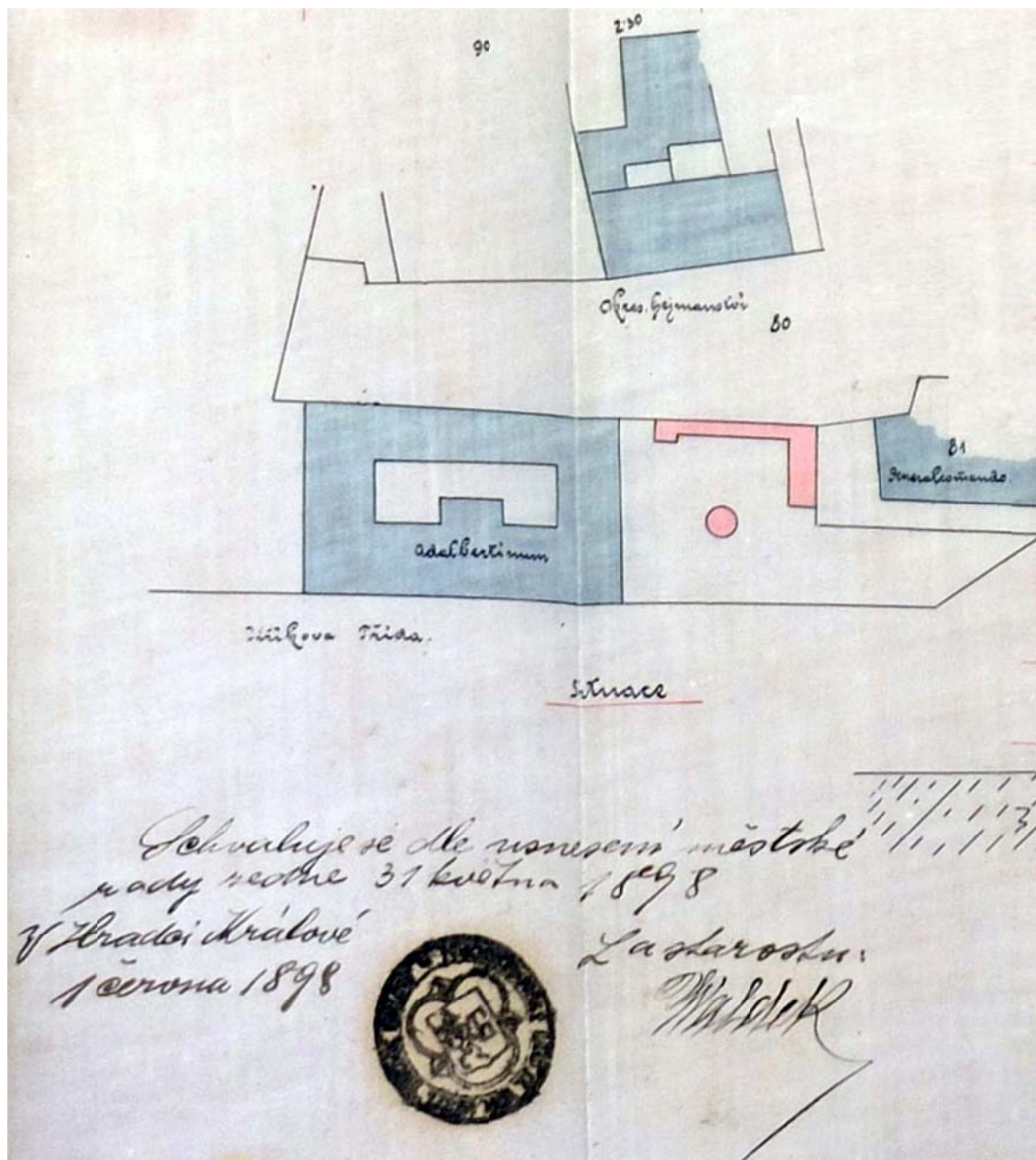
V62
Půdorys 2. patra, arch. František Hellmann, 1900 (MM Hradec Králové, stavební archiv)

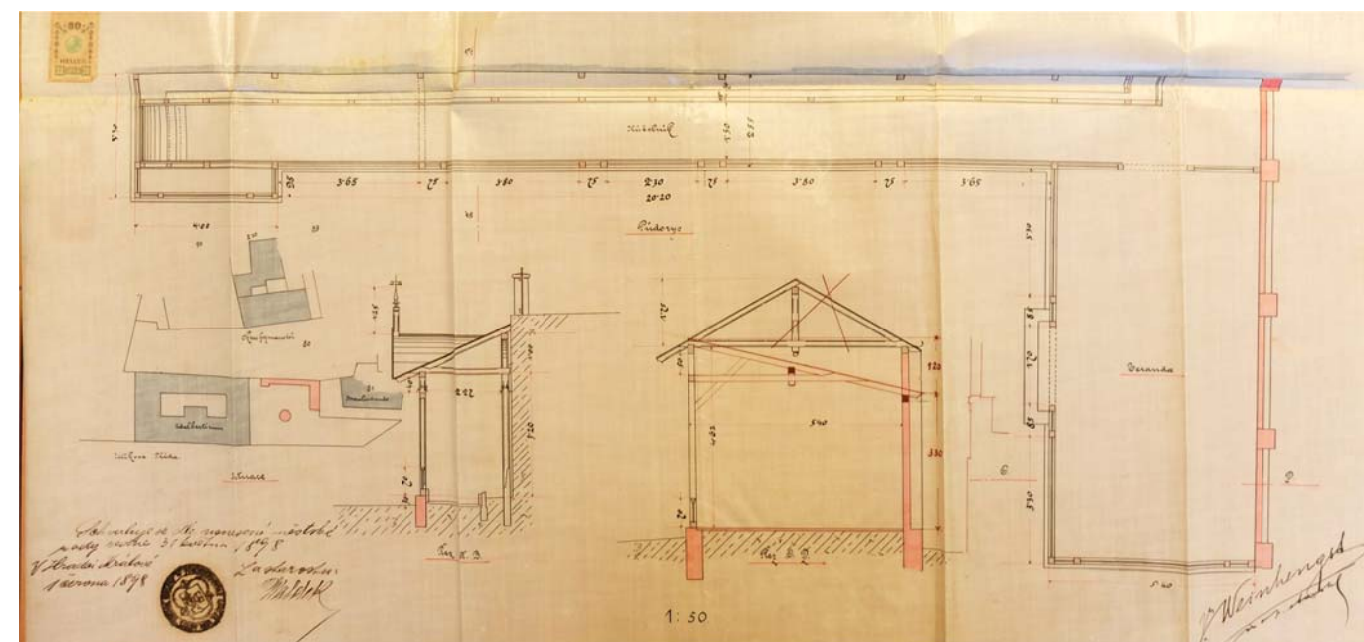
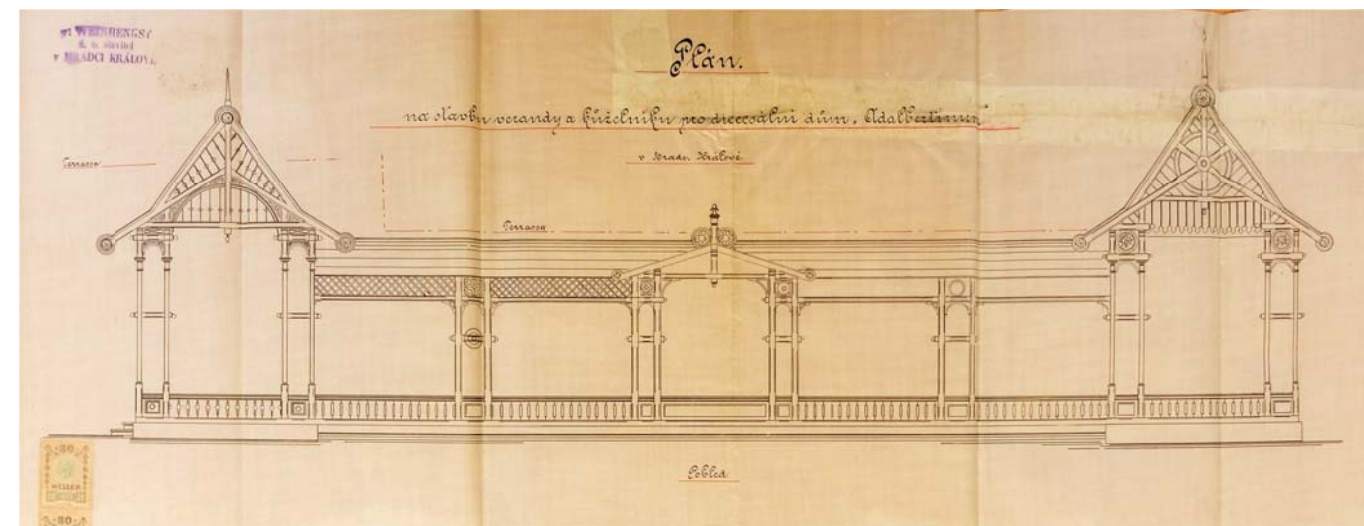
V61
Půdorys 1. patra, arch. František Hellmann, 1900 (MM Hradec Králové, stavební archiv)

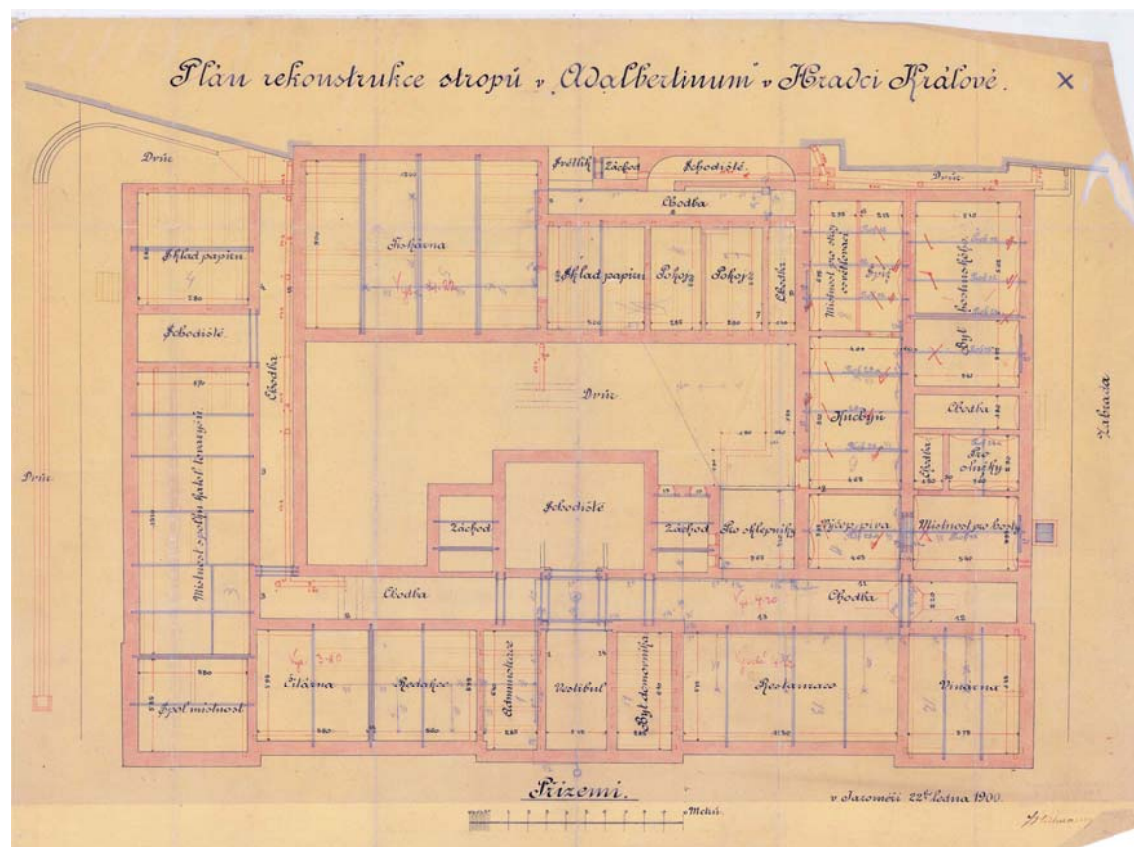
V63
Půdorys krovu a střechy, arch. František Hellmann, 1900 (MM Hradec Králové, stavební archiv)

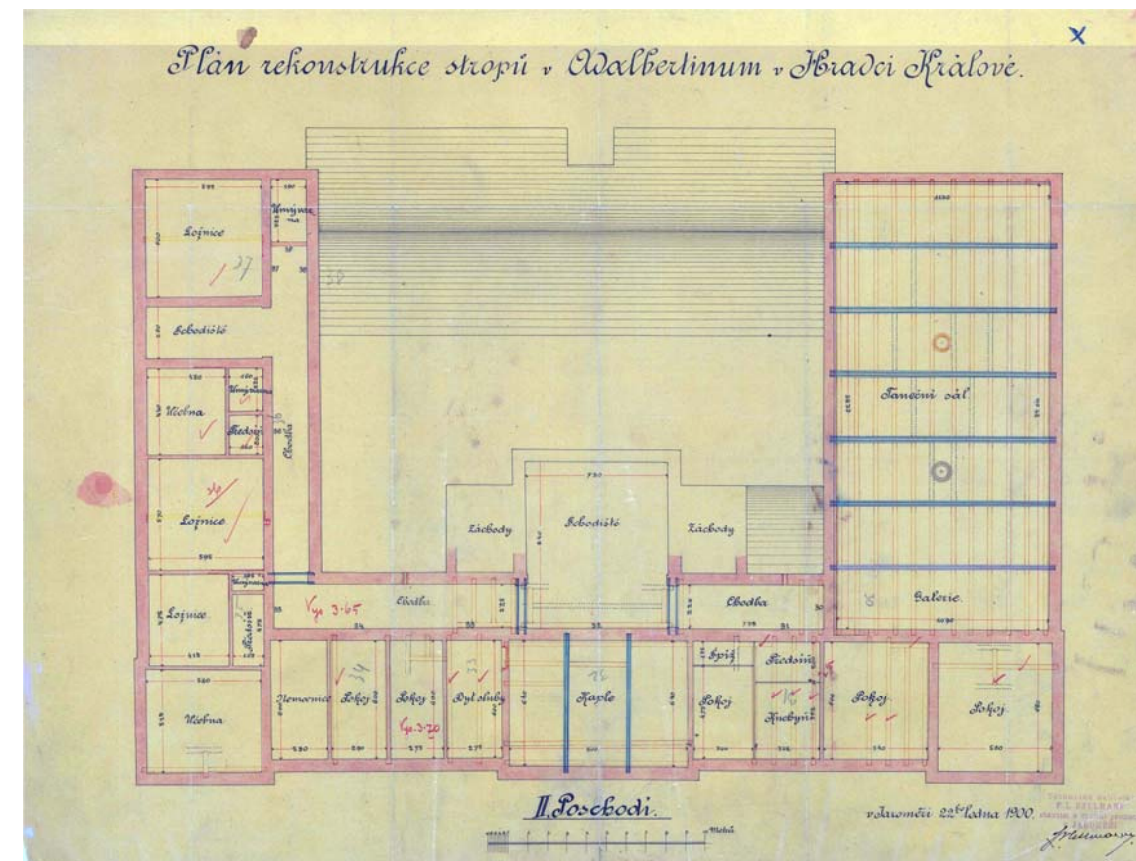
V59a
Situční skica detail

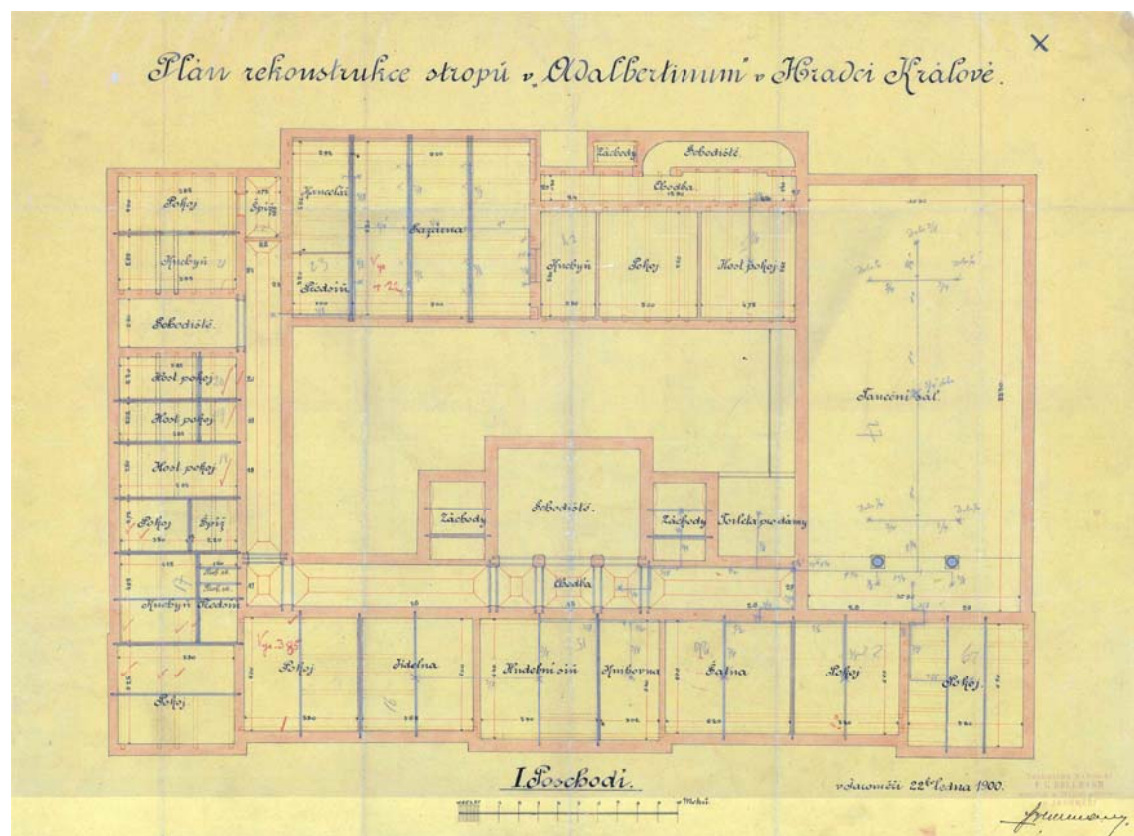
V59
Plán na stavbu verandy a kuželníku, červen 1898, arch. Weinhengst (SOKA Hradec Králové, AM Hradec Králové, inv. č. 1704, kart. 289)

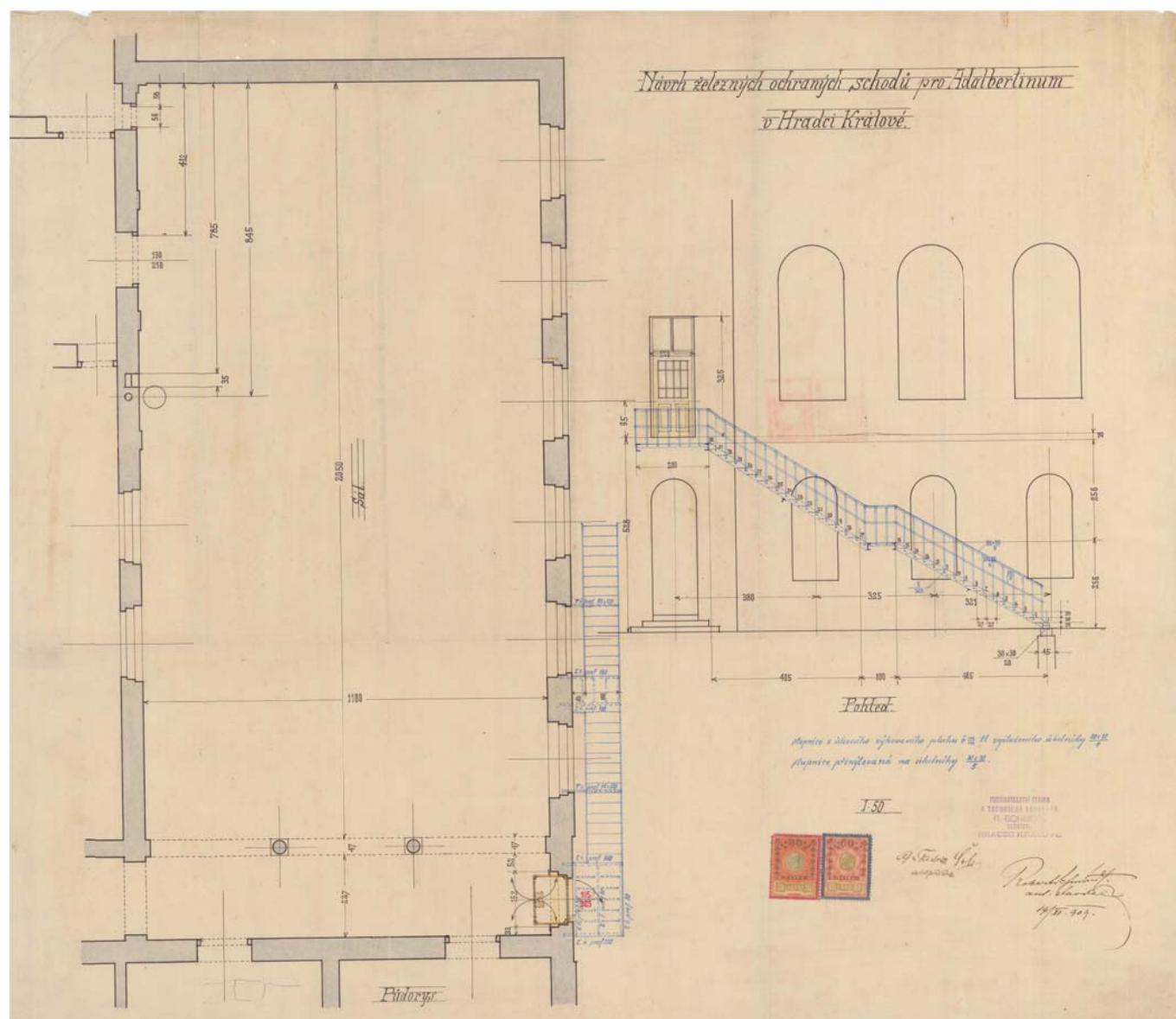
V64
Plány na rekonstrukci stropu, přízemí, arch. František Hellmann, leden 1900 (MM Hradec Králové, stavební archiv)

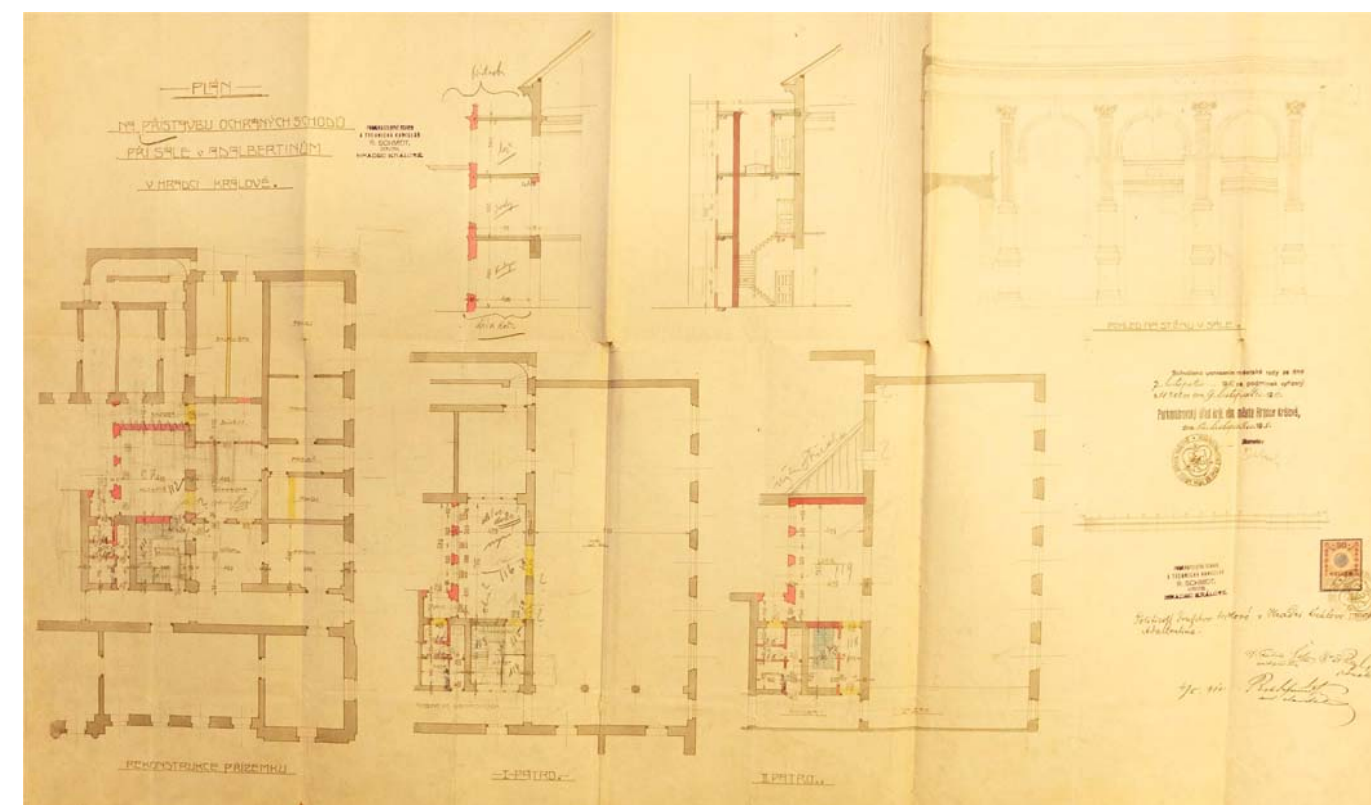
V66
Plány na rekonstrukci stropu, 2. patro, arch. František Hellmann, leden 1900 (MM Hradec Králové, stavební archiv)

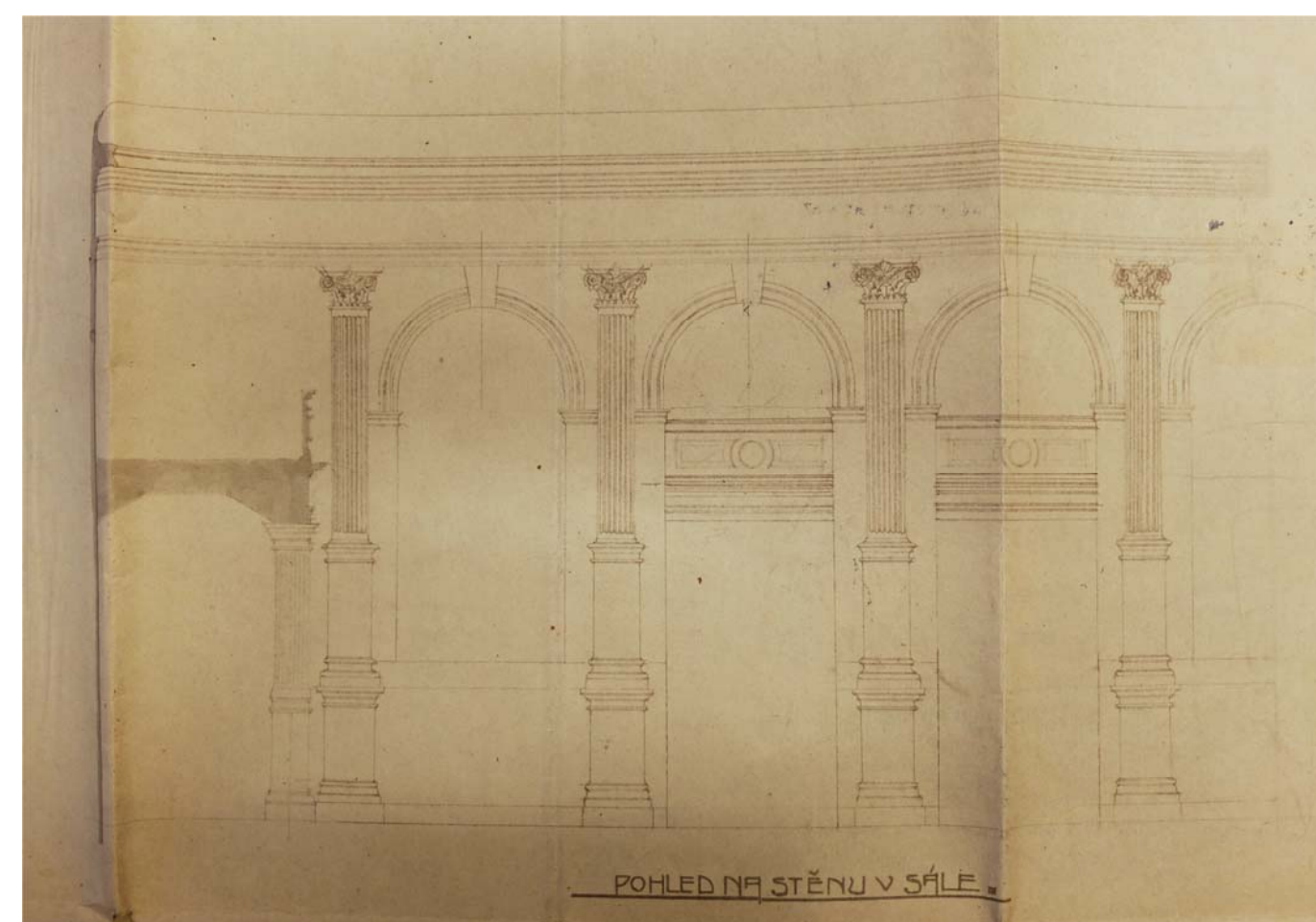
V65
Plány na rekonstrukci stropu, 1. patro, arch. František Hellmann, leden 1900 (MM Hradec Králové, stavební archiv)

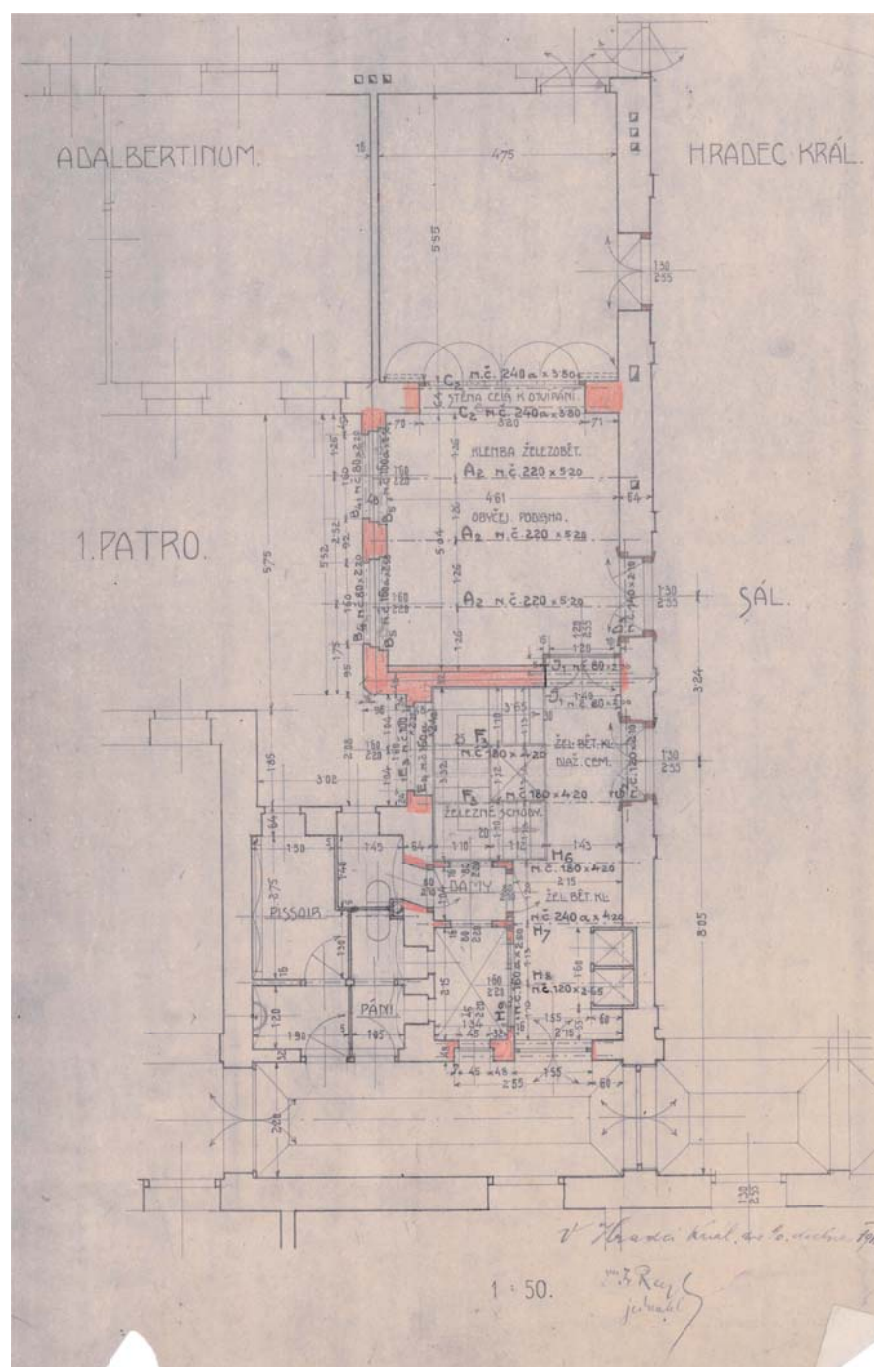
V67
Nerealizovaný návrh železných ochranných schodů, stavitel Robert Schmidt, listopad 1909 (MM Hradec Králové, stavební archiv)

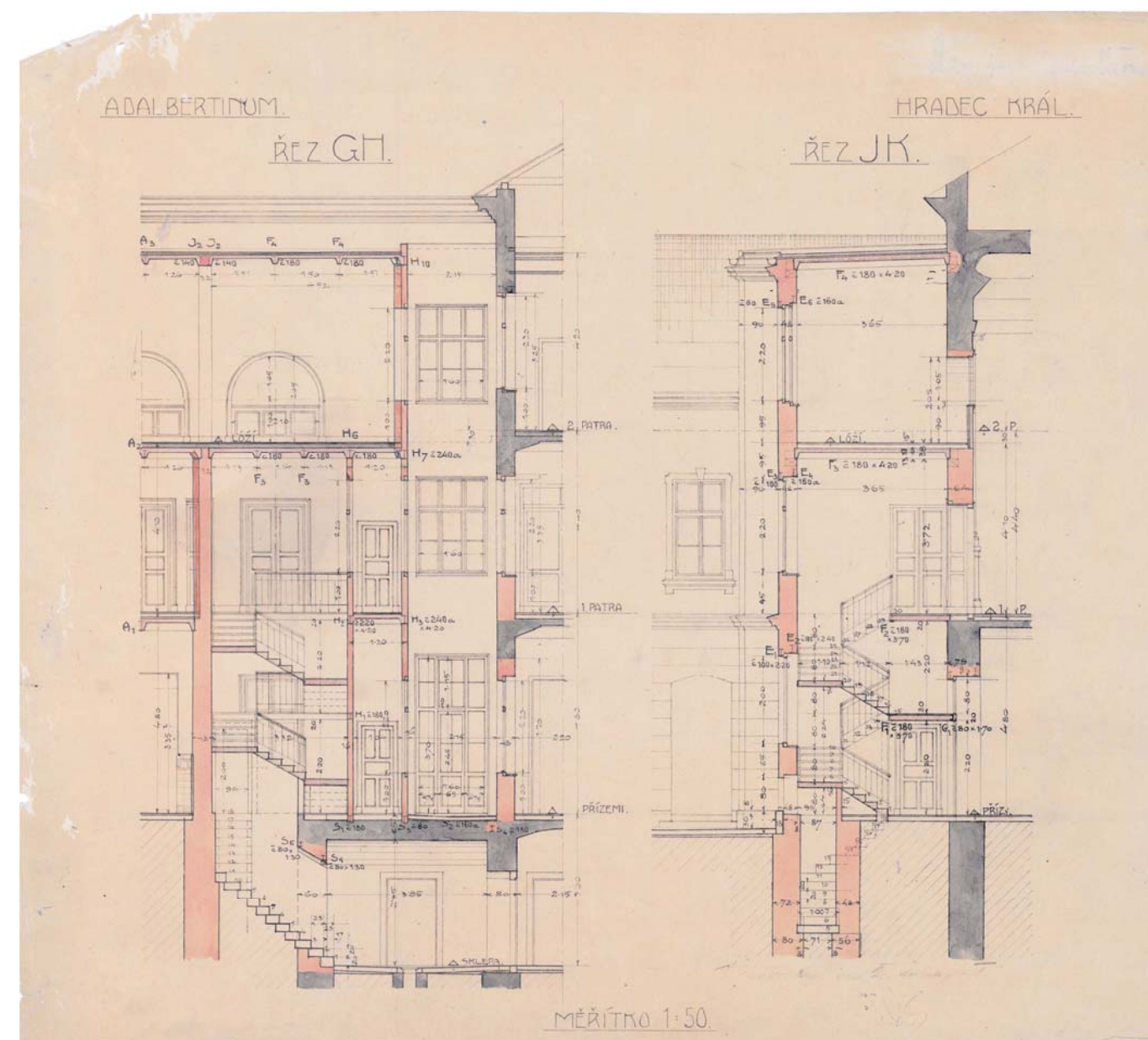
V68
V 68a detail

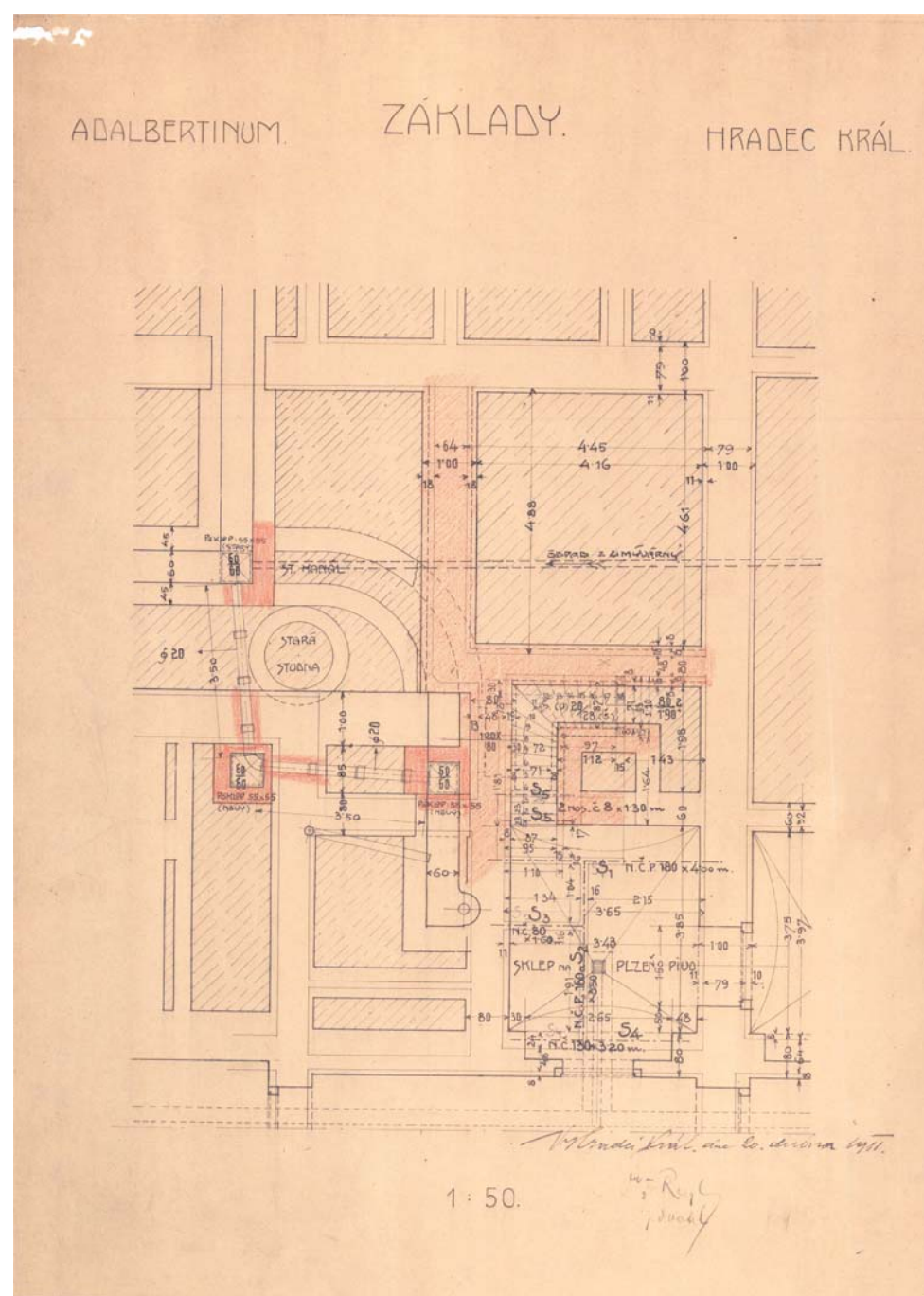
V68 V68a
Nerealizovaný plán na přístavbu ochranných schodů u sálu a stavbu kuchyně, stavitel Robert Schmidt, květen 1910 (SOKA Hradec Králové, Berní správa Hradec Králové, inv. č. 646, kart. 97)

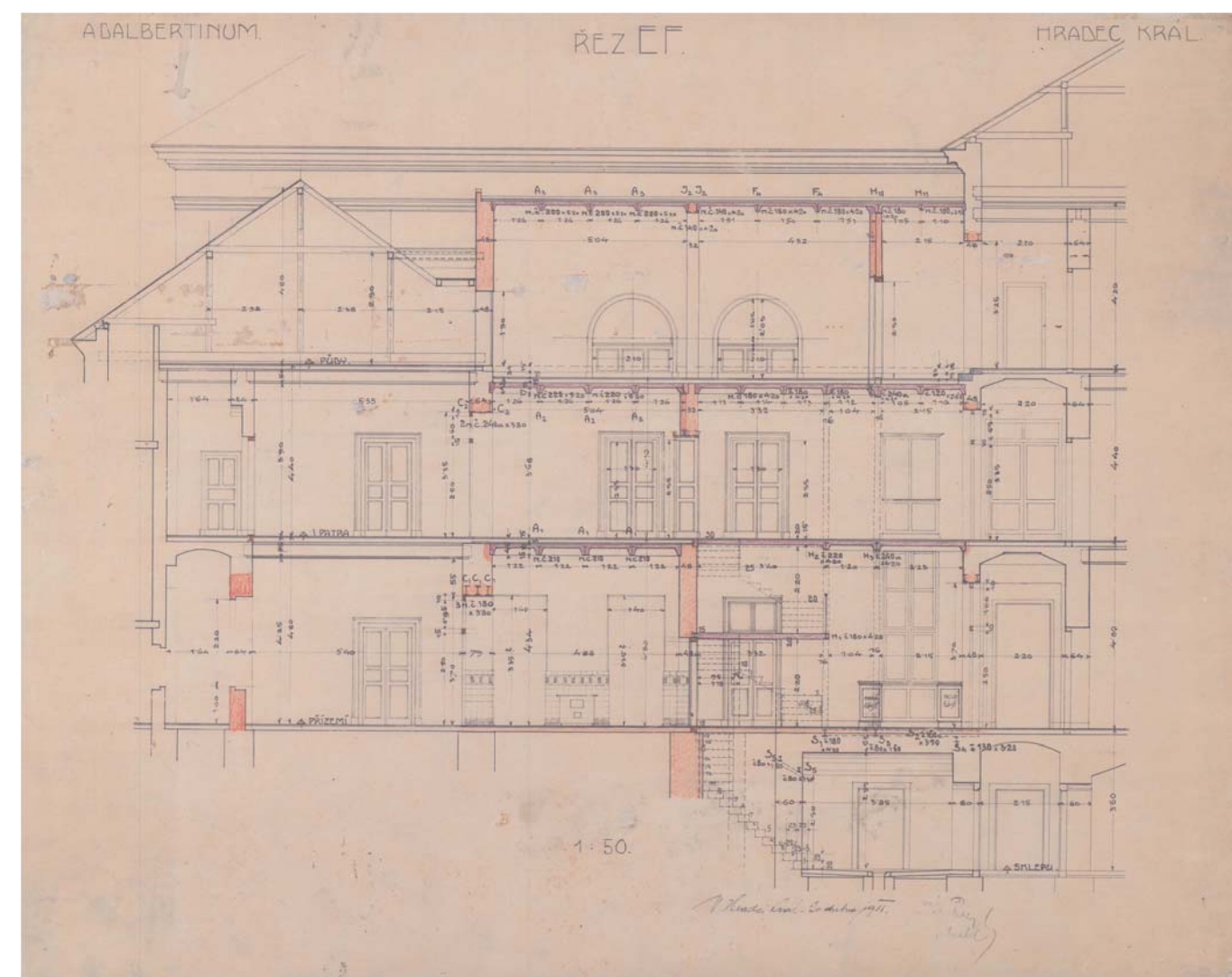
V69.
Plán na přístavbu ochranného schodiště u sálu a stavba kuchyně – situace v 1. patře, 1911 (MM Hradec Králové, stavební archiv)

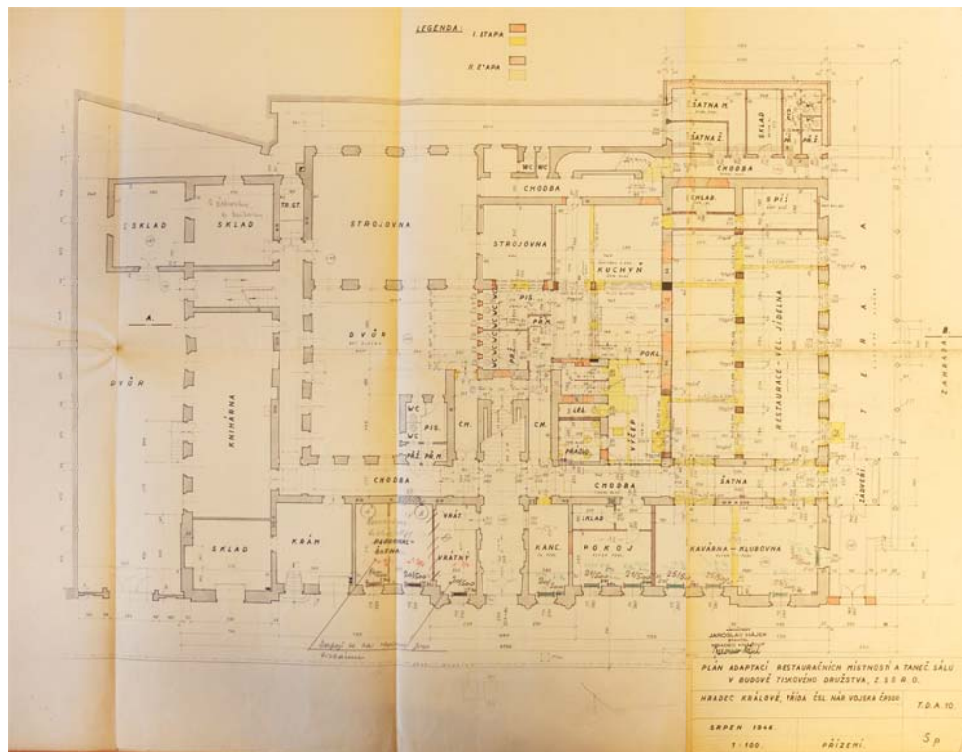
V70
Plán na přístavbu ochranného schodiště u sálu a stavba kuchyně – řez E-F, 1911 (MM Hradec Králové, stavební archiv)

V71
Plán na přístavbu ochranného schodiště u sálu a stavba kuchyně – základy, 1911 (MM Hradec Králové, stavební archiv)

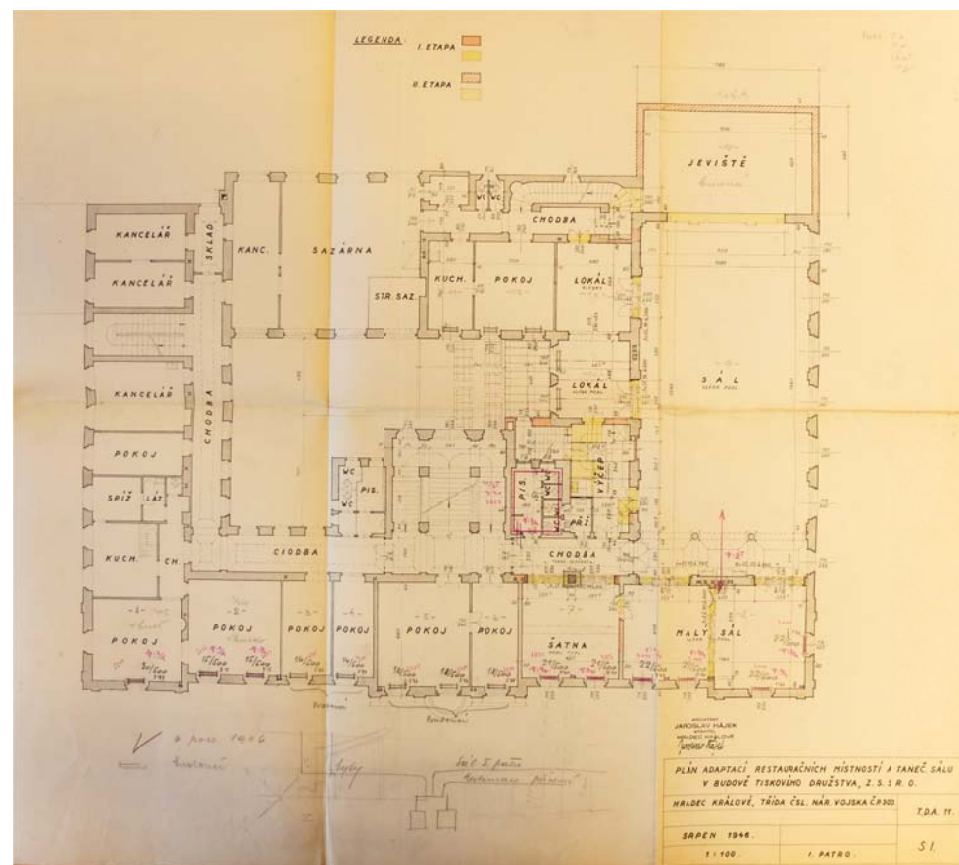

V72.
Plán na přístavbu ochranného schodiště u sálu a stavba kuchyně – řezy G-H, J-K, 1911 (MM Hradec Králové, stavební archiv)

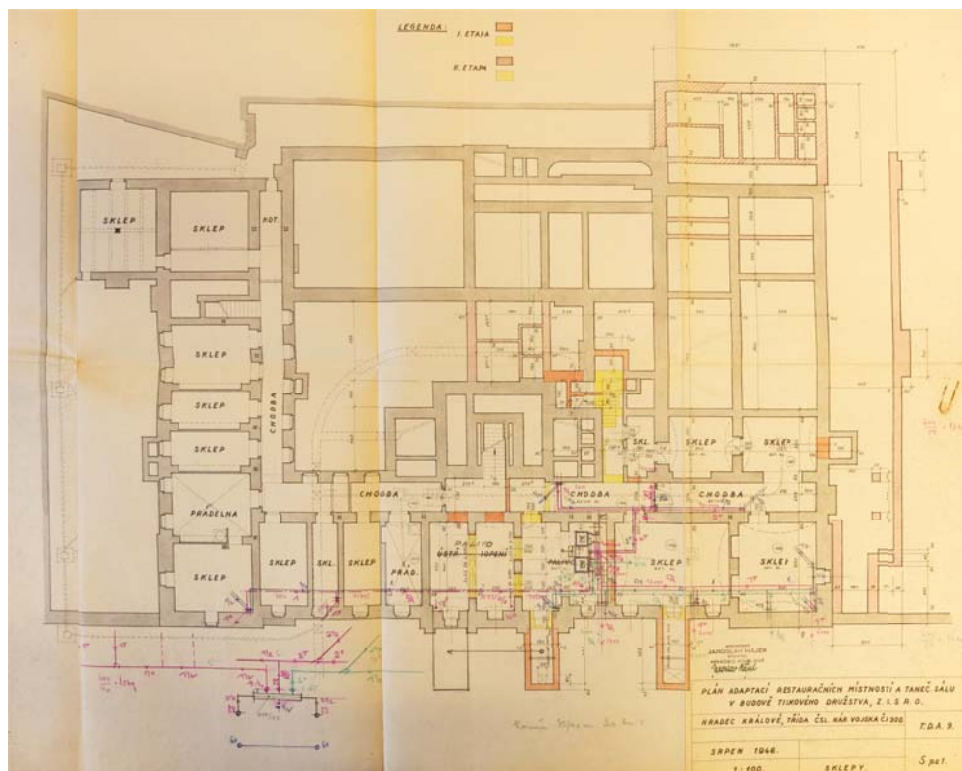
V73

Nerealizovaný plán adaptací restauračních místností a tanečního sálu – přízemí, arch. Jaroslav Hájek, srpen 1946 (SOKA Hradec Králové, AM Hradec Králové, inv. č. 5113)

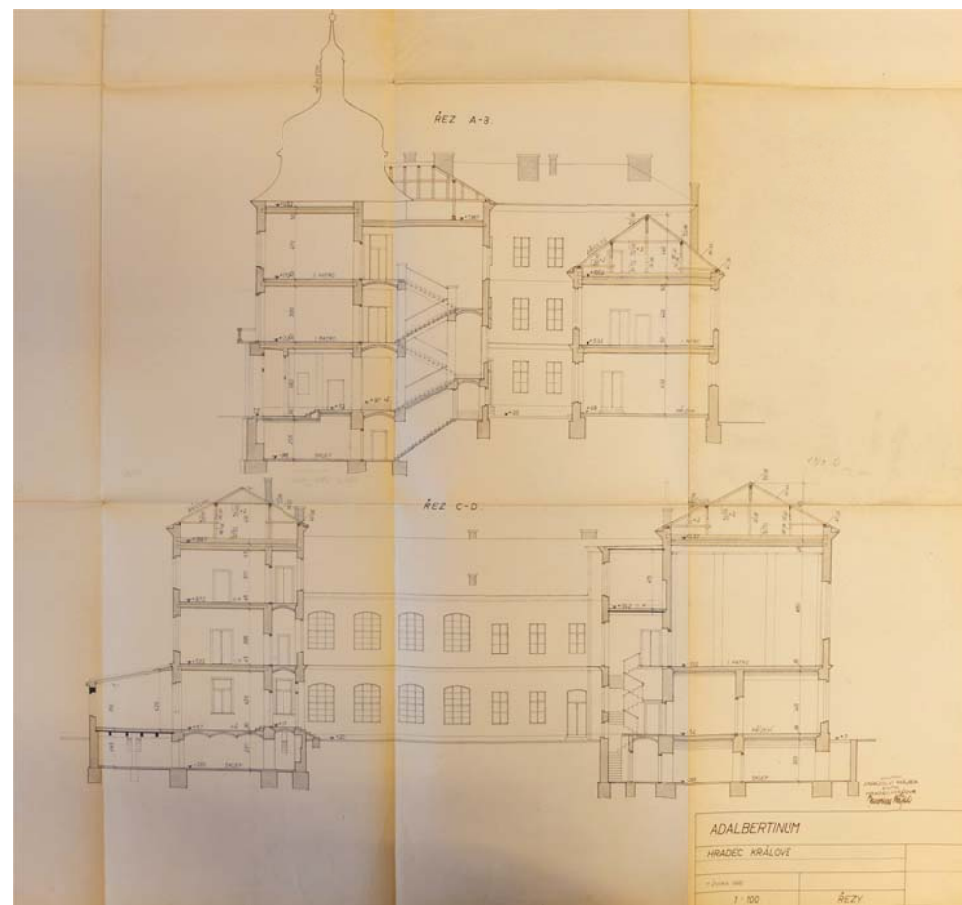
V74

Nerealizovaný plán adaptací restauračních místností a tanečního sálu – 1. patro, arch. Jaroslav Hájek, srpen 1946 (SOKA Hradec Králové, AM Hradec Králové, inv. č. 5113)

V75

Nerealizovaný plán adaptací restauračních místností a tanečního sálu – sklepy, arch. Jaroslav Hájek, srpen 1946 (SOKA Hradec Králové, AM Hradec Králové, inv. č. 5113)

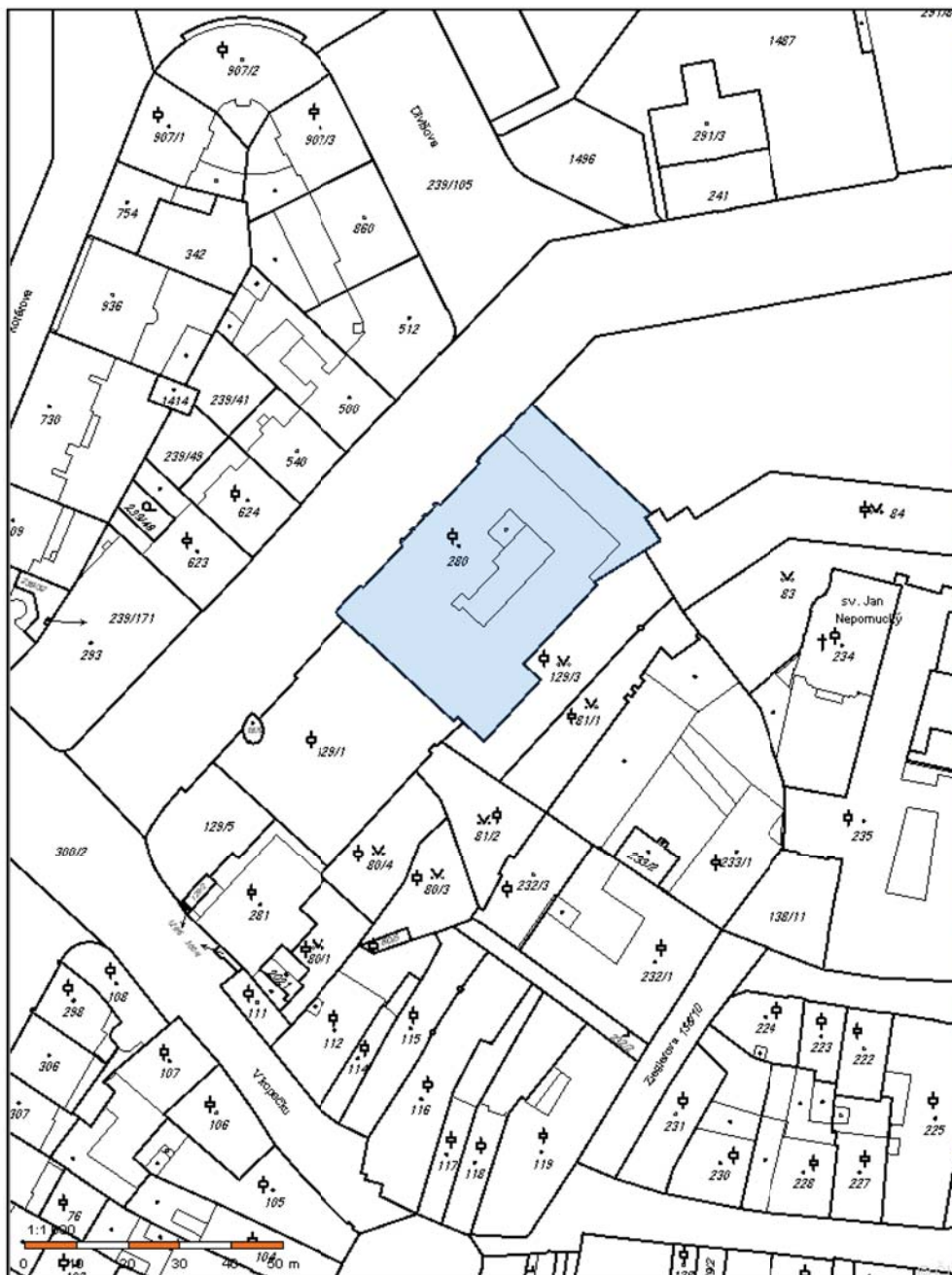

V76

Nerealizovaný plán adaptací restauračních místností a tanečního sálu – řezy, arch. Jaroslav Hájek, srpen 1946 (SOKA Hradec Králové, AM Hradec Králové, inv. č. 5113)

12

DOKUMENTACE SOUČASNÉHO STAVU

Širší vztahy 1:1000

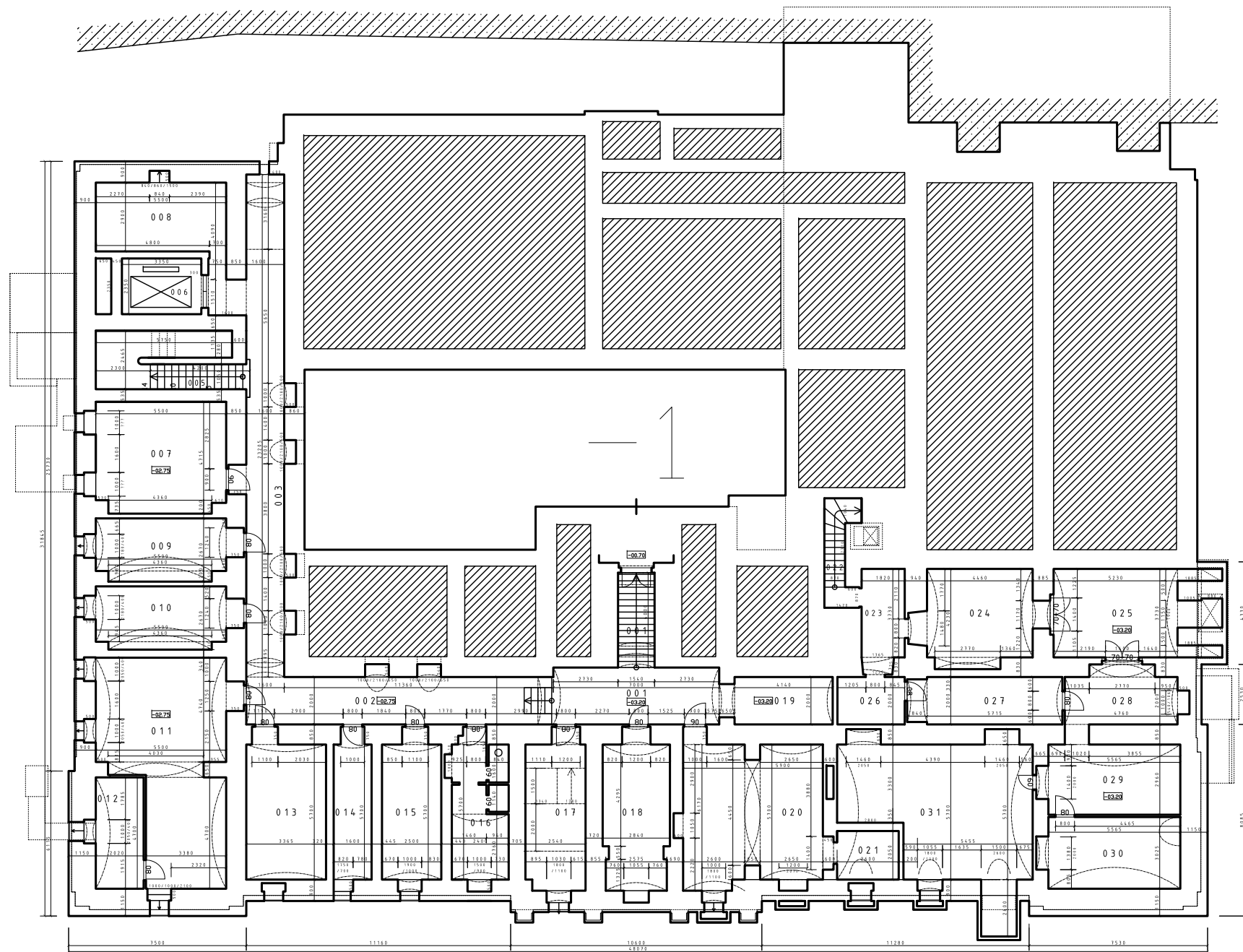
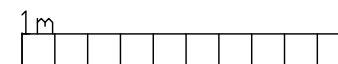
Detail 1:500

Adalbertinum

Československé armády 300722
Hradec Králové
Státní ústřední archiv Hradec Králové
Dokumentace skutečného stavu
Architekti Krčmářovi Ostrava
Akad. arch. Vlastimil Krčmář
Akad. arch. Eva Krčmářová 8/2016

SITUAČNÍ VÝKRES

01

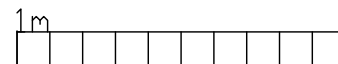
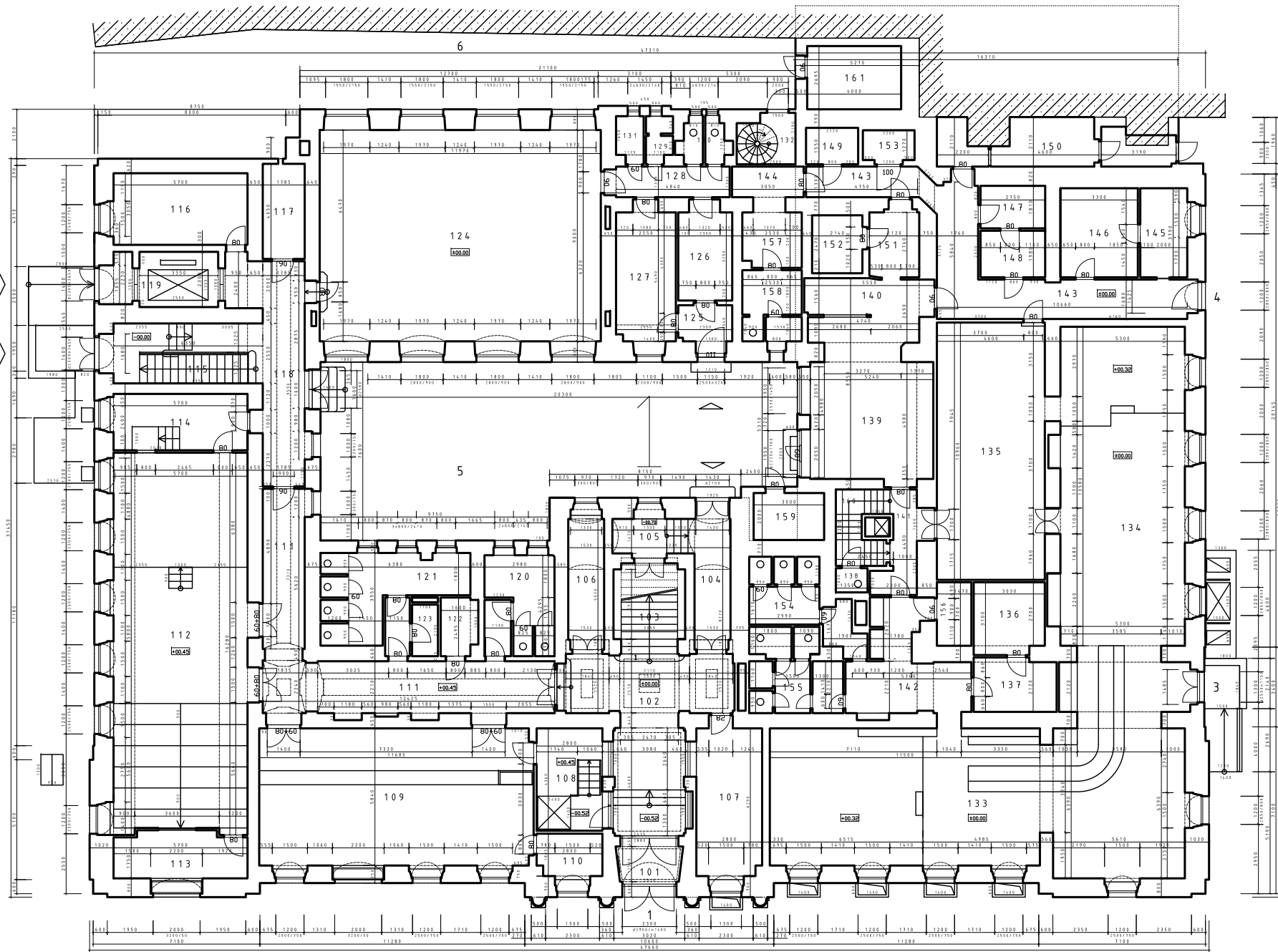

LEGENDA MÍSTNOSTÍ			
číslo místnosti	název místnosti	číslo	výška m
001	vestibul	1	2,50
002	vestibul	2	2,50
003	vestibul	3	2,50
004	vestibul	4	2,50
005	vestibul	5	2,50
006	vestibul	6	2,50
007	vestibul	7	2,50
008	vestibul	8	2,50
009	vestibul	9	2,50
010	vestibul	10	2,50
011	vestibul	11	2,50
012	vestibul	12	2,50
013	vestibul	13	2,50
014	vestibul	14	2,50
015	vestibul	15	2,50
016	vestibul	16	2,50
017	vestibul	17	2,50
018	vestibul	18	2,50
019	vestibul	19	2,50
020	vestibul	20	2,50
021	vestibul	21	2,50
022	vestibul	22	2,50
023	vestibul	23	2,50
024	vestibul	24	2,50
025	vestibul	25	2,50
026	vestibul	26	2,50
027	vestibul	27	2,50
028	vestibul	28	2,50
029	vestibul	29	2,50
030	vestibul	30	2,50
031	vestibul	31	2,50
032	vestibul	32	2,50
033	vestibul	33	2,50
034	vestibul	34	2,50
035	vestibul	35	2,50
036	vestibul	36	2,50
037	vestibul	37	2,50
038	vestibul	38	2,50
039	vestibul	39	2,50
040	vestibul	40	2,50
041	vestibul	41	2,50
042	vestibul	42	2,50
043	vestibul	43	2,50
044	vestibul	44	2,50
045	vestibul	45	2,50
046	vestibul	46	2,50
047	vestibul	47	2,50
048	vestibul	48	2,50
049	vestibul	49	2,50
050	vestibul	50	2,50
051	vestibul	51	2,50
052	vestibul	52	2,50
053	vestibul	53	2,50
054	vestibul	54	2,50
055	vestibul	55	2,50
056	vestibul	56	2,50
057	vestibul	57	2,50
058	vestibul	58	2,50
059	vestibul	59	2,50
060	vestibul	60	2,50
061	vestibul	61	2,50
062	vestibul	62	2,50
063	vestibul	63	2,50
064	vestibul	64	2,50
065	vestibul	65	2,50
066	vestibul	66	2,50
067	vestibul	67	2,50
068	vestibul	68	2,50
069	vestibul	69	2,50
070	vestibul	70	2,50
071	vestibul	71	2,50
072	vestibul	72	2,50
073	vestibul	73	2,50
074	vestibul	74	2,50
075	vestibul	75	2,50
076	vestibul	76	2,50
077	vestibul	77	2,50
078	vestibul	78	2,50
079	vestibul	79	2,50
080	vestibul	80	2,50
081	vestibul	81	2,50
082	vestibul	82	2,50
083	vestibul	83	2,50
084	vestibul	84	2,50
085	vestibul	85	2,50
086	vestibul	86	2,50
087	vestibul	87	2,50
088	vestibul	88	2,50
089	vestibul	89	2,50
090	vestibul	90	2,50
091	vestibul	91	2,50
092	vestibul	92	2,50
093	vestibul	93	2,50
094	vestibul	94	2,50
095	vestibul	95	2,50
096	vestibul	96	2,50
097	vestibul	97	2,50
098	vestibul	98	2,50
099	vestibul	99	2,50
100	vestibul	100	2,50

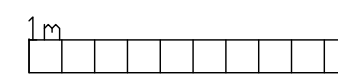
Adalbertinum
 Hradec Králové
 Státní ústřední archiv
 Dokumentace stavebního objektu
 Architekti Krčmářovi Ostrava
 Vlast. arch. Vlastní projekt

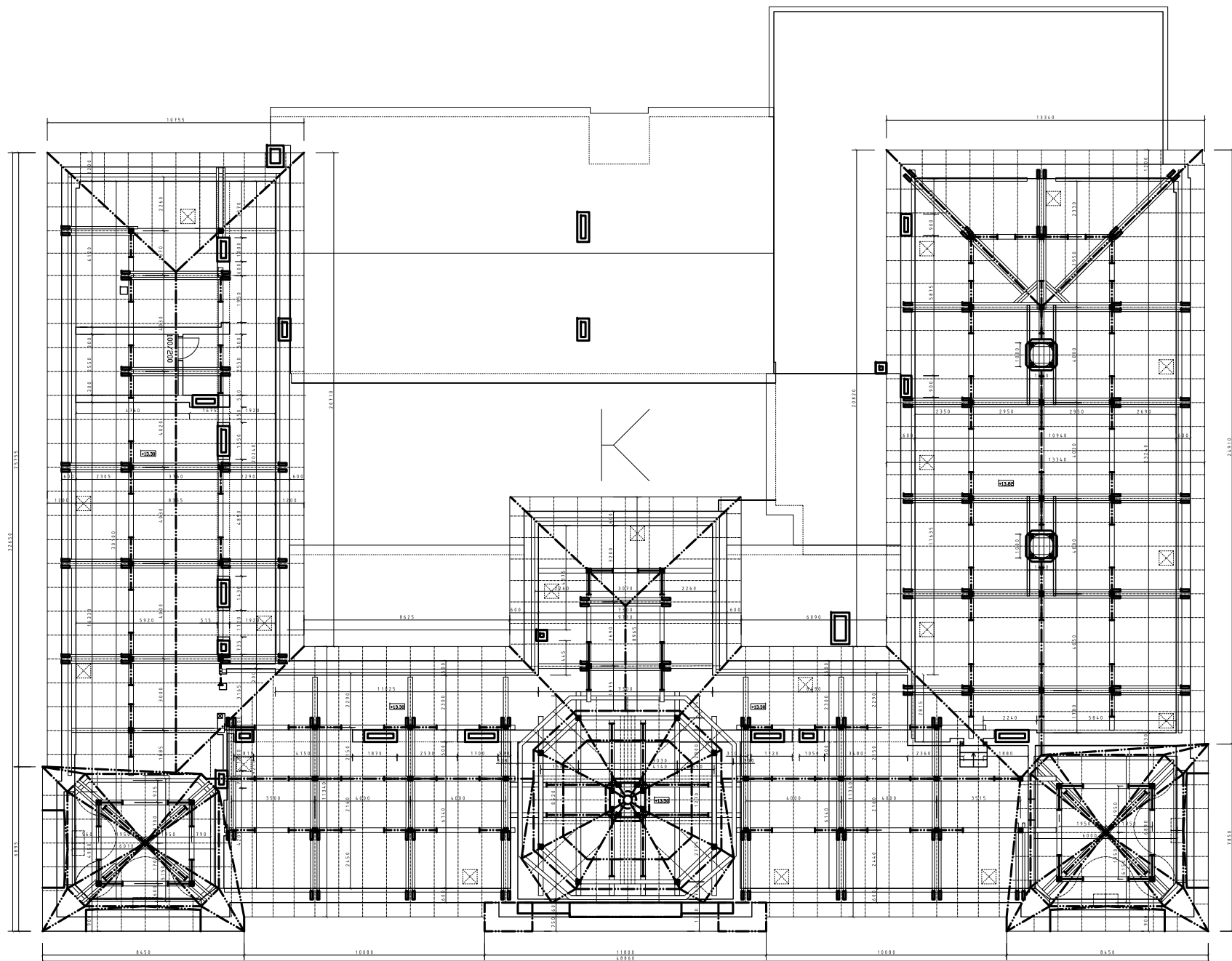
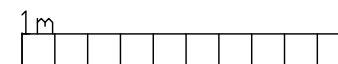
PŮDORYS 1.PP
 150

LEGENDA MÍSTNOSTÍ		
číslo místnosti	m ²	poznámka
101	10,5	WC
102	10,5	WC
103	10,5	WC
104	10,5	WC
105	10,5	WC
106	10,5	WC
107	10,5	WC
108	10,5	WC
109	10,5	WC
110	10,5	WC
111	10,5	WC
112	10,5	WC
113	10,5	WC
114	10,5	WC
115	10,5	WC
116	10,5	WC
117	10,5	WC
118	10,5	WC
119	10,5	WC
120	10,5	WC
121	10,5	WC
122	10,5	WC
123	10,5	WC
124	10,5	WC
125	10,5	WC
126	10,5	WC
127	10,5	WC
128	10,5	WC
129	10,5	WC
130	10,5	WC
131	10,5	WC
132	10,5	WC
133	10,5	WC
134	10,5	WC
135	10,5	WC
136	10,5	WC
137	10,5	WC
138	10,5	WC
139	10,5	WC
140	10,5	WC
141	10,5	WC
142	10,5	WC
143	10,5	WC
144	10,5	WC
145	10,5	WC
146	10,5	WC
147	10,5	WC
148	10,5	WC
149	10,5	WC
150	10,5	WC
151	10,5	WC
152	10,5	WC
153	10,5	WC
154	10,5	WC
155	10,5	WC
156	10,5	WC
157	10,5	WC
158	10,5	WC
159	10,5	WC
160	10,5	WC
161	10,5	WC

Adalbertinum
rekonstrukce střešní střešní
Hradec Králové
Státní město Hradec Králové
Rekonstrukce střešní střešní
Architekti Krčmářovi Ostrava
Vlastní arch. Vlastní střešní

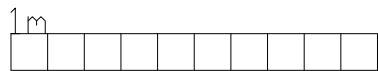
přodorys A.NR. 06
KROV
150

Československé armády 300/22
Hradec Králové
Stafetární město Hradec Králové
Dokumentace skutečného stavu
Architekti Krcmarovi Ostrava
Akad. arch. Vlastimil Krémář
Akad. arch. Eva Krémářová 8/2016

1:100
REZ A-A

0-

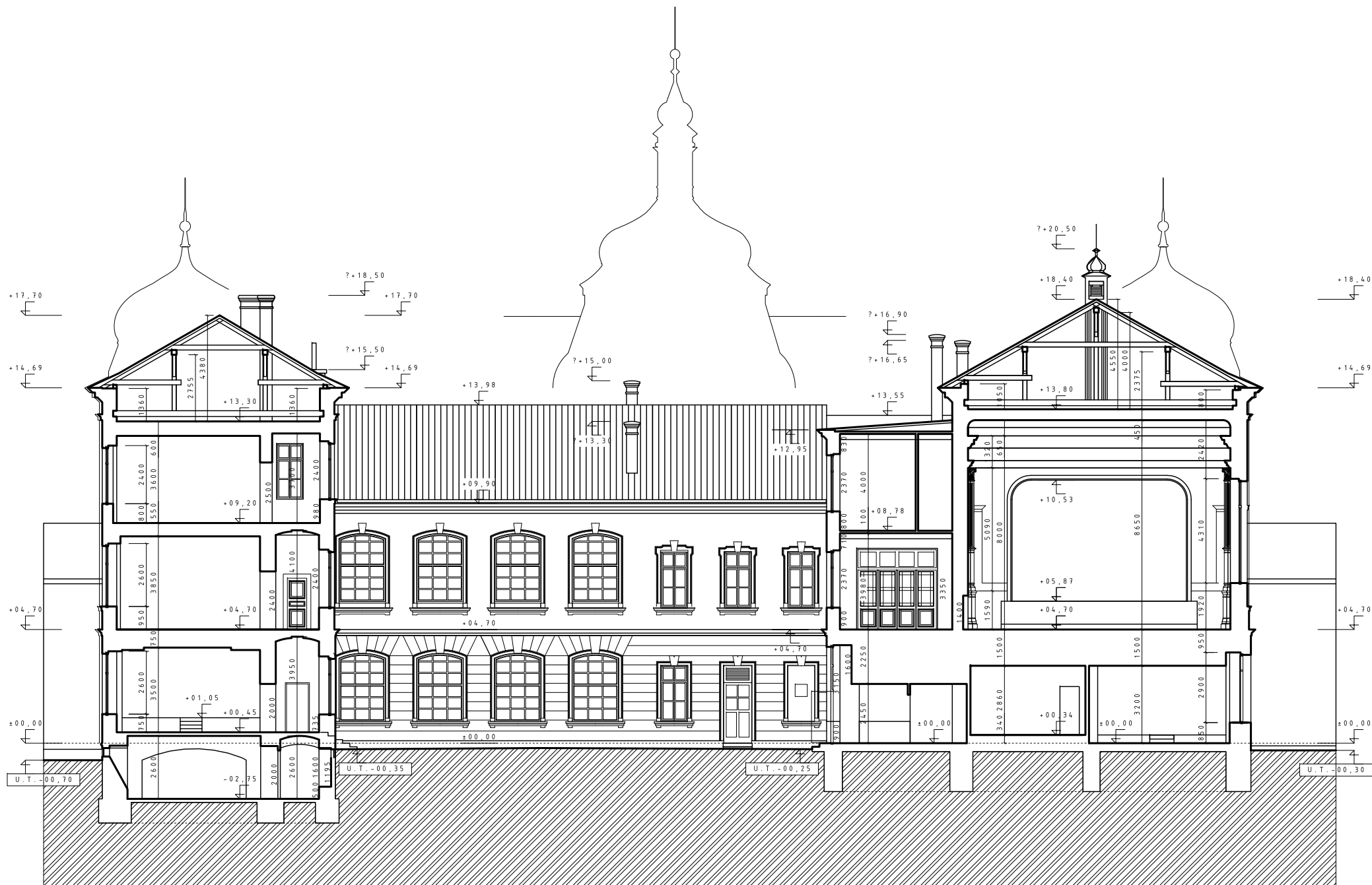

Československé armády 300/22
Hradec Králové
Stafetární město Hradec Králové
Dokumentace skutečného stavu
Architekti Krcmarovi Ostrava
Akad. arch. Vlastimil Krémář
Akad. arch. Eva Krémářová 8/2016

1:100

ŘEZ B-B

08

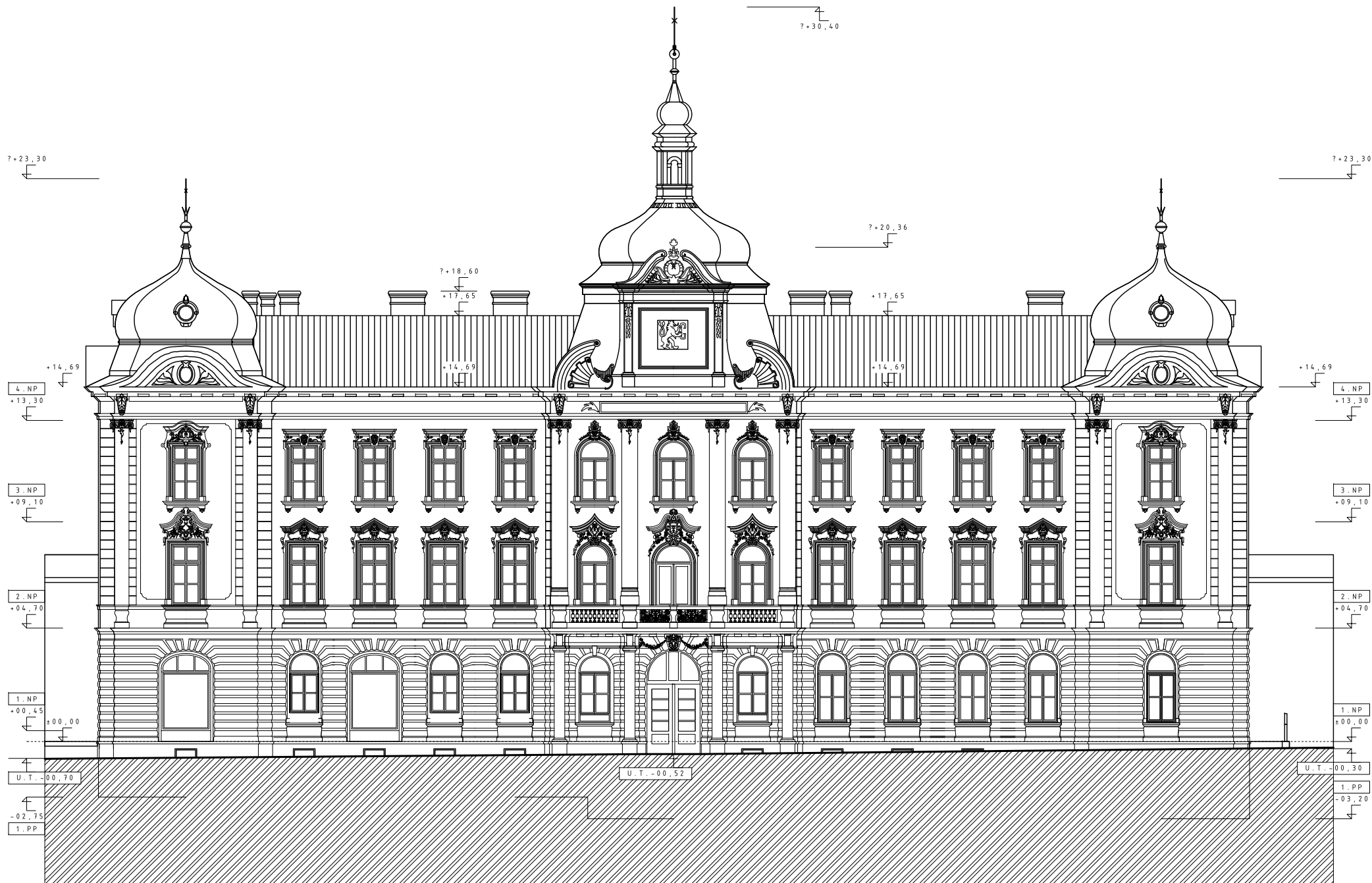

Adalbertinum

Československé armády 300/22
 Hradec Králové
 Státní ústřední archiv
 Dokumentace skutečného stavu
 Architekti Krčmarovi Ostrava
 Akad. arch. Vlastimil Krčmar
 Klad. arch. Eva Krčmarová 8/2016

pohled SZ dvůr
 REZ C-C
 1:100

09

Adalbertinum

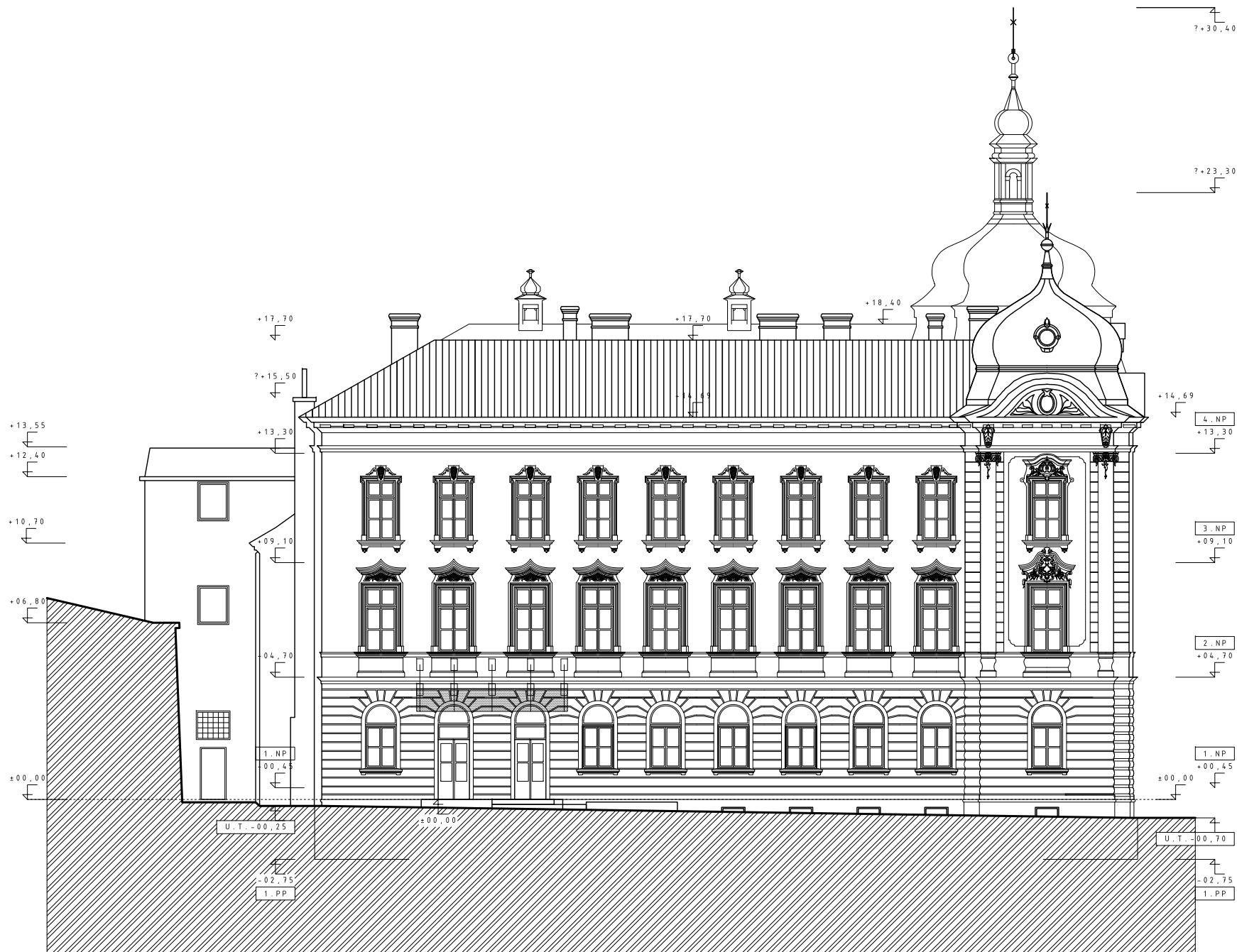
Československé armády 300/22
 Hradec Králové
 Statutární město Hradec Králové
 Dokumentace skutečného stavu
 Architekti Krčmarovi Ostrava
 Akad. arch. Vlastimil Krčmář
 Akadem. arch. Eva Krčmářová 8/2016

hlavní průčelí

POHLED SZ

1:100

10

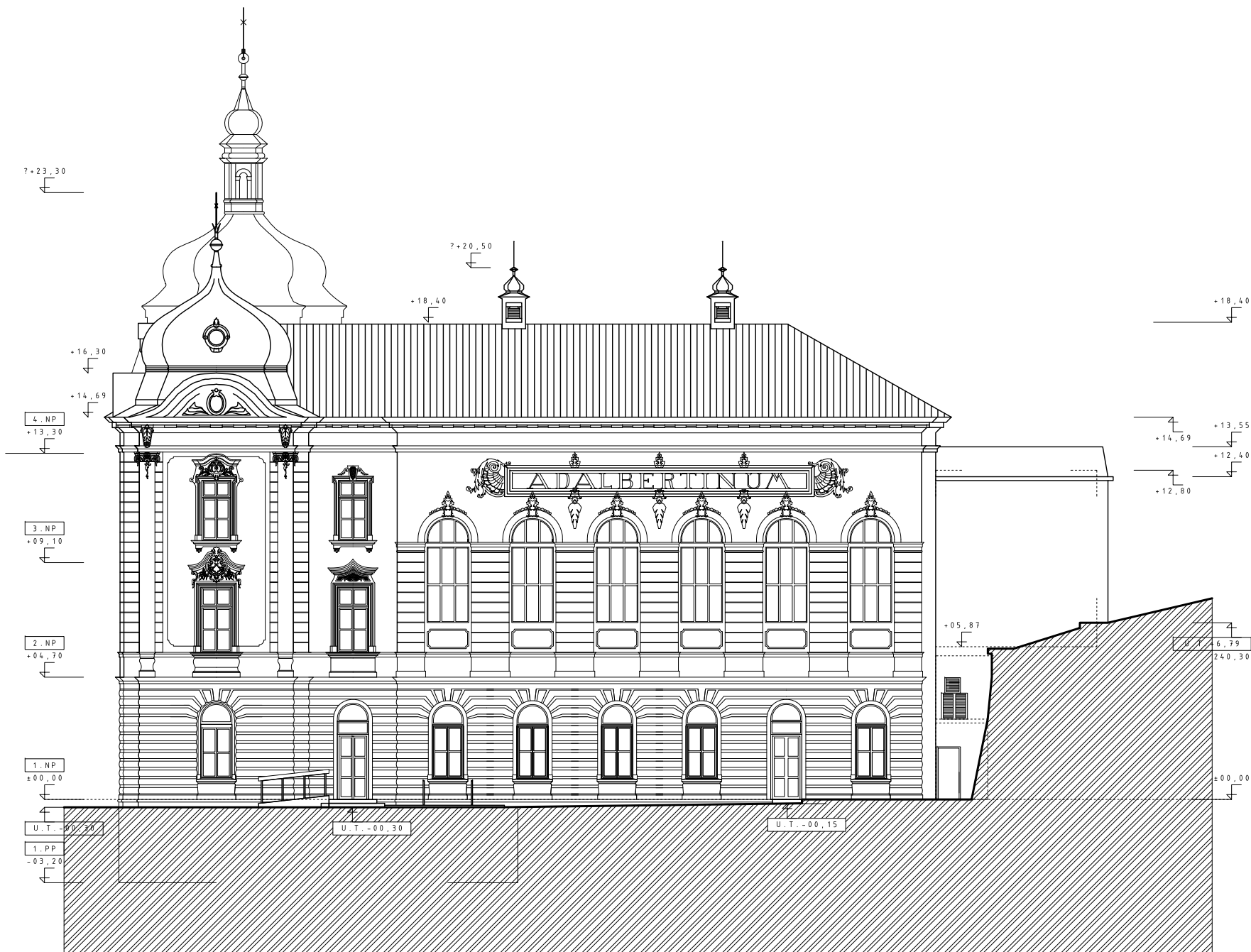

Adalbertinum
 Leskostoženská armády 300/22
 Hradec Králové
 Státní ústřední archiv
 Dokumentace skutečného stavu
 Architekti Krčmarovi Ostrava
 Akad. arch. Vlastimil Krčmář
 Ekad. arch. Eva Krčmářová 8/2016

park
 1:100

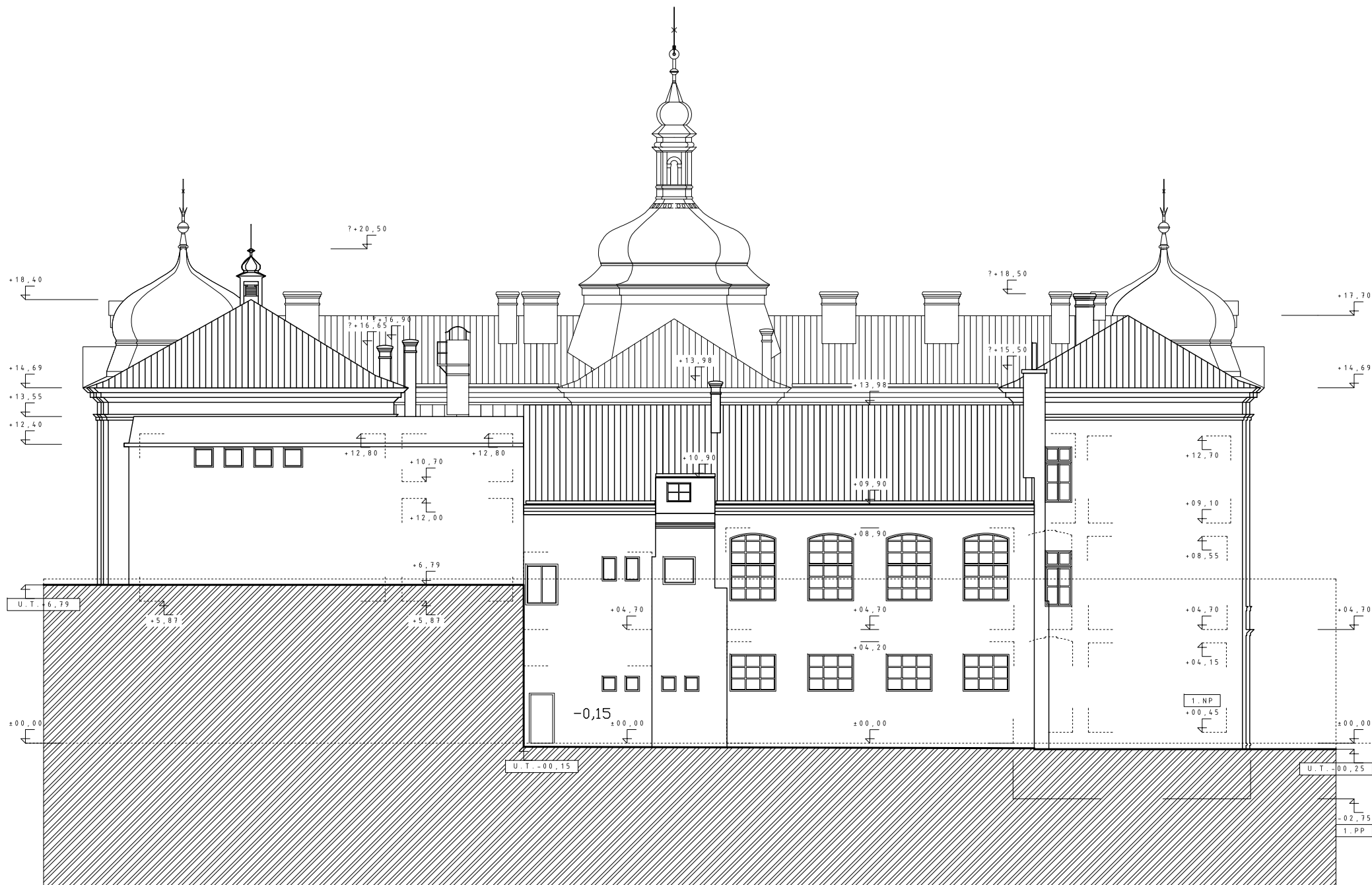
POHLED SV

11

Československé armády 300/22
Hradec Králové
Statutární město Hradec Králové
Dokumentace skutečného stavu
Architekti Krčmarovi Ostrava
Akad. arch. Vlastimil Krčmář
Ekad. arch. Eva Krčmářová 8/2016

parkoviště
POHLED JZ
1:100

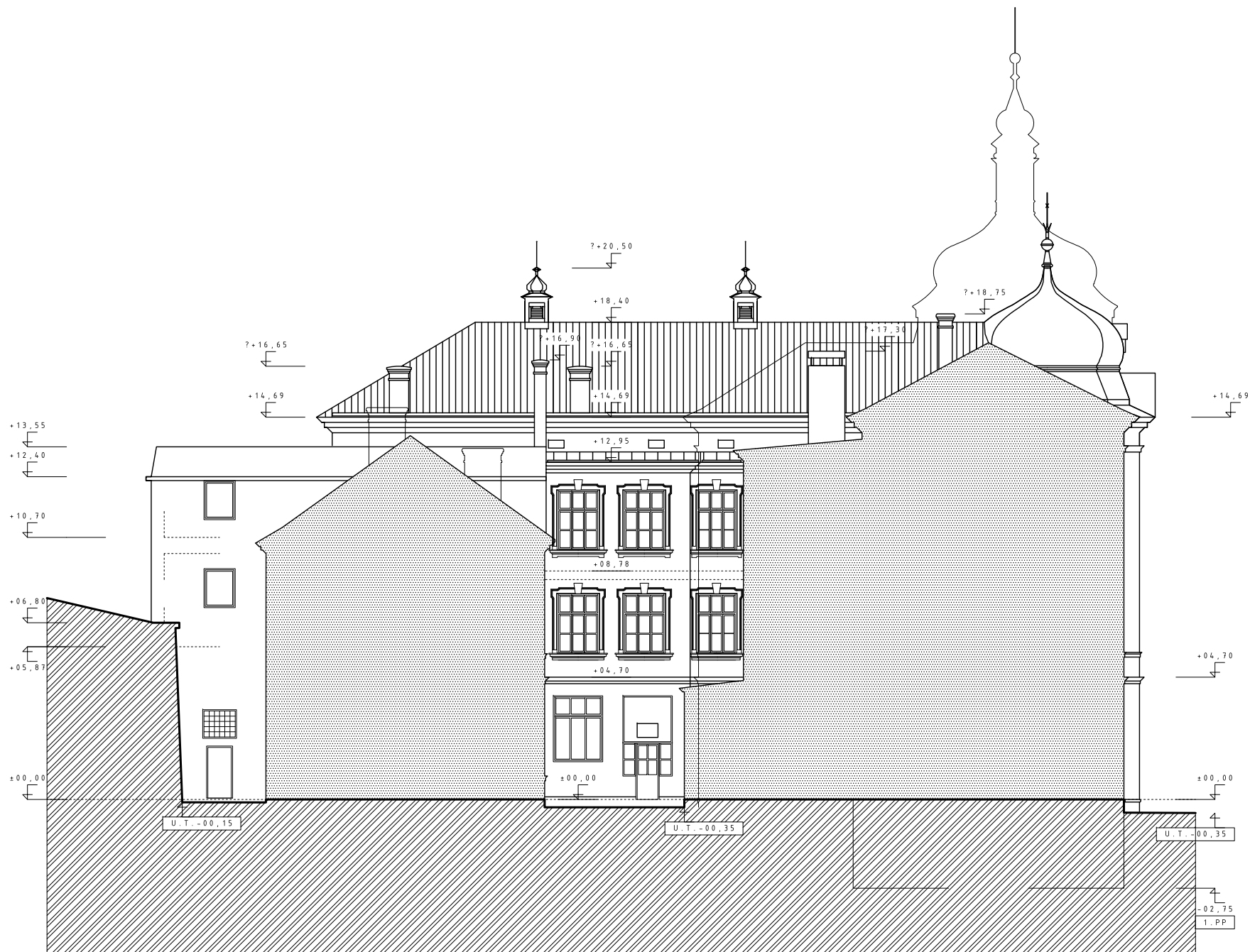
Adalbertinum

Československé armády 300/22
 Hradec Králové
 Státní ústřední archiv
 Dokumentace skutečného stavu
 Architekti Krčmarovi Ostrava
 Akad. arch. Vlastimil Krčmář
 Akad. arch. Eva Krčmářová 8/2016

hradby

1:100

POHLED JV

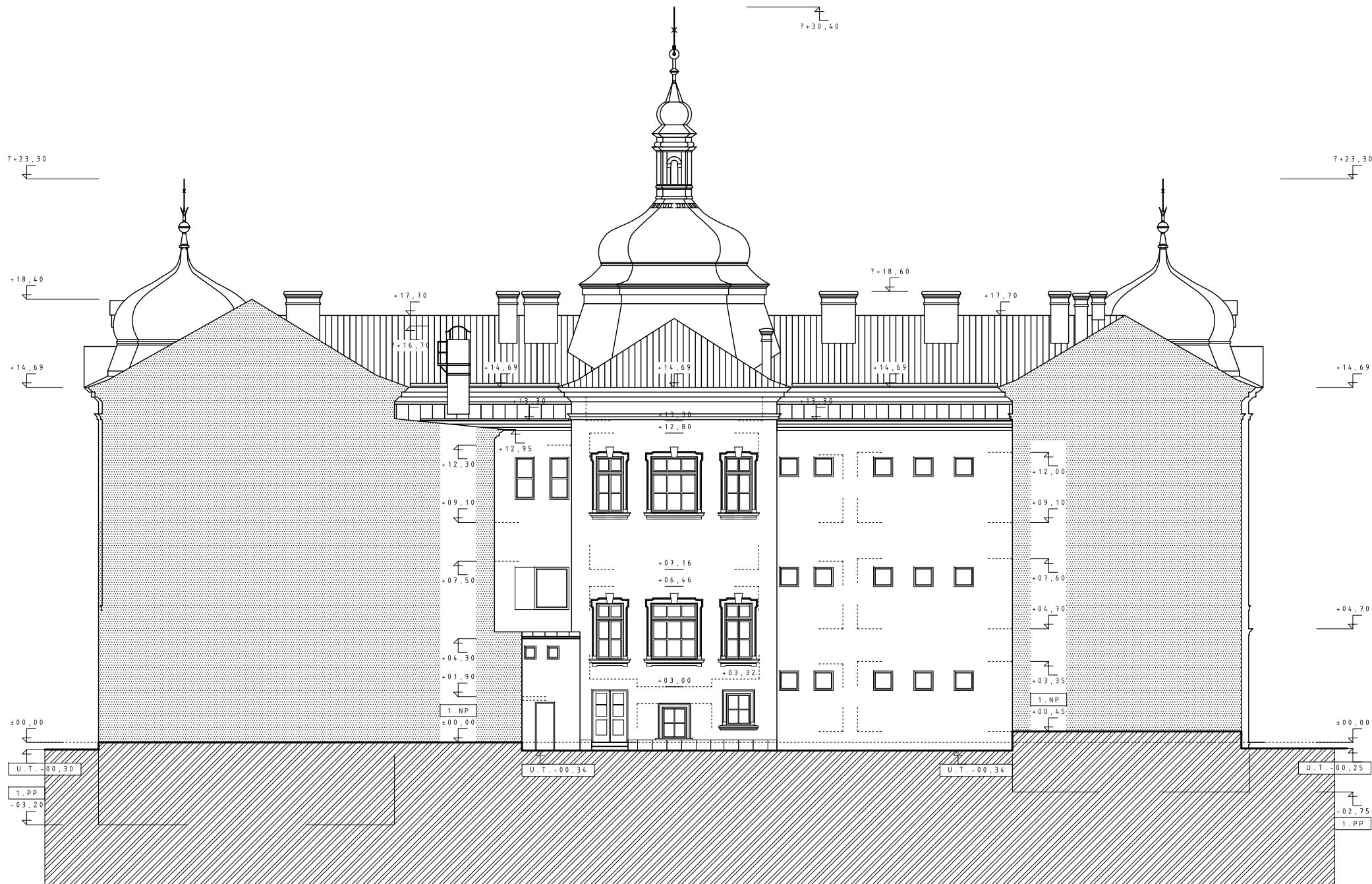
Adalbertinum

Československé armády 300/22
Hradec Králové
Stará ul. město Hradec Králové
Dokumentace skutečného stavu
Architekti Krcmarovi Ostrava
Akad. arch. Vlastimil Krcmar
Akad. arch. Eva Krcmarová 8/2016

dvůr

1:100

14
POHLED SV

Adalbertinum

Leskoslavenská armády 300/22
 Hradec Králové
 Státní ústřední archiv
 Dokumentace skutečného stavu
 Architekti Krcmarovi Ostrava
 Akad. arch. Vlastimil Krcmar
 Akad. arch. Eva Krcmarová 8/2016

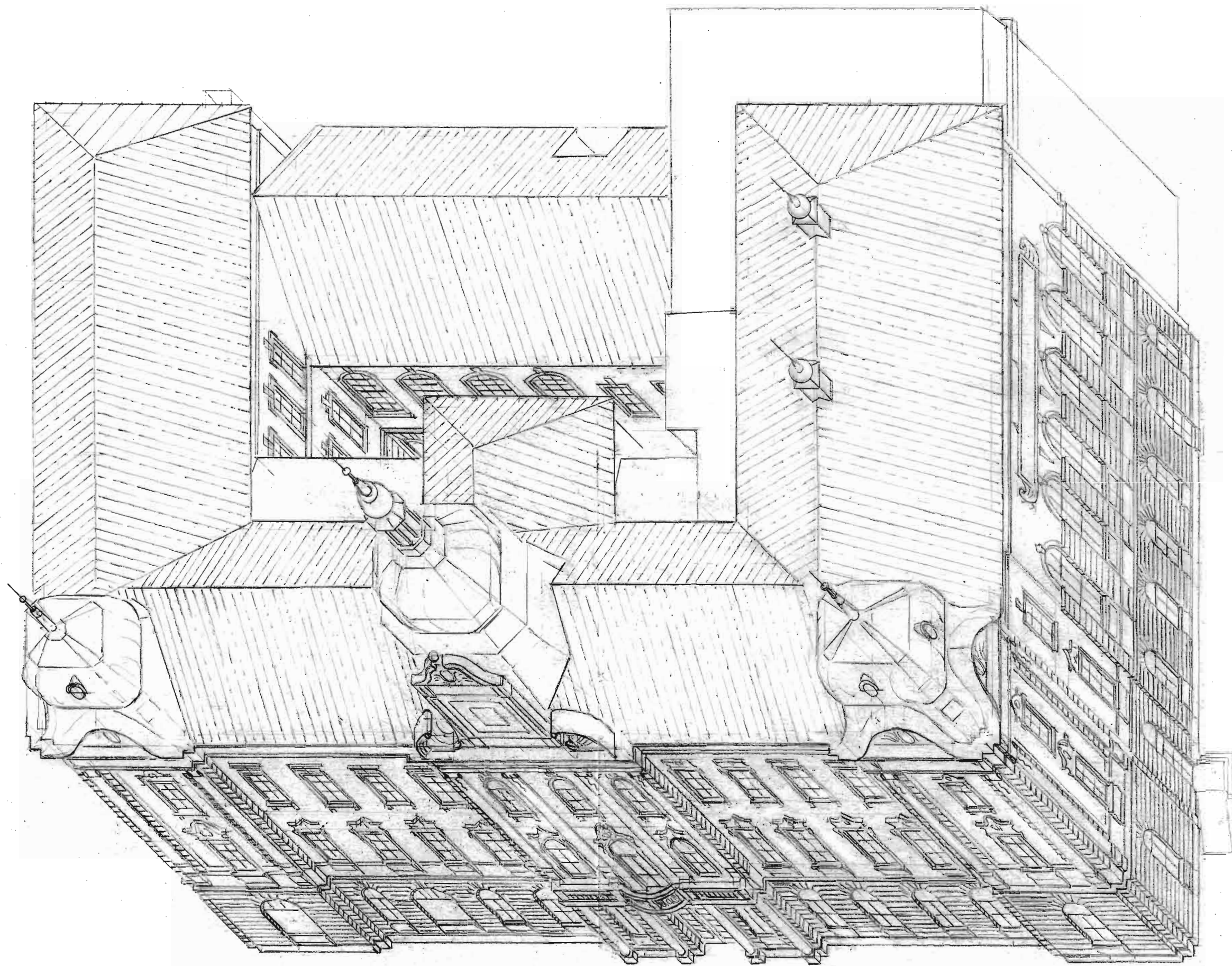
dvůr

1:100

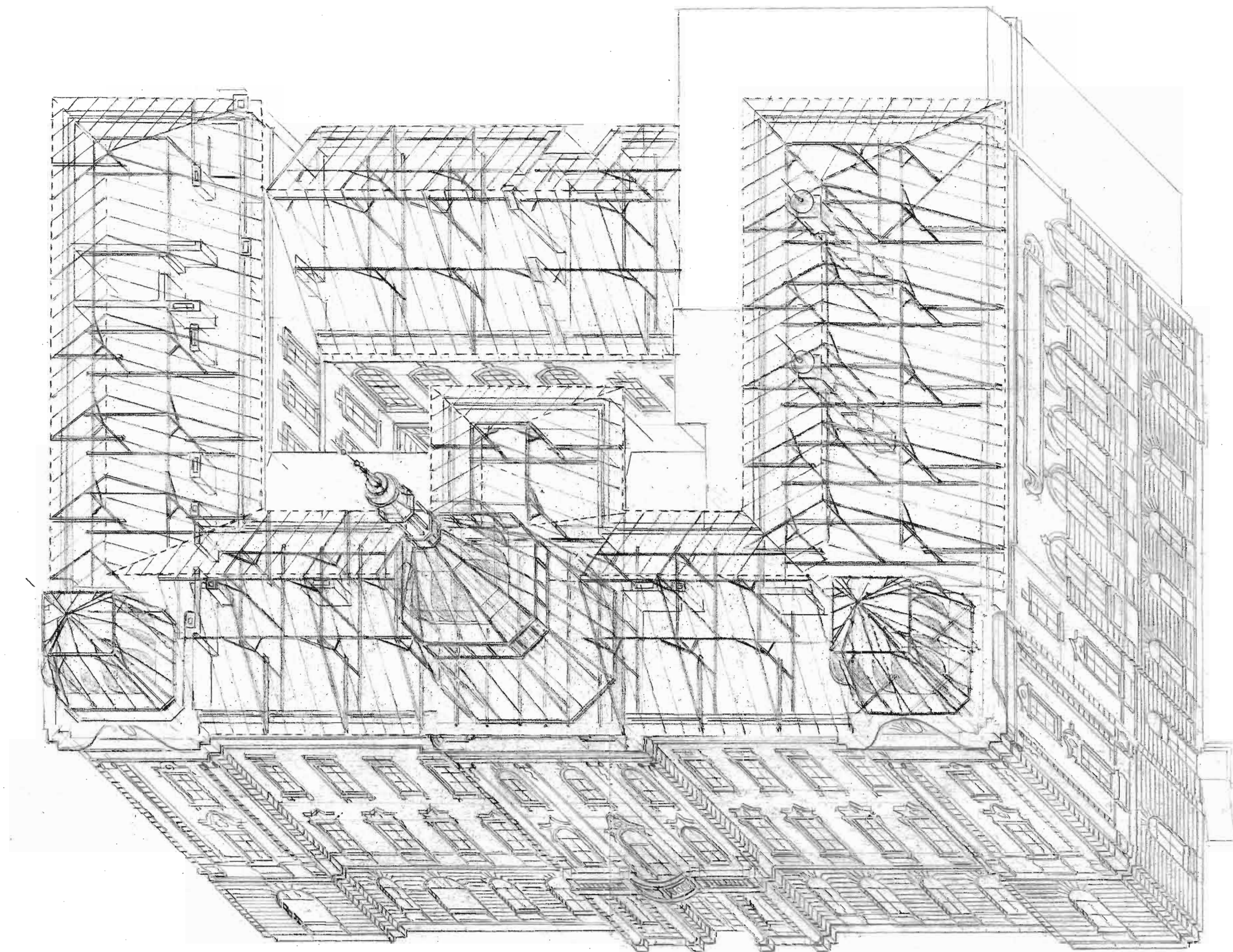
15
POHLED JV

13

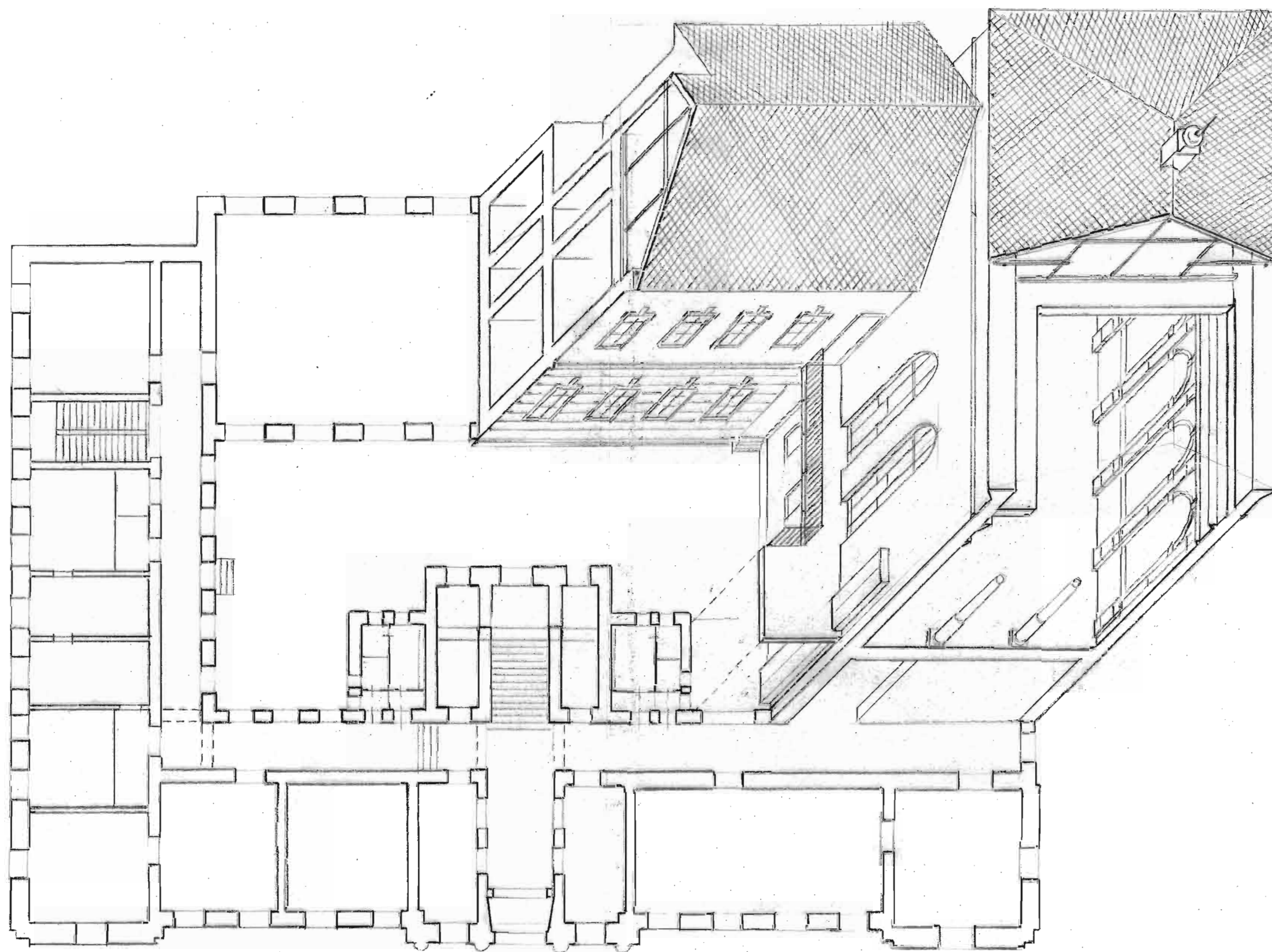
KRESEBNÁ DOKUMENTACE

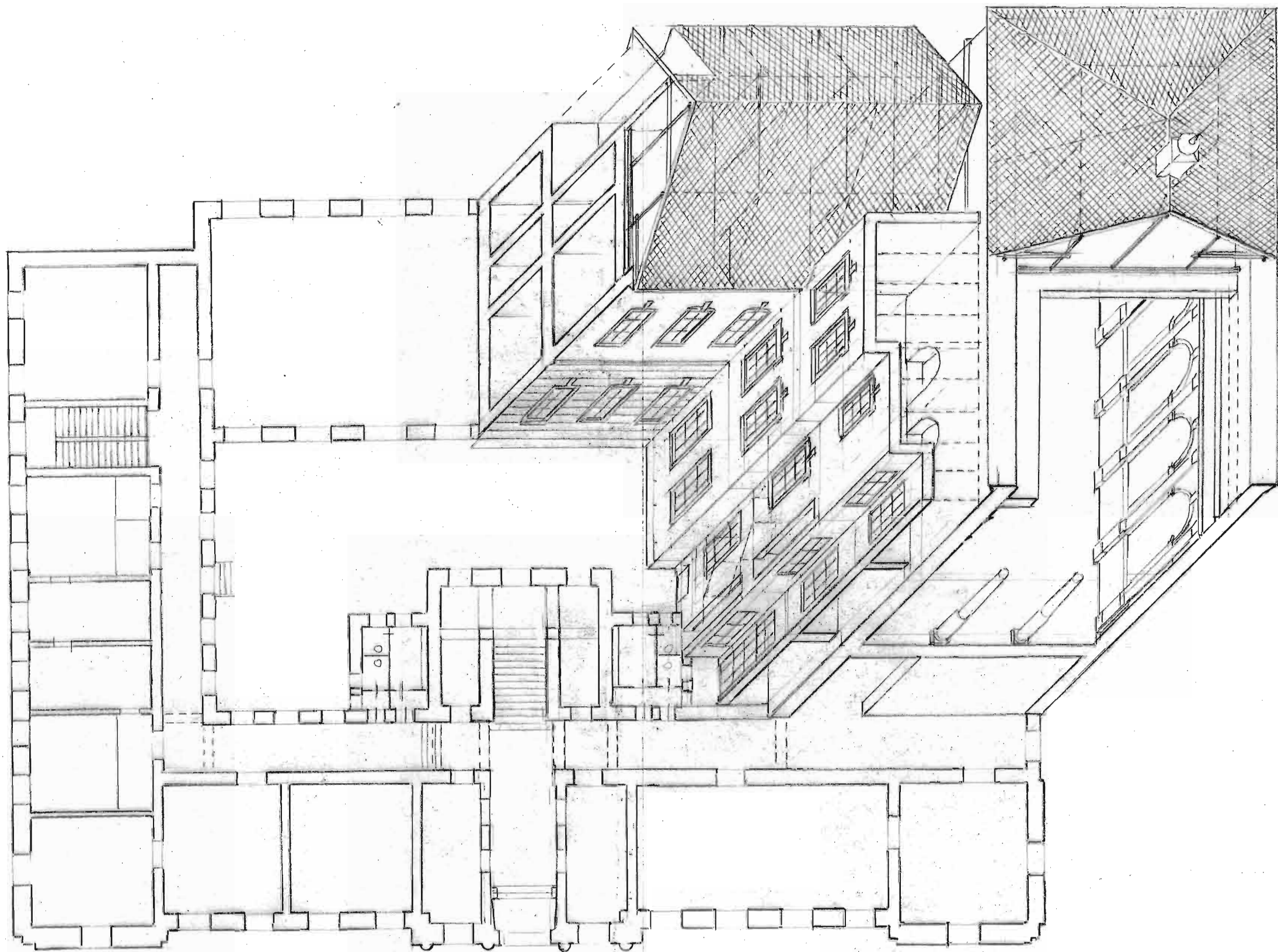

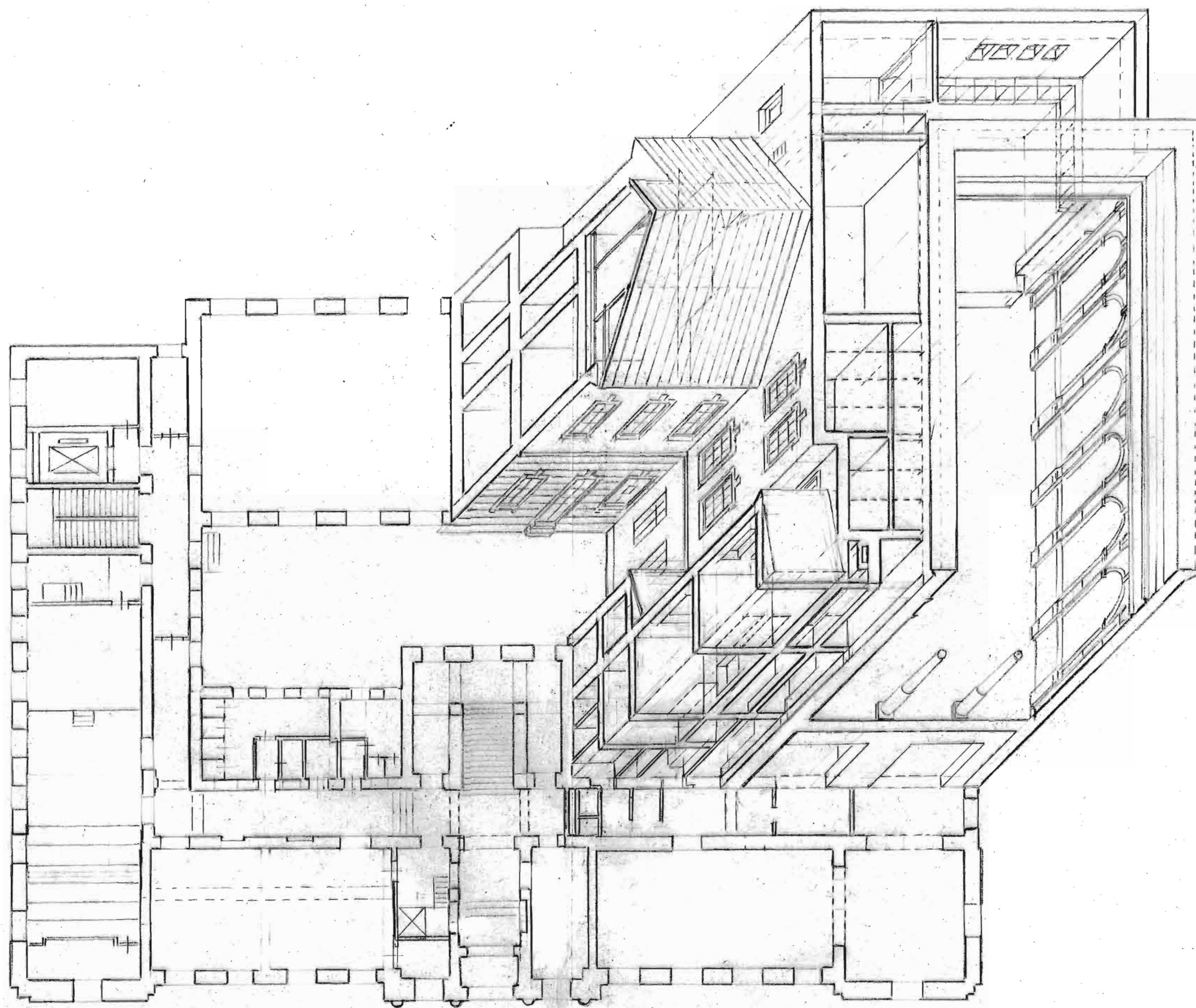
SHP Adalbertinum / kresebná dokumentace / kresba Akad. arch. Vlastimil Krčmář
exteriér celek / axonometrie

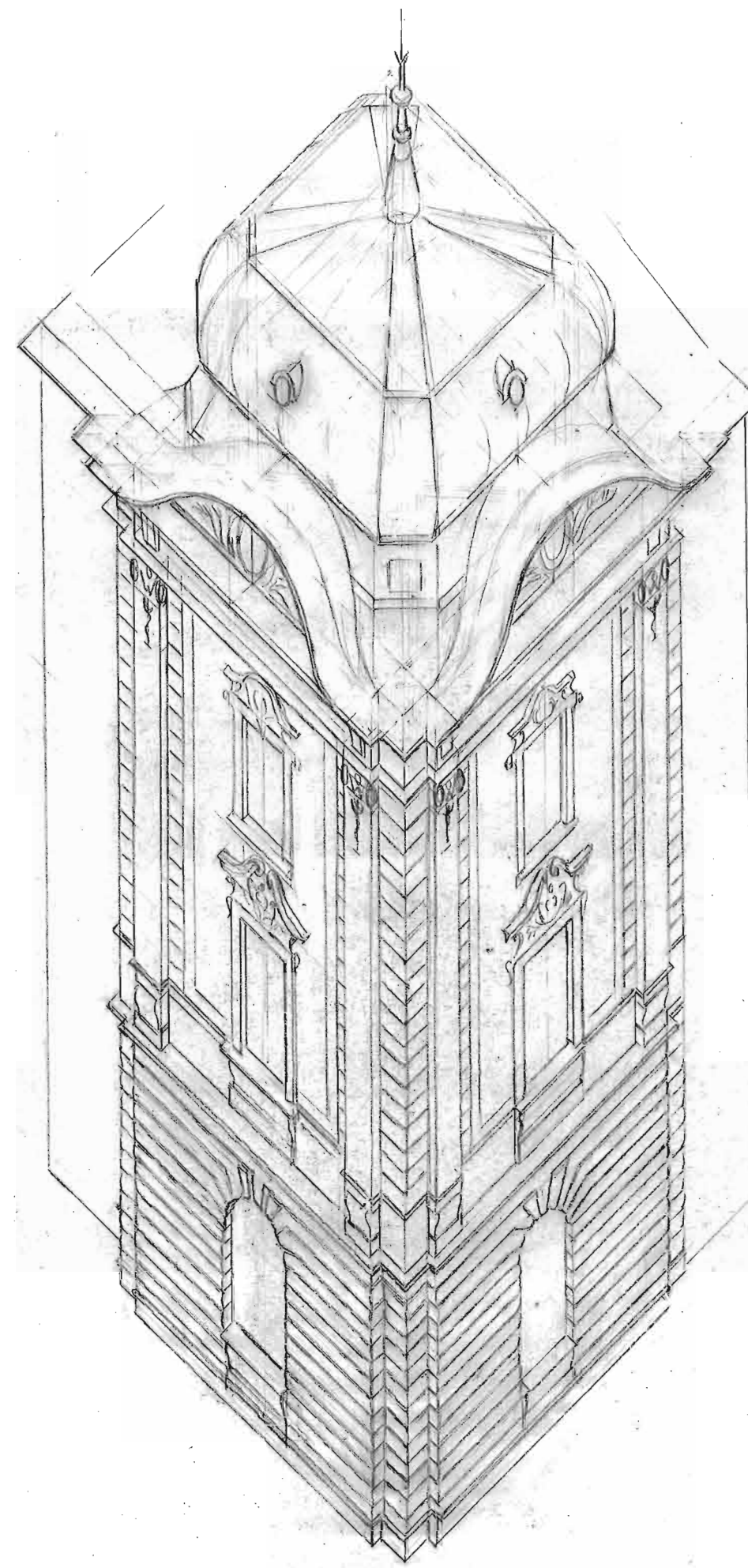
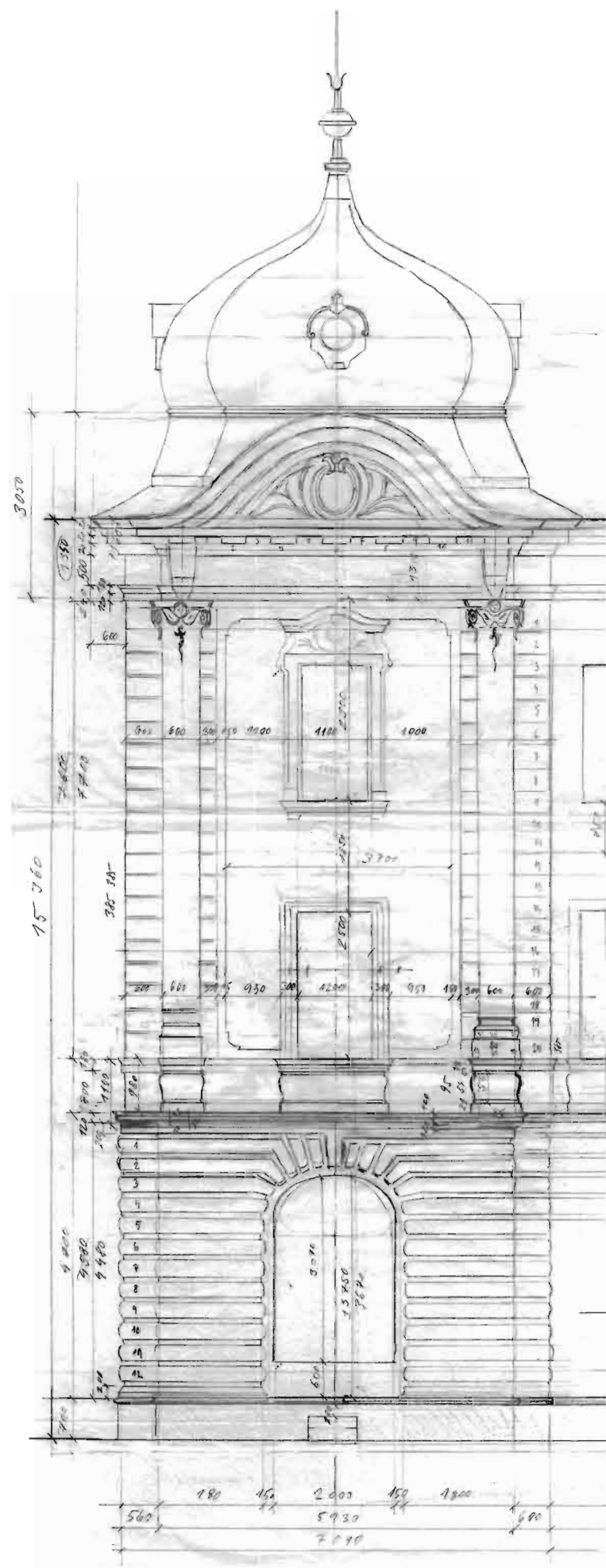

SHP Adalbertinum / kresebná dokumentace / kresba Akad. arch. Vlastimil Krčmář
exteriér a krov / axonometrie

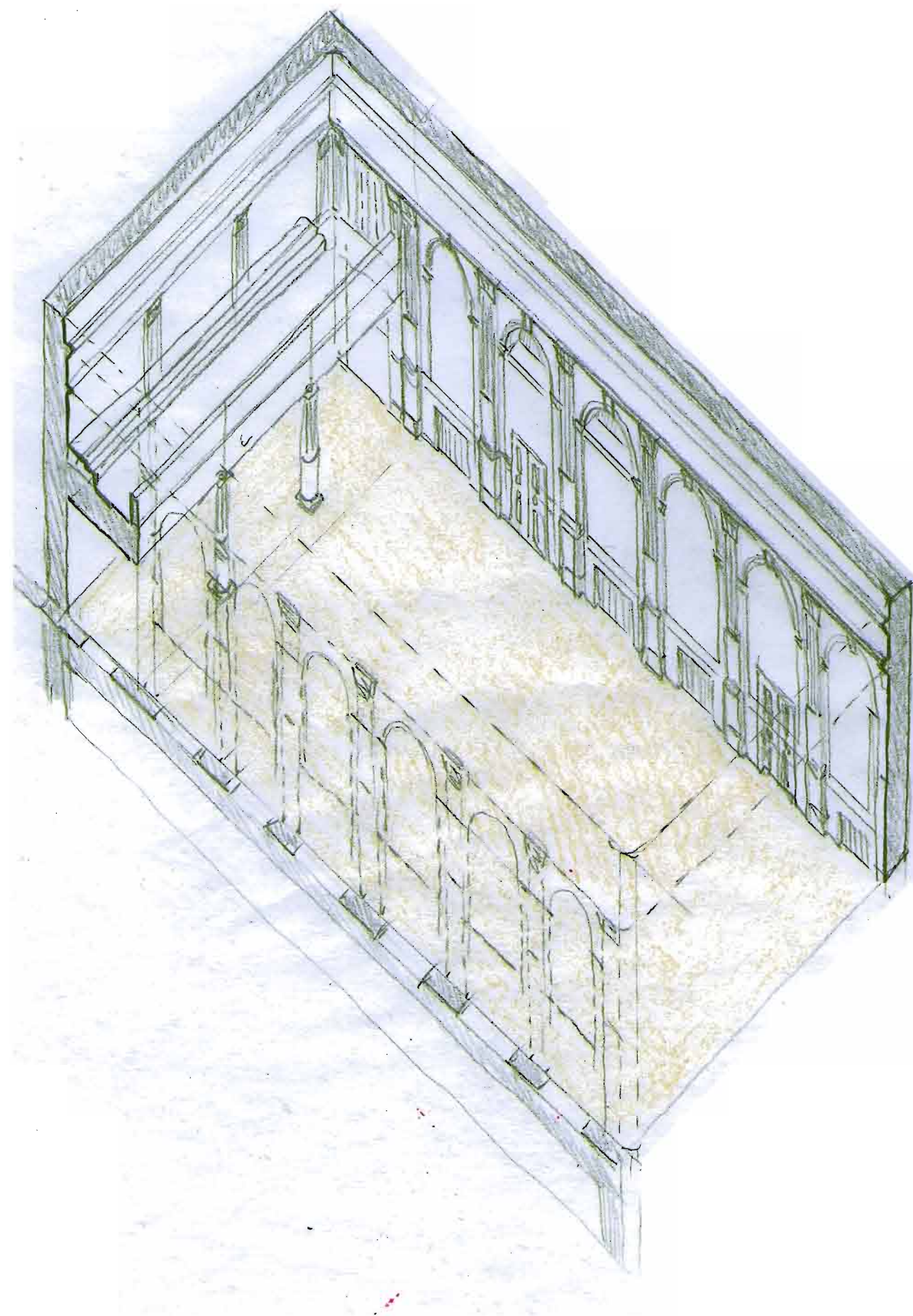
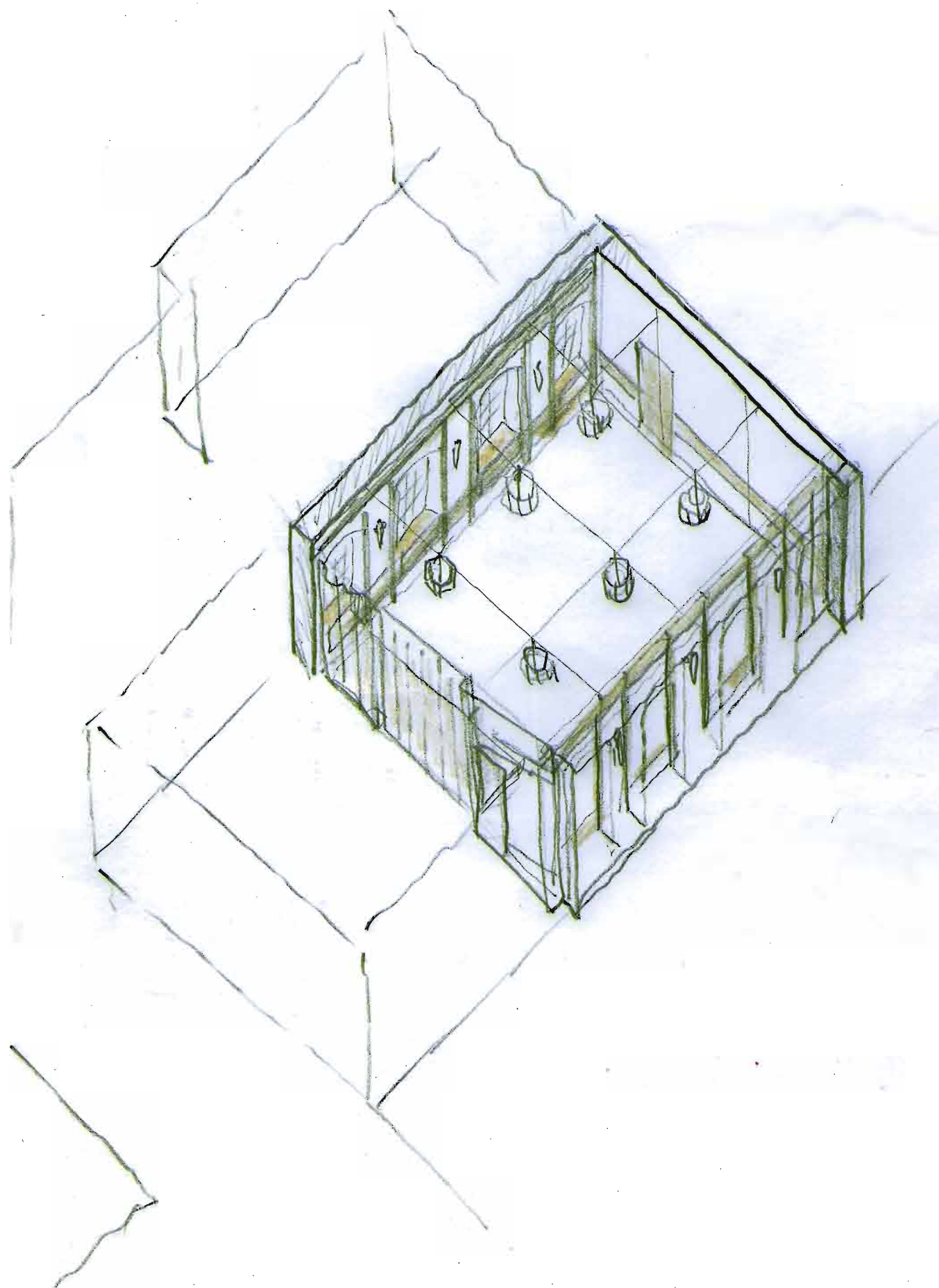

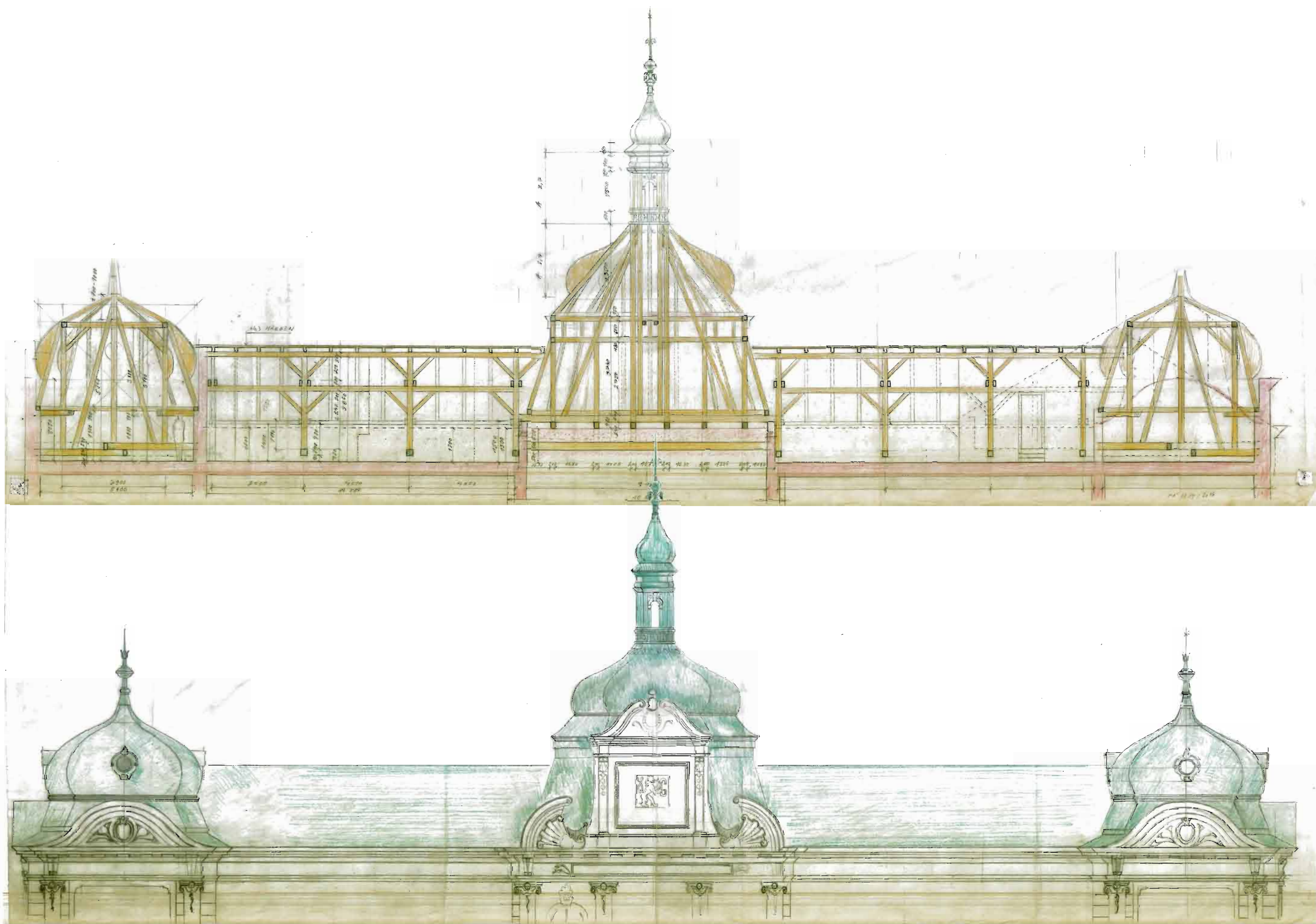

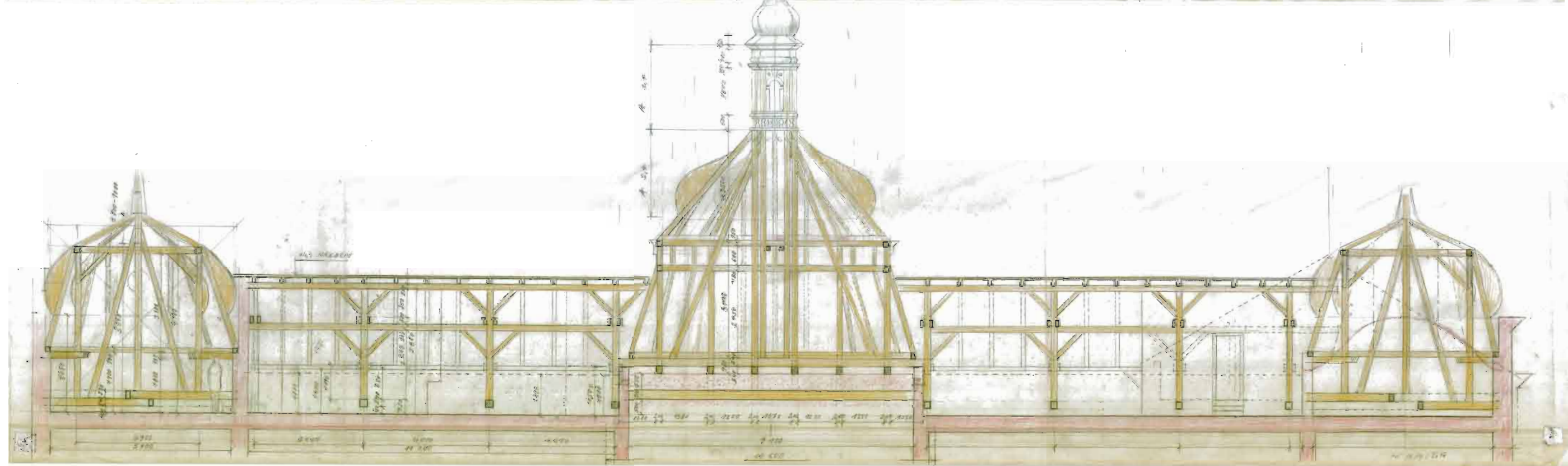
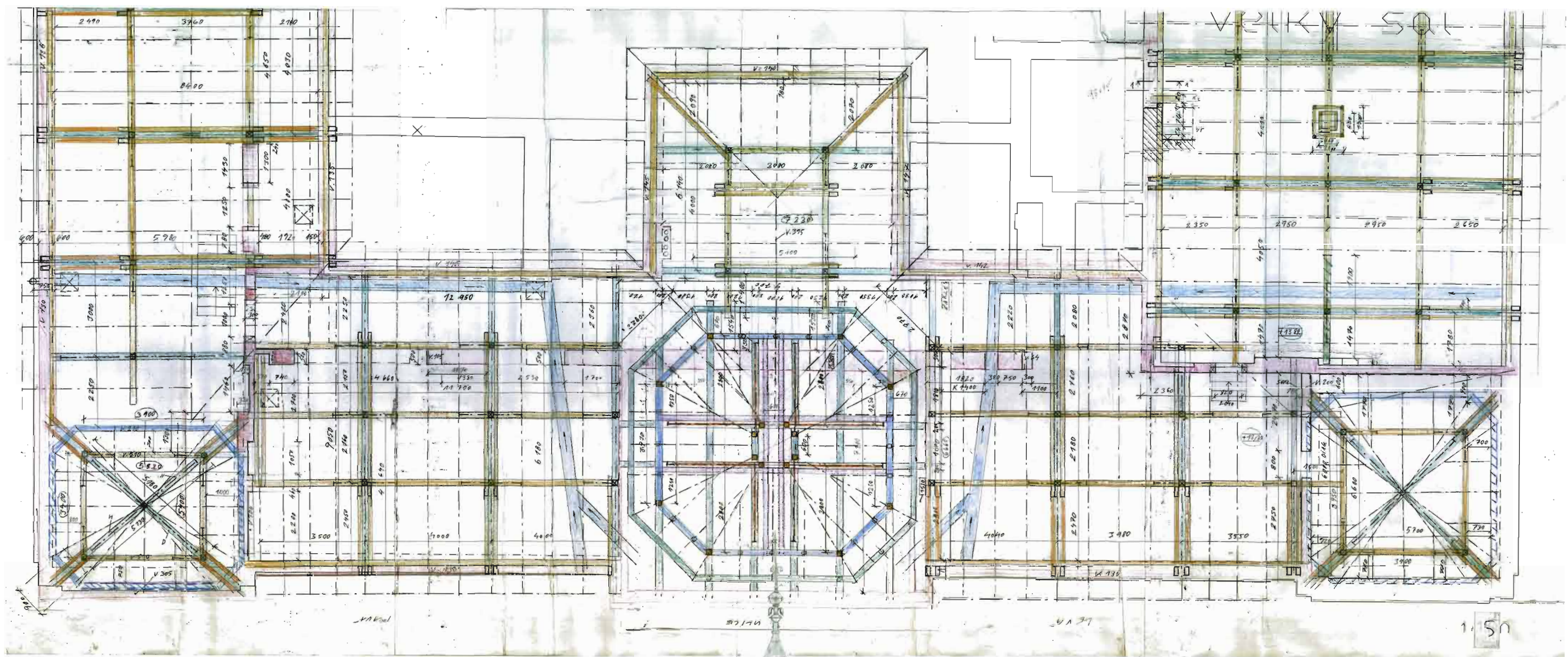

SHP Adalbertinum / kresebná dokumentace / kresba Akad. arch. Vlastimil Krčmář
boční rizalit sever / axonometrie

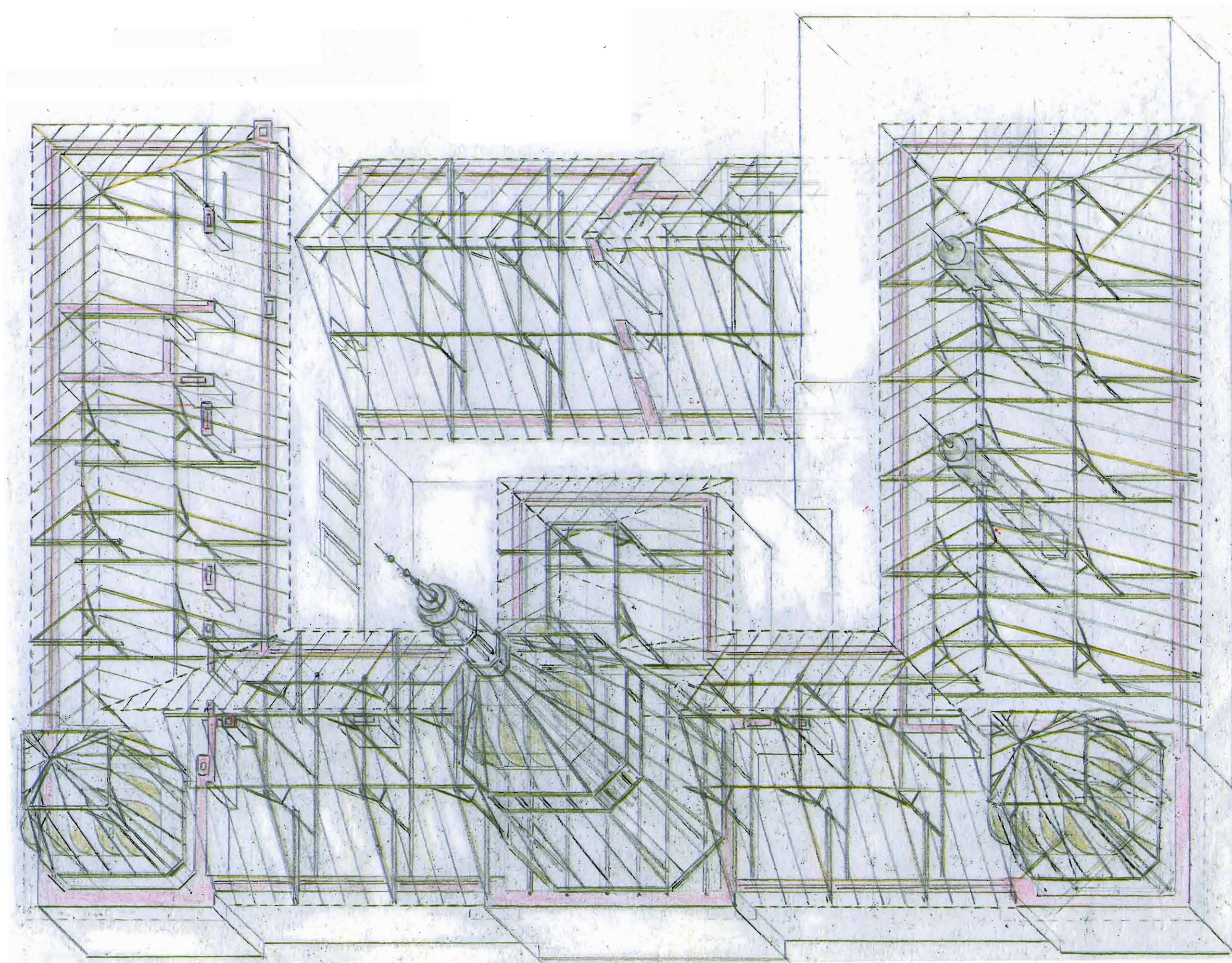

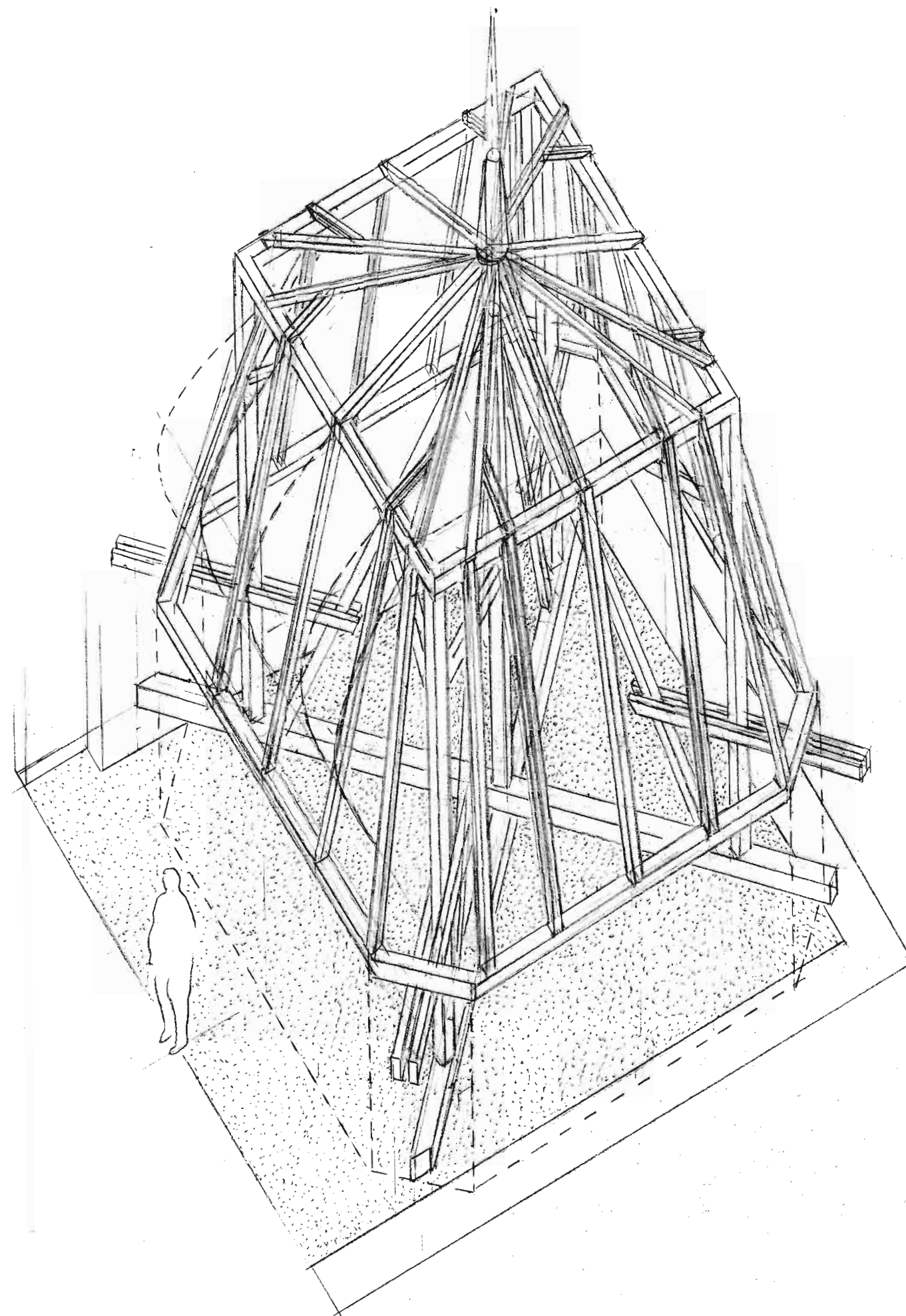
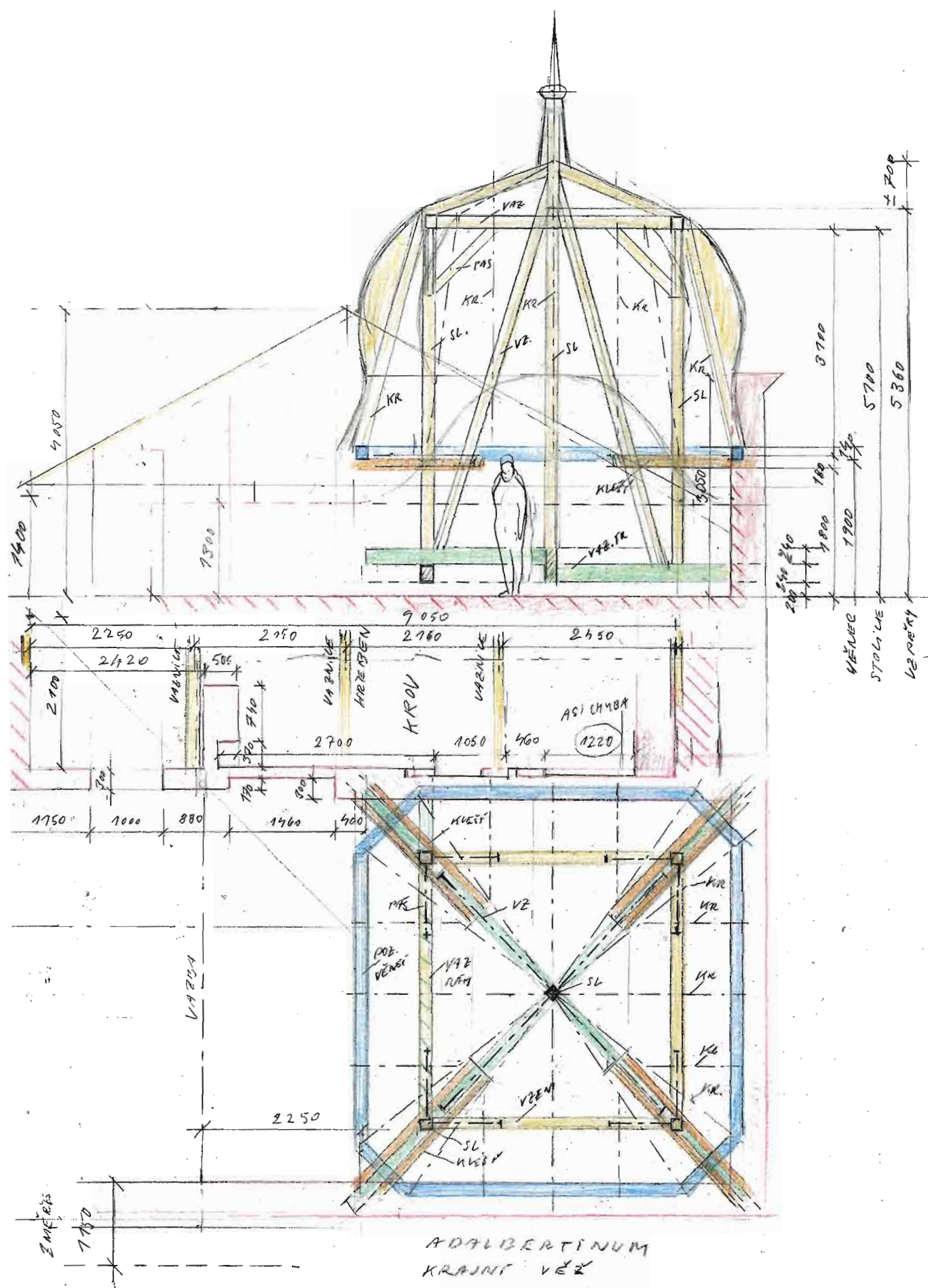
SHP Adalbertinum / kresebná dokumentace / kresba Akad. arch. Vlastimil Krčmář
krov a střecha čelní křídlo / pohled a řez

SHP Adalbertinum / kresebná dokumentace / kresba Akad. arch. Vlastimil Krčmář
krov čelní křídlo / půdorys a řez

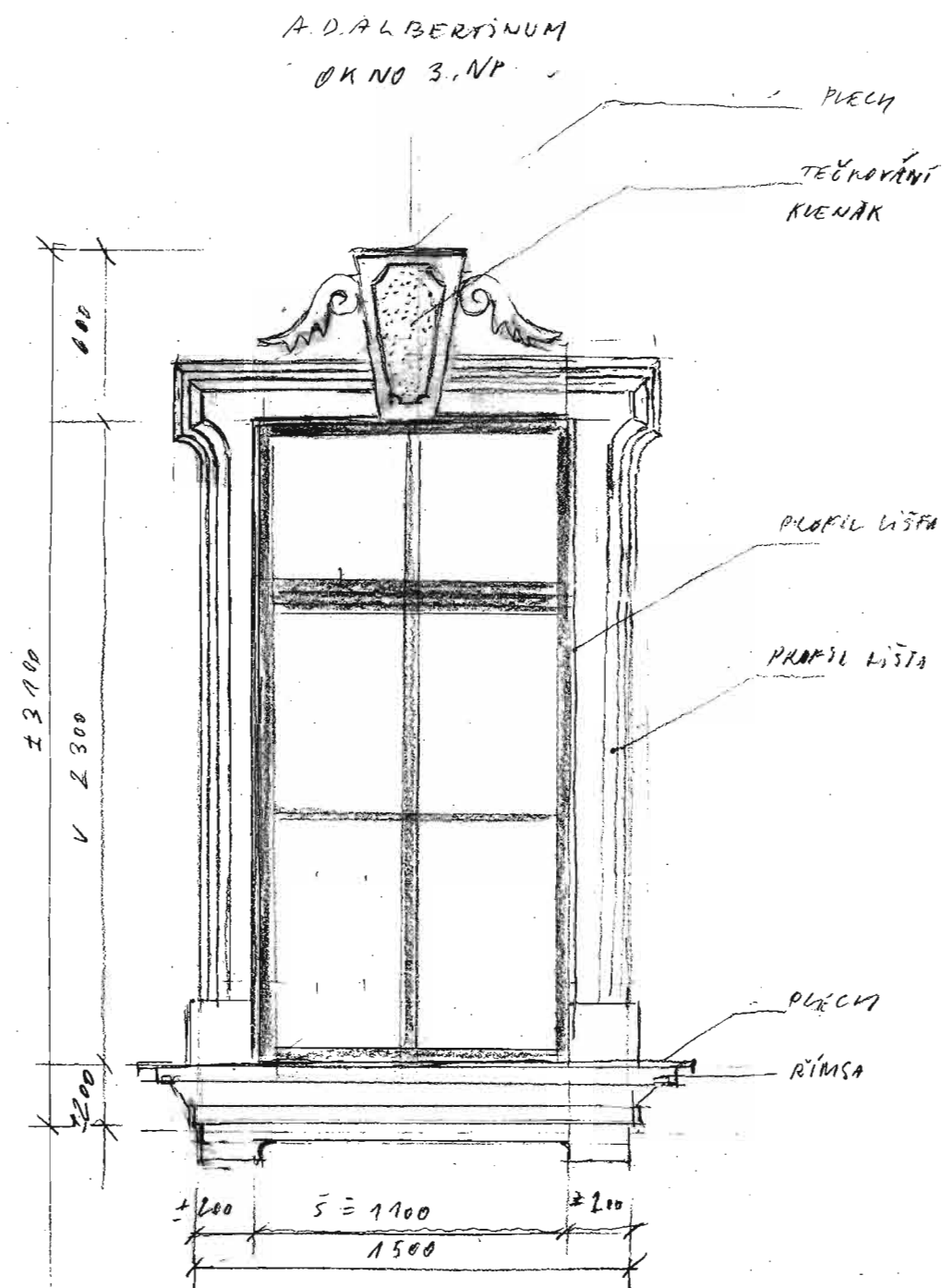

SHP Adalbertinum / kresebná dokumentace / kresba Akad. arch. Vlastimil Krčmář
krov / axonometrie

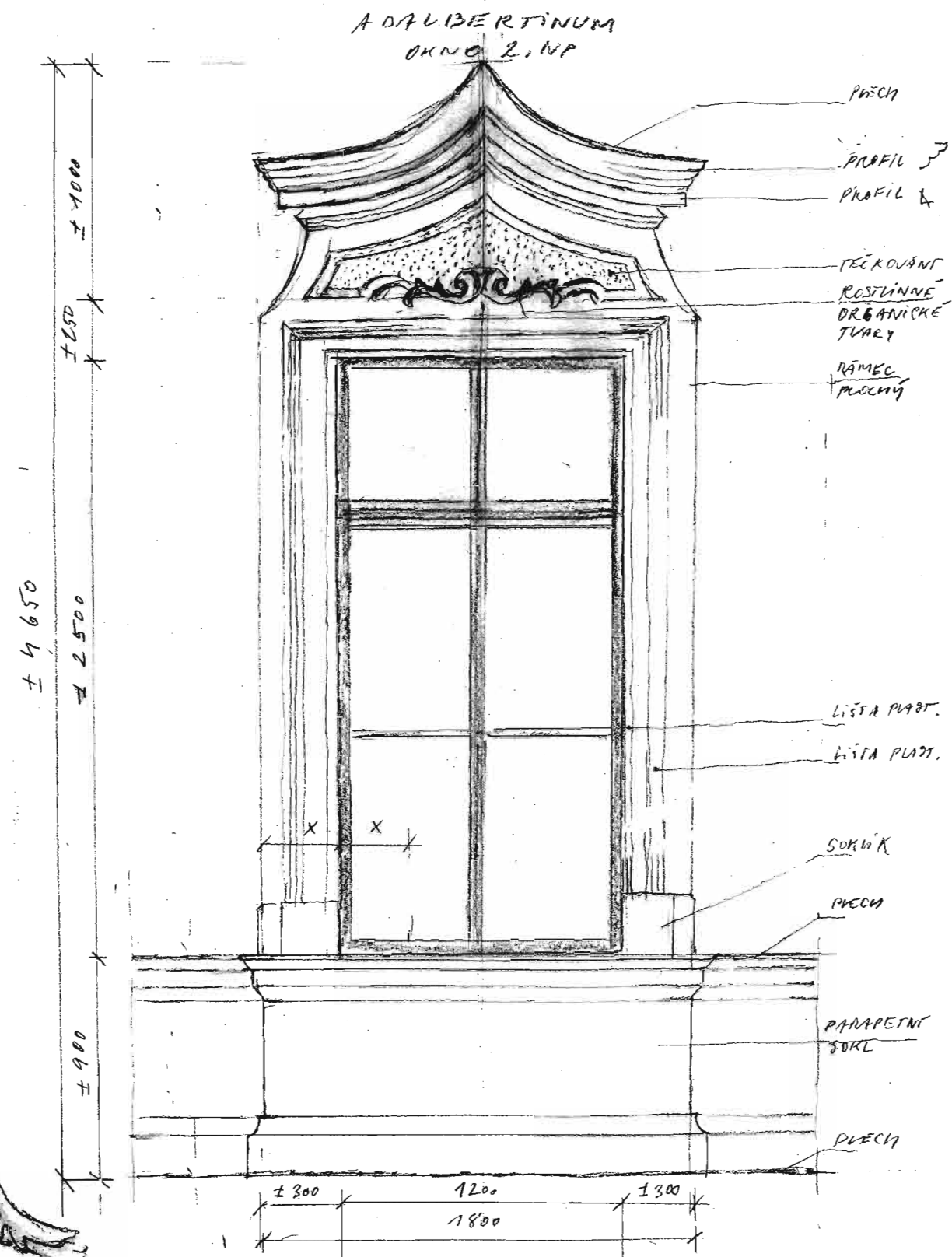
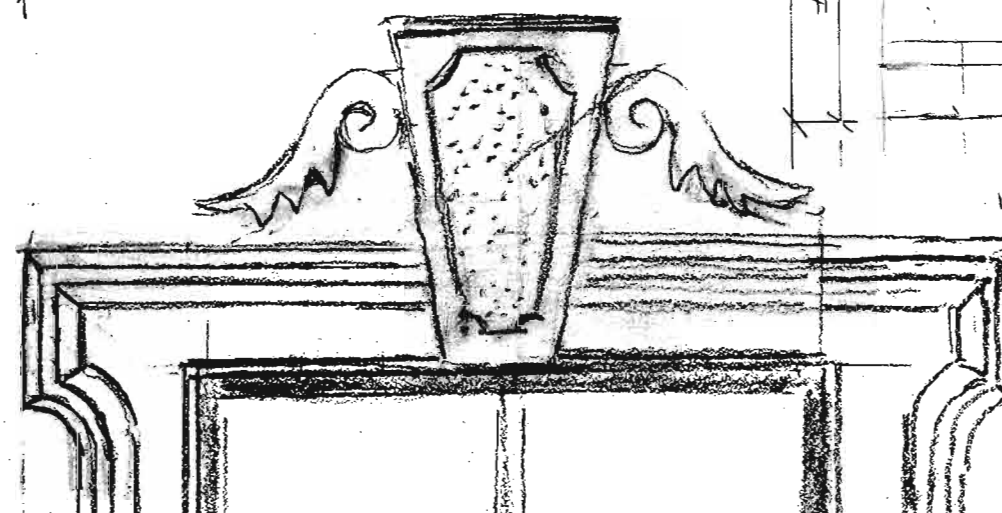

ADALBERTINUM
KRAJNÍ VĚŽ
ZAKRES ZAMĚŘENÍ
PO 15/3/2016

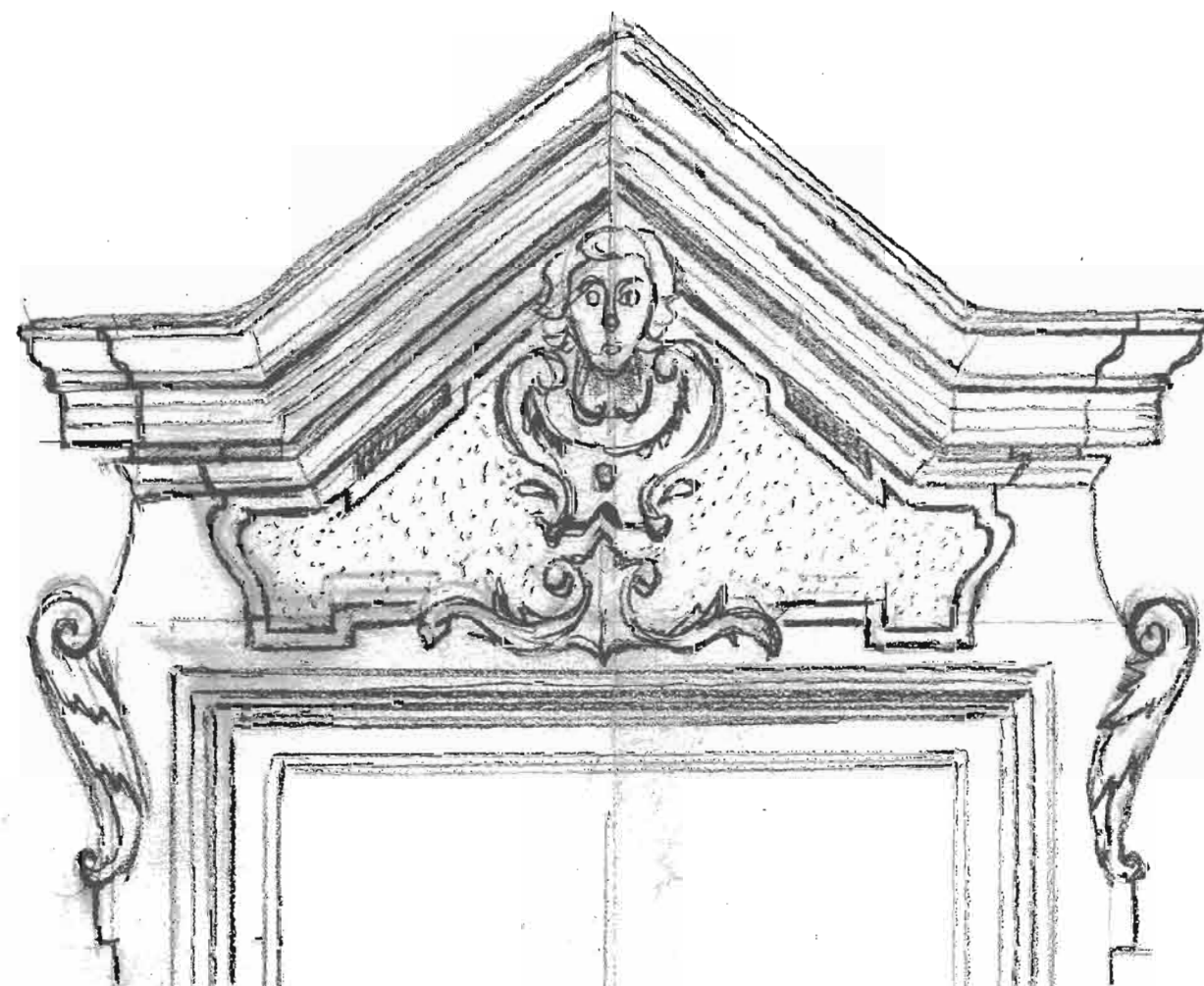
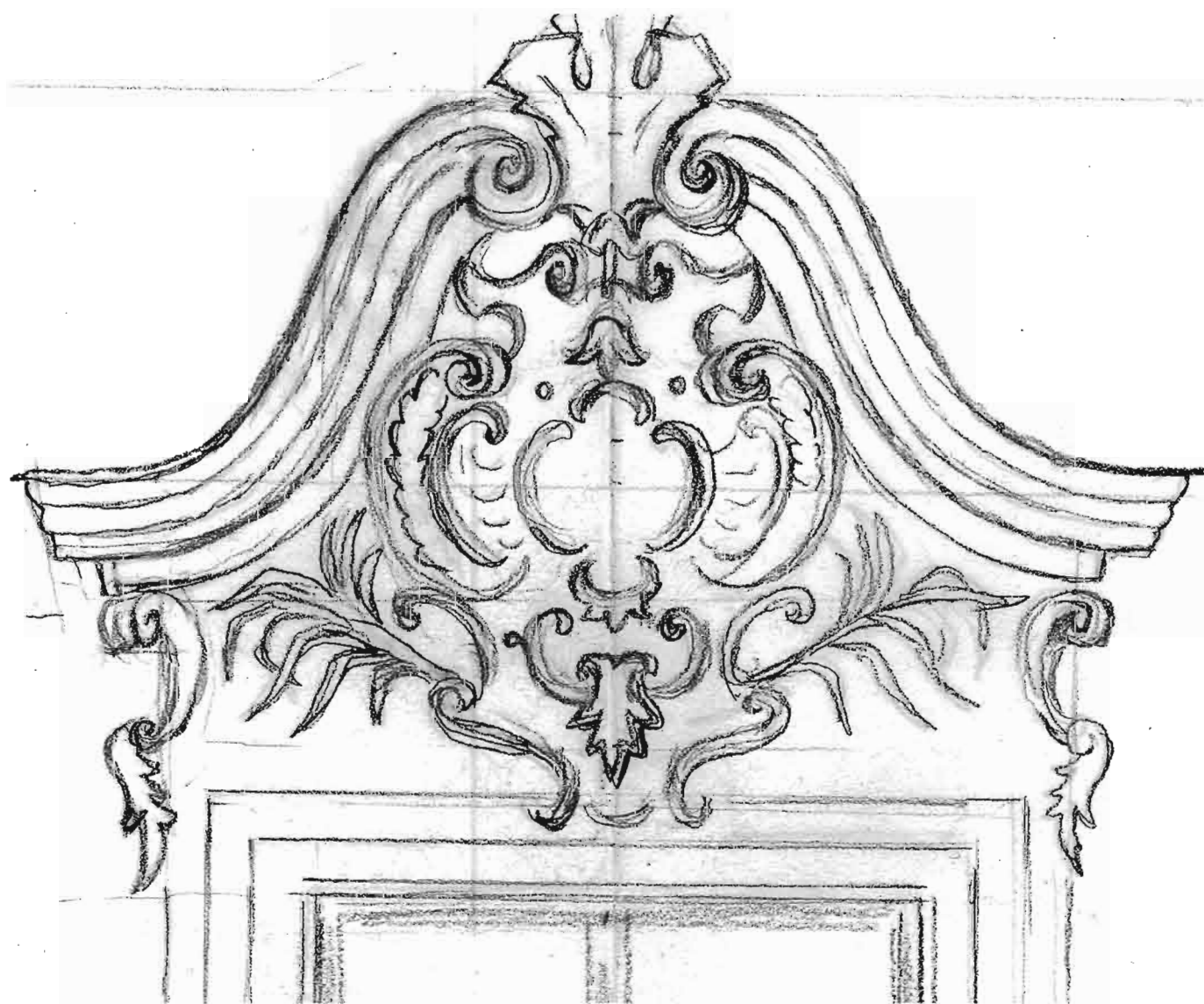
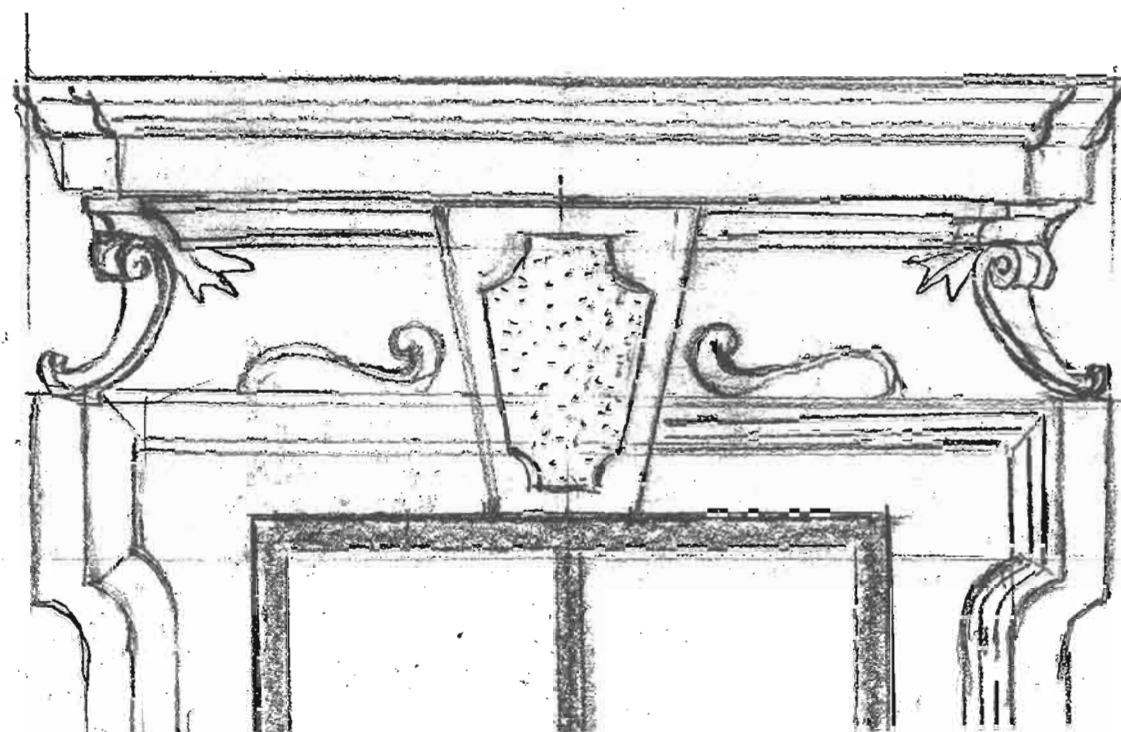
ZAMĚŘENO ST/.. 13/2016

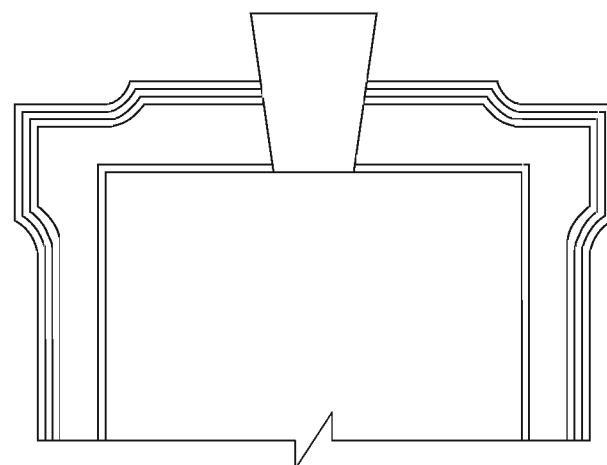

1:20
KRESBA FOTO (PC)
ST/17/212016

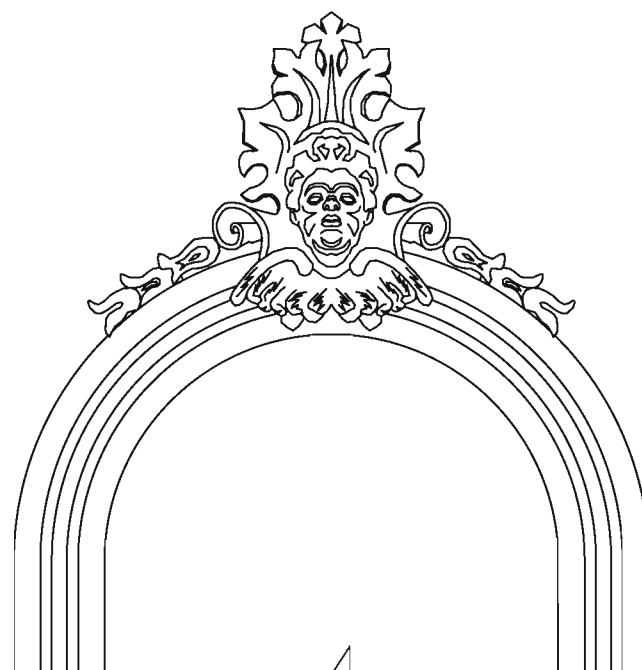

1:20
KRESBA FOTO (PC)
ST/17/212016

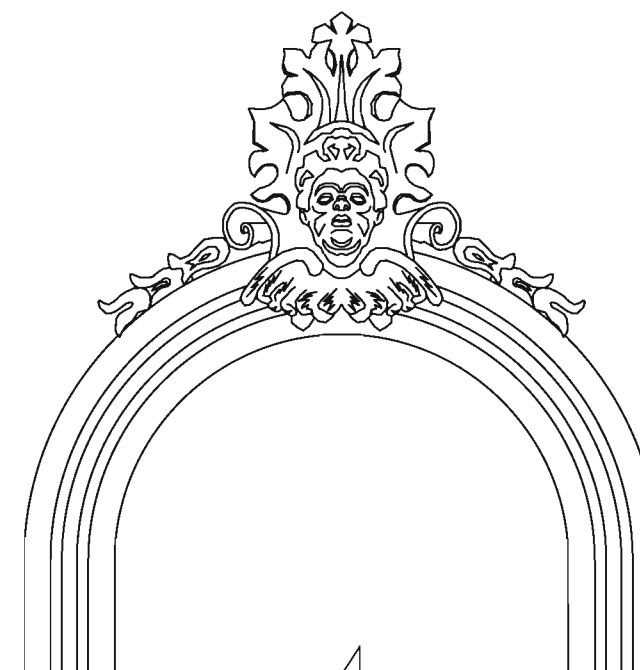

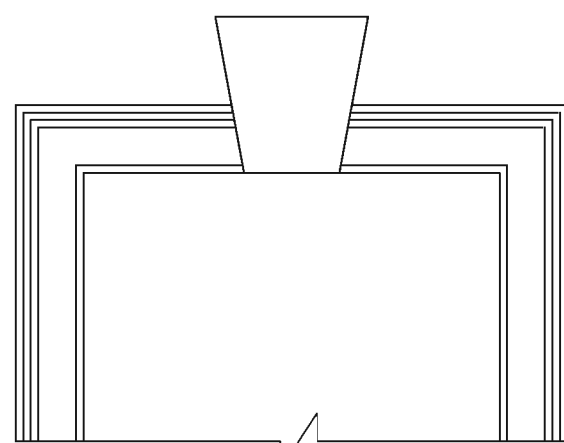
d 1

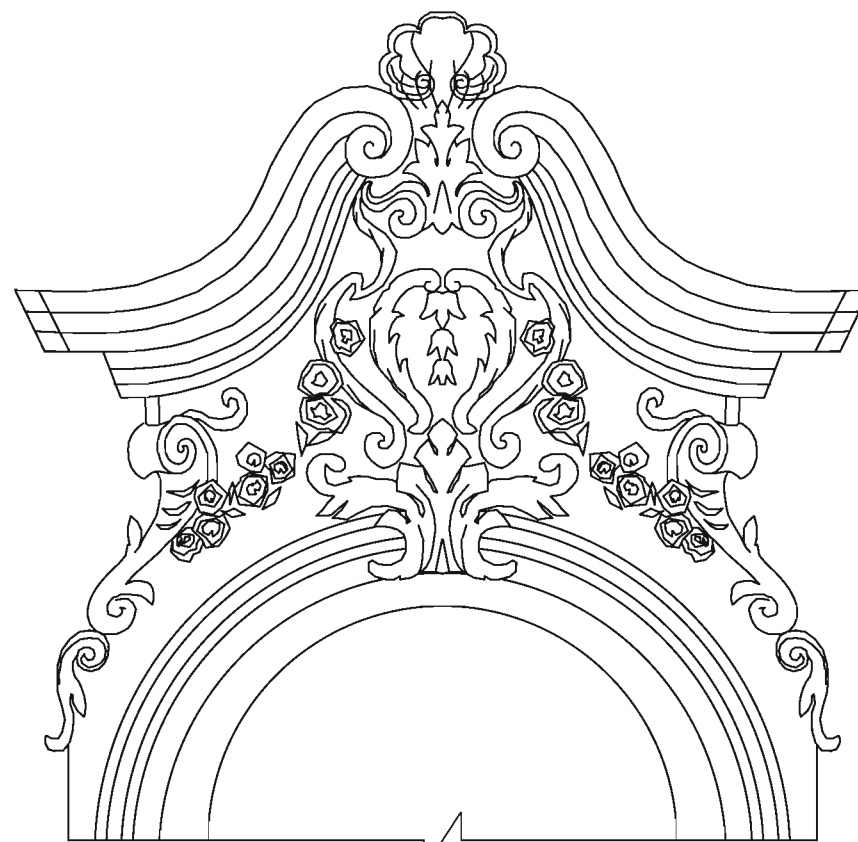
e 1

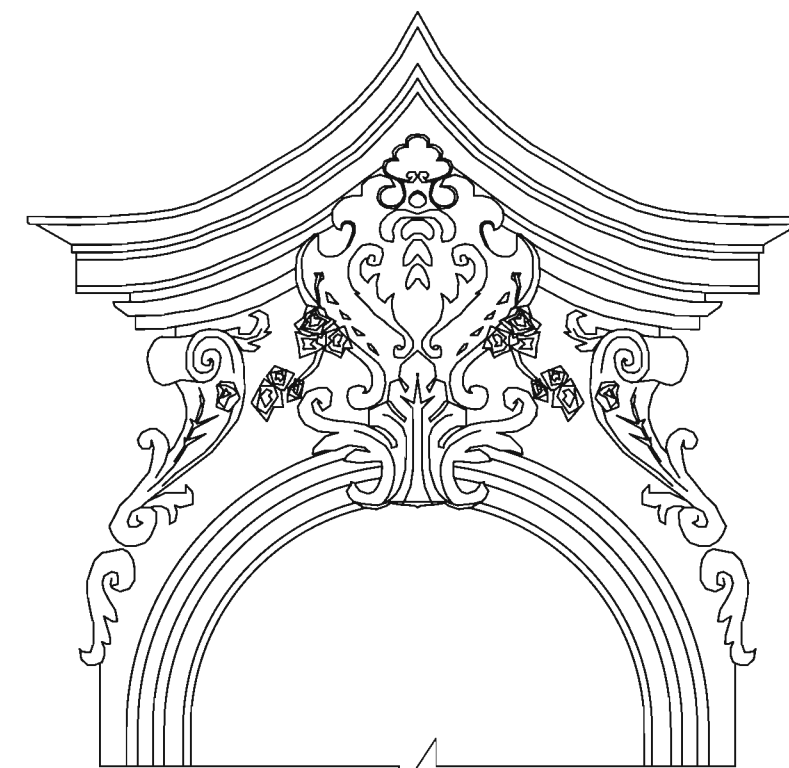
e 1

d 2

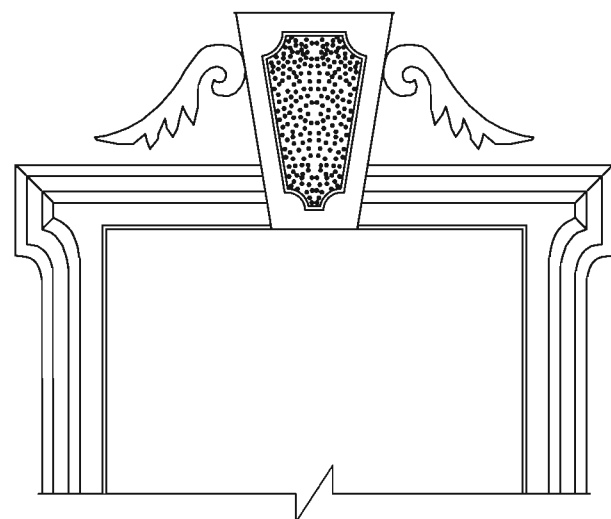

e 2

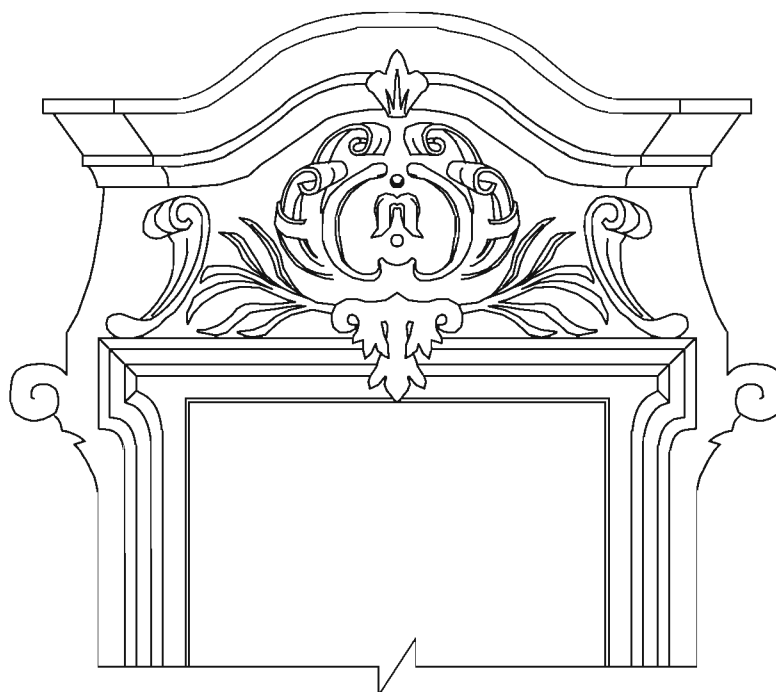

f 2

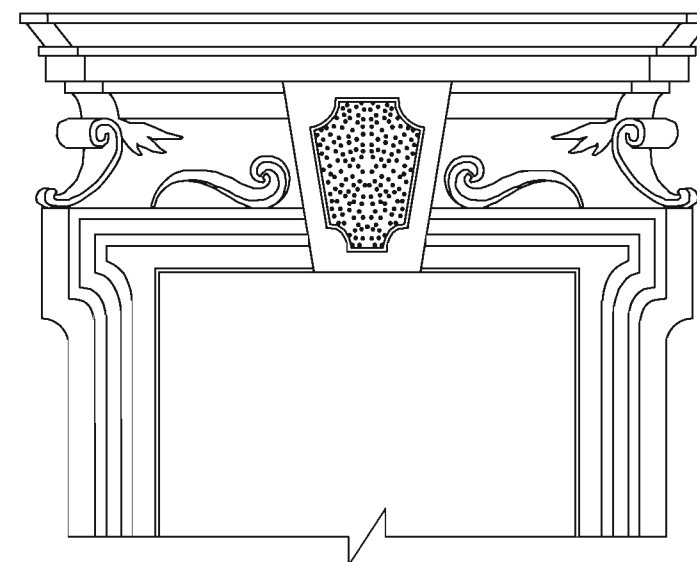

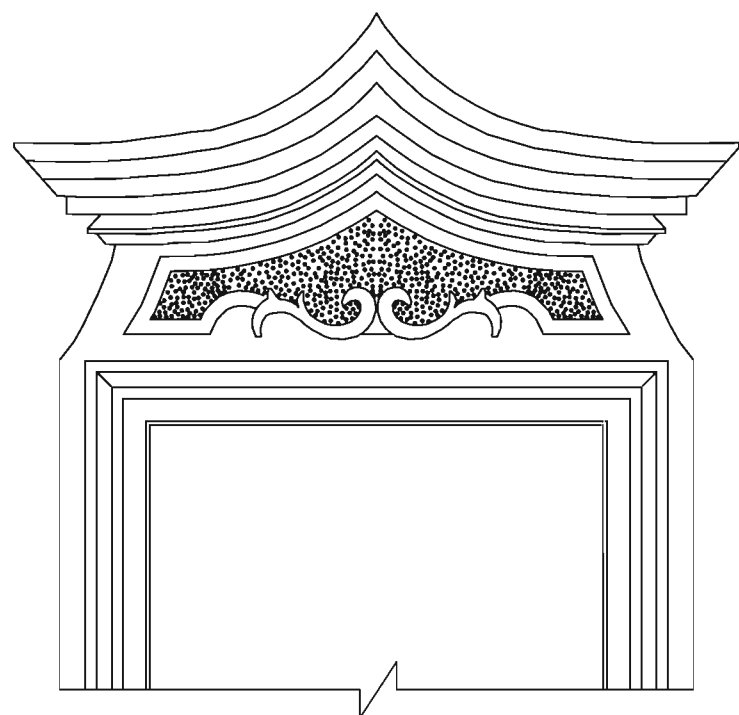
a 1

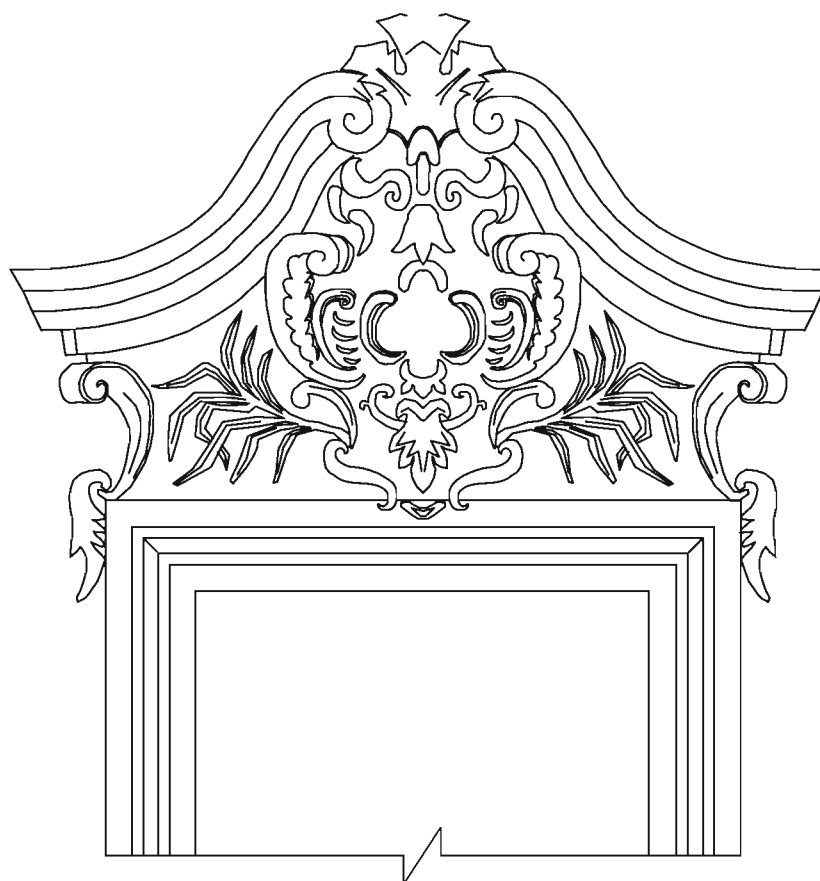
b 1

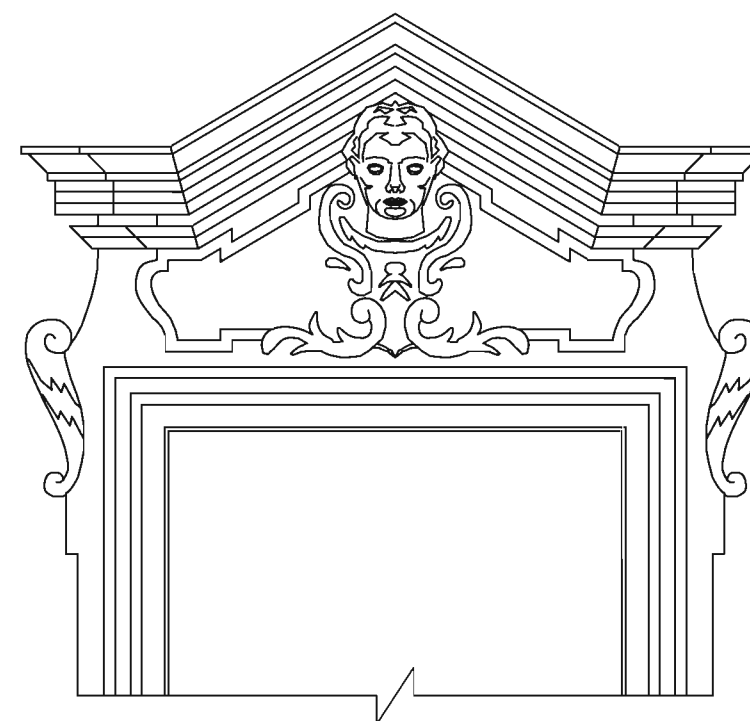
c 1

a 2

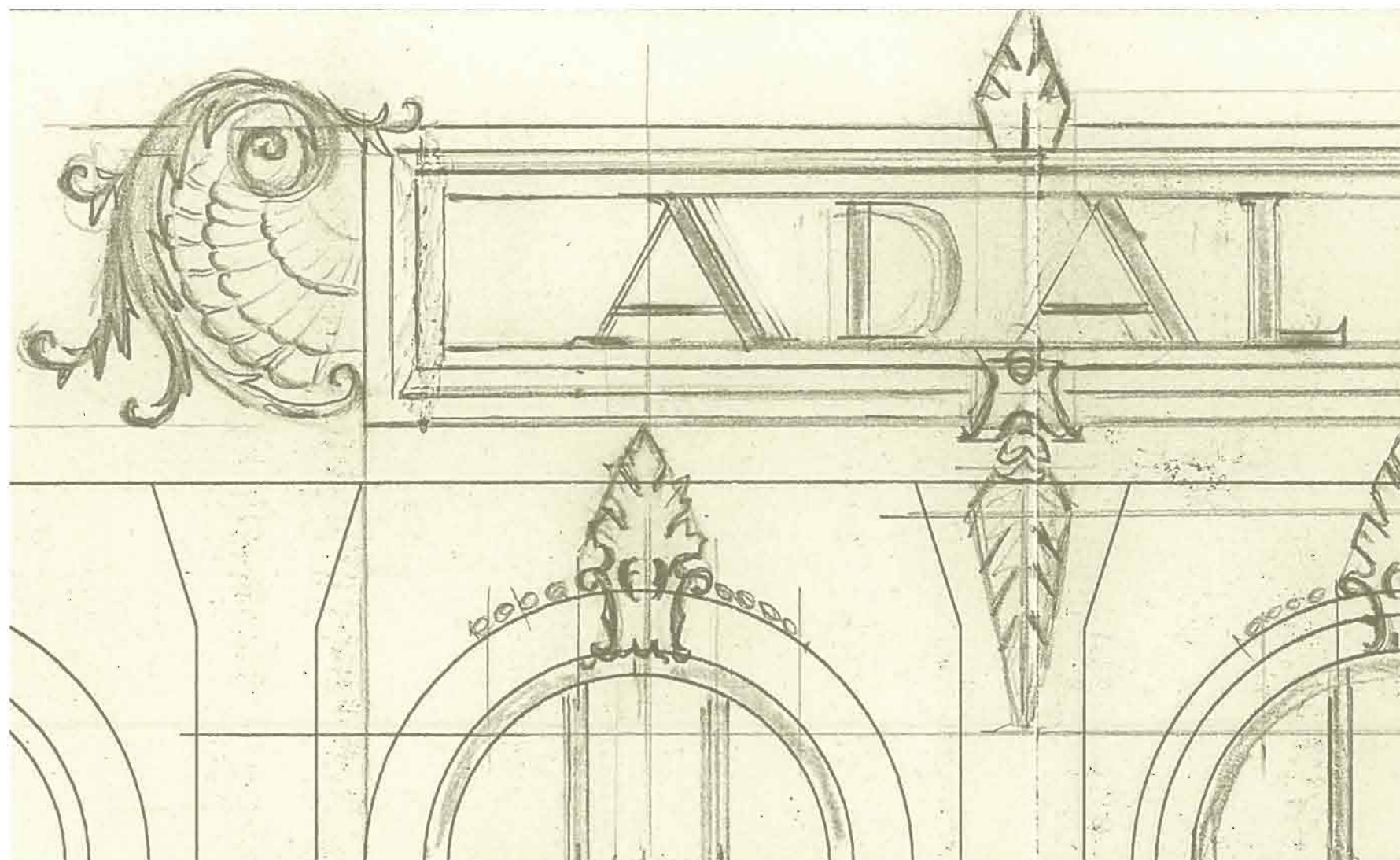
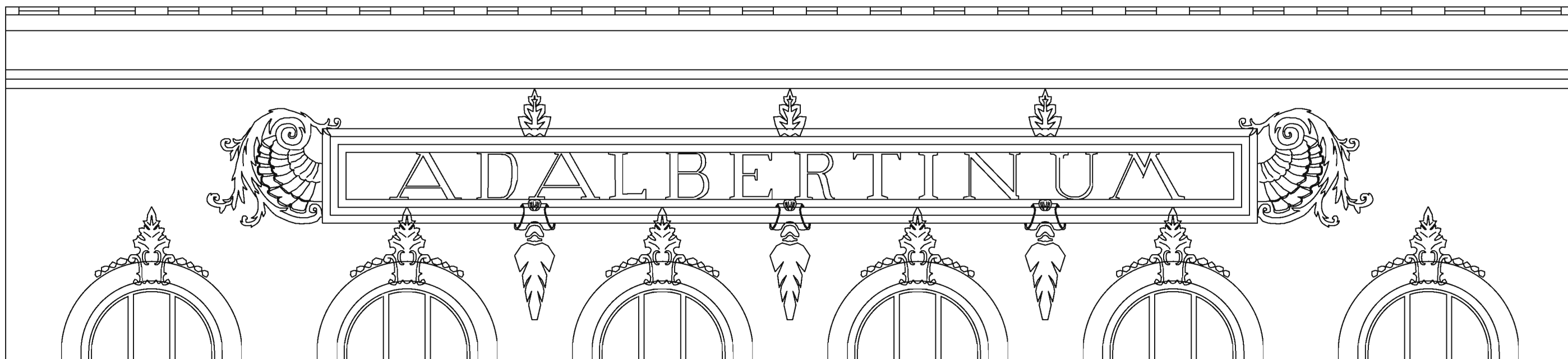

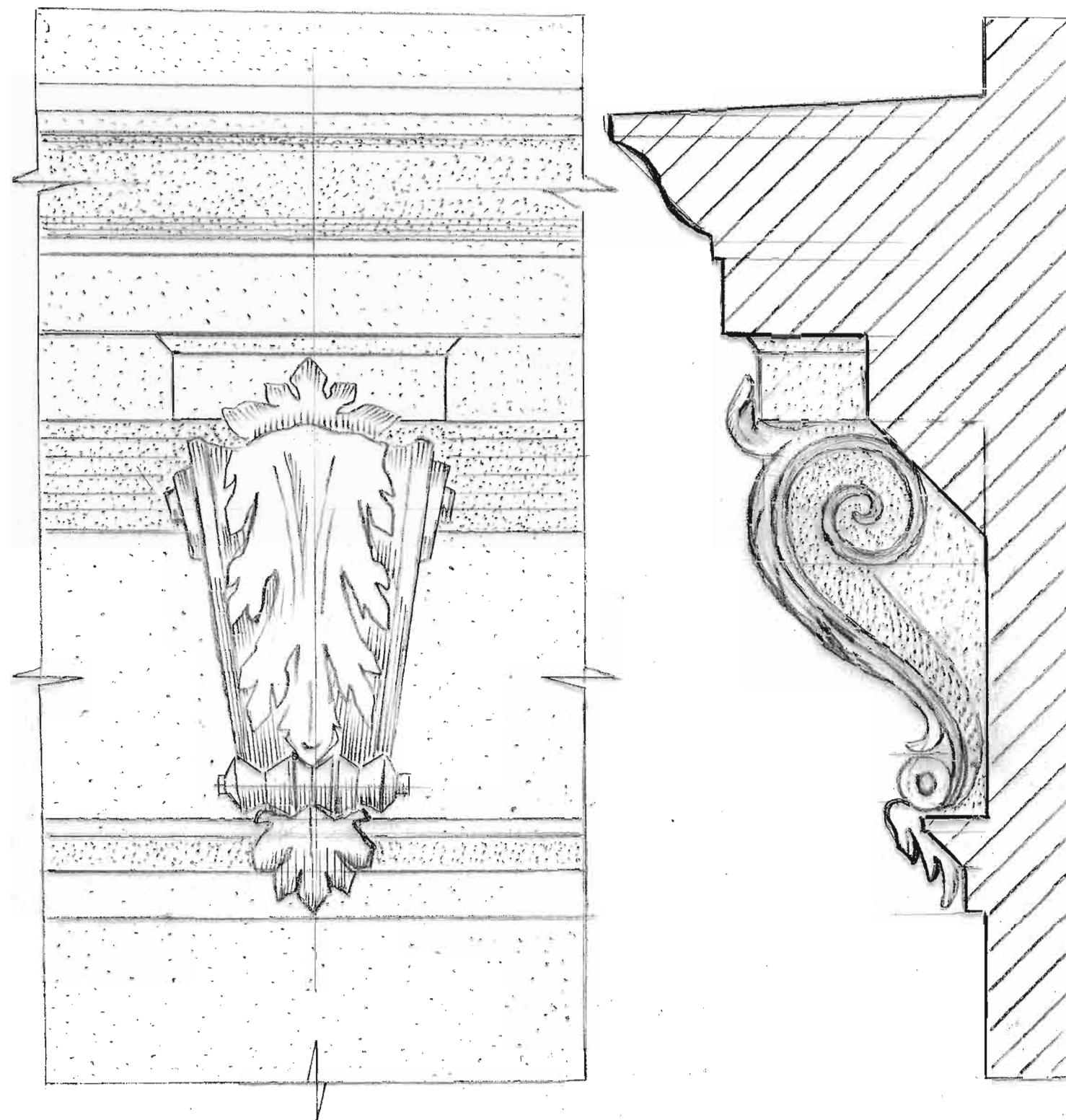
b 2

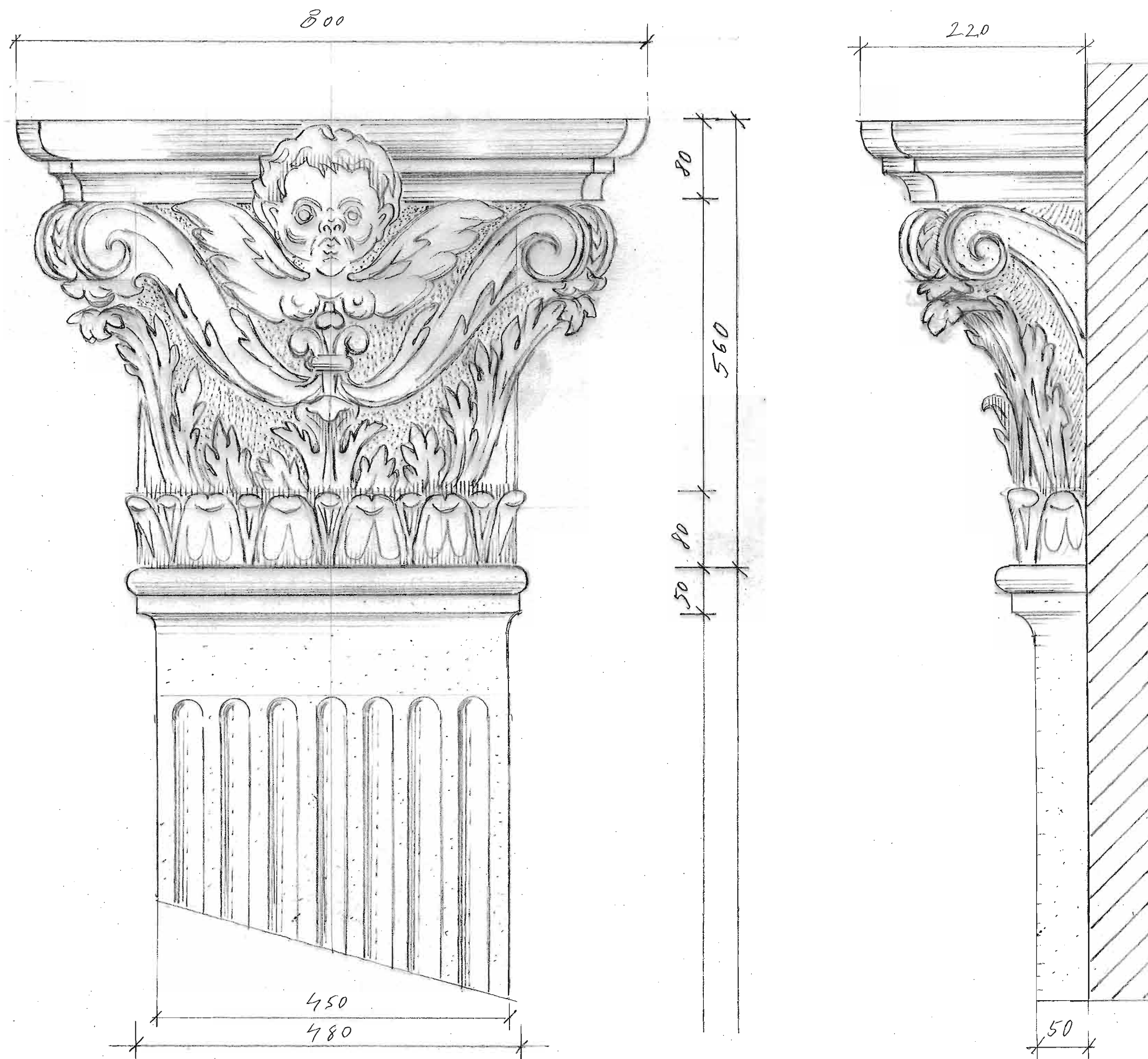

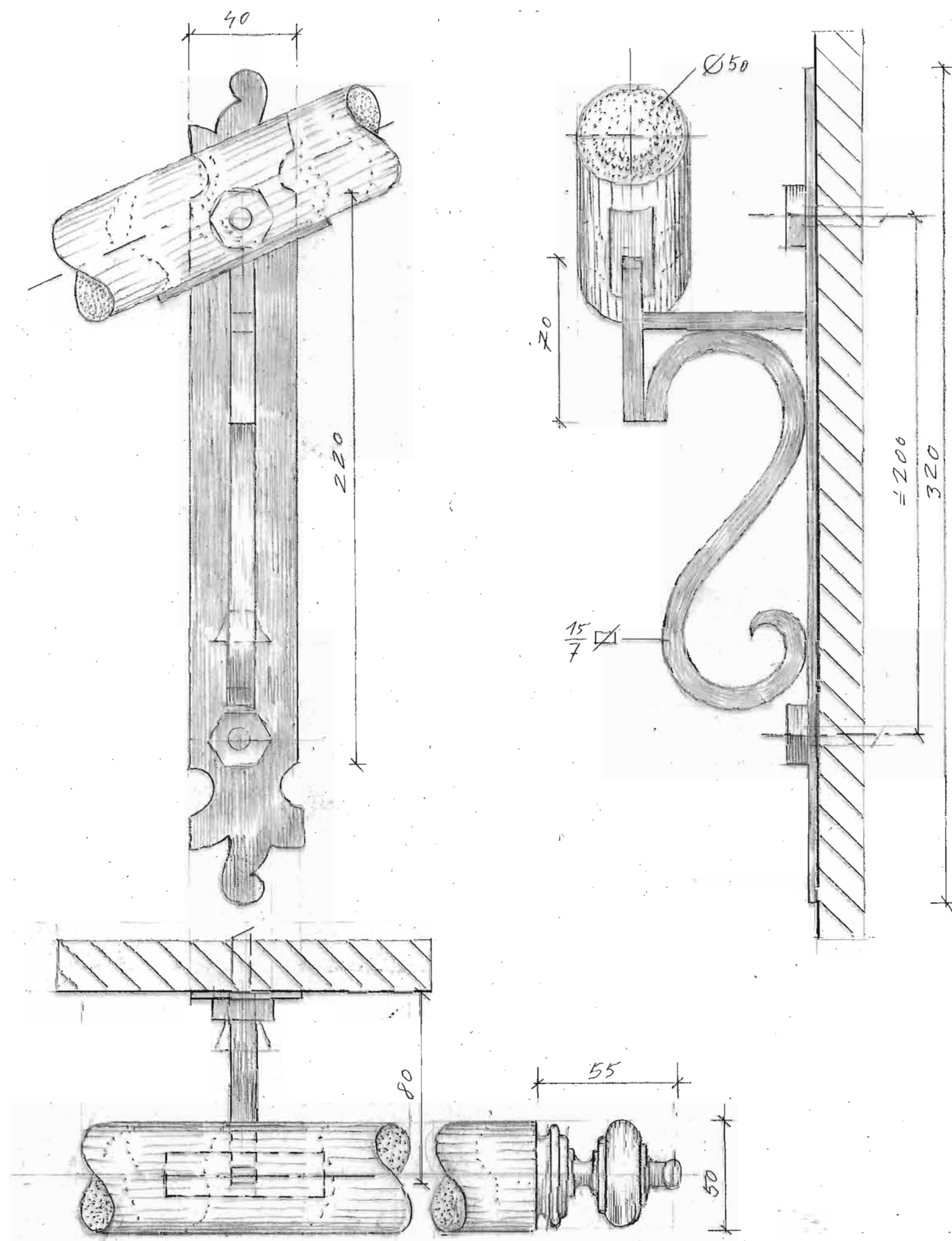
c 2

14
SROVNÁVACÍ MATERIÁL

S01 S02

S03

Stavitel František Hellmann z Jaroměře

S01 S02

František Hellmann, bývalá vila Jana Náhlovského, 1888. Jaroměř.
Stav z roku 1947, ve vile již umístěna městská knihovna.

S03

František Hellmann, bývalá vila Jana Náhlovského, 1888. Jaroměř.
Vojtěcha Probošta 180.
Současný stav po povodni v roce 2000, ve vile umístěna městská knihovna.
(www.knihovanajaromer.mbs.cz)

S04

František Hellmann, řemeslnická škola, 1904-1905.
Neorenesanční koncept na půdoryse ležatého E.
V současnosti Střední škola řemeslná, Jaroměř, Studničkova 260.
(www.skola-jaromer.odnas.cz)

S05-S06-S07 vpravo

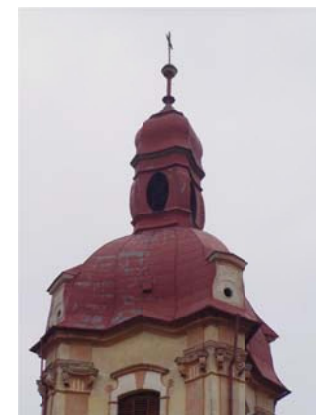
Kostel sv. Josefa. Dubenec, okres Trutnov. Zvonici kostela opravil František Hellmann údajně v roce 1890. Kostel má bohatou historii, několikrát byl pobořen a přestavěn. Prameny udávají zásadní přestavbu okolo roku 1730 jezuity z Žirče. V interiérové výzdobě z konce 19. století jsou uplatněny údajně motivy beuronské školy. Pseudoslohové úpravy pojednávají i exteriér věže, tj. čtyřboká baň, nárožní vikýře, lucerna. Tytéž motivy nalézáme na věžích Adalbertina.

S05

S06-S07

Monumentální veřejné budovy v Hradci Králové

S08
Biskupský konvikt pro chlapce Borromeum, Viktor Weinhengst 1902. Hradec Králové. (snímek z expozice MvČ)

S09
Bývalý biskupský konvikt Borromeum, v současnosti Biskupské gymnázium Bohuslava Balbína na Orlickém nábřeží č. 1.

S10
Klášter Notre Dame, Viktor Weinhengst, 1899-1901. Hradec Králové.
V současnosti Léčebna pro dlouhodobě nemocné na ulici Pospíšilově č. 14.
(snímek z expozice MvČ)

vpravo

S11

Ústav hluchoněmých Rudolfinum. Arnošt Jenšovský. 1902. Hradec Králové.
(snímek z expozice MvČ)

S12

Bývalý Ústav hluchoněmých Rudolfinum, později interní klinika Fakultní nemocnice
na ulici Pospíšilově č. 9. Současný stav 2016, uliční průčelí.

S13

Bývalý Ústav hluchoněmých Rudolfinum, později interní klinika Fakultní
nemocnice. Současný stav 2016, detail hlavního vstupu.

S11

S12 S13

15

GRAFICKÉ VYHODNOCENÍ

legenda

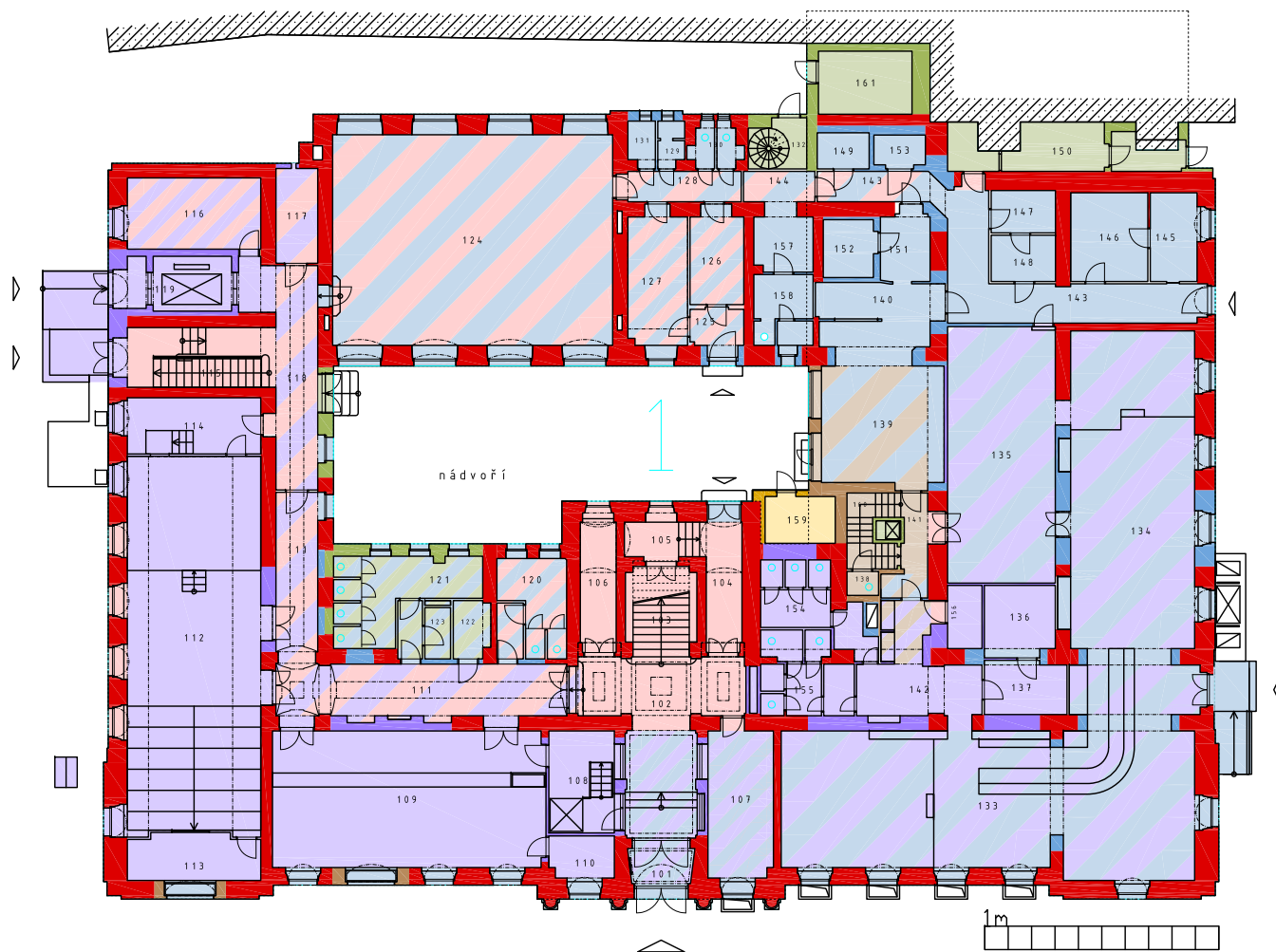
konstrukce	prostory	
		konstrukce a prostory dle plánu F. Hellmanna, 1897
		konstrukce a prostory přístavby dle plánu F. Schmidta, 1911
		konstrukce a prostory přestavby, 60. léta 20. století
		konstrukce a prostory přístaveb a přestavby, generální rekonstrukce, 1973-1979
		konstrukce a prostory přestavby, 1987-2002
		konstrukce a prostory přestavby, 2005-2014

SHP vývoj 1.PP

Adalbertinum

Československé armády 300/22
Hradec Králové
Státní ústřední archiv
Stavebně historický průzkum
Architekti Krčmářovi Ostrava
Akad. arch. Vlastimil Krčmář
Akad. arch. Eva Krčmářová 8/2016

V01
PŮDORYS 1.PP

legenda

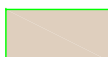
konstrukce

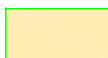
prostory

konstrukce a prostory
dle plánu F. Hellmanna,
1897

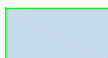
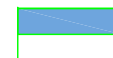
konstrukce a prostory
přístavby dle plánu F. Schmidta,
1911

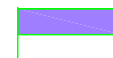
konstrukce a prostory
přestavby,
60. léta 20. století

konstrukce a prostory
přístaveb a přestavby,
generální rekonstrukce,
1973-1979

konstrukce a prostory
přestavby,
1987-2002

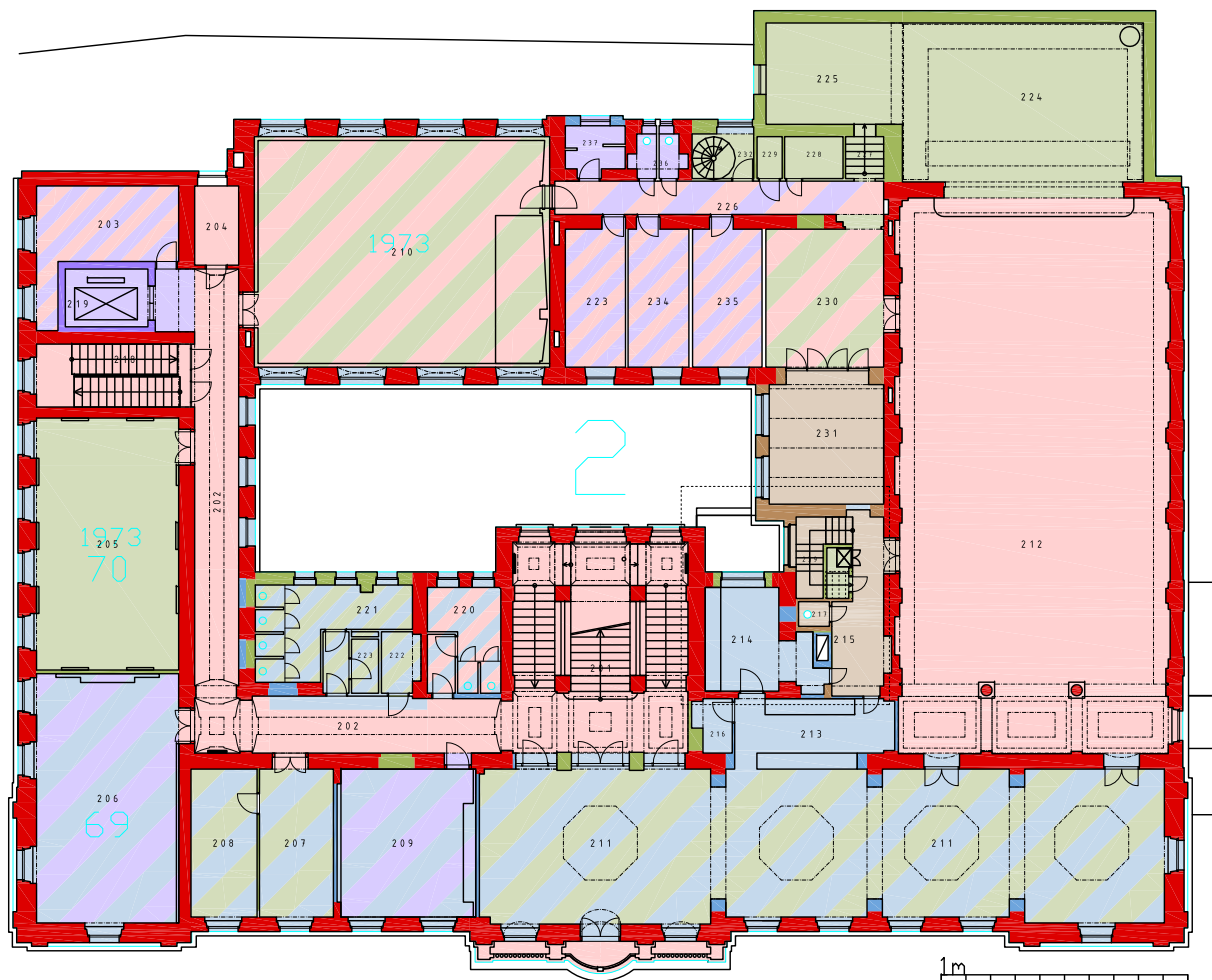
konstrukce a prostory
přestavby,
2005-2014

SHP vývoj 1.NP

Adalbertinum

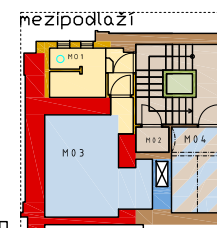
Leskostoženská armáda 300/22
Hradec Králové
Statutární město Hradec Králové
Stavebně historický průzkum
Architekti Krčmářovi Ostrava
Akad. arch. Vlastimil Krčmář
Akad. arch. Eva Krčmářová 8/2016

V02
PŮDORYS 1.NP

legenda

konstrukce	prostory	
		konstrukce a prostory dle plánu F. Hellmanna, 1897
		konstrukce a prostory přístavby dle plánu F. Schmidta, 1911
		konstrukce a prostory přestavby, 60. léta 20. století
		konstrukce a prostory přístaveb a přestavby, generální rekonstrukce, 1973-1979
		konstrukce a prostory přestavby, 1987-2002
		konstrukce a prostory přestavby, 2005-2014

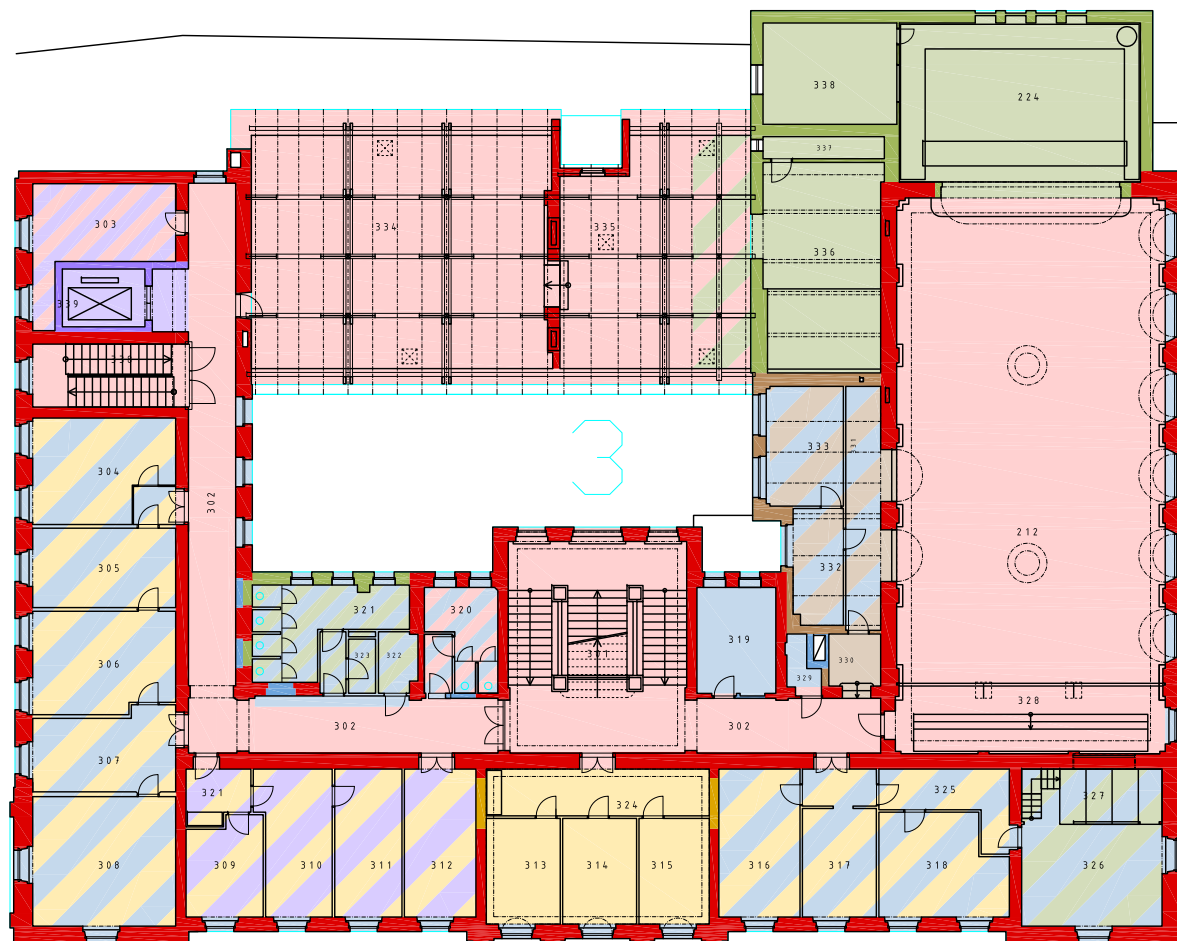
SHP vývoj 2.NP

Adalbertinum

Leskostoženská armáda 300/22
Hradec Králové
Statutární město Hradec Králové
Stavebně historický průzkum
Architekti Krčmářovi Ostrava
Akad. arch. Vlastimil Krčmář
Akad. arch. Eva Krčmářová 8/2016

V03
PŮDORYS 2.NP

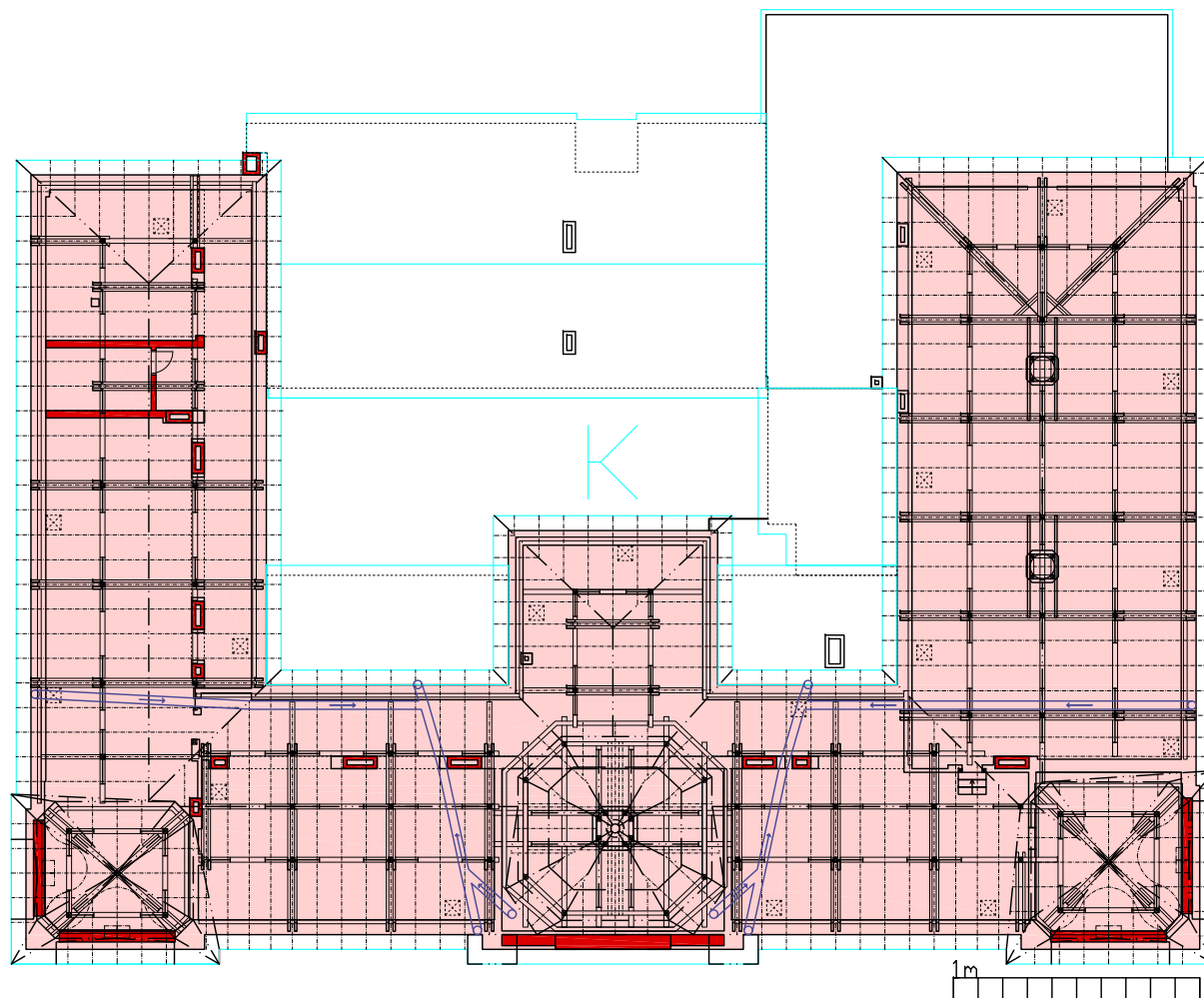
legenda

konstrukce	prostory	
		konstrukce a prostory dle plánu F. Hellmanna, 1897
		konstrukce a prostory přístavby dle plánu F. Schmidta, 1911
		konstrukce a prostory přestavby, 60. léta 20. století
		konstrukce a prostory přístaveb a přestavby, generální rekonstrukce, 1973-1979
		konstrukce a prostory přestavby, 1987-2002
		konstrukce a prostory přestavby, 2005-2014

SHP vývoj 3.NP

Adalbertinum
 Leskostoženská armády 300/22
 Hradec Králové
 Statutární město Hradec Králové
 Stavebně historický průzkum
 Architekti Krčmářovi Ostrava
 Akad. arch. Vlastimil Krčmář
 Akad. arch. Eva Krčmářová 8/2016

V04
PŮDORYS 3.NP

legenda

konstrukce	prostory	
		konstrukce a prostory dle plánu F. Hellmanna, 1897
		konstrukce a prostory přístavby dle plánu F. Schmidta, 1911
		konstrukce a prostory přestavby, 60. léta 20. století
		konstrukce a prostory přístaveb a přestavby, generální rekonstrukce, 1973-1979
		konstrukce a prostory přestavby, 1987-2002
		konstrukce a prostory přestavby, 2005-2014

SHP vývoj 1.NP

Adalbertinum

Leskostoženská armáda 300/22
Hradec Králové
Statutární město Hradec Králové
Stavebně historický průzkum
Architekti Krčmářovi Ostrava
Akad. arch. Vlastimil Krčmář
Akad. arch. Eva Krčmářová 8/2016

V05
KROV 4.NP

legenda

konstrukce	prostory	
		konstrukce a prostory dochované, tvořící podstatu památky
		konstrukce a prostory dochované, transformované neutrálně
		konstrukce a prostory dochované, transformované rušivě
		konstrukce a prostory přístavb, formované neutrálně
		konstrukce a prostory přístavb, formované rušivě

hodnotné části, soubory a prvky		
dochované	narušené	
		hodnotné podlahy
		hodnotné stropy, klenby
		hodnotné kamenické soubory a prvky
		hodnotné štukatérské soubory
		hodnotné truhlářské soubory
		hodnotné kovové soubory a prvky

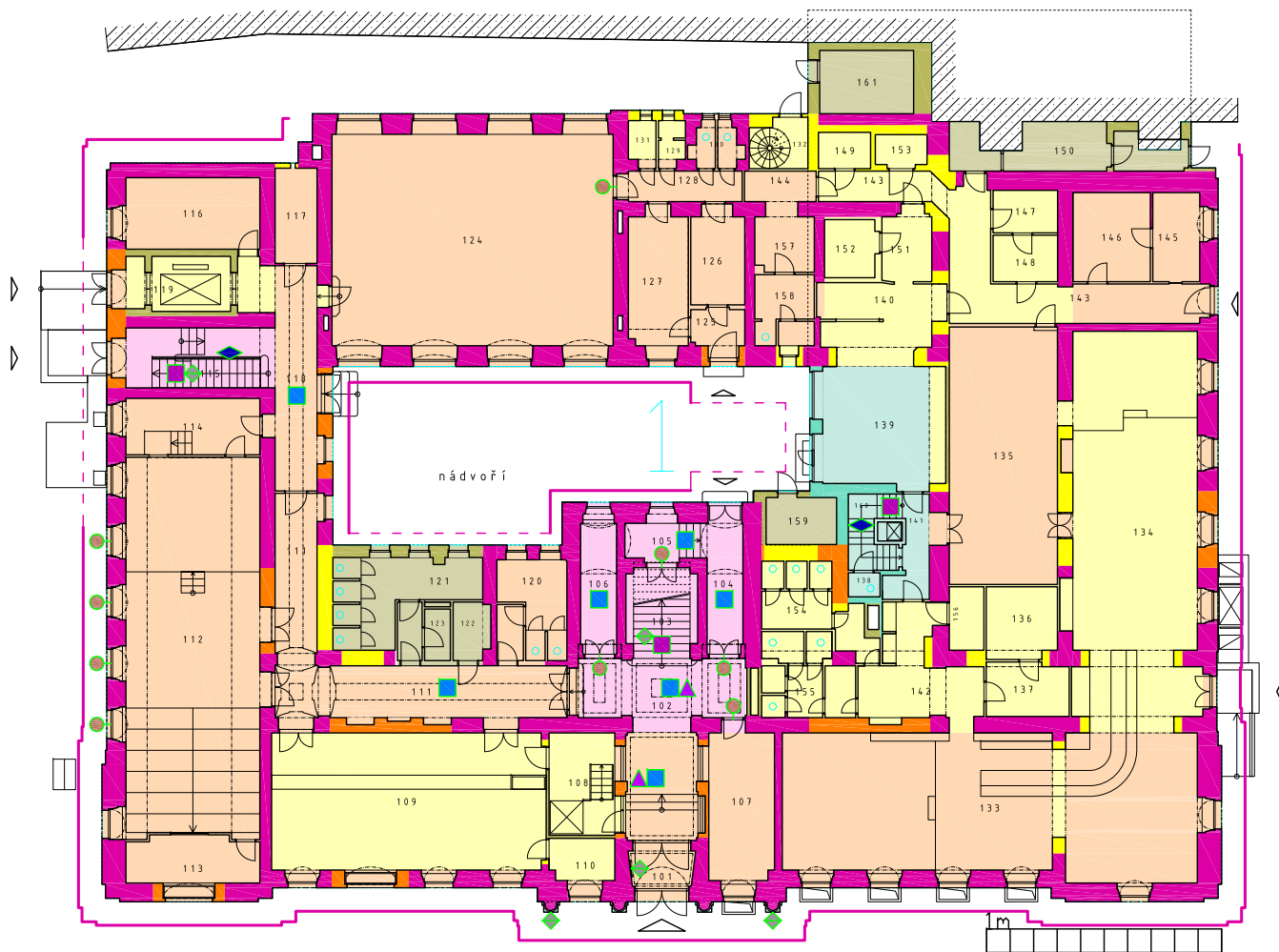
SHP hodnocení 1.PP

Adalbertinum

Leskostoženská armáda 300/22
Hradec Králové
Statutární město Hradec Králové
Stavebně historický průzkum
Architekti Krčmářovi Ostrava
Akad. arch. Vlastimil Krčmář
Akad. arch. Eva Krčmářová 8/2016

H01
PŮDORYS 1.PP

legenda

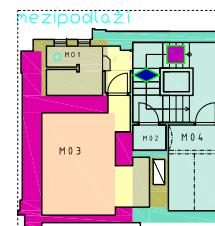
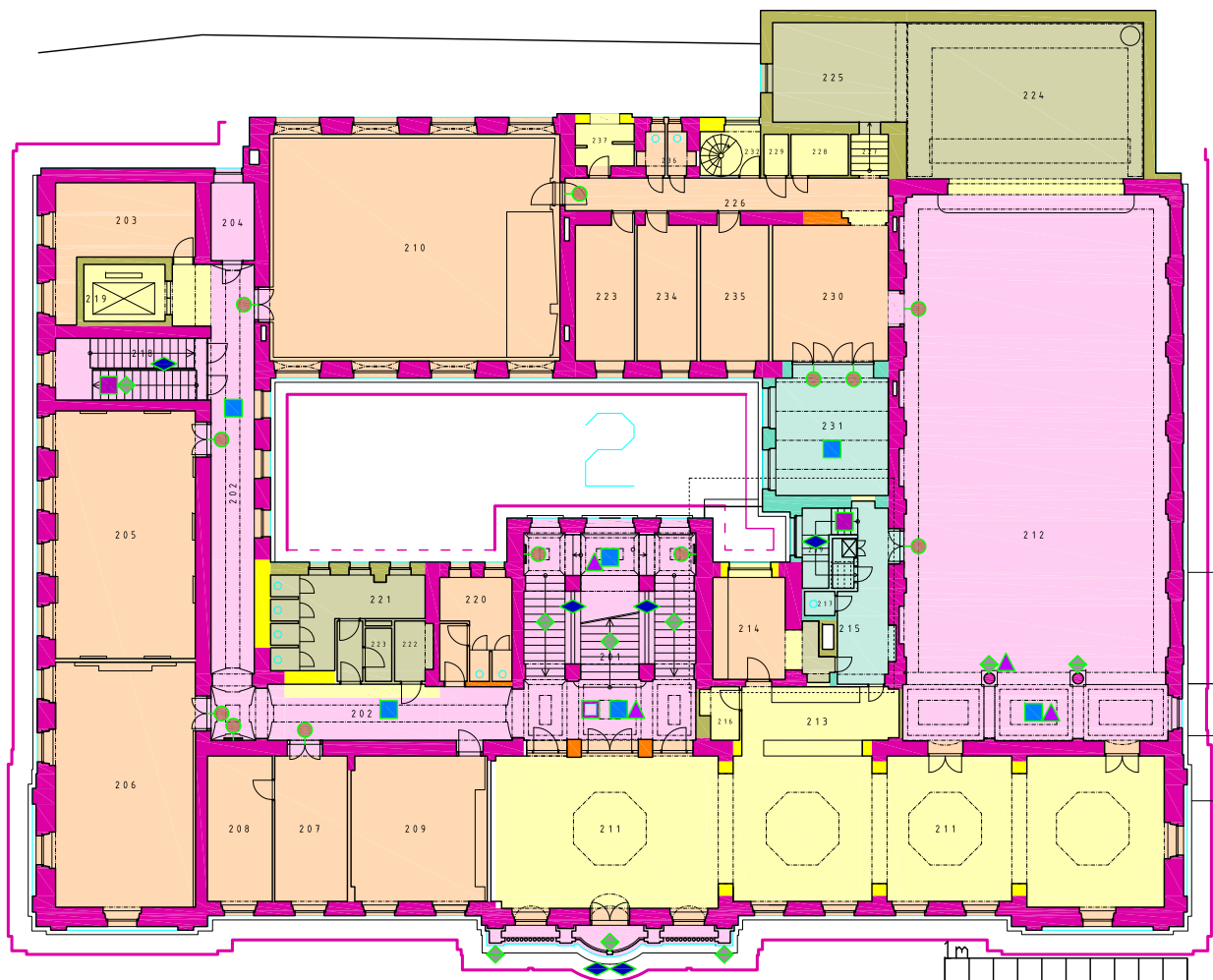
konstrukce	prostory	
		konstrukce a prostory dochované, tvořící podstatu památky
		konstrukce a prostory dochované, transformované neutrálně
		konstrukce a prostory dochované, transformované rušivě
		konstrukce a prostory přístavb, formované neutrálně
		konstrukce a prostory přístavb, formované rušivě
		hodnotná průčelí
		hodnotná průčelí dochovaná
		hodnotná průčelí rušivě upravená
		hodnotné části, soubory a prvky
		dochované
		narušené
		hodnotné podlahy
		hodnotné stropy, klenby
		hodnotné kamenické soubory a prvky
		hodnotné štukatérské soubory
		hodnotné truhlářské soubory a prvky
		hodnotné kovové soubory a prvky

SHP hodnocení 1.NP

Adalbertinum

Leskostoženská armády 300/22
Hradec Králové
Statutární město Hradec Králové
Stavebně historický průzkum
Architekti Krčmářovi Ostrava
Akad. arch. Vlastimil Krčmář
Akad. arch. Eva Krčmářová 8/2016

H02
PŮDORYS 1.NP

legenda

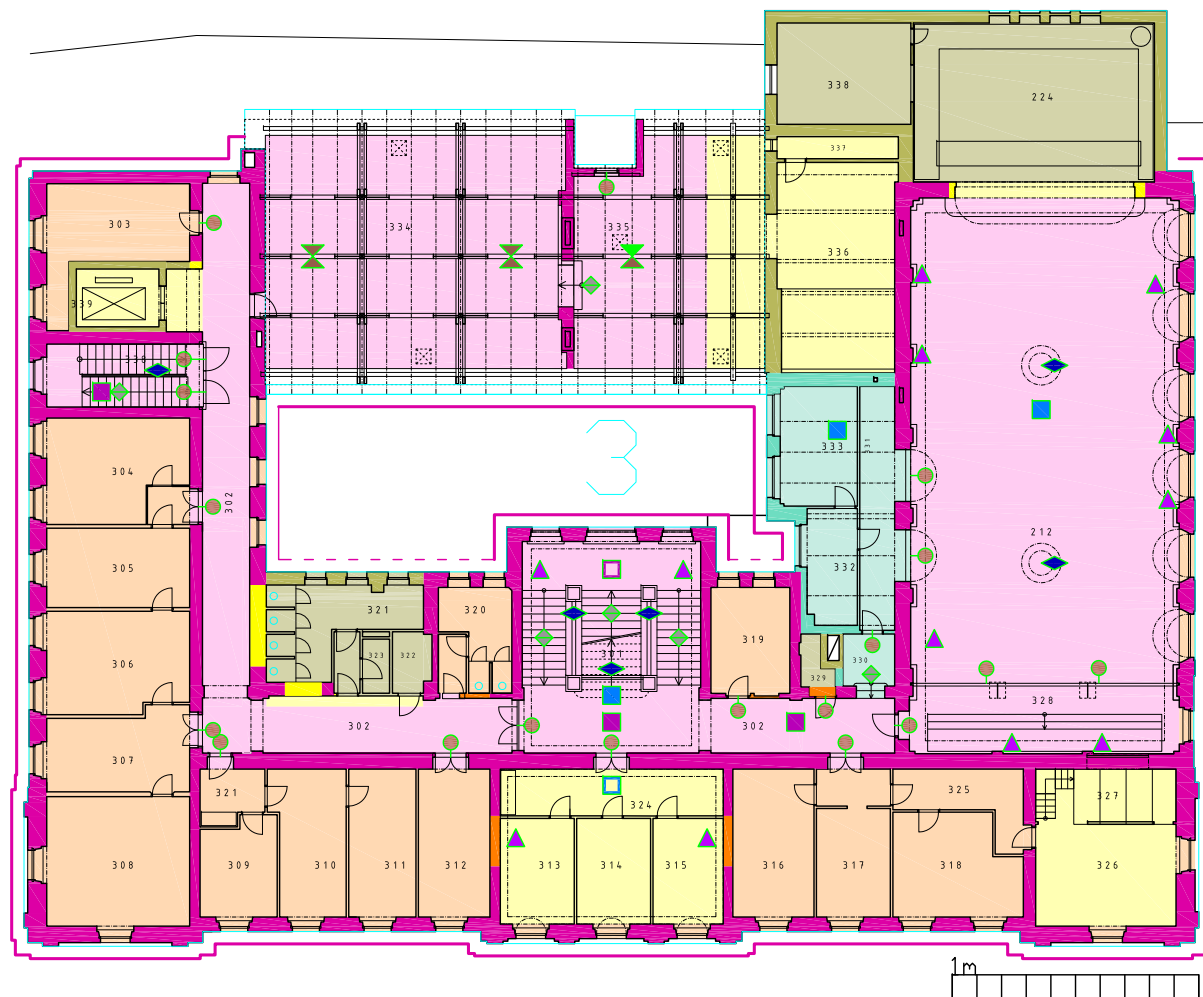
konstrukce	prostory	
		konstrukce a prostory dochované, tvořící podstatu památky
		konstrukce a prostory dochované, transformované neutrálně
		konstrukce a prostory dochované, transformované rušivě
		konstrukce a prostory přístaveb, formované neutrálně
		konstrukce a prostory přístaveb, formované rušivě
		hodnotná průčelí
		hodnotná průčelí dochovaná
		hodnotná průčelí rušivě upravená
	hodnotné části, soubory a prvky	
	dochované	
	narušené	
		hodnotné podlahy
		hodnotné stropy, klenby
		hodnotné kamenické soubory a prvky
		hodnotné štukatéřské soubory
		hodnotné truhlářské soubory a prvky
		hodnotné kovové soubory a prvky

SHP hodnocení 2.NP

Adalbertinum

Leskostoženská armády 300/22
Hradec Králové
Statutární město Hradec Králové
Stavebně historický průzkum
Architekti Krčmářovi Ostrava
Akad. arch. Vlastimil Krčmář
Akad. arch. Eva Krčmářová 8/2016

H03
PŮDORYS 2.NP

legenda

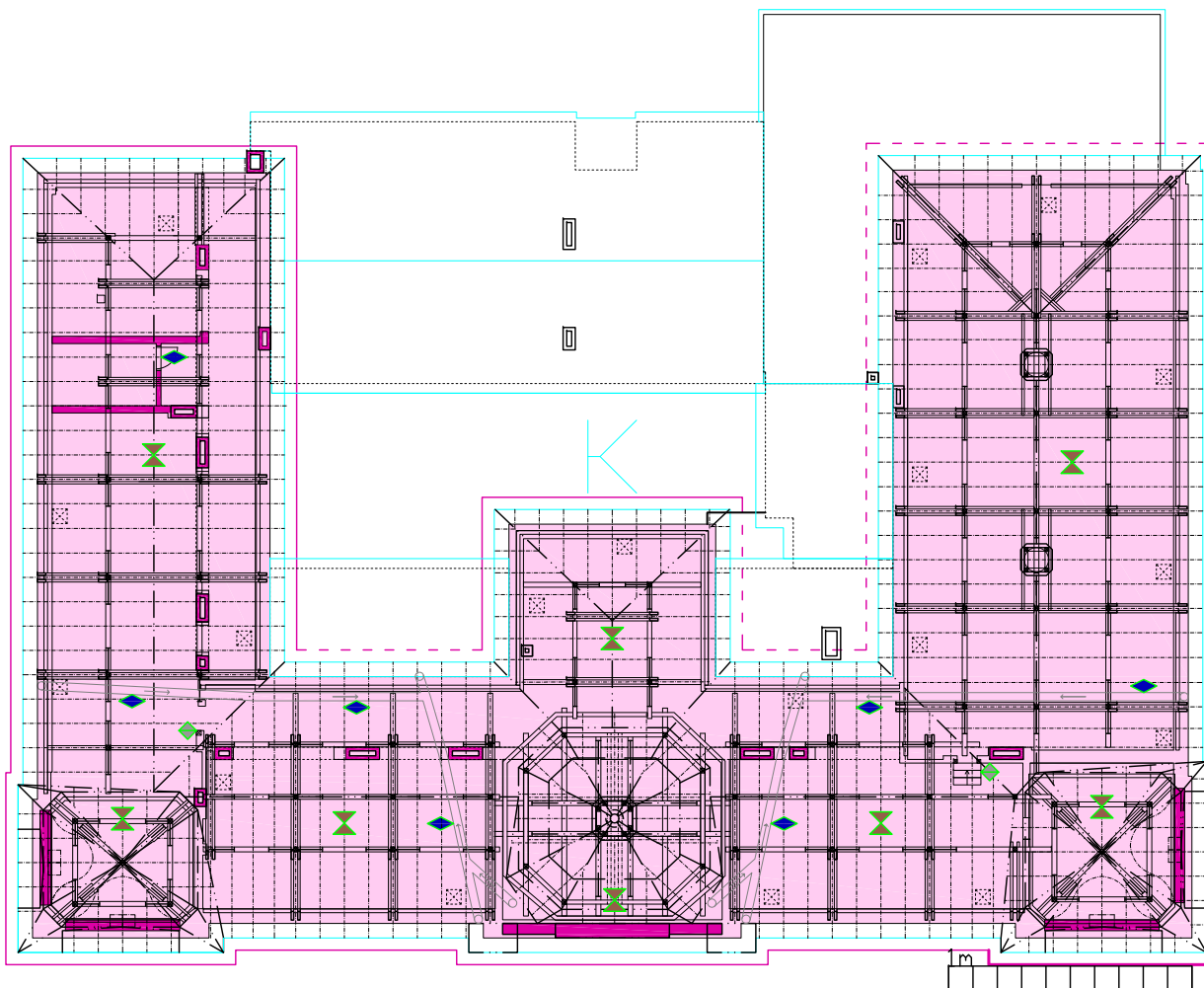
konstrukce	prostory	
		konstrukce a prostory dochované, tvořící podstatu památky
		konstrukce a prostory dochované, transformované neutrálně
		konstrukce a prostory dochované, transformované rušivě
		konstrukce a prostory přístaveb, formované neutrálně
		konstrukce a prostory přístaveb, formované rušivě
		hodnotná průčelí
		hodnotná průčelí dochovaná
		hodnotná průčelí rušivě upravená
		hodnotné části, soubory a prvky
		dochované
		narušené
		hodnotné tesařské soubory krovů
		hodnotné podlahy
		hodnotné stropy, klenby
		hodnotné kamenické soubory a prvky
		hodnotné štukatérské soubory
		hodnotné truhlářské soubory a prvky
		hodnotné kovové soubory a prvky

SHP hodnocení 3.NP

Adalbertinum

Leskostoženská armáda 300/22
Hradec Králové
Státní památkový úřad
Stavebně historický průzkum
Architekti Krčmářovi Ostrava
Akad. arch. Vlastimil Krčmář
Akad. arch. Eva Krčmářová 8/2016

H04
PŮDORYS 3.NP

legenda

konstrukce	prostory	
		konstrukce a prostory dochované, tvořící podstatu památky
		konstrukce a prostory dochované, transformované neutrálně
		konstrukce a prostory dochované, transformované rušivě
		konstrukce a prostory přístaveb, formované neutrálně
		konstrukce a prostory přístaveb, formované rušivě

hodnotná průčelí	
	hodnotná průčelí dochovaná
	hodnotná průčelí rušivě upravená

hodnotné části, soubory a prvky	hodnotné části, soubory a prvky	
		hodnotné tesařské soubory krovů
		hodnotné podlahy
		hodnotné stropy, klenby
		hodnotné kamenické soubory a prvky
		hodnotné štukatérské soubory
		hodnotné truhlářské soubory
		hodnotné kovové soubory a prvky

SHP hodnocení 1.NP

Adalbertinum

Leskoslavenská armáda 300/22
Hradec Králové
Statutární město Hradec Králové
Stavebně historický průzkum
Architekti Krčmářovi Ostrava
Akad. arch. Vlastimil Krčmář
Akad. arch. Eva Krčmářová 8/2016

H05
KROV 4.NP

16

FOTODOKUMENTACE SOUČASNÉHO STAVU

F01
Budova Adalbertina, exteriér, pohled od severu

F02
Budova Adalbertina, exteriér, pohled od východu

F03 vlevo dole
Budova Adalbertina, exteriér, pohled od jihozápadu

F04 vpravo dole
Budova Adalbertina, exteriér, hlavní vstup

F05
Budova Adalbertina, exteriér, pohled od západu

F06 vlevo dole
Budova Adalbertina, exteriér, pohled ze dvora na středovou věž

F07 vpravo dole
Budova Adalbertina, exteriér, pohled ze dvora na jihozápadní křídlo

F08
Budova Adalbertina, exteriér, boční a středová věž

F09
Budova Adalbertina, exteriér, dvůr, pohled od jihozápadu

F10
Budova Adalbertina, exteriér, dvůr, pohled od jihovýchodu

F11 F12 dole a vlevo dole
Budova Adalbertina, exteriér, dvůr, pohled od severovýchodu

F13 vpravo dole
Budova Adalbertina, exteriér, jihovýchodní fasáda u hradeb

F14
Budova Adalbertina, exteriér, pohled od jihozápadu, v popředí vpravo hradební zeď

F15
Budova Adalbertina, exteriér, boční severní rizalit v hlavním průčelí

F16 F17
Budova Adalbertina, exteriér, středový rizalit v hlavním průčelí

F18 F19
Budova Adalbertina, exteriér, boční západní rizalit v hlavním průčelí

F20

Budova Adalbertina, interiér, hala hlavního schodiště, situace nad 1. mezipodestou, v záběru piliře podporují 2. mezipodestu

F22

Budova Adalbertina, interiér, hala hlavního schodiště, horní podesta ve 3. NP (2. patře), v záběru piliřky s rovným dílem zábradlí a dveře do bývalé kaple

F24

Budova Adalbertina, interiér, boční schodiště ve 3. NP (2. patře)

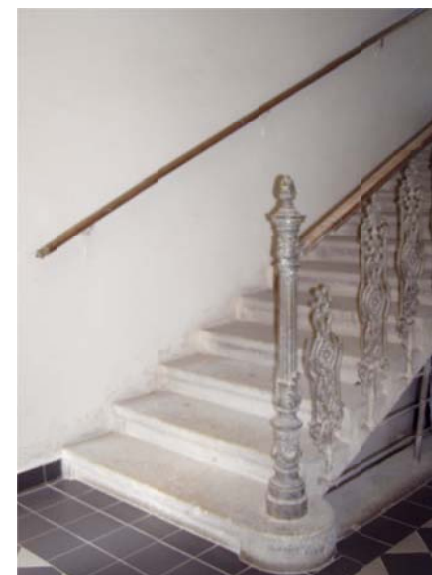
F21

Budova Adalbertina, interiér, hala hlavního schodiště, vazba středního a bočního ramene na 1. mezipodestě, v záběru piliř

F23

Budova Adalbertina, interiér, hala hlavního schodiště, vazba bočního ramene na horní podestu, v záběru piliřky ukončující piliře na 2. mezipodestě a ve 3. NP (2. patře)

F25

Budova Adalbertina, interiér, boční schodiště v 1. NP (přízemí)

F26
Budova Adalbertina, interiér, velký sál, pohled k jevišti

F28
Budova Adalbertina, interiér, velký sál, pohled na stěnu s pilastry, dveřmi a galerií v 3.NP (2. patře)

F30
Budova Adalbertina, interiér, velký sál, balkon

F27
Budova Adalbertina, interiér, boční schodiště ve 3. NP (2. patře)

F29
Budova Adalbertina, interiér, velký sál, detail pilastru s andílčí hlavou mezi lunetovými otvory na galerii v 3. NP (2. patře)

F31
Budova Adalbertina, interiér, velký sál, místo pod balkonem, v záběru válcové sloupy a dvojice pilastrů

F32

Budova Adalbertina, adaptovaný interiér bývalé tiskárny, nyní malý sál v zadním křídle 2.NP (1. patra), v záběru průchod k zázemí velkého sálu

F34

Budova Adalbertina, adaptovaný interiér, malý sál v zadním křídle 2.NP (1. patra), atypicky řešené nástropní svítidlo, 1973

F36

Budova Adalbertina, adaptovaný interiér, místnost č. 70 ve 2.NP (1. patře), atypicky řešené nástropní svítidlo, 1973, v pozadí asi mladší interiérové úpravy

F33

Budova Adalbertina, adaptovaný interiér, malý sál v zadním křídle 2.NP (1. patra), autorské řešení interiéru sign. arch. Vladimír Chvojan, v záběru dveře na chodbu v severovýchodním křídle, dále olejomalba, hradecký motiv, cca 1x2 m, sign. J. Mrva, 1973

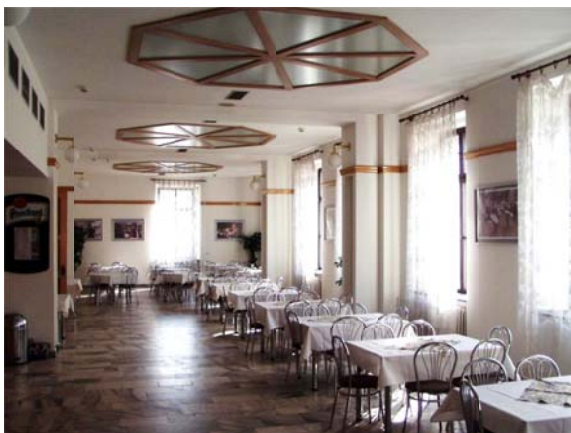
F35

Budova Adalbertina, adaptovaný interiér, malý sál v zadním křídle 2.NP (1. patra), atypicky řešené přisazené svítidlo, 1973

F37

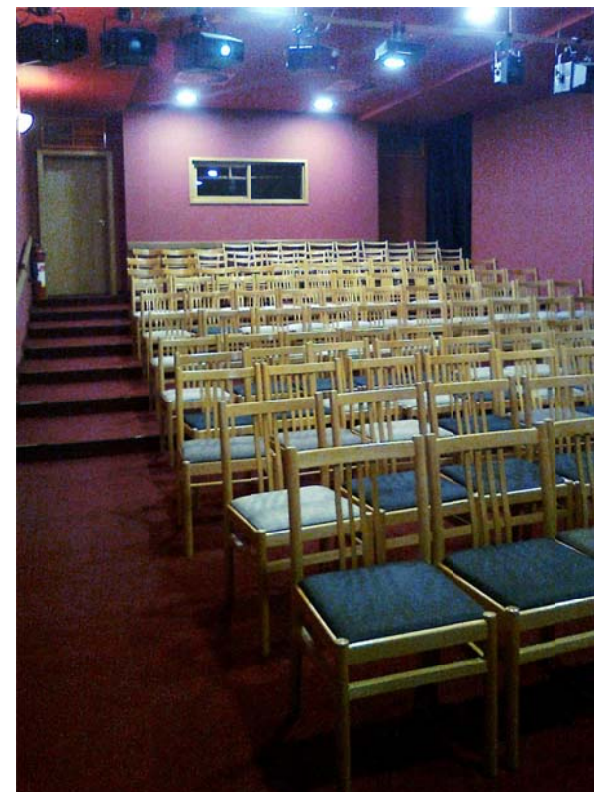
Budova Adalbertina, adaptovaný interiér bývalé tiskárny, nyní tělocvična v zadním křídle 1.NP (přízemí), po roce 1990

F38
Budova Adalbertina, zcela adaptovaný interiér bývalých muzejních místností v uličním křídle ve 2.NP (1. patře), nyní předsálí a bufet, úpravy po roce 1976 a nově po roce 2001

F40
Budova Adalbertina, zcela adaptovaný interiér učebny ve 2.NP (1. patře), po roce 2007

F42
Budova Adalbertina, zcela adaptovaný interiér bývalé spolkové místnosti katolických tovaryšů, později kina, nyní divadelního studia v 1.NP (přízemí) severovýchodního křídla, po roce 2007

F39
Budova Adalbertina, zcela adaptovaný interiér vstupního vestibulu v 1.NP (přízemí), nyní úprava bezbariérového přístupu, po roce 2006, v popředí benátská dlažba zřízena po roce 1976

F41
Budova Adalbertina, zcela adaptovaný interiér bývalých obchodních místností v 1.NP (přízemí) vlevo vstupu, nyní úprava na centrální šatnu, po roce 2006

F43 F44

F45

F46

F43 F44

Budova Adalbertina, interiér 1. PP (sklepy, suterén), vstup do sklepa v centrální části pod hlavním schodištěm, pískovcové schody

F45

Budova Adalbertina, interiér 1. PP (sklepy, suterén), schody mezi různými úrovněmi podsklepené části domu, úprava podlahy novodobá, pohled do severní části chodby, pod stropem novodobé horizontální rozvody

F46

Budova Adalbertina, interiér 1. PP (sklepy, suterén), klenutý pás v severní místnosti, v pozadí vzduchotechnická zařízení pro studio

F47

Budova Adalbertina, interiér 1. PP (sklepy, suterén), klenutý pás v severovýchodním křídle, detail cihelné klenby, pískovcová pětiboká patka

F48

Budova Adalbertina, interiér 1. PP (sklepy, suterén), záklenek nízkého otvoru z pískovcových kvádrů v centrální místnosti, nyní kotelný, asi ze starších prvků

F49

Budova Adalbertina, interiér 1. PP (sklepy, suterén), kovové sklepní okénko v nise, ústící do dvora v obvodové stěně severovýchodního křídla

F47

F48 F49

F50

F51

F50
Budova Adalbertina, interiér, krov nad bočním severovýchodním křídlem, v záběru 2 plné vazby stojaté stolice

F51
Budova Adalbertina, interiér, krov nad bočním severovýchodním křídlem, v záběru koncová valba a skleštění sloupku v nároží

F52

F53

F52
Budova Adalbertina, interiér, krov nad hlavním sálem v bočním jihozápadním křídle, v záběru konstrukce ventilační vižky

F53
Budova Adalbertina, interiér, krov nad čelním severovýchodním křídlem, v záběru plná vazba stojaté stolice organizovaná jako věšadlo s vrcholovou a 2 bočními vaznicemi, v pozadí podezdívka středové věže

F54 vpravo nahoře
Budova Adalbertina, interiér, krov nad středovým traktem hlavního schodiště, v záběru stojatá stolice se 2 vaznicemi

F54

F55

F56

F55 F56
Budova Adalbertina, interiér, krov nad zadním jihovýchodním křídlem, níže detail kovových spojů věšadlo a vrut

F57

F58

F59

Budova Adalbertina, interiér, ukotvení krovu boční severní věže do zděných štítů, v záběru severní nároží

F57 vlevo nahoře
Budova Adalbertina, interiér, krov boční severní věže, v záběru sloup a konstrukce bání

F58 vlevo uprostřed
Budova Adalbertina, interiér, krov boční severní věže, v záběru stojatá stolice

F59

F60

F59
Budova Adalbertina, interiér, krov velké středové věže, v záběru krokve s nástavci k tvarování bání

F60
Budova Adalbertina, interiér, základna velké středové věže usazená na zvýšené podezdívce

F61 vpravo nahoře
Budova Adalbertina, interiér, krov nad středovým traktem hlavního schodiště, v záběru stojatá stolice se 2 vaznicemi

F62 F63
Budova Adalbertina, interiér, ukotvení krovu boční západní věže do zděných částí, v záběru jihozápadní štít ve tvaru napoleonského oblouku

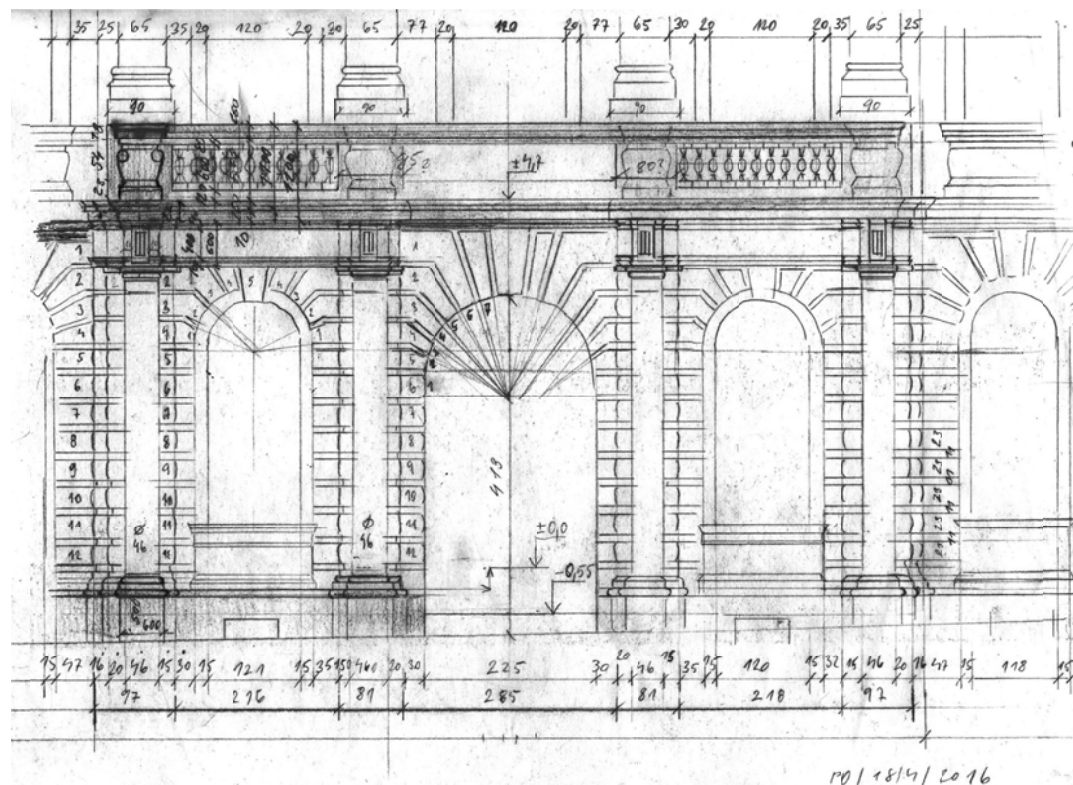

F61

F62 F63

17

INVENTARIZACE SOUBORŮ A PRVKŮ

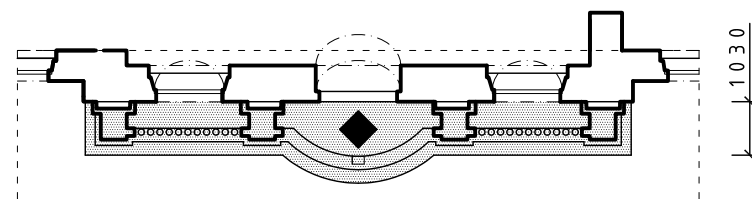

K.7

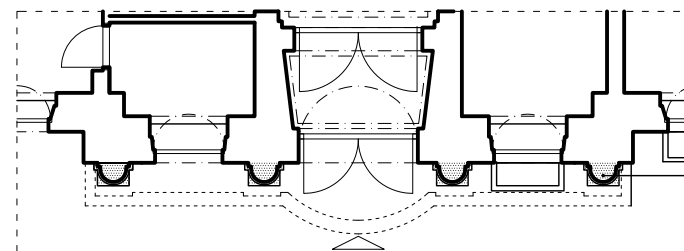
K.1

pohled severozápad 1:100

půdorys 2. NP 1:100

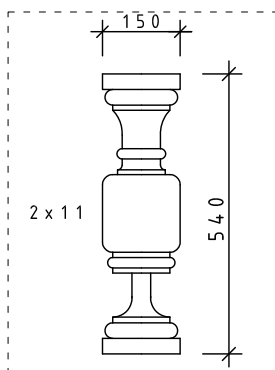
půdorys 1. NP 1:100

detail sokl a patka

detail kuželka

SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

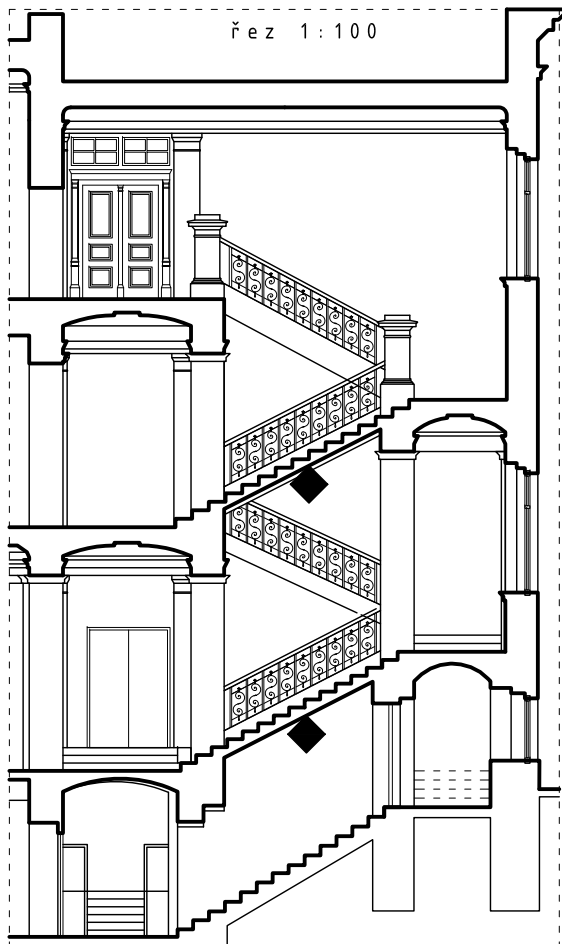
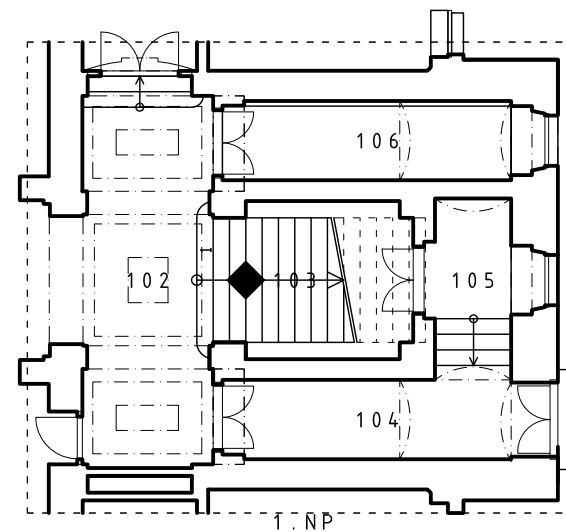
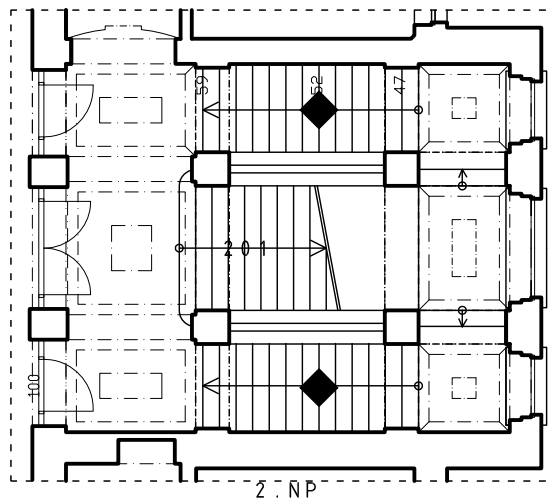
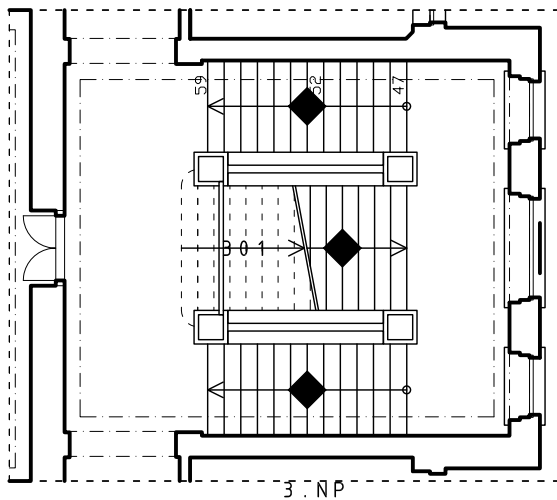
K.1
Historický portikus, sestava 4 válcových sloupů + kladí, rámuje 3 středové osy, uprostřed hlavní vstup. Sloupy \varnothing 450 mm (3/4) v rozteči 2,9-3,6-2,9 m, patky 570+100+100 mm, kubické hlavice. Pískovec. Povrchová úprava omítka, druhotný bílý nátěr. Sokl přírodní pískovec. 1897.

K.7
Historický balkon, 3 části, středová část půdorysně segmentově vyklenutá deska, zábradlí 4 sloupky, parapety, v bočních částech balustrády 2x11 kuželek. Pískovec, kuželky již výdusky. Deska v podhledu omítnuta, ostatní prvky přírodní bez úpravy. 1897.

hodnotné kamenické prvky v exteriéru

K.1 K.7

TAB 01

K.2

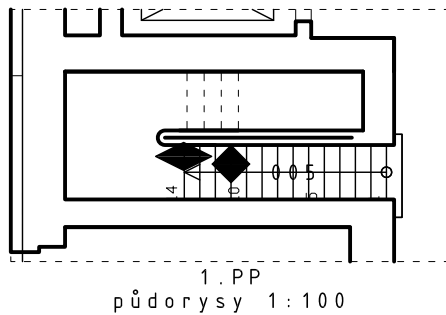
SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

K.3
Historické schodiště trojramenné kamenné, 1+2 ramena z mezipodestou z 1.NP do 3.NP, 13-15 stupňů, monolity 300x2400(1700) mm, profilované podstupnice, Jemnozrná žula, 1897.

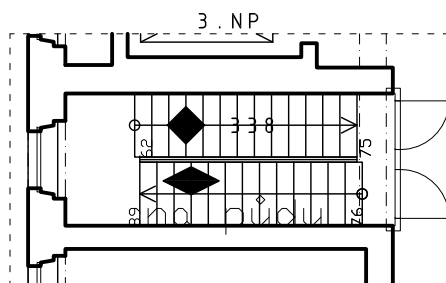
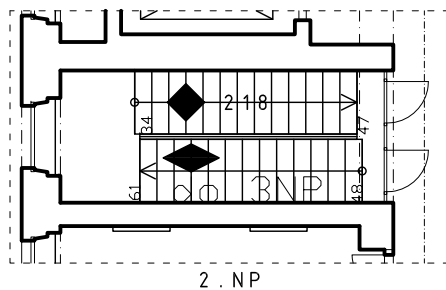
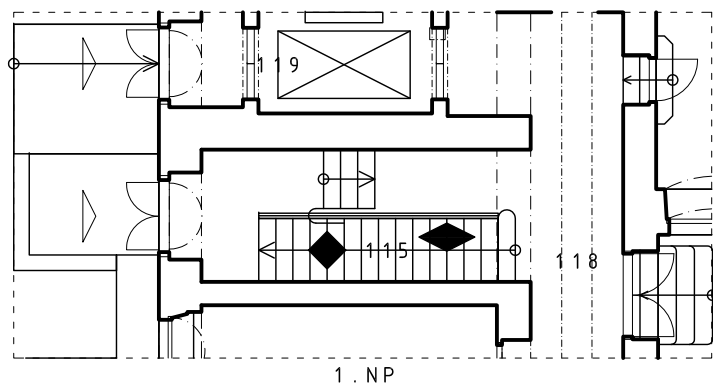
K.2

hodnotné kamenické prvky v interiéru

TAB 02

Z.2

K.3

Z.3

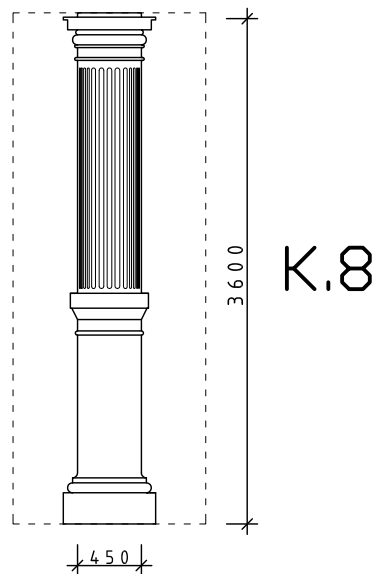
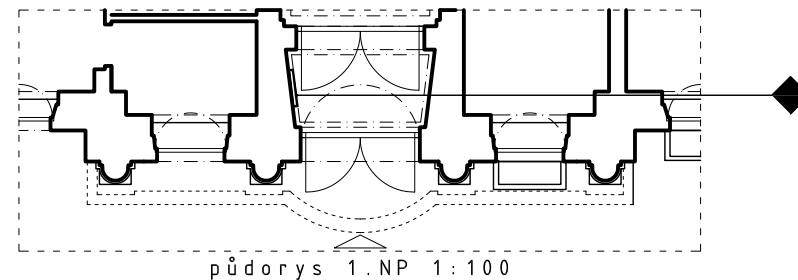
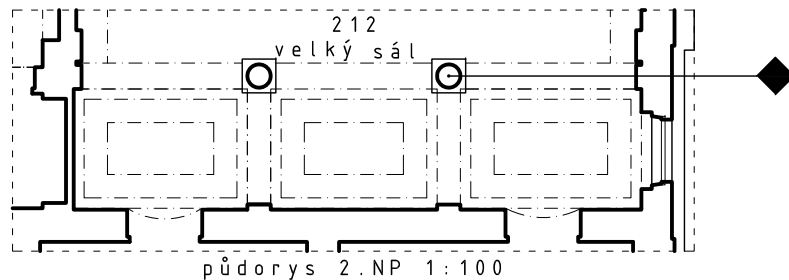
SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

K.3
Historické schodiště dvoramenné kamenné visuté, 2 ramena z mezipodestou z 1. PP do 4. NP, celkem asi 76 stupňů, monolity 300x1200mm, profilované podstupnice, jemnozrná žula, 1897.

Z.2
Historické zábradlí z plochých profilů a prutů. Železné, sloupek s kulovou hlavou, hlava žlutý kov. Druhotný nátěr. 1897.

Z.3
Historické zábradlí z bohatě tvarovaných tyčí, tyče zapuštěny do stupňů ze strany, propojení ocelovými pásky, bohatě tvarovaný sloupek. Sériová výroba, litina, 1897.

hodnotné kamenické a kovové prvky v interiéru
K.3 Z.2 Z.3 TAB 03

K.8
Historický sloup, kamenný korpus a patka, asi pískovec. Podpora balkonu ve velkém sále. Povrchová štuková ambaláž, kanelury a hlavice, druhotné nátěry, zlatený pásek. Korpus $\varnothing 450 \times 3600$ mm, patka 600×600 mm. 2x. 1897.

K.4

schody ze dvora do 1. NP

K.5

schody do 1. PP

K.6

K.6
Historický pamětní tablo, asi "základní kámen". Asi černý mramor, reliéfní písmo zlatené "Církvi a vlasti...", datace 1897. Umístěno v zádveří hlavního vstupu. Tablo 720×1450 mm. 1897.

SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

K.4
Historické schody kamenné, 3 stupně, zkosené rohy, pískovec, cca $3 \times 1200 \times 320$ mm. Druhotně umístěné po roce 1945.
K.5
Historické schody kamenné, 19 stupňů, pískovec. Z 1. NP do 1. PP. 1540×3930 mm. 1897.

hodnotné kamenické prvky

K.4 K.5 K.6 K.8 TAB 04

dlažba

K.9

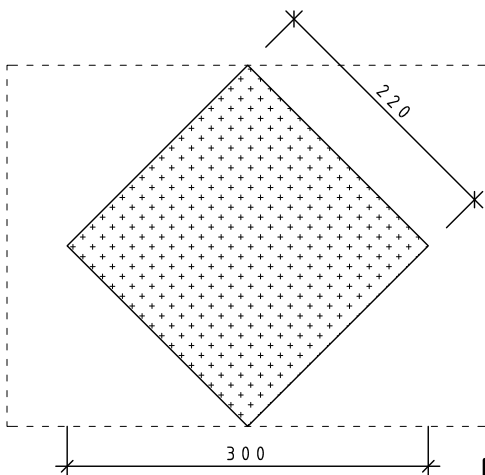
šachovnicová skladba

teraco

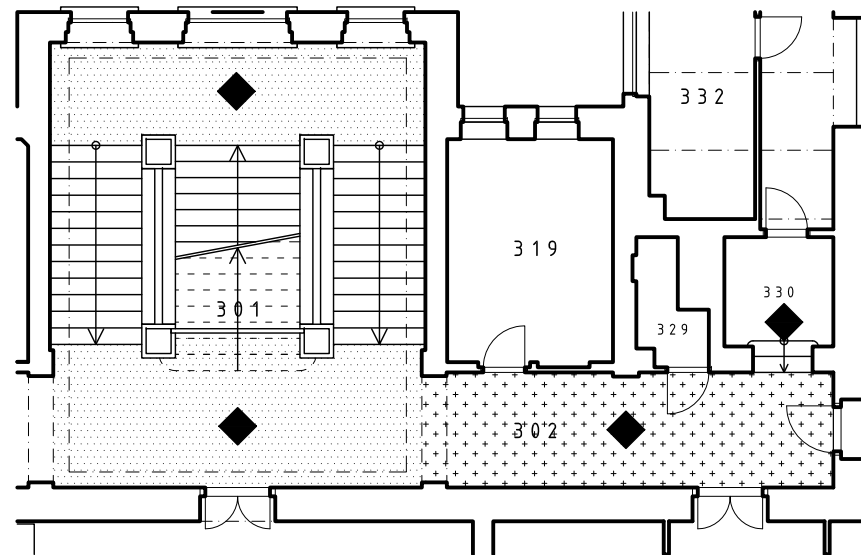
K.10

K.11

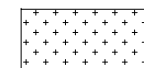
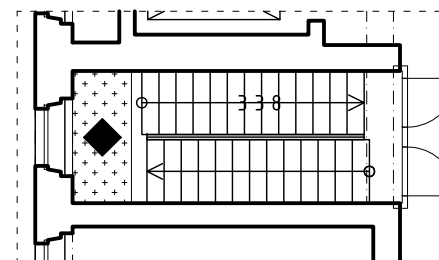

K.12

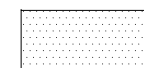
portálek pískovec pudy

půdorys 3.NP 1:100

dlažba

teraco

SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

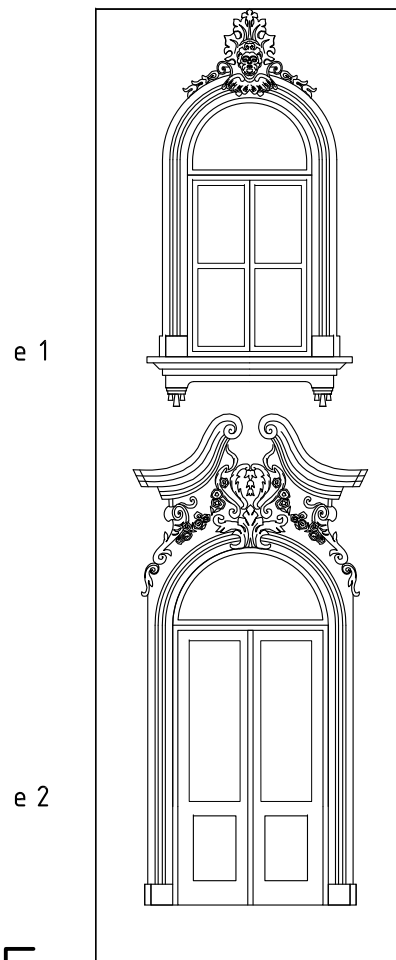
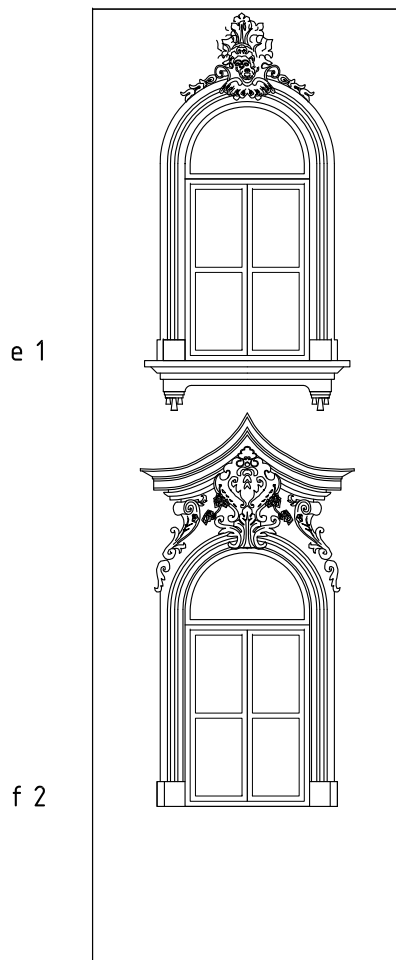
K.9
Historická dlažba, šablony na bázi cementu "cementové plotničky" 220x220x30 mm, dvoubarevně glazované, šachovnicová skladba, černými lemy. Plochy 17,1x3x2,8 m (chodba 3.NP, podesty bočního schodiště), lokálně poškozené. Asi 1897.

K.10
Historické teraco, broušená vrstva drceného kameniva hrubé textury, 3-4 barevné, lemy černé přibarvené. Plochy 19,4x13,6 m (podesta 3.NP a mezipodesta), lokálně poškozené. Asi 1897.

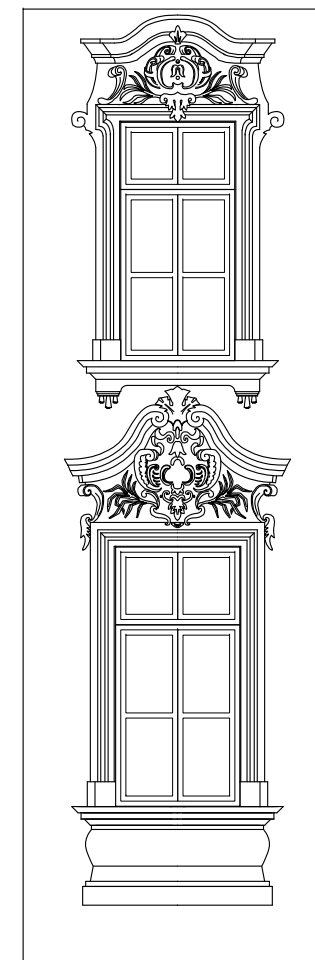
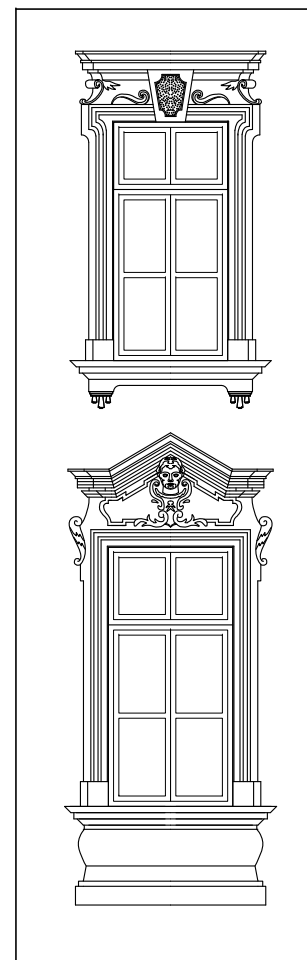
K.11
Historické schody kamenné, 2 stupně, profilované podstupnice, jemnozrná žula, cca 2x1200x270 mm. Druhotně umístěné, spojují přístavbu. Mezi léty 1897-1911.
K.12
Historický portálek kamenný. Bloky cca 200x200 mm umístěny v požárních zdech na půdách. Pískovec, pemřování, přírodní podoba. 3x. 1897

hodnotné kamenické prvky v interiéru

K.9 K.10 K.11 K.12 TAB 05

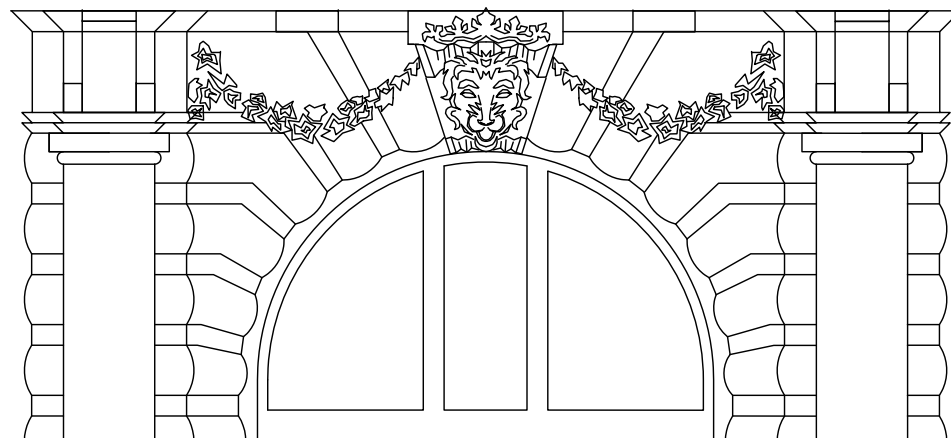

Š.1

1m
□□□□□

Š.5

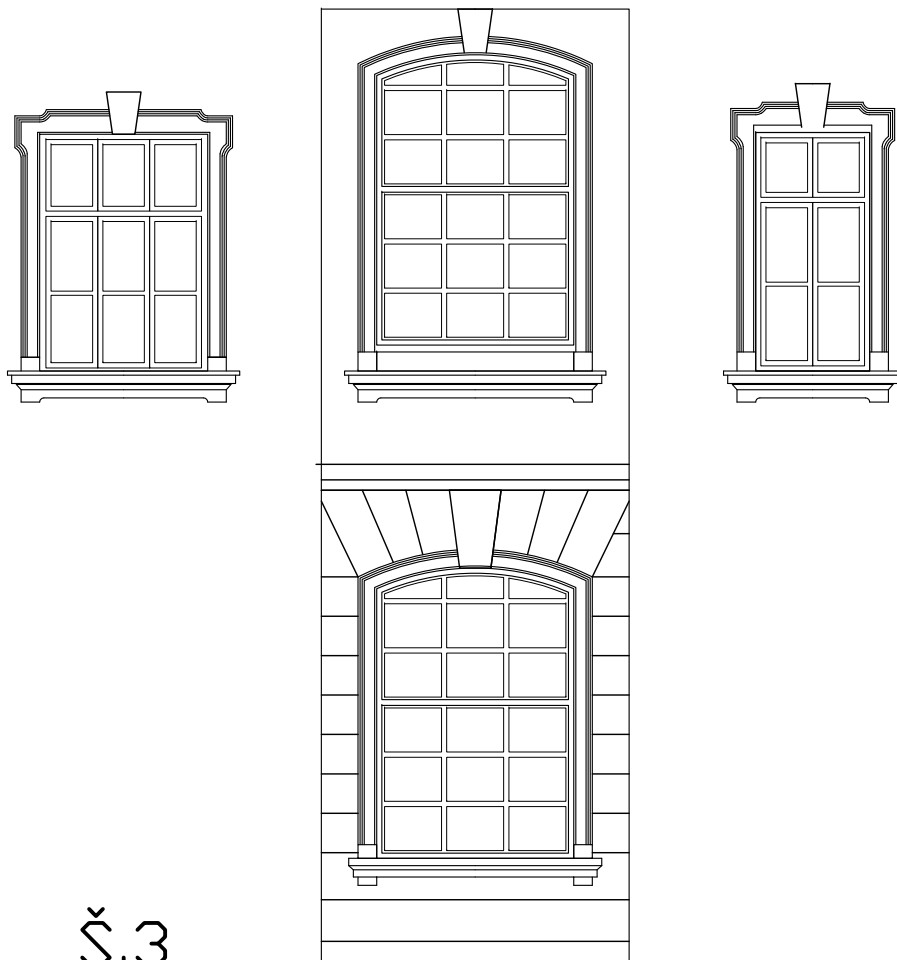

SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

Š.1
Historický soubor štukových suprafenester a šambrán na hlavním severozápadním průčelí, b1, b2, c1, c2, e1, e2. Různě tvarované profilované římsy vzdušné, rozeklané ad., uvnitř emblémy s rostlinnými motivy a andělčími hlavami, náznaky tumbových parapetů ve 2.NP. Povrchová úprava opakovaný nátěr. Až 2200-1300 mm. 1897

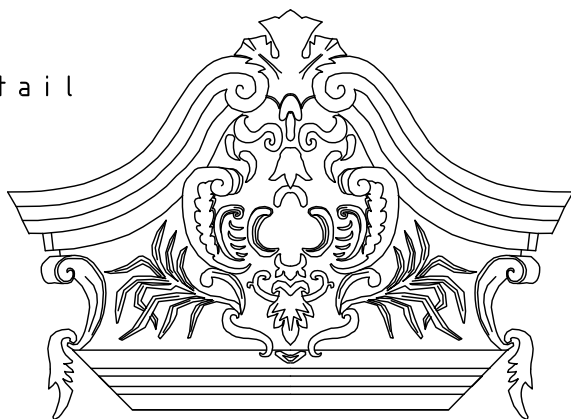
Š.5
Historická konzola se štukovou ambaláží "lví hlava" zdobená festonem. Akcent nad hlavním vstupem. Asi 550x650 mm. Povrchová úprava opakovaný nátěr. 1897.

hodnotné štukatéřské soubory a prvky v exteriéru
Š.1 Š.5 TAB 06

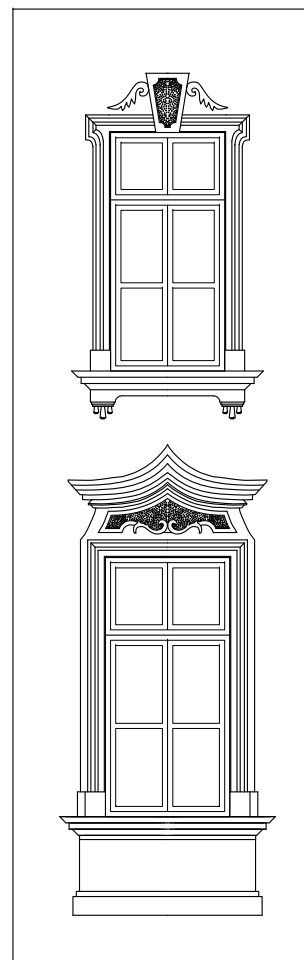

Š.3

Š.2 b2 detail

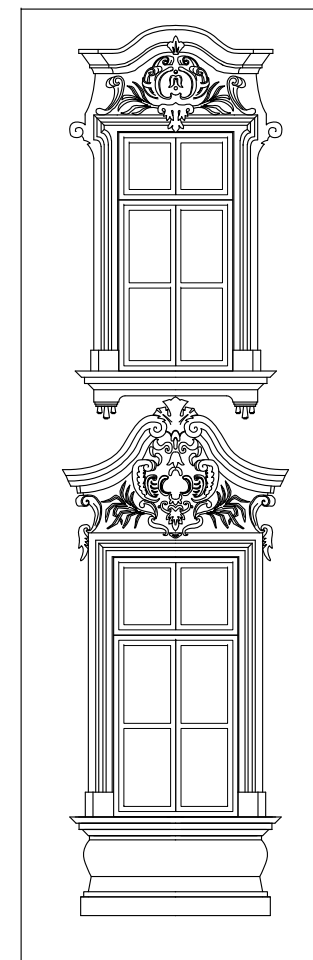

a 1

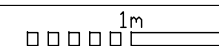
a 2

b 1

b 2

Š.2

SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

Š.2

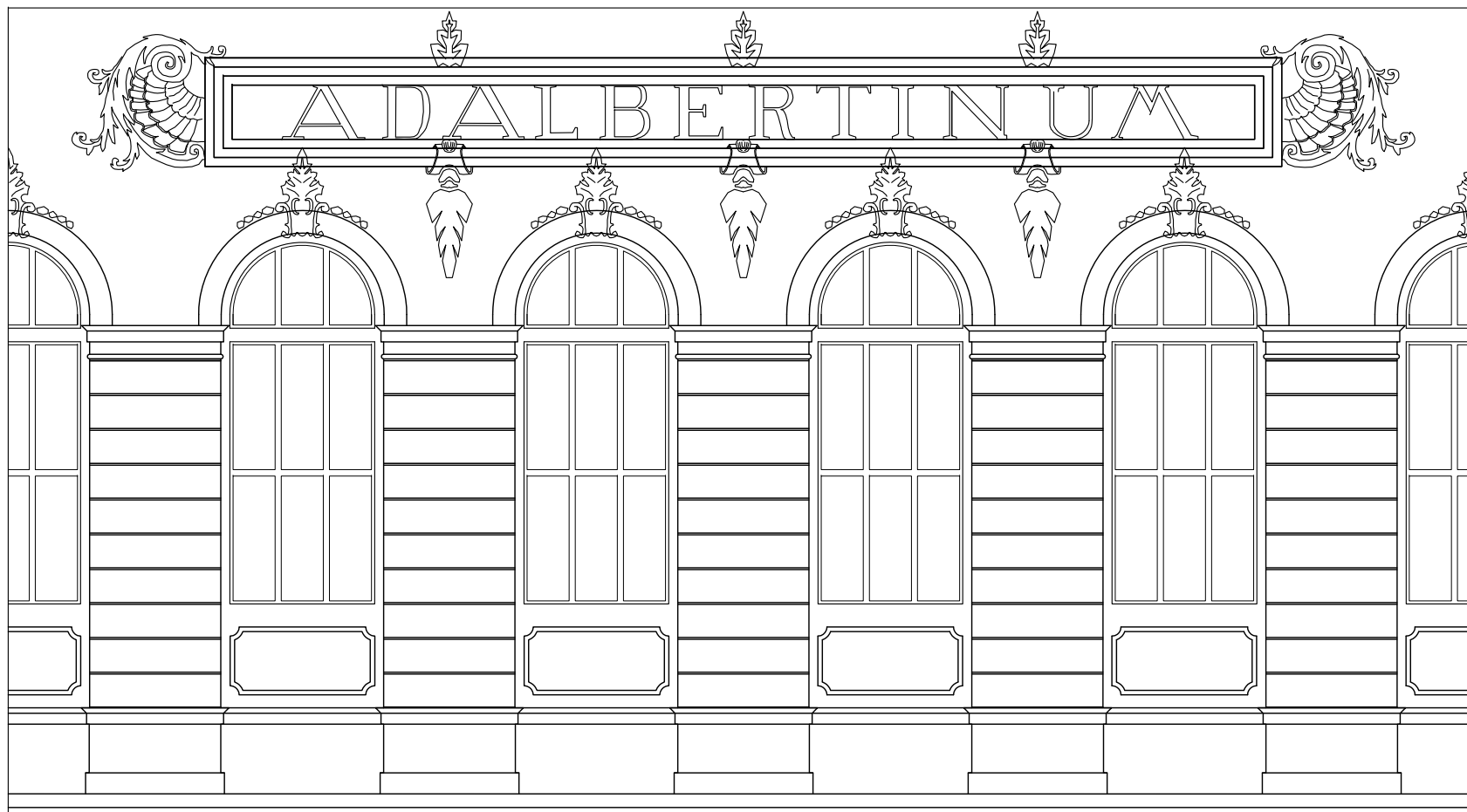
Historický soubor štukových suprafenester a šambrán na bočních severovýchodním a jihozápadním průčelí, a1, a2, b1, b2. Různě tvarované profilované římsy vzduté, "oslí hřbety" ad., uvnitř emblémy s rostlinnými motivy, rozviliny, klenák ad., náznaky tumbových parapetů ve 2.NP, parapety s kapkami ve 3.NP. Povrchová úprava opakovaný nátěr. Až 2200-1300 mm. 1897.

Š.3

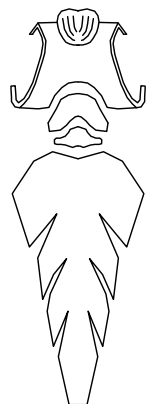
Historický soubor štukových profilovaných šambrán na dvorních průčelích s náznaky klenáků, ve 2. NP šambrány s ušima. Šíře 170-200 mm. Povrchová úprava opakovaný nátěr. 1897 - 1911.

hodnotné štukatéřské soubory a prvky v exteriéru
Š.2 Š.3

TAB 07

Š.4 detail

Š.4

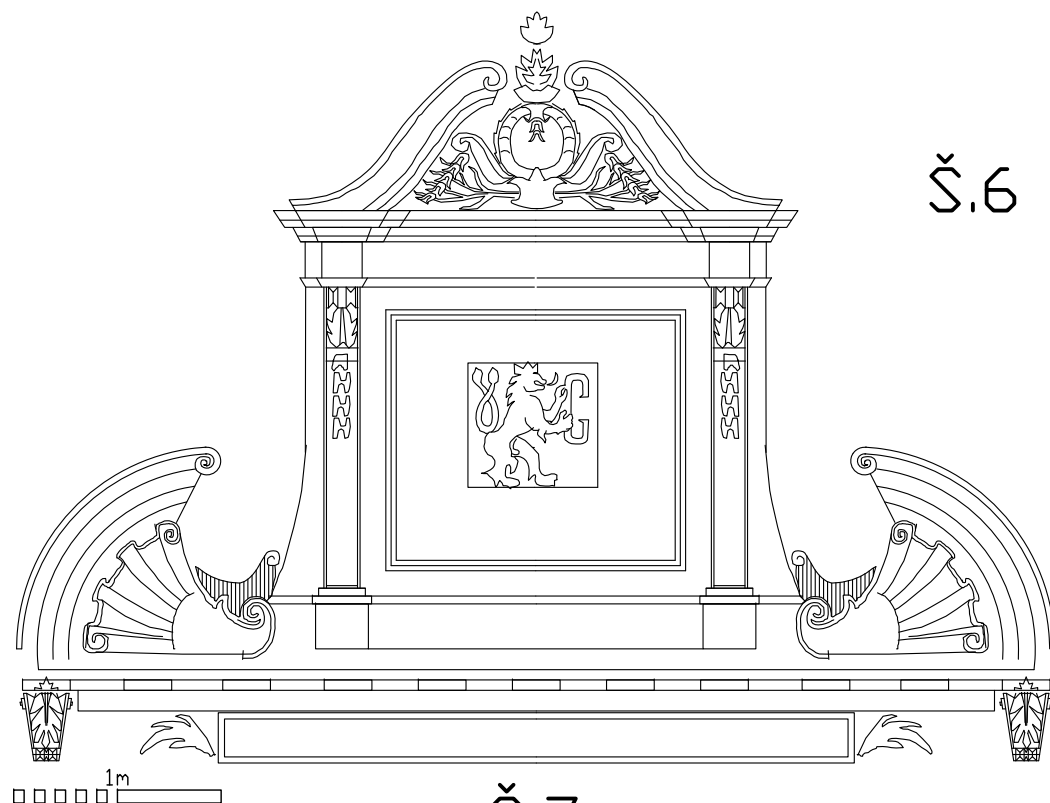

SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

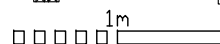
Š.4

Historická štuková ambaláž na bočním jihozápadním průčelí, plaketa s nápisem ADALBERTINUM v profilovaném rámcí zdobeném po stranách prolamovanými závitnicemi "ušima", nad okny palmetky ad. Povrchová úprava opakované nátěry. Plaketa s nápisem asi 12000x1200 mm, litera až 480-600 mm. 1897.

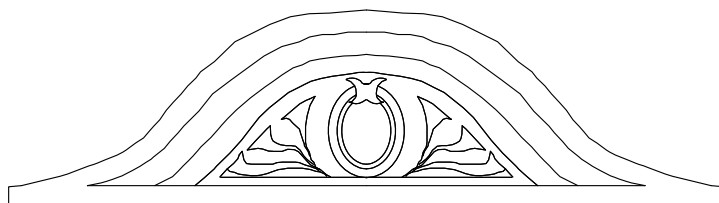
hodnotné štukatérské soubory a prvky v exteriéru
Š.4 TAB 08

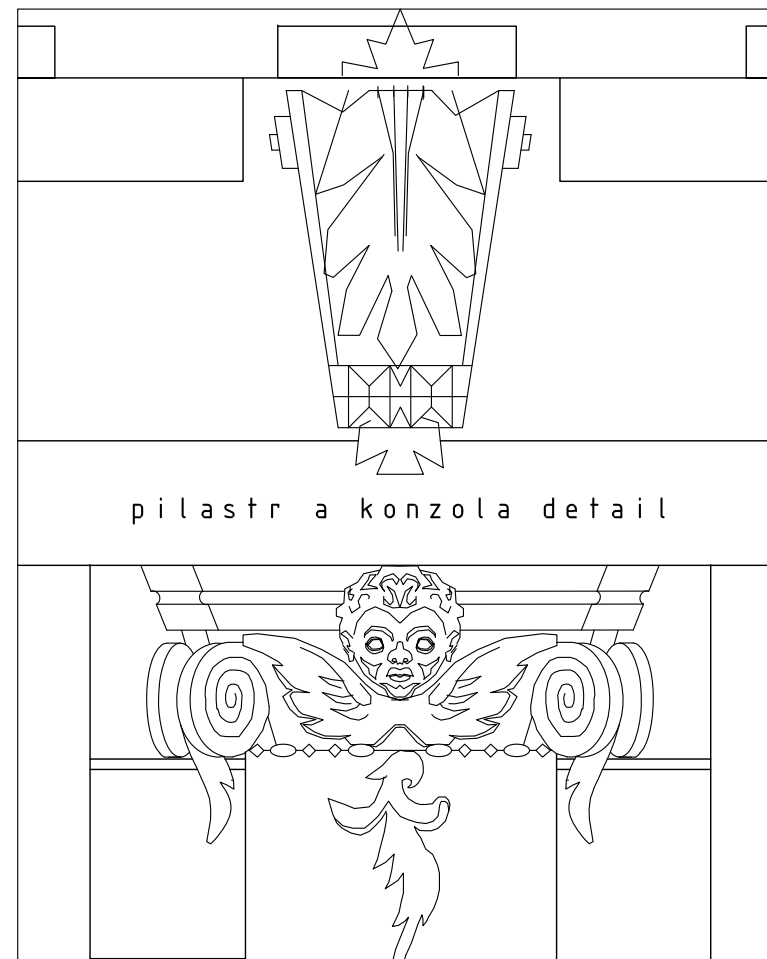
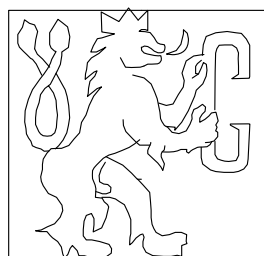
Š.6

Š.7

K.13

pilastr a konzola detail

SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

Š.6

Historická štuková ambaláž středového štítu na hlavním severozápadním průčelí, mohutná rozeklaná profilovaná římsa, mušlové motivy, rostlinné motivy. Povrchová úprava opakovaný nátěr. Až 10400x6400 mm. 1897.

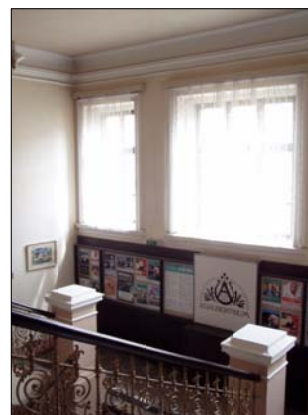
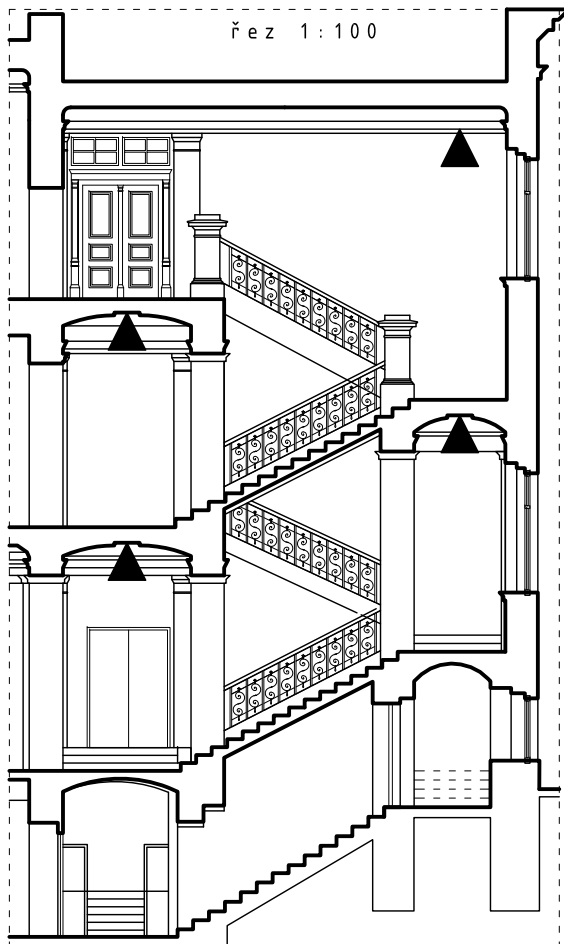
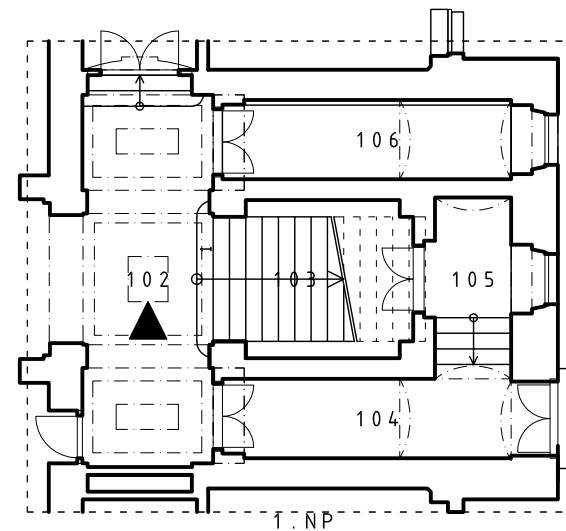
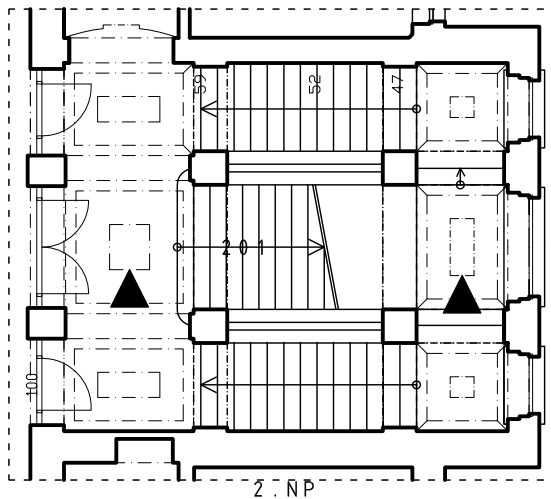
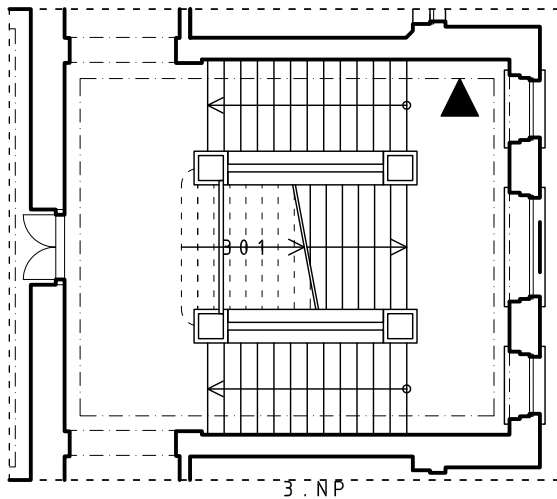
Š.7

Historická štuková ambaláž bočního štítu, profilovaná vzdutá římsa ve tvaru "napoleonského klobouku", eliptické okénko, rostlinné motivy. Povrchová úprava opakovaný nátěr. Až 7000x1700 mm. 1897.

K.13

Kamenný reliéf, městský znak Hradce Králové "lev a G" v poli na středovém štítu na hlavním severozápadním průčelí. Naturální pískovec. Druhotně vložený namísto výjevu se sv. Vojtěchem. Cca 1200x1200 mm. Asi 70. léta 20. století.

hodnotné kamenické a štukatéřské soubory exteriéru
K.13 Š.6 Š.7 TAB 09

Š.10

Š.9

SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

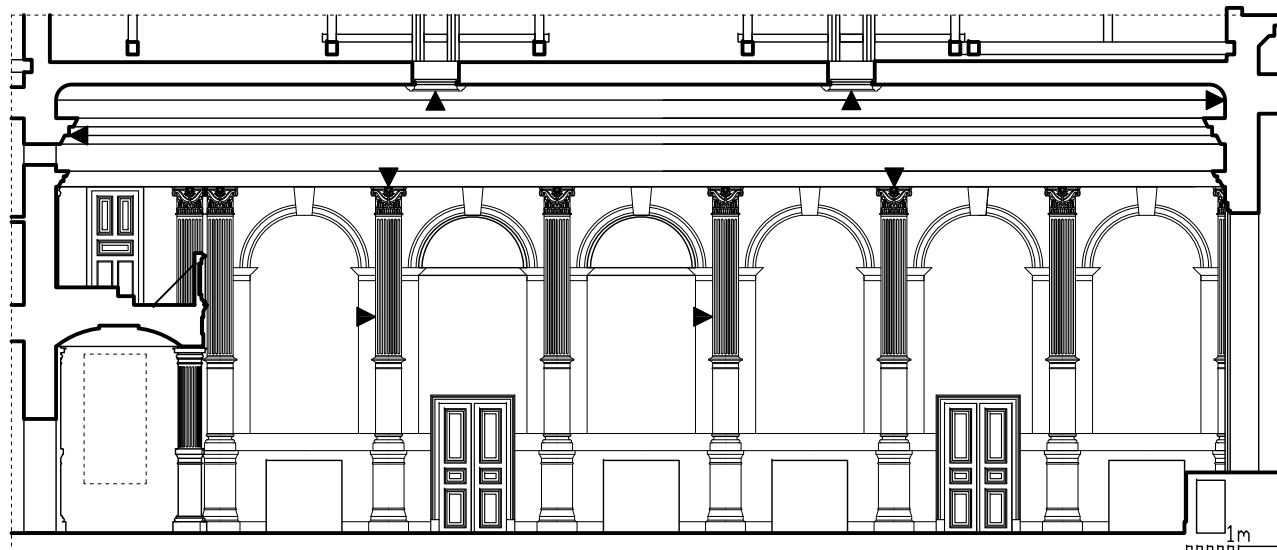
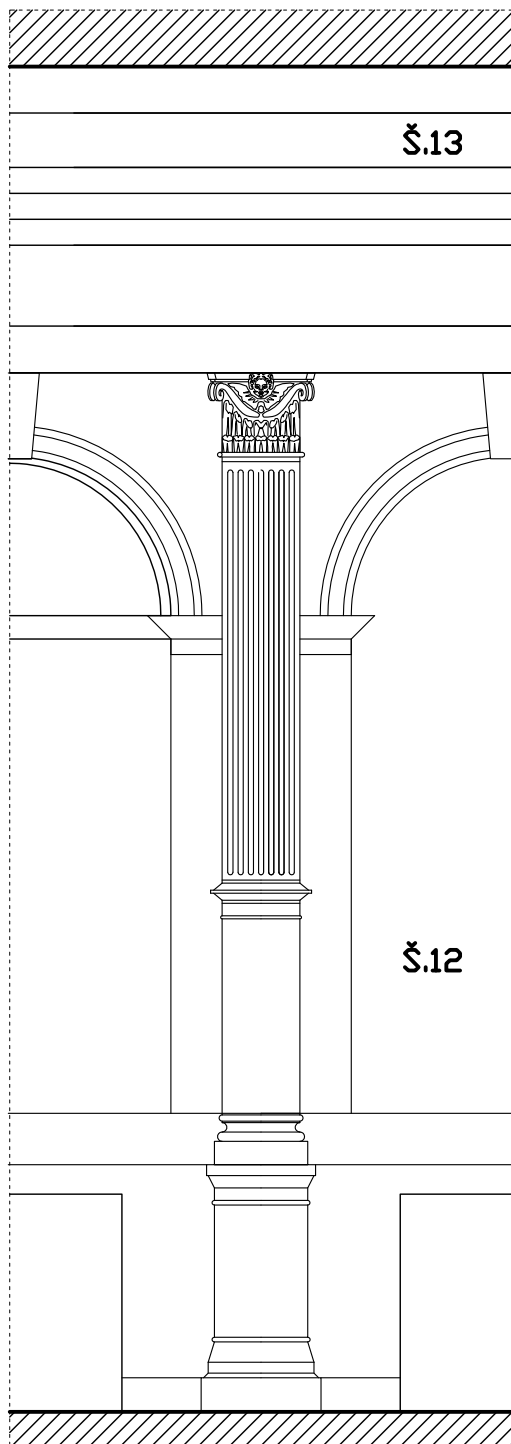
Š.9
Historická štuková ambaláž nosných konstrukcí na hlavním schodišti, stropy, podesty a mezipodesty tvarované jako neckové klenby se zrcadlem, sloupky a pilíře se sokly a profilovanými hlaviceami ad. Povrchová úprava opakovaný nátěr. 1897.

Š.10
Historický štukový fabion pod stropem hlavního schodiště, profilovaný. Povrchová úprava opakovaný nátěr. 1897

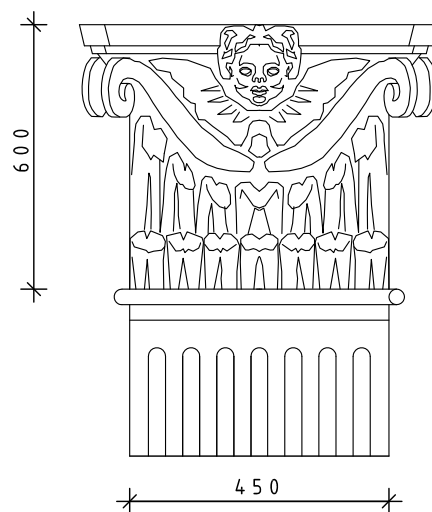
hodnotné štukatérské prvky v interiéru

Š.9 Š.10

TAB 10

velký sál 212 řez 1:100

Š.13

Š.12

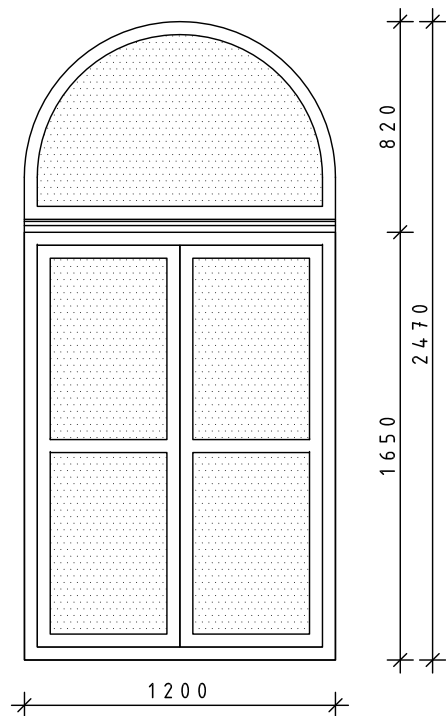
SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

Š. 12
Historická štuková ambaláž velkého sálu "vysoký řád", pilastry kanelované
hlavice kompozitní s "andělčí hlavou", pilastry v osové vzdálenosti 3,25 m,
770-500-6700 mm. Povrchová úprava vrstvy nátěrů, hlavice zlacené. Asi 1897.
Š. 13
Historický štukový fabion hloubky 0,6 m a profilované okruží ventilačních
otvorů, vrstvy nátěrů. Asi 1897.

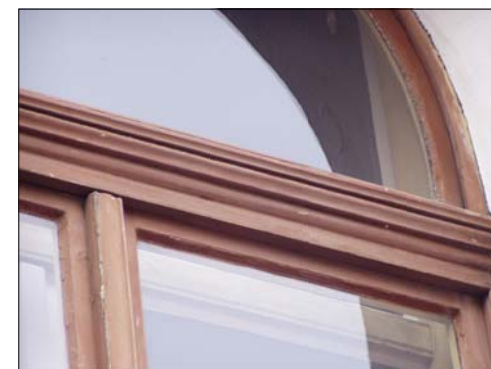
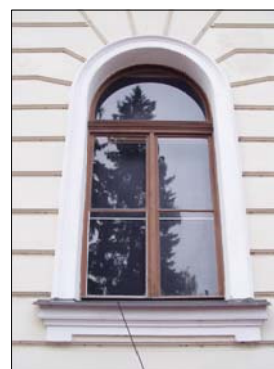
hodnotné štukatérské soubory a prvky v interiéru
Š.12 Š.13 TAB 11

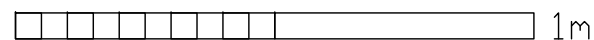
pohled severovýchodní 1:50

T.1

SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

1:20

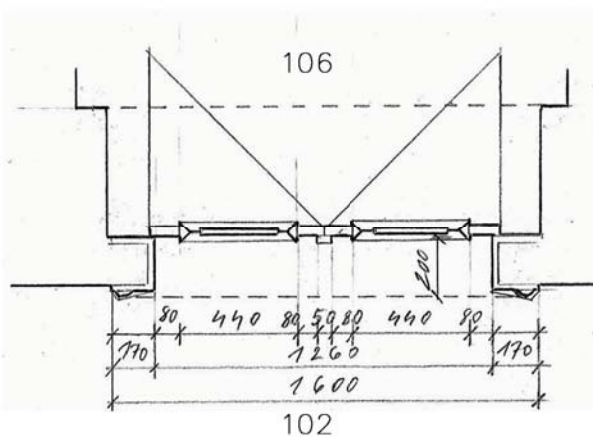
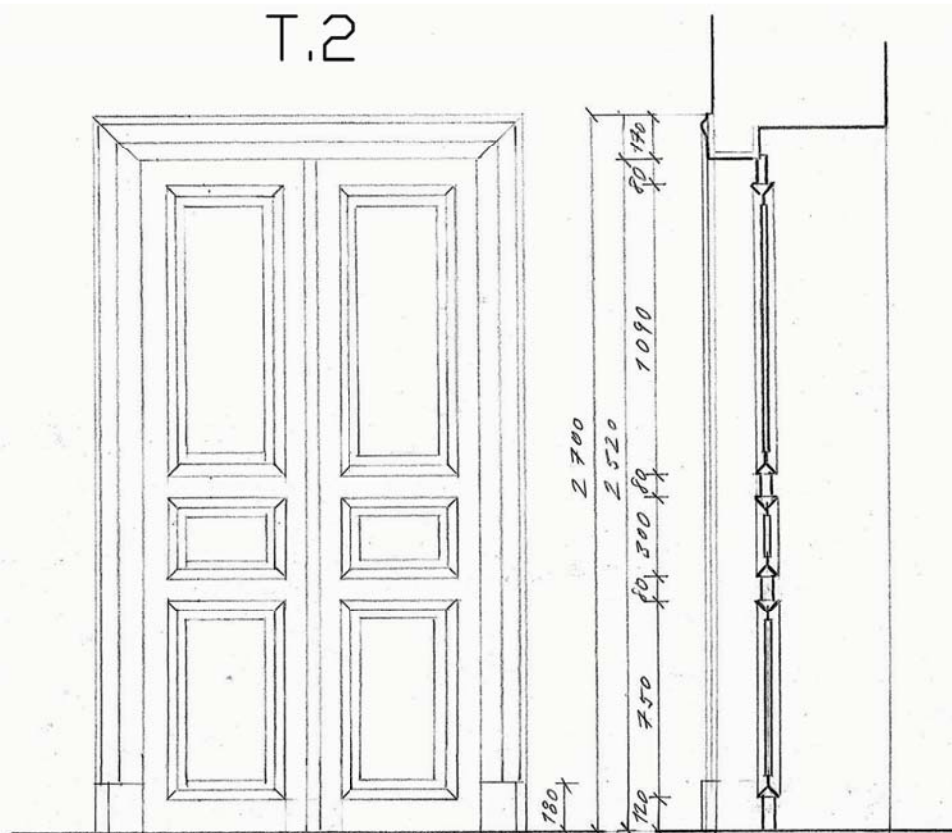
T.1
Historické okno dřevěné dvojité špaletové, 2x2 křídla dovnitř otvíravá, 2x2 tabulky, nahoře 2x půlkruhový ventilační díl, profilovaný příčník. Povrchová úprava novodobý nátěr, cca 1200x2470 mm. 4x, některé neúplné. Asi 1897.

hodnotné truhlářské prvky v exteriéru

T.1

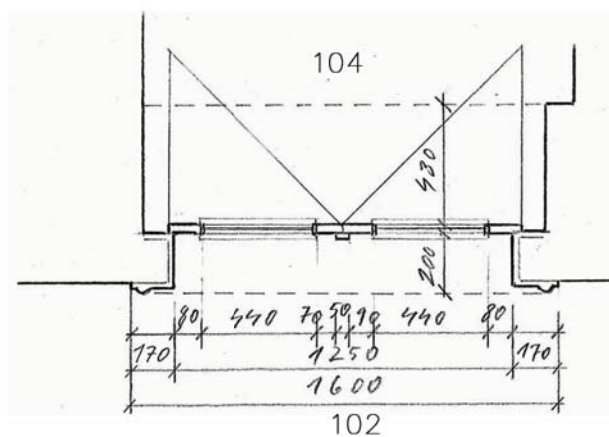
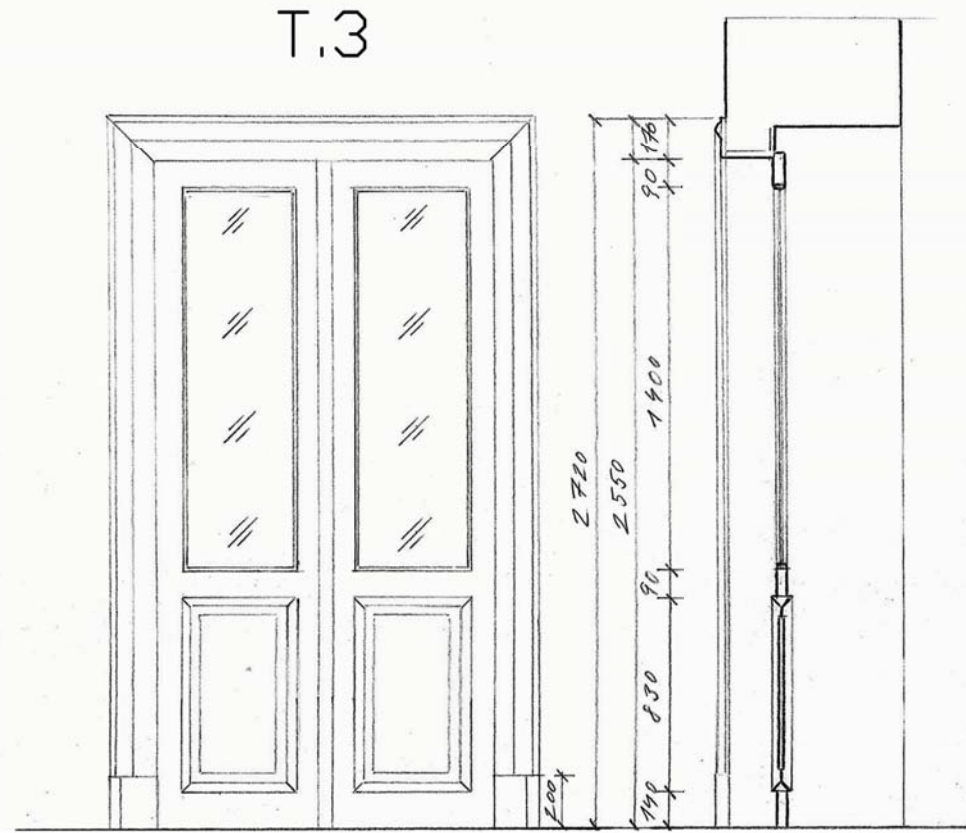
TAB 12

T.2

T.2
Historické dveře dřevěné dvoukřídlé rámové s výplněmi plnými 2x1+1+1, profilované lišty, profilovaná deštěná zárubeň. Povrchová úprava novodobé fládrování. 1260x2550 mm. Mezi léty 1897-1911.

T.3

T.3
Historické dveře dřevěné dvoukřídlé rámové s výplněmi plnými 2x1 a výplněmi prosklenými 2x1, profilované lišty, profilovaná deštěná zárubeň. Povrchová úprava novodobé fládrování. 1250x2550 mm. Mezi léty 1897-1911.

SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

1m

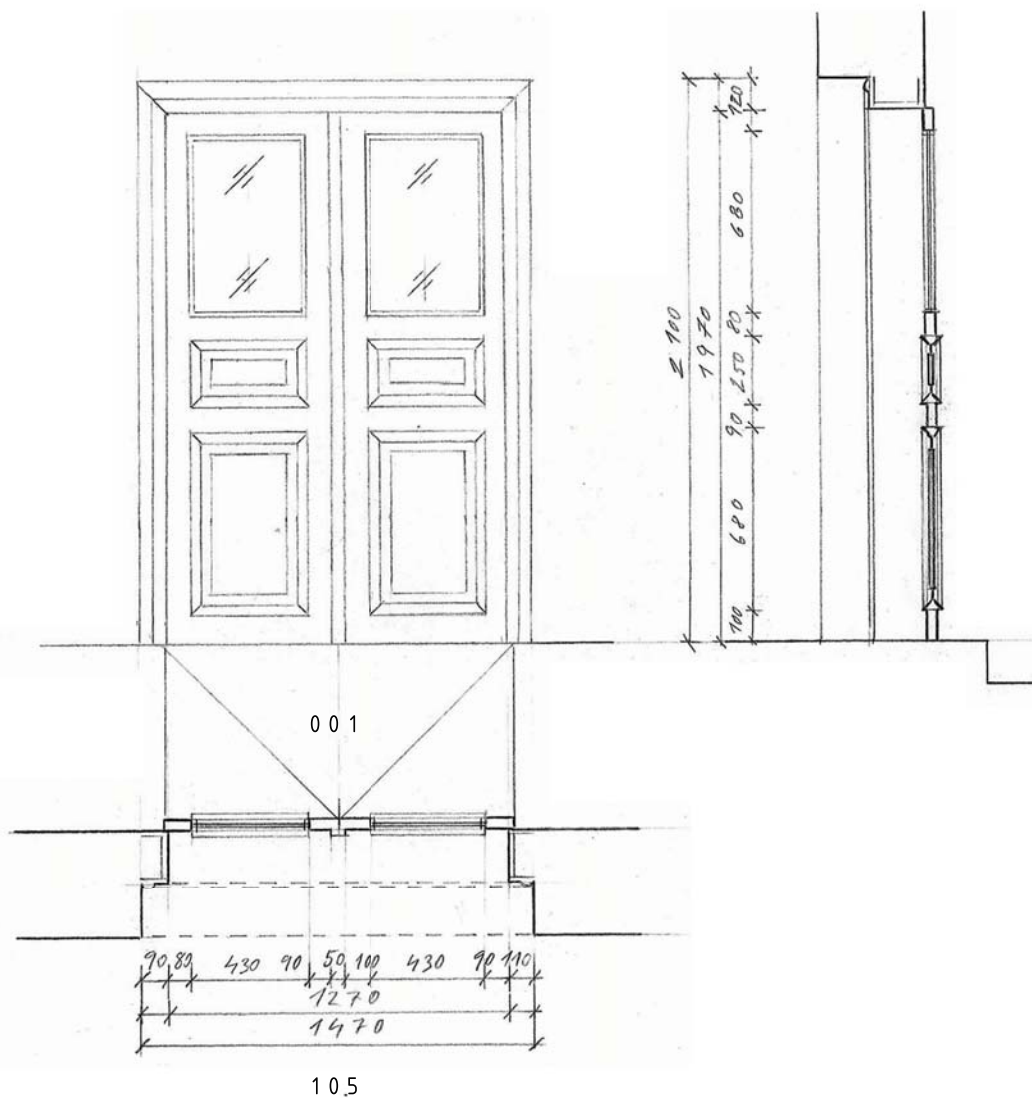
1:20

hodnotné truhlářské prvky v interiéru

T.2 T.3

TAB 13

T.4

105

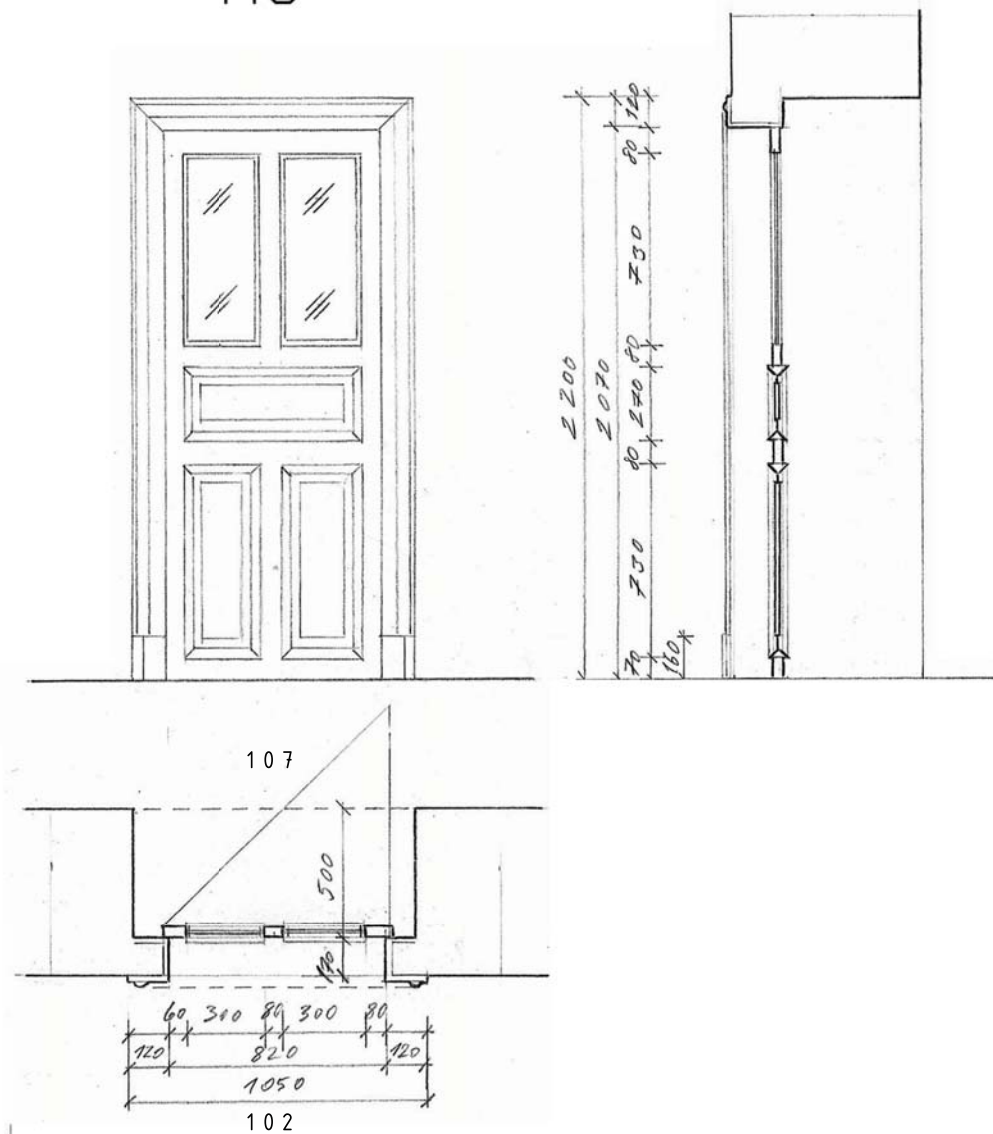
T.4
Historické dveře dřevěné dvoukřídle rámové s výplněmi plnými 2x1+1, 2
prosklenými, profilované lišty, profilovaná deštěná zárubeň. Povrchová úprava
novodobé fládrování. 1270x1970 mm. Mezi léty 1897-1911.

SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

1:20

T.5

102

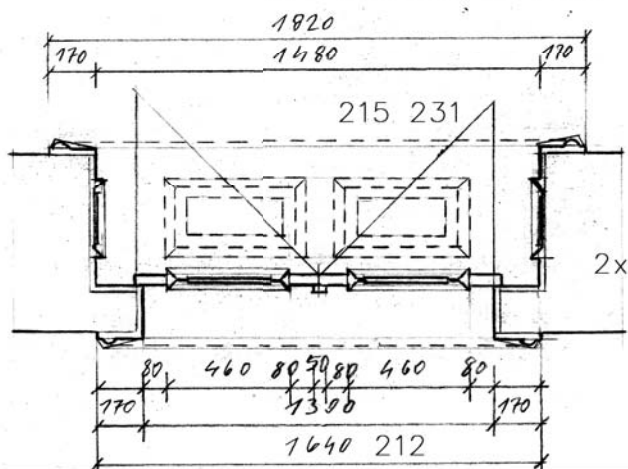
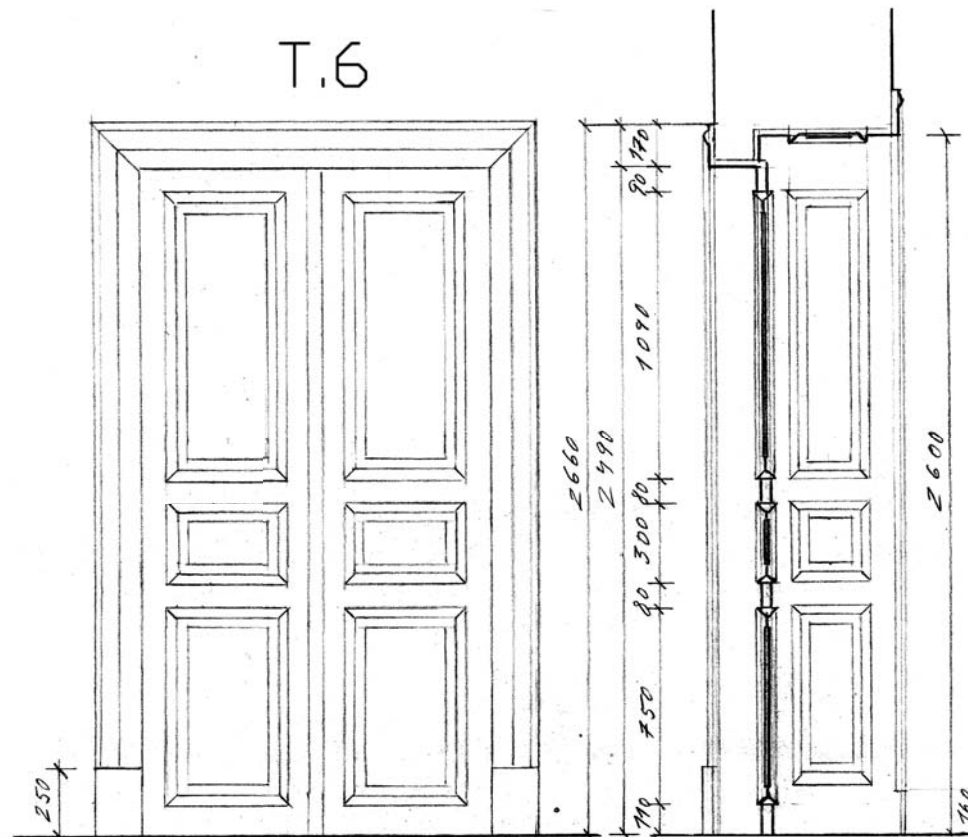
T.5
Historické dveře dřevěné jednokřídle rámové s 2+1+2 výplněmi, profilované
lišty, profilovaná deštěná zárubeň. Povrchová úprava novodobé fládrování.
820x2070 mm. Mezi léty 1897-1911.

hodnotné truhlářské prvky v interiéru

T.4 T.5

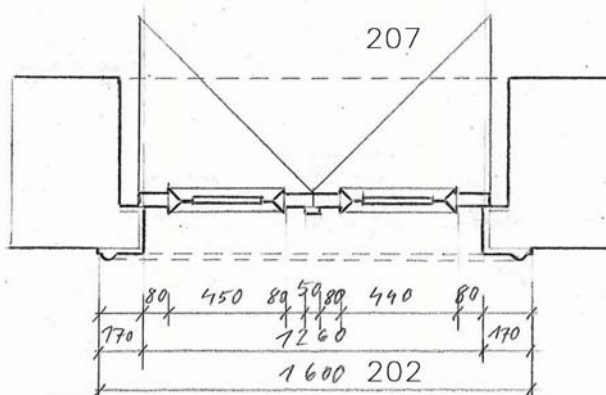
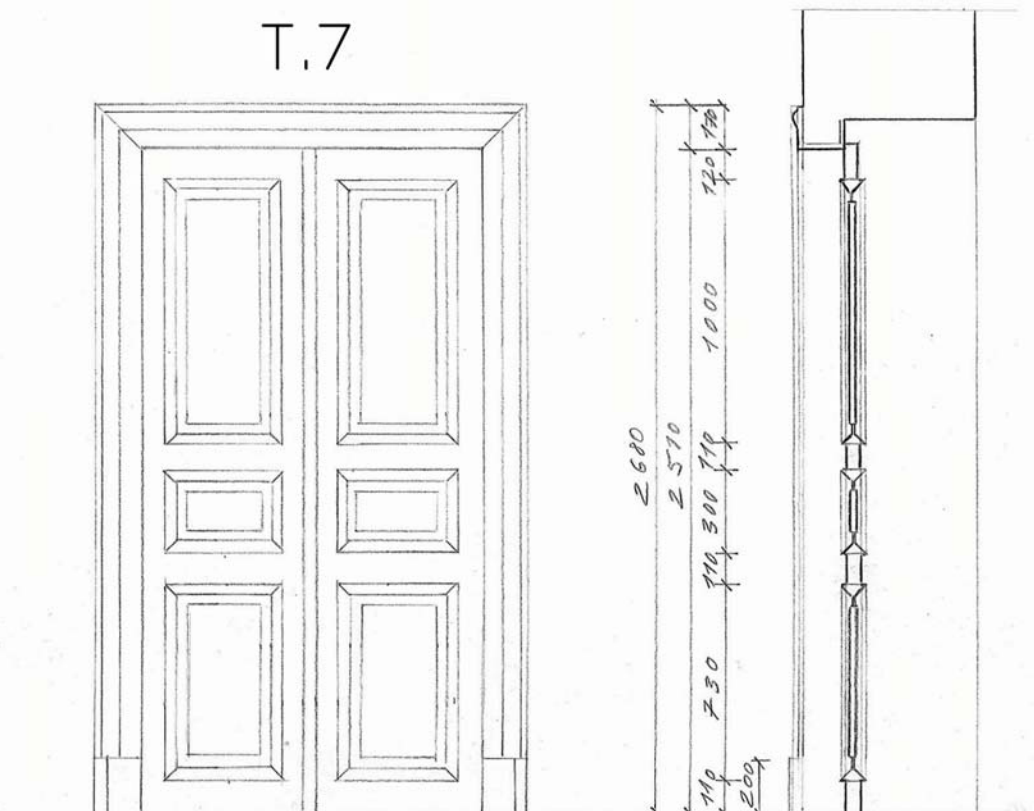
TAB 14

T.6

T.6
Historické dveře dřevěné dvoukřídlové rámové s 2x1+1+1 plnými výplněmi, profilované lišty, profilovaná deštěň špalery horní i boční. Povrchová úprava novodobé fládrování. 1300x2480 mm. Mezi léty 1897-1911.

T.7

T.7
Historické dveře dřevěné dvoukřídlové rámové s 2x1+1+1 plnými výplněmi, profilované lišty, profilovaná deštěň záruček. Povrchová úprava novodobé fládrování. 1260x2510 mm. Mezi léty 1897-1911.

SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

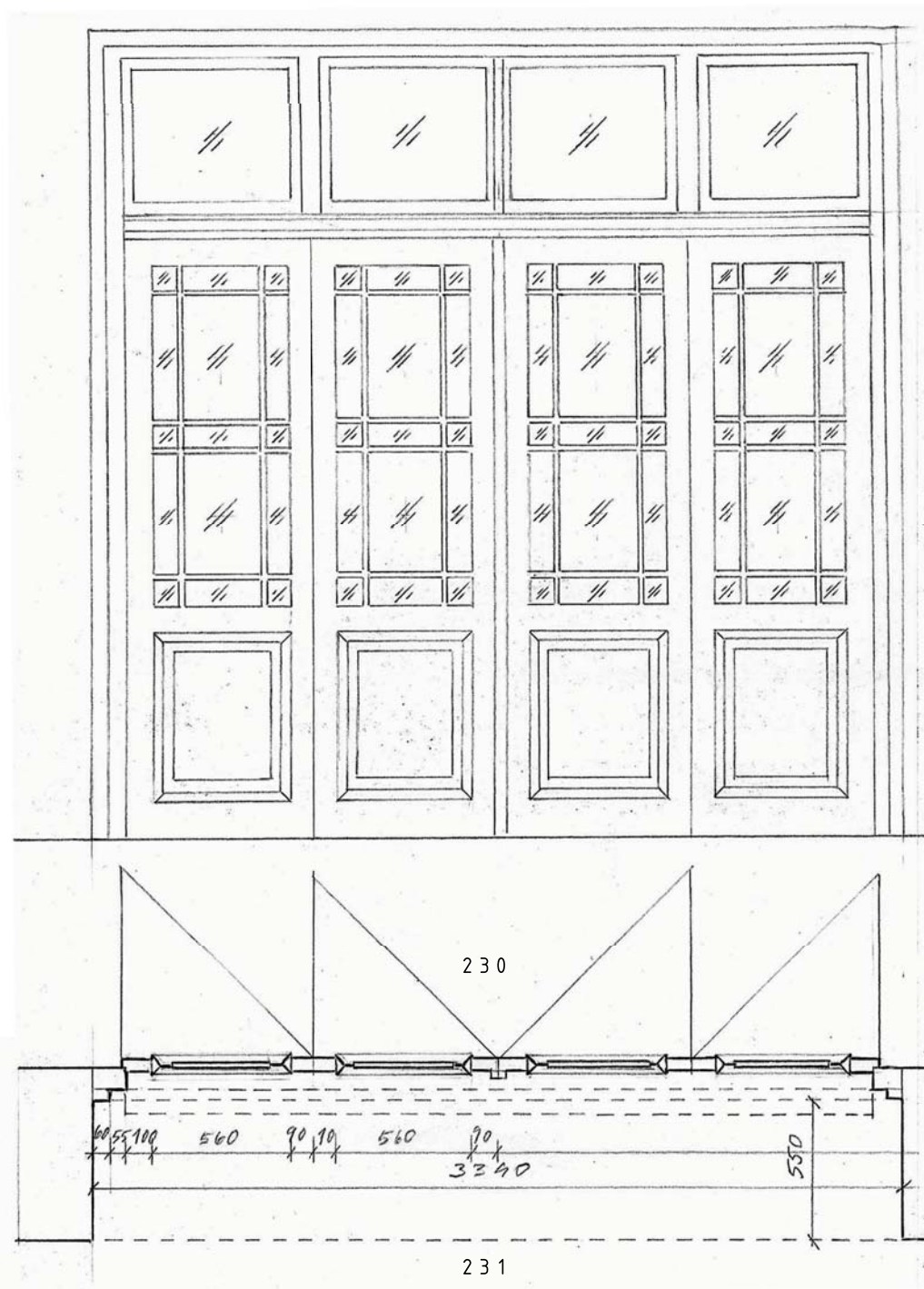

1:20

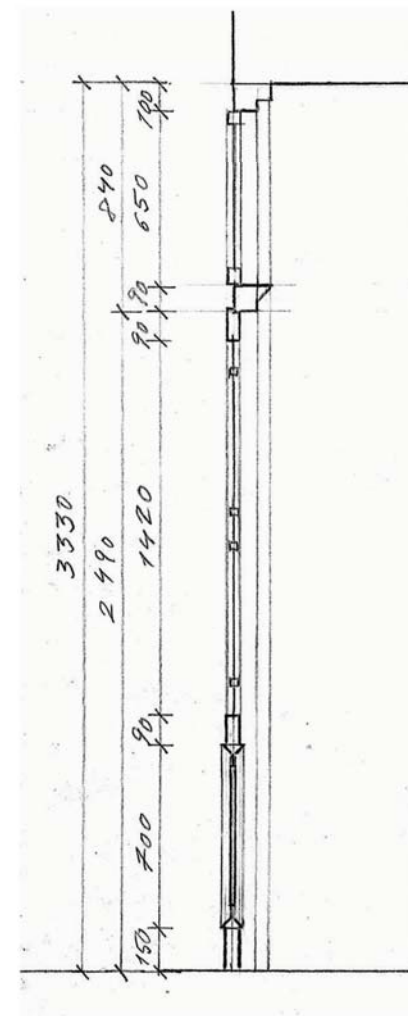
hodnotné truhlářské prvky v interiéru

T.6 T.7

TAB 15

T.8

SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

1:20

T.8

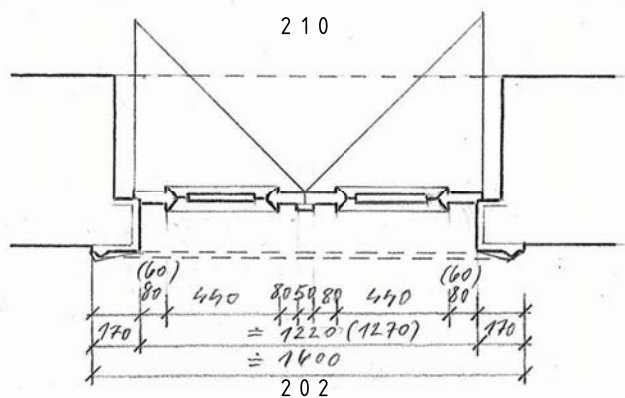
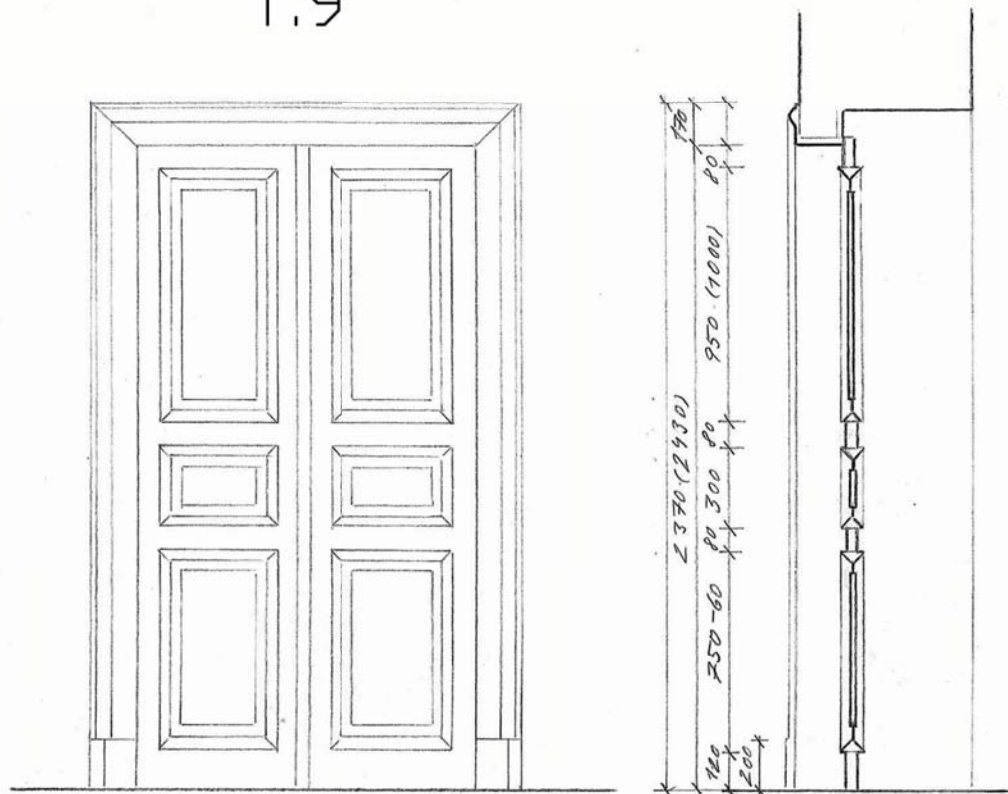
Historická dřevěná stěna s 4 otevíravými díly, díly rámové s 4x1 plnými výplněmi a 4x1 prosklenými výplněmi, nadsvětílík s 4 prosklenými výplněmi, profilované lišty, profilovaná deštěná zárubeň. Povrchová úprava novodobě fládrování. 3390x3300 mm. Mezi 1910-1911.

hodnotné truhlářské prvky v interiéru

T.8

TAB 16

T.9

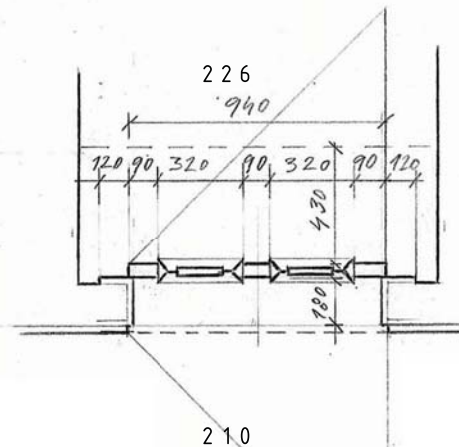
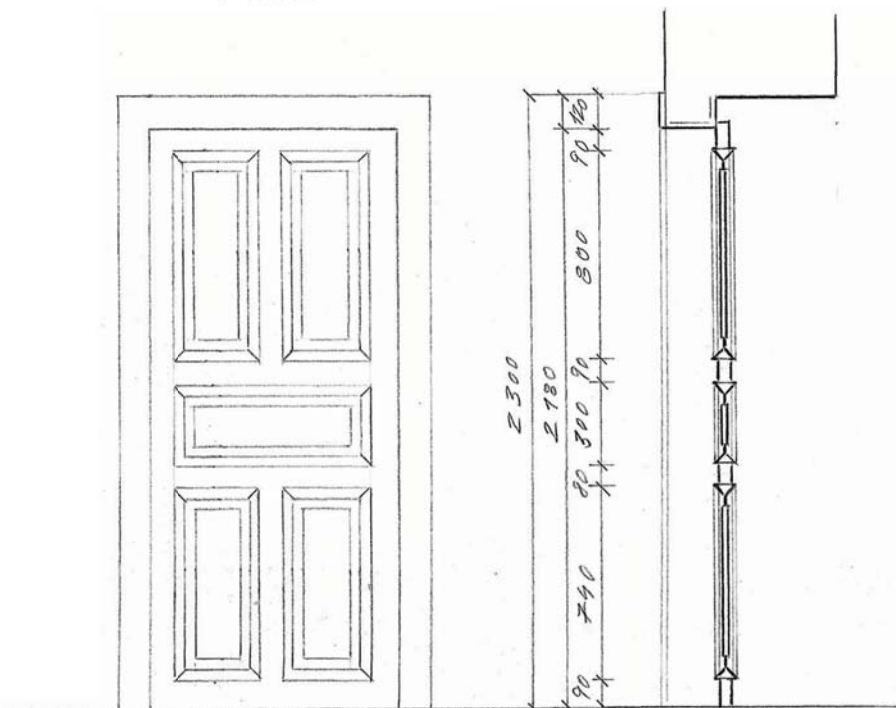
T.9
Historické dveře dřevěné dvoukřídle rámové s 2x1+1+1 plnými výplněmi, profilované lišty, profilovaná deštěná zárubeň. Povrchová úprava novodobě fládrování. 1220x2370 mm. Mezi léty 1897-1911.

SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

1:20

T.10

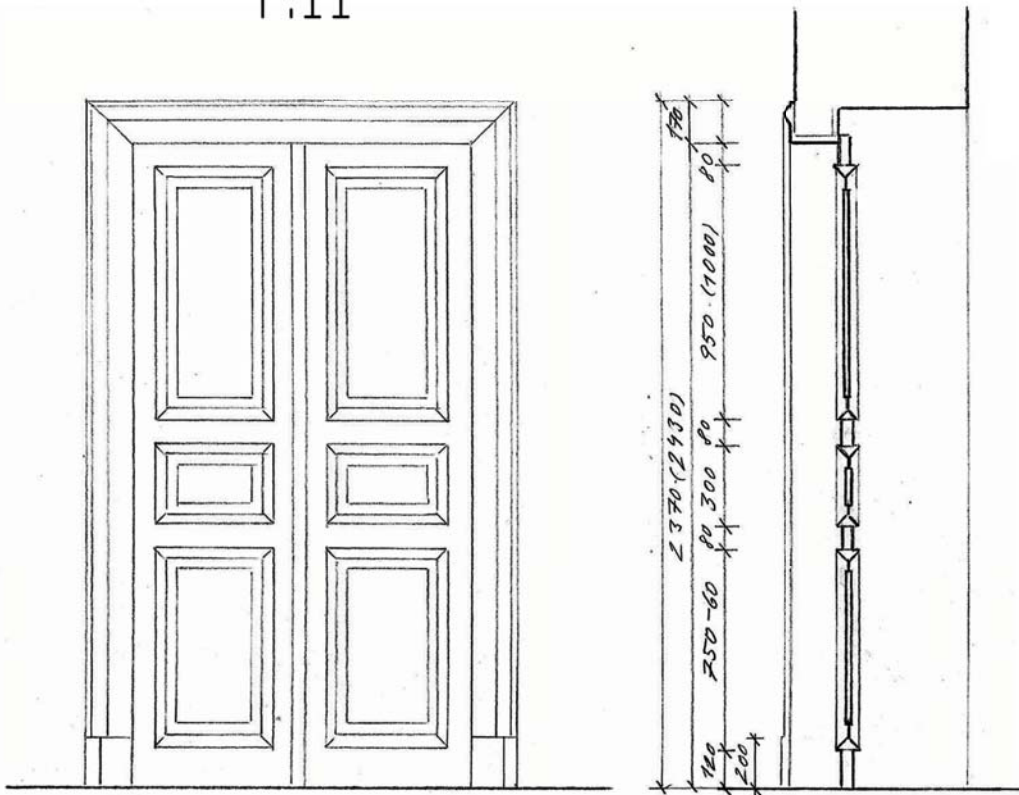
T.10
Historické dveře dřevěné jednokřídle rámové s 2+1+2 plnými výplněmi, profilované lišty, profilovaná deštěná zárubeň. Povrchová úprava novodobě fládrování. 940x2180 mm. Mezi léty 1897-1911.

hodnotné truhlářské prvky v interiéru

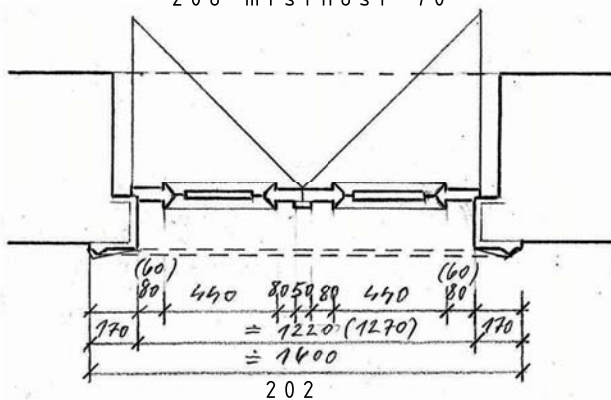
T.9 T.10

TAB 17

T.11

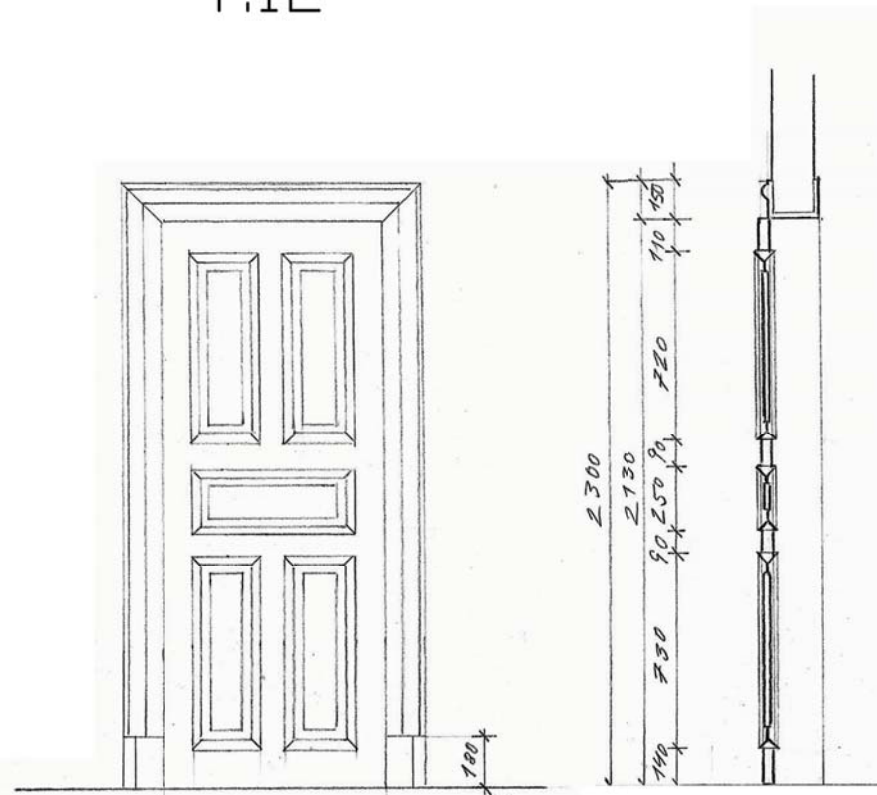

206 místnost 70

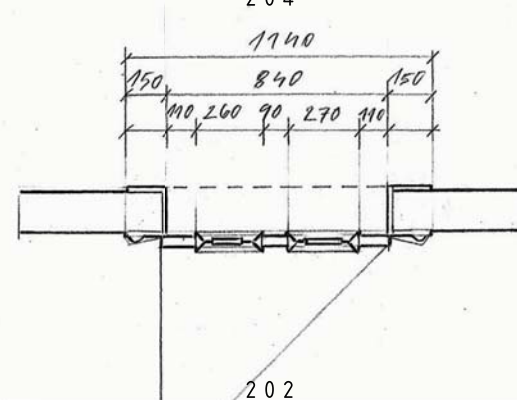

T.11
Historické dveře dřevěné dvoukřídlové rámové s 2x1+1+1 plnými výplněmi, profilované lišty, profilovaná deštěná špaleta horní i boční. Povrchová úprava novodobě fládrování. 1220x2400 mm. Mezi léty 1897-1911.

T.12

204

T.12
Historické dveře dřevěné jednokřídlové rámové s 2+1+2 plnými výplněmi, profilované lišty, profilovaná deštěná zárubeň. Povrchová úprava novodobě fládrování. 840x2130 mm. Mezi léty 1897-1911.

SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

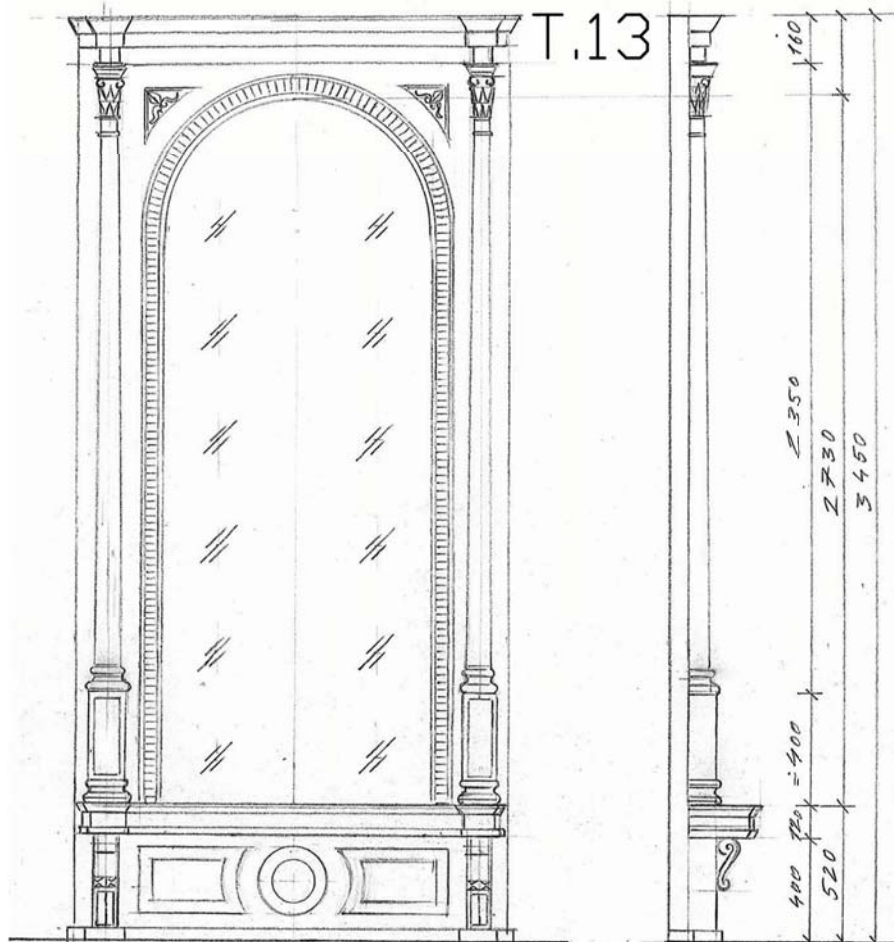

1:20

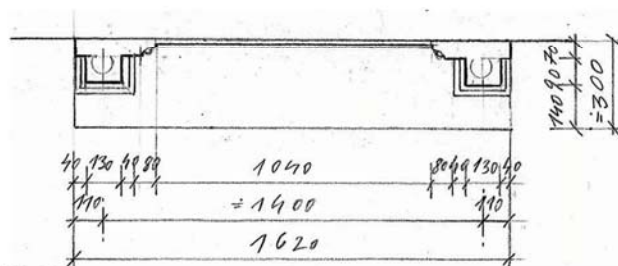
hodnotné truhlářské prvky v interiéru

T.11 T.12

TAB 18

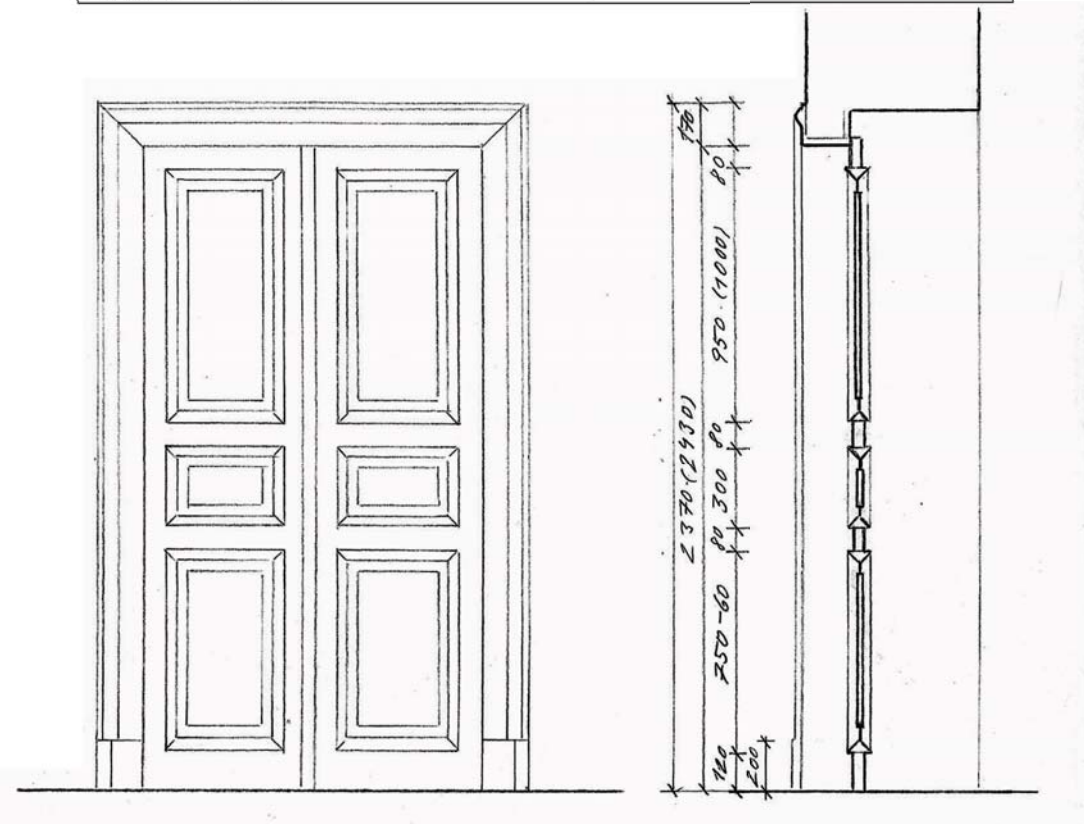
201 a 202

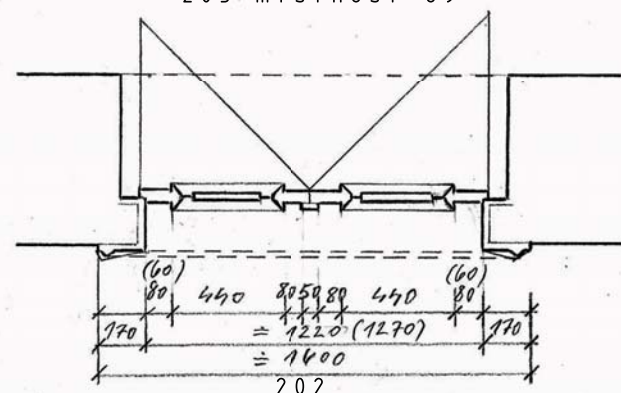
T.13
Historické panó dřevěné se zrcadlem, sloupková edikula, police na konzolách, florentinský motiv s kruhem. Povrchová úprava novodobý krycí nátěr bílá/zlatá. 1620x3450 mm. Asi 1897. 3 ks

T.14

T.14
Historické dveře dřevěné dvoukřídle rámové s 2x1+1+1 plnými výplněmi, profilované lišty, profilovaná deštění špalety horní i boční. Povrchová úprava novodobé fládrování. 1220x2400 mm. Mezi léty 1897-1911.

205 místnost 69

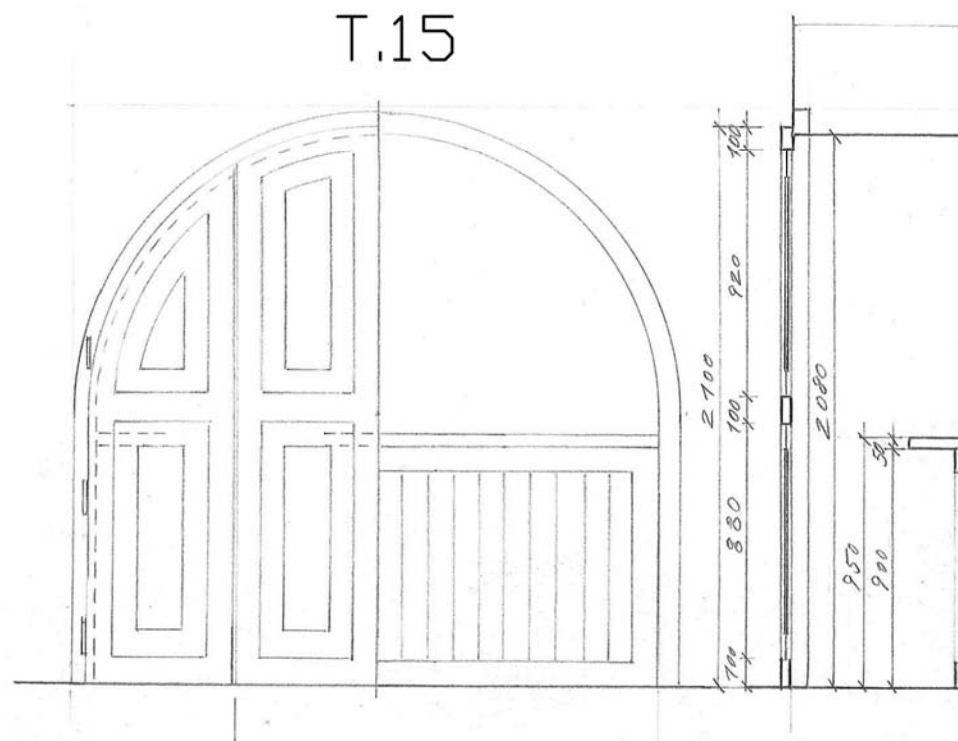
hodnotné truhlářské prvky v interiéru
T.13 T.14 TAB 19

SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

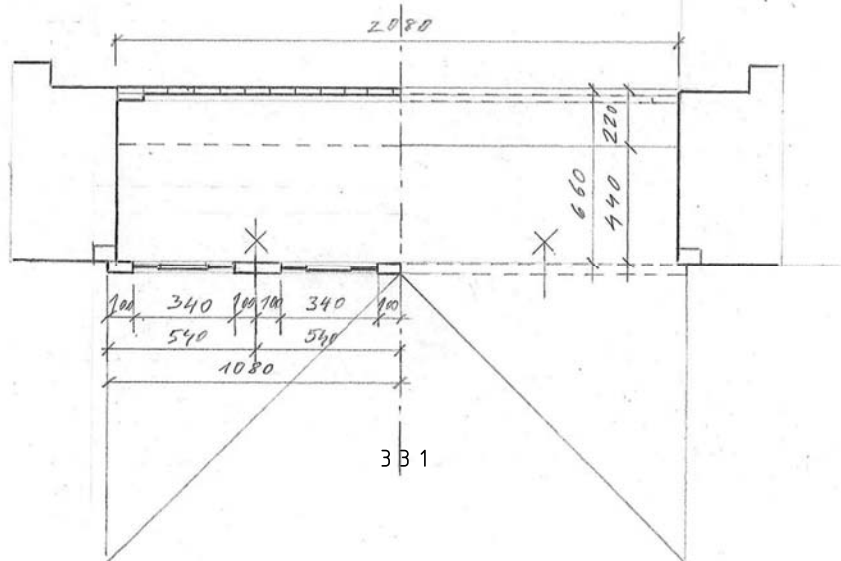

1:20

T.15

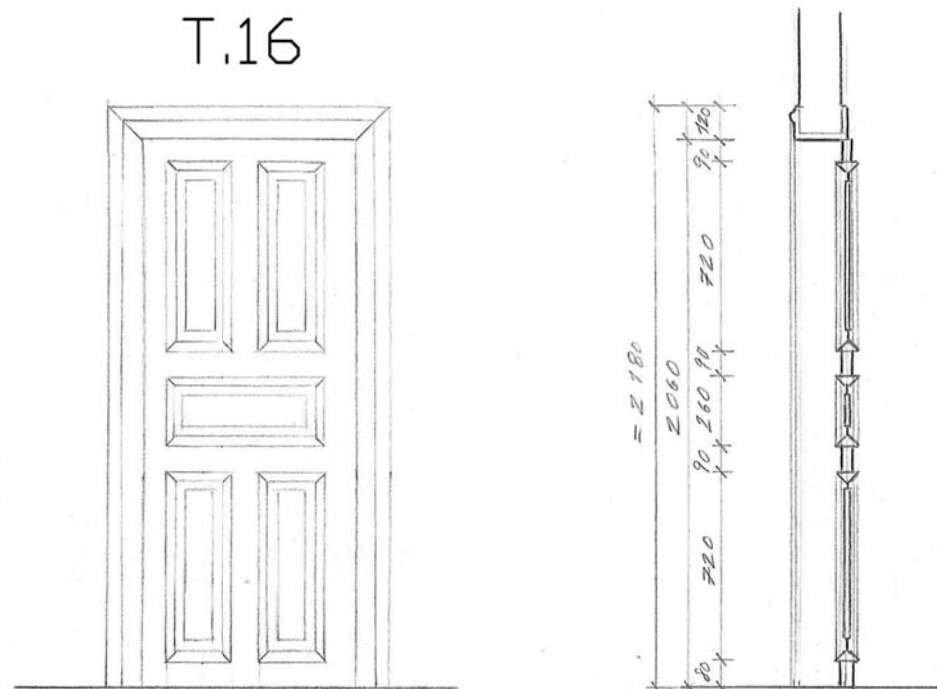

212 velký sál

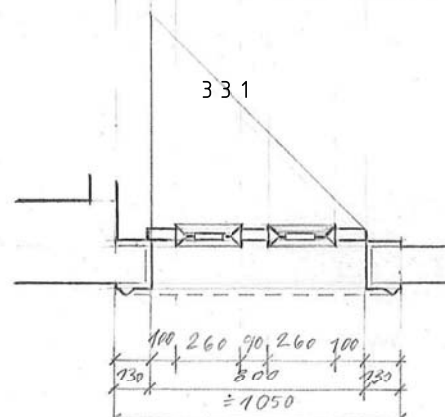

331

T.16

331

330

T.15

Historické zástěny dřevěné čtyřkřídle rámové s 4x1+1 plnými výplněmi, tvarované půlkruhově. Povrchová úprava novodobé fládrování. 2080x2100 mm. Po roce 1910. 2 ks

T.16

Historické dveře dřevěné jednokřídle rámové s 2+1+2 plnými výplněmi, profilované lišty, profilovaná deštěná zárubeň. Povrchová úprava novodobé fládrování. 800x2180 mm. Mezi léty 1897-1911.

SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

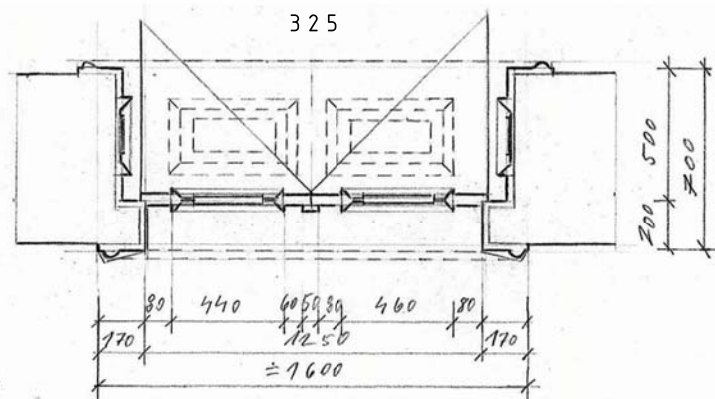
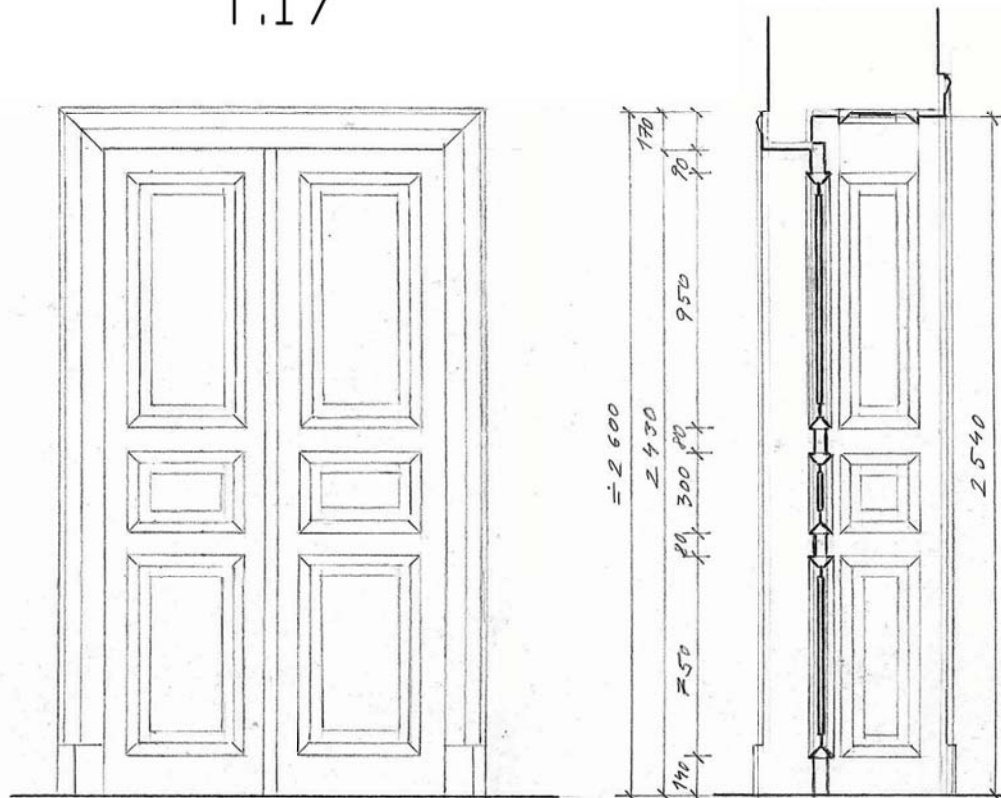
1:20

hodnotné truhlářské prvky v interiéru

T.15 T.16

TAB 20

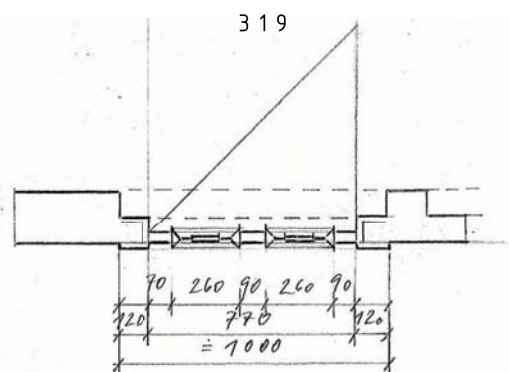
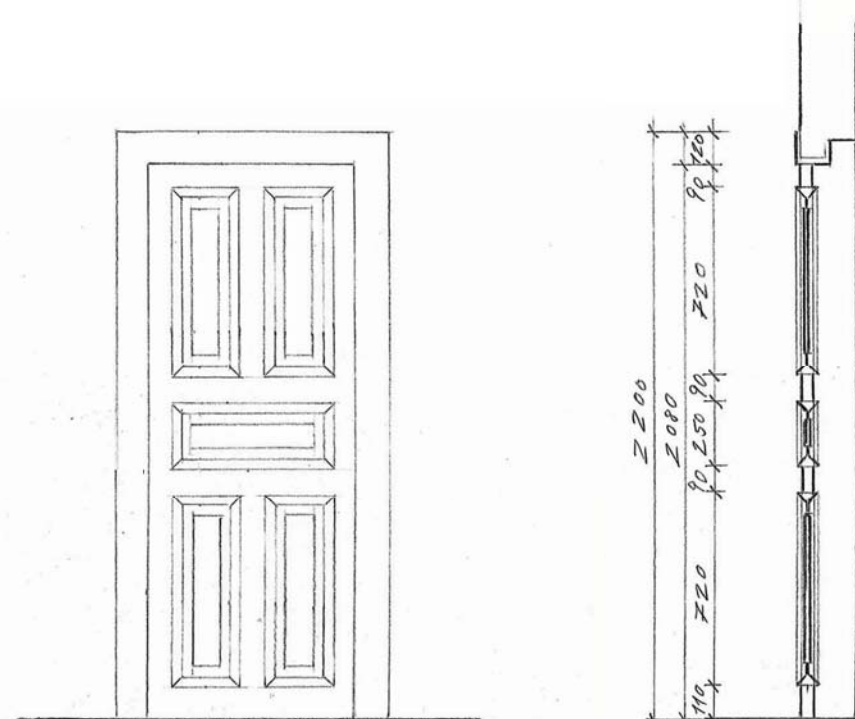
T.17

302

T.17
Historické dveře dřevěné dvoukřídlové rámové s 2x1+1+1 plnými výplněmi, profilované lišty, profilovaná deštěná špaleta horní i boční. Povrchová úprava novodobé fládrování. 1260x2430 mm. Mezi léty 1897-1911.

T.18

302

T.18
Historické dveře dřevěné jednokřídlové rámové s 2+1+2 plnými výplněmi, profilované lišty, profilovaná deštěná zárubeň. Povrchová úprava novodobé fládrování. 770x2080 mm. Mezi léty 1897-1911.

SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

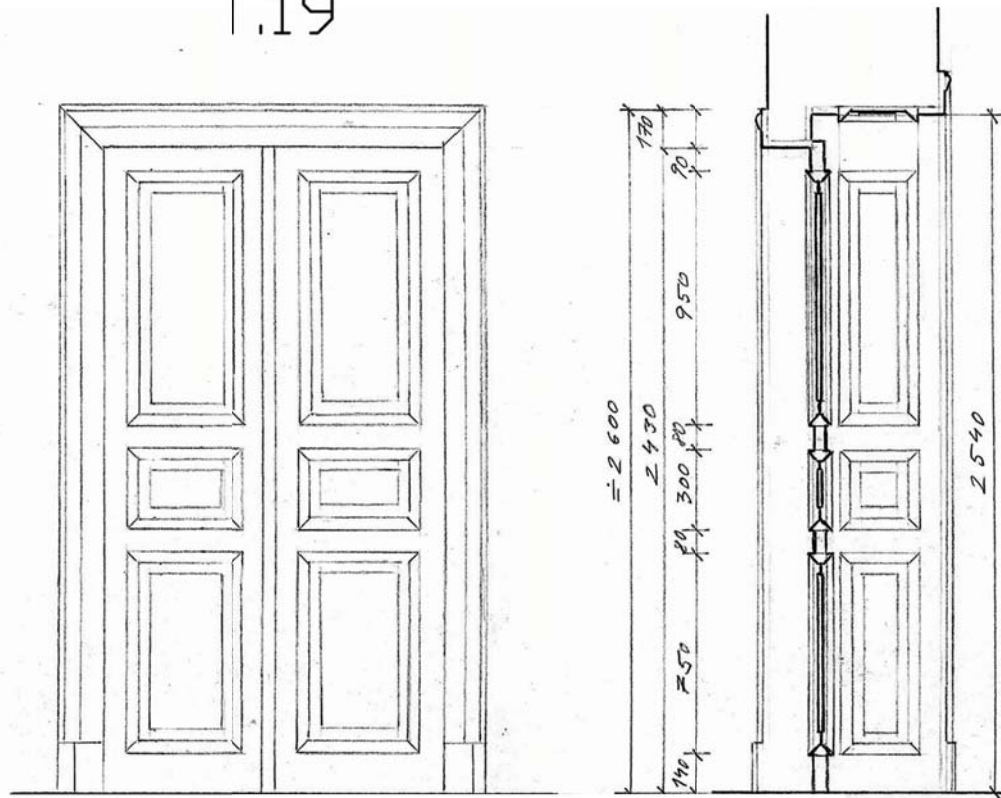

1:20

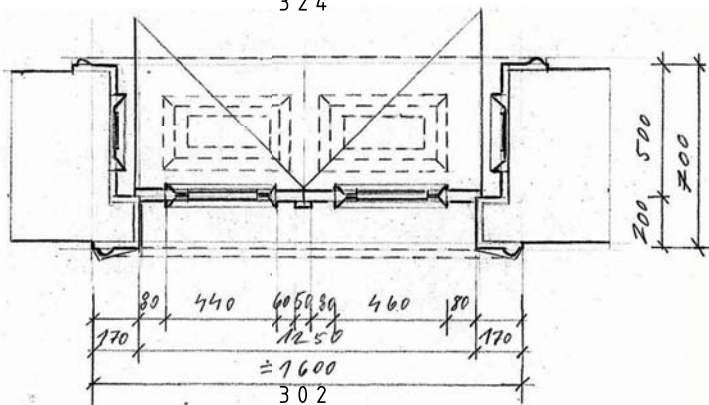
hodnotné truhlářské prvky v interiéru
T.17 T.18

TAB 21

T.19

324

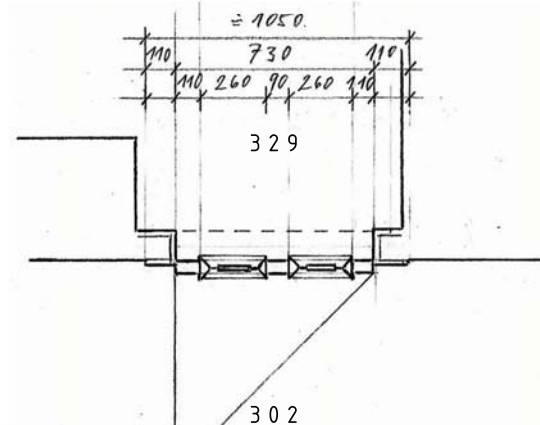
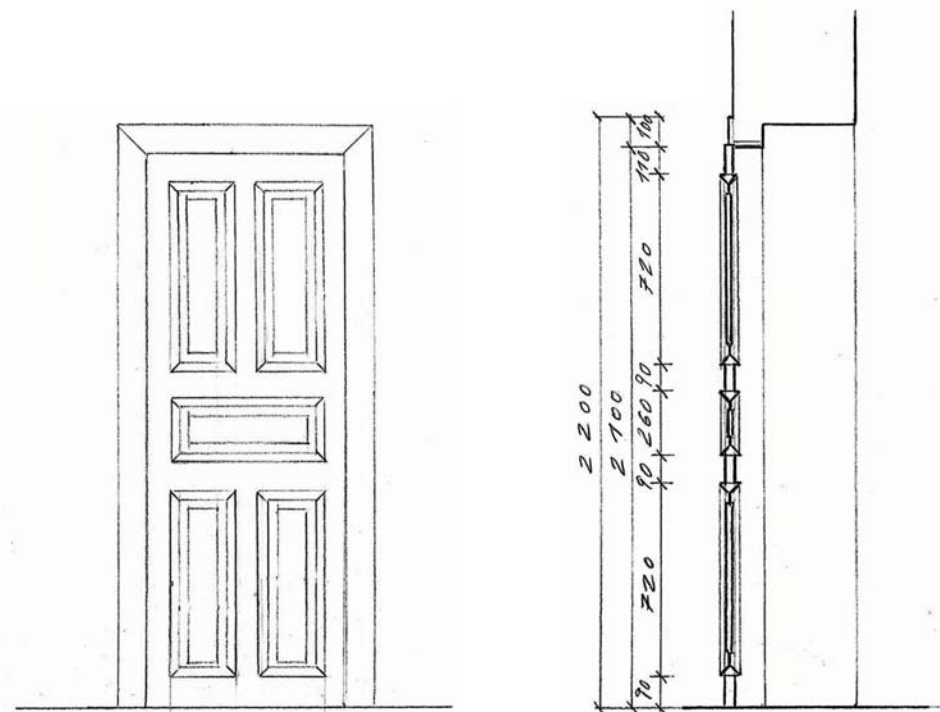
T.19
Historické dveře dřevěné dvoukřídlé rámové s 2x1+1+1 plnými výplněmi, profilované lišty, profilovaná deštění špalery horní i boční. Povrchová úprava novodobé fládrování. 1260x2430 mm. Původně dveře do kaple. Mezi léty 1897-1911.

SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

1:20

T.20

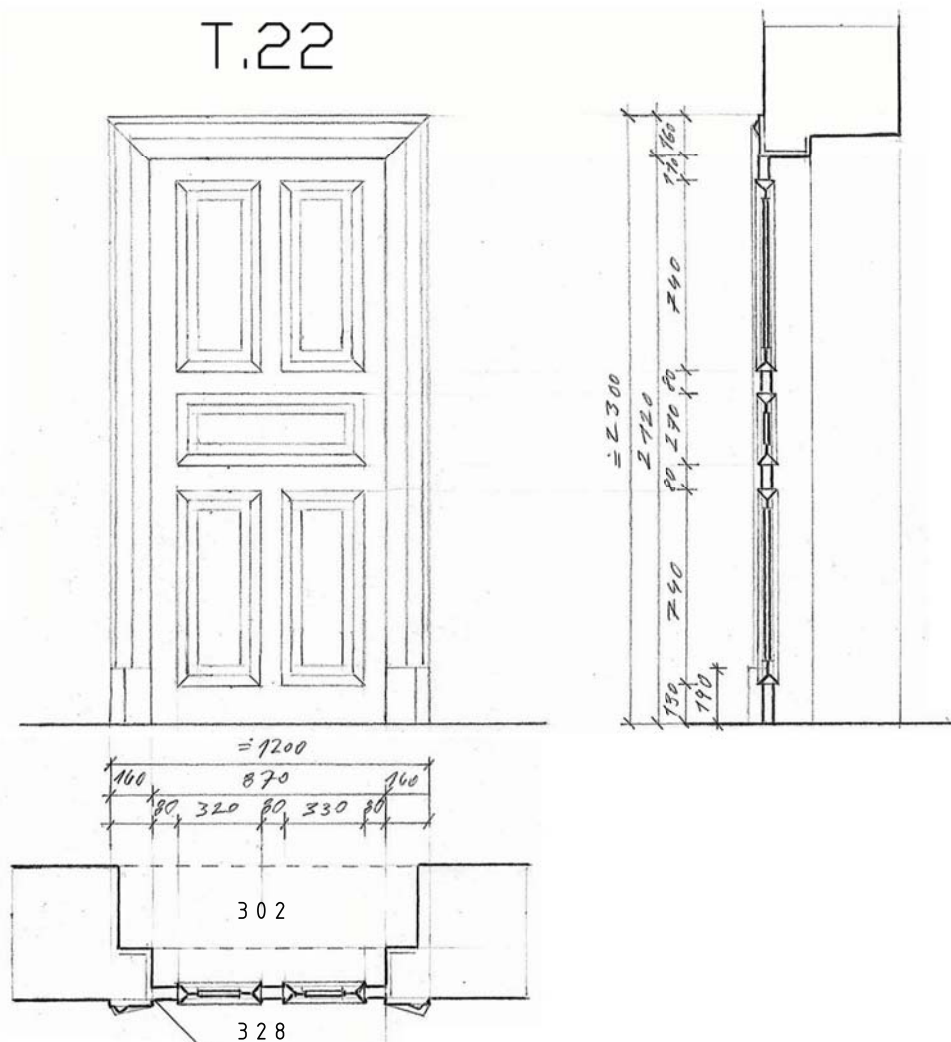
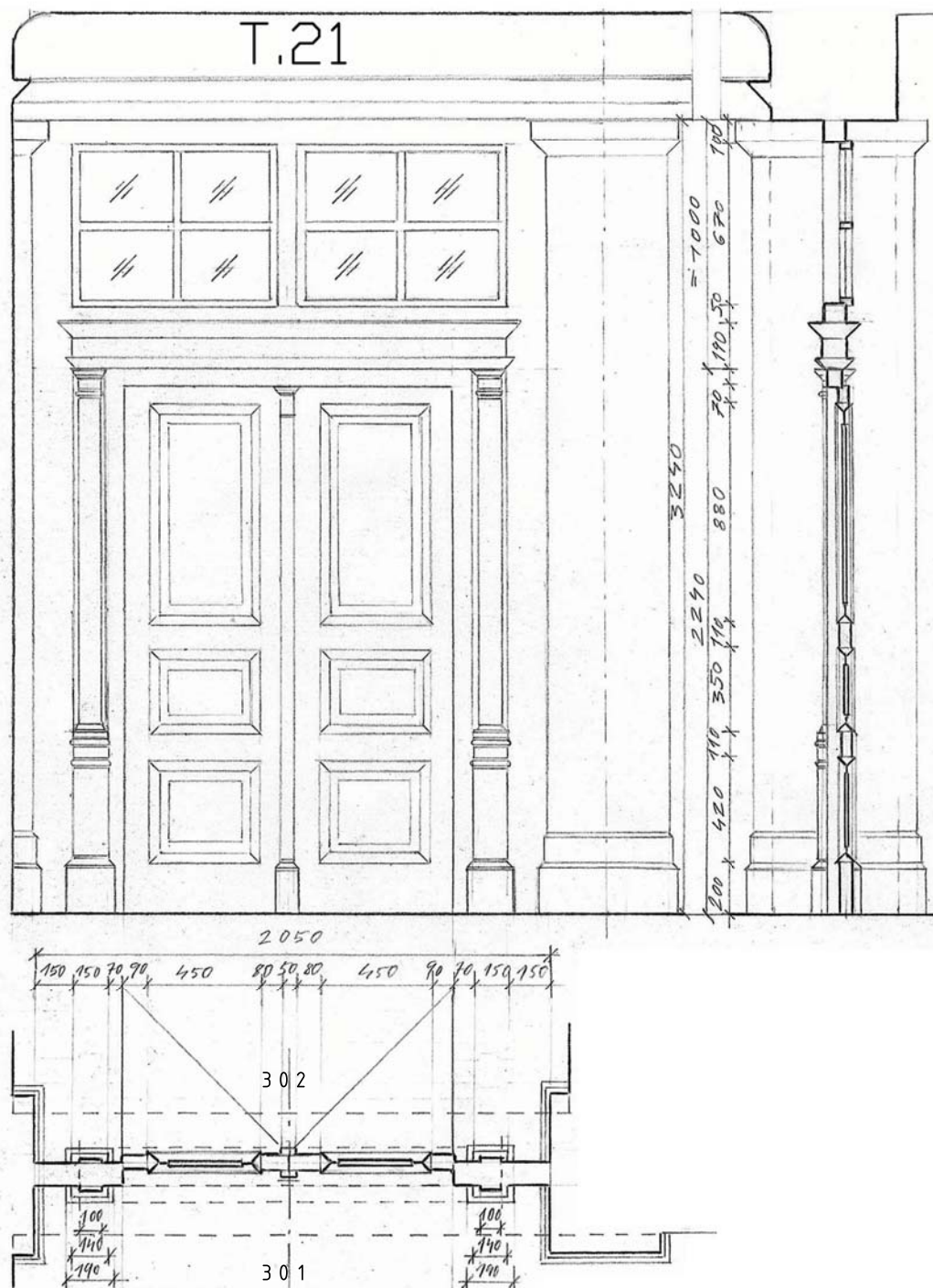

T.20
Historické dveře dřevěné jednokřídlé rámové s 2+1+2 plnými výplněmi, profilované lišty, plochá deštěná zárubeň. Povrchová úprava novodobé fládrování. 730x2100 mm. Asi druhotné umístění. Mezi léty 1897-1911.

hodnotné truhlářské prvky v interiéru

T.19 T.20

TAB 22

SHP Adalbertinum / Inventarizace souborů a prvků

1m 1:20

T.21

Historická stěna dřevěná s 2 dvoukřídlými dveřmi, dveře rámové s 2x1+1+1 plnými výplněmi, nadsvětlík s 2x prosklenými výplněmi, edikula, tj. 2 sloupky a profilovaná římsa. Povrchová úprava novodobé fládrování. 2050x3240 mm, dveře 1330x2170. Mezi léty 1897-1911.

T.22

Historické dveře dřevěné jednokřídlé rámové s 2+1+2 plnými výplněmi, profilované lišty, profilovaná deštěná zárubeň. Povrchová úprava novodobé fládrování. 870x2120 mm. Mezi léty 1897-1911.

hodnotné truhlářské prvky v interiéru

T.21 T.22

TAB 23

T.23

Architectural drawing of a double door with a transom window. The drawing includes a front elevation, a side elevation, and a cross-section. The front elevation shows a double door with a transom window divided into two panes. The side elevation shows the door's profile with a handle. The cross-section shows the door's construction and the transom window's support. Dimensions are provided in millimeters and centimeters. The drawing is labeled 'T.23' and 'SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků'.

T.24

Technical drawing of a door and window assembly. The top part shows a front view of a door with a transom window. The bottom part shows a side view of the door and window assembly.

Dimensions (Top View):

- Overall height: 2210
- Transom window height: 2100
- Door height: 980
- Transom window width: 140, 340, 80
- Door width: 140, 340, 80

Dimensions (Bottom View):

- Overall width: 1090
- Transom window width: 90, 290, 90, 290, 90
- Door width: 110, 110

Historické dveře dřevěné dvoukřídlé rámové s 2x1+1+1 plnými výplněmi, s nadsvětlíkem s 2 prosklenými výplněmi, profilované lišty, profilovaná dešťová zárubeň. Povrchová úprava novodobě fládrování. 1260x2430 mm. 1897-1911.

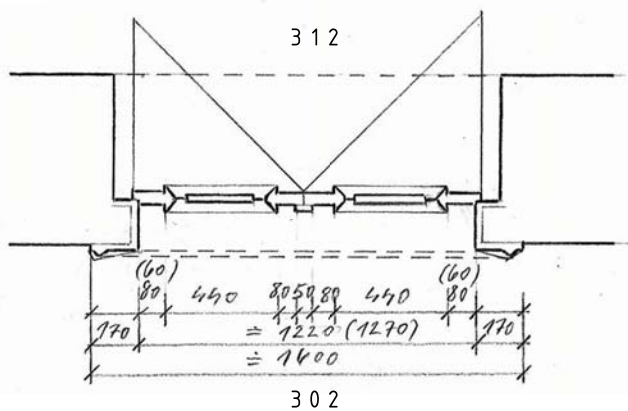
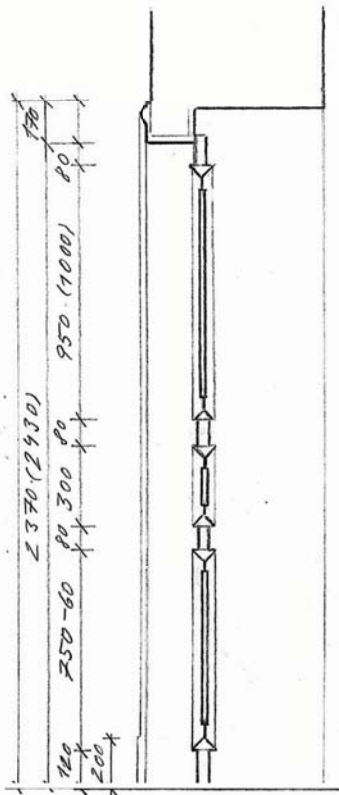
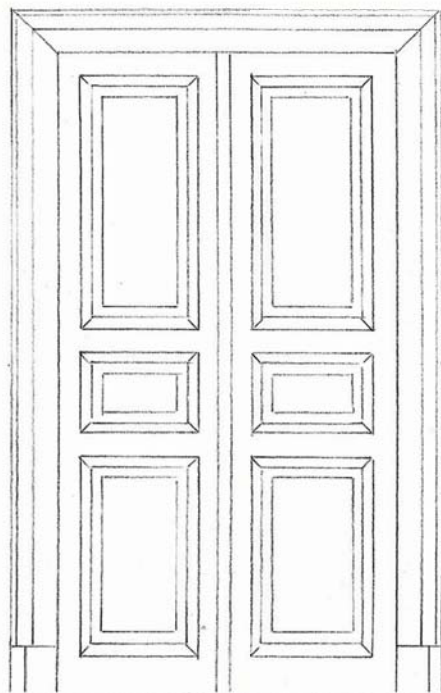
Historické dveře dřevěné jednokřídlé rámové s 1+2+1 výplněmi, nahoře 1 výplň prosklená, plochá deštěná zárubeň. Povrchová úprava novodobé fládrování. 860x2100 mm. Asi druhotné umístění. Po roce 1911.

hodnotné truhlárské prvky v interiéru

T.23	T.24
------	------

TAB 24

T.25

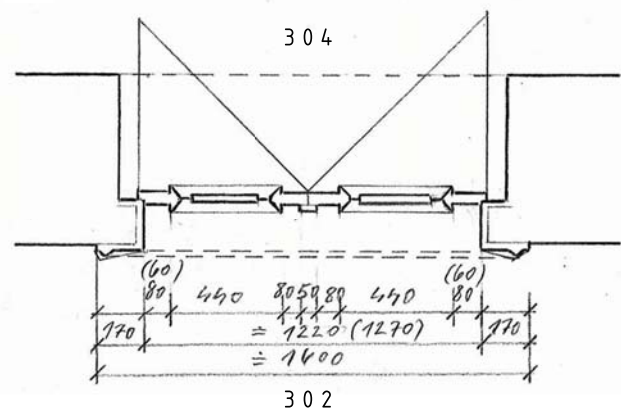
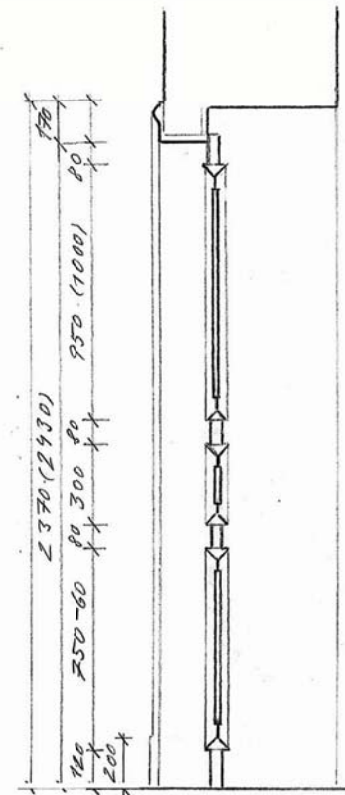
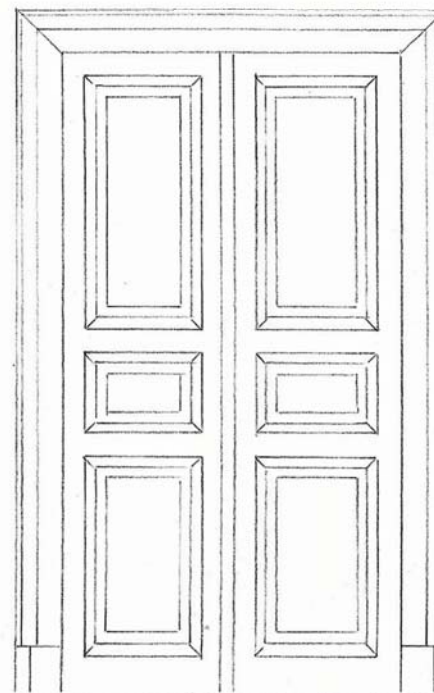
T.25
Historické dveře dřevěné dvoukřídlé rámové s 2x1+1+1 plnými výplněmi, profilované lišty, profilovaná deštění zárubně. Povrchová úprava novodobé fládrování. 1260x2430 mm. Mezi léty 1897-1911.

SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

1:20

T.26

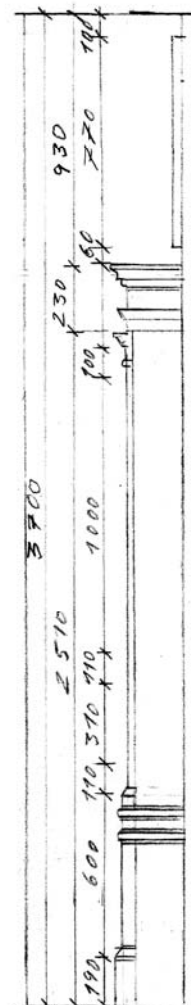
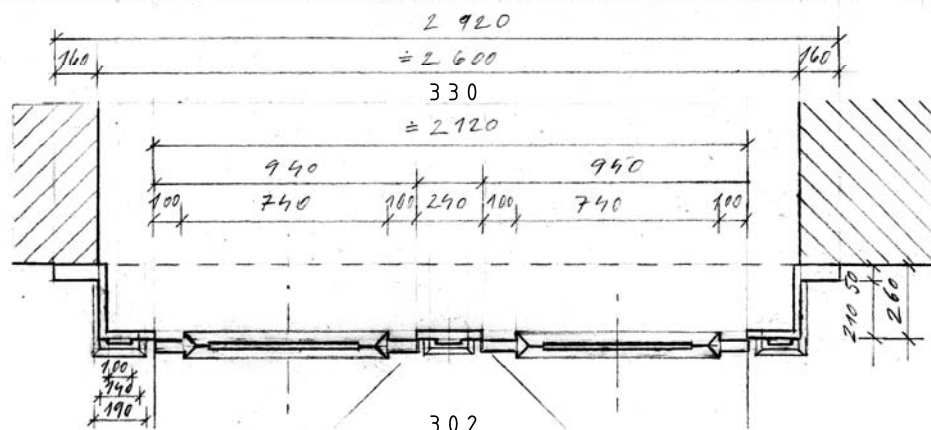
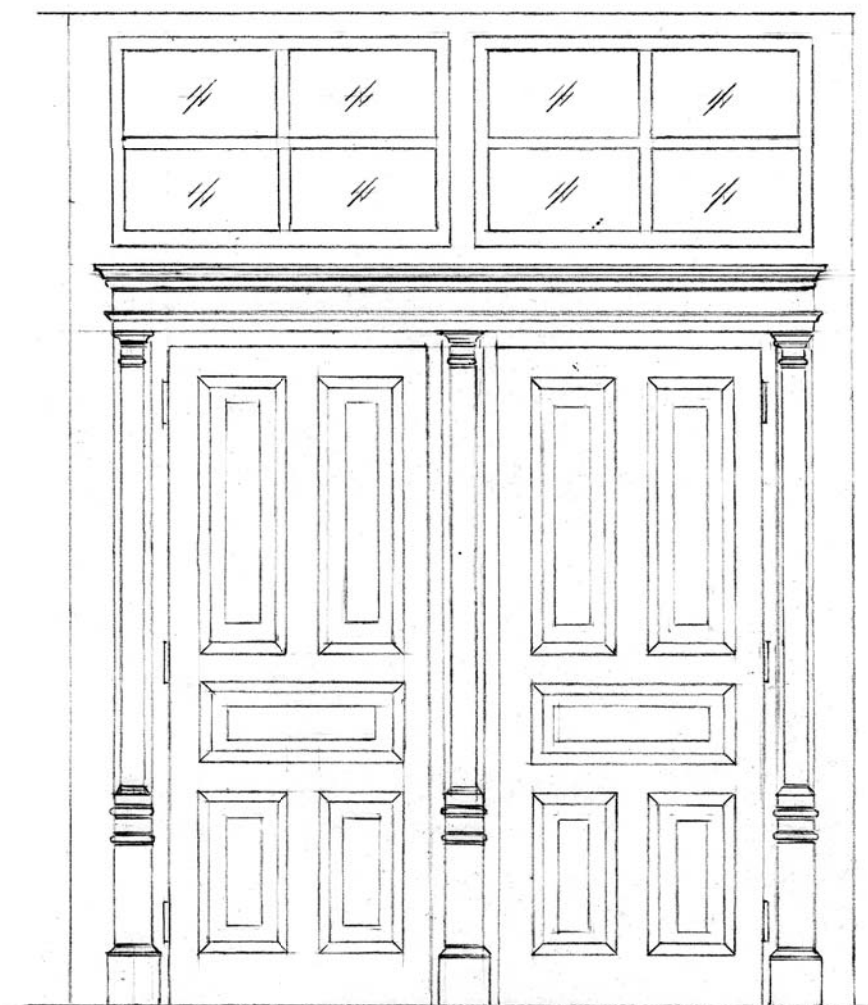

T.26
Historické dveře dřevěné dvoukřídlé rámové s 2x1+1+1 plnými výplněmi, profilované lišty, profilovaná deštění zárubně. Povrchová úprava novodobé fládrování. 1260x2430 mm. Mezi léty 1897-1911.

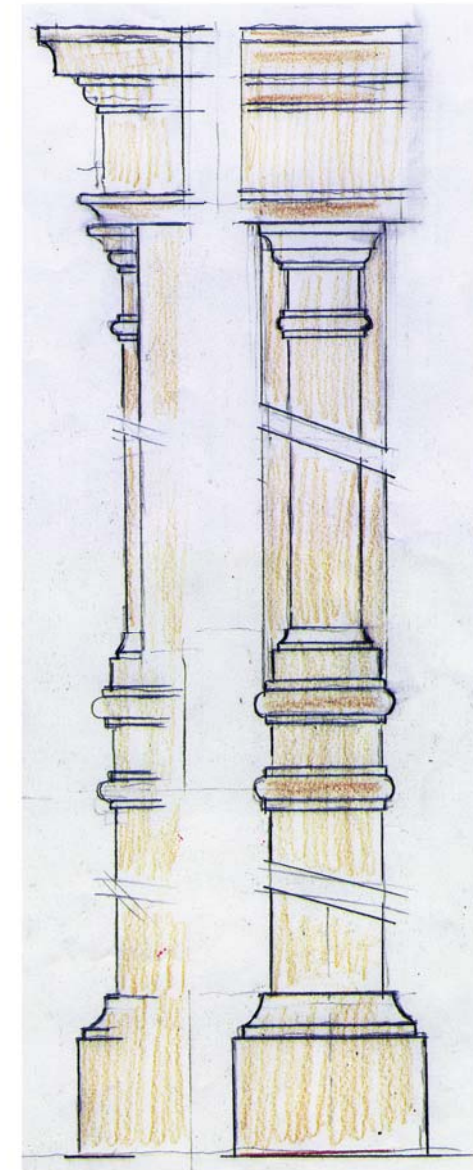
hodnotné truhlářské prvky v interiéru

T.25 T.26

TAB 25

T.27

SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

1:20

T.27

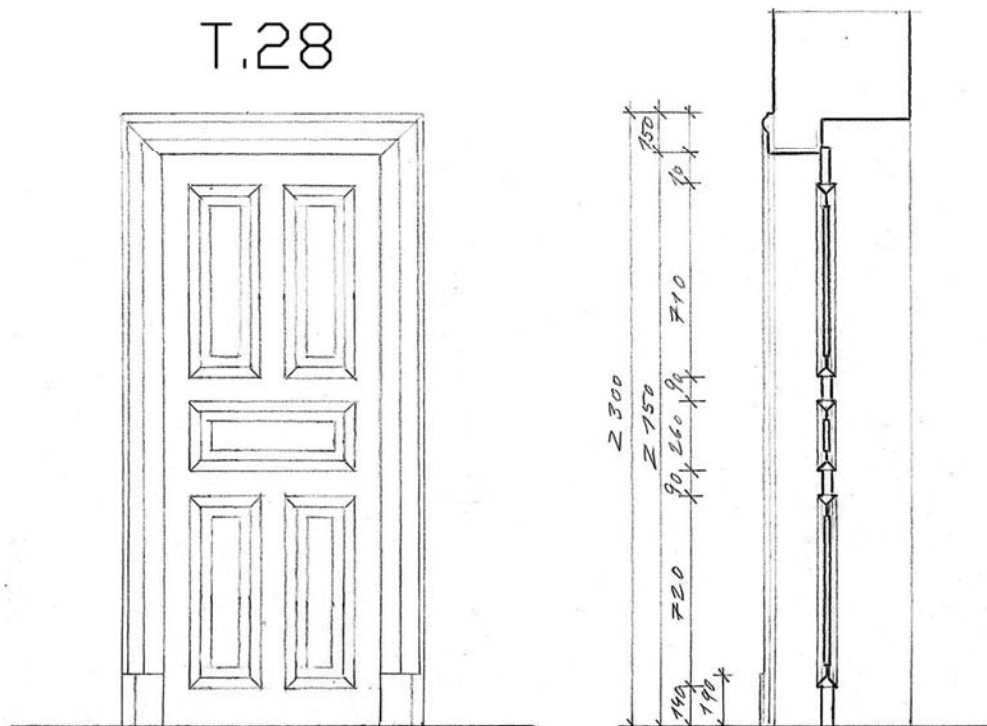
Historická stěna dřevěná s 2 jednokřídlými dveřmi, dveře rámové s 2x2+1+2 plnými výplněmi, nadsvětlík s 2x4 prosklenými výplněmi, edikula, tj. 3 sloupky a profilovaná římsa. Povrchová úprava novodobé fládrování. 2900x3700x210 mm, dveře 2x 960x251 mm. Mezi léty 1897-1911.

T.27

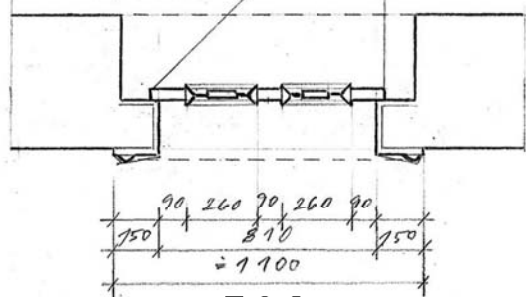
hodnotné truhlářské prvky v interiéru

TAB 26

T.28

303

302

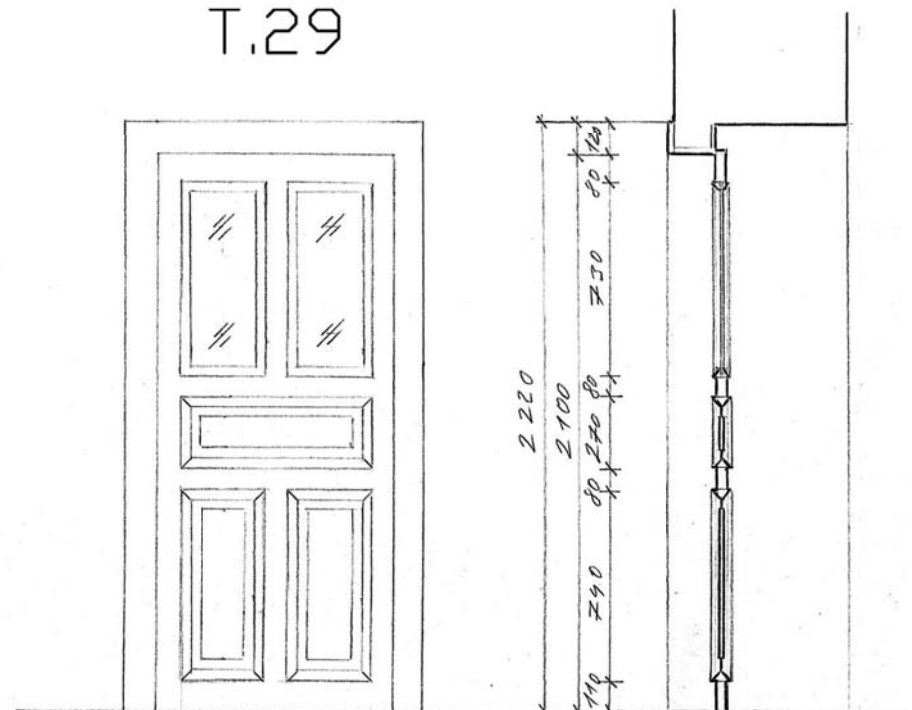
T.28
Historické dveře dřevěné jednokřídle rámové s 2+1+2 plnými výplněmi, profilované lišty, profilovaná deštěná zárubeň. Povrchová úprava novodobé fládrování. 810x2150 mm. Asi druhotné umístění. Mezi léty 1897-1911.

SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

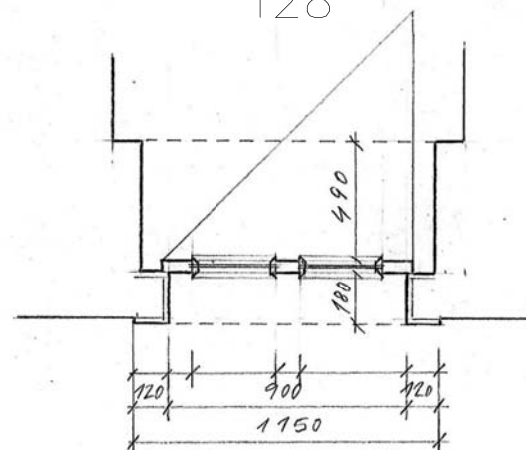

1:20

T.29

128

124

T.29 1.NP
Historické dveře dřevěné jednokřídle rámové s 2+1+2 výplněmi, 2 horní výplně prosklené, profilované lišty, plochá deštěná zárubeň. Povrchová úprava bílý nátěr. 900x2100 mm. Mezi léty 1897-1911.

hodnotné truhlářské prvky v interiéru

T.28 T.29

TAB 27

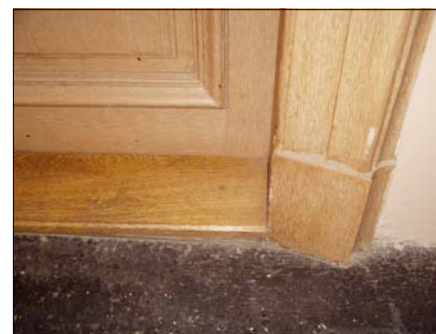

příklad dveří dvoukřídlých 2.NP

T.14

typické detaily prvků

příklad dveří jednokřídlých 1.NP

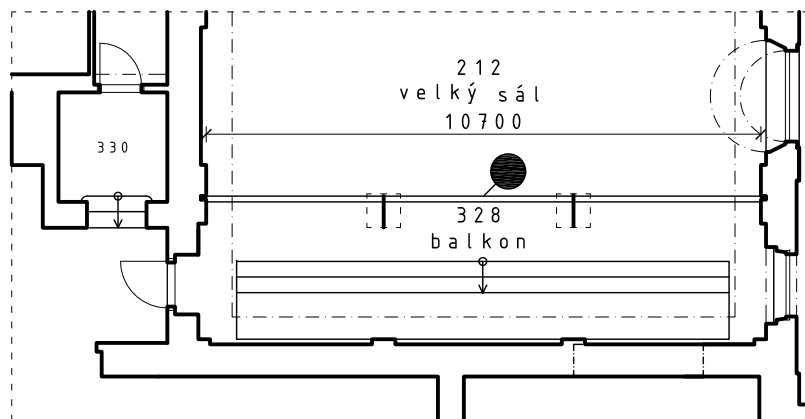
T.22

SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

T.details

Historické dveře dřevěné rámové s plnými výplněmi, profilované lišty, profilovaná deštění zárubně. Povrchová úprava novodobé fládrování. Typické příklady dvoukřídlých a jednokřídlých prvků v dochovaných pozicích. Asi 1897.

hodnotné truhlářské prvky v interiéru
T.DETAILY TAB 28

půdorys 3.NP 1:100

T.30

střední díl avers

celkový pohled

střední díl revers

SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

T.30

Historické zábradlí balkonu dřevěné trojdílné, deskový korpus, výplně, vně profilované lišty, florentinský motiv s rámci a kruhy. Povrchová úprava novodobý nátěr, cca 10700x250x1100 mm (díly cca 3500 mm). Asi 1897.

T.30

hodnotné truhlářské prvky v interiéru

TAB 29

pano se zrcadlem

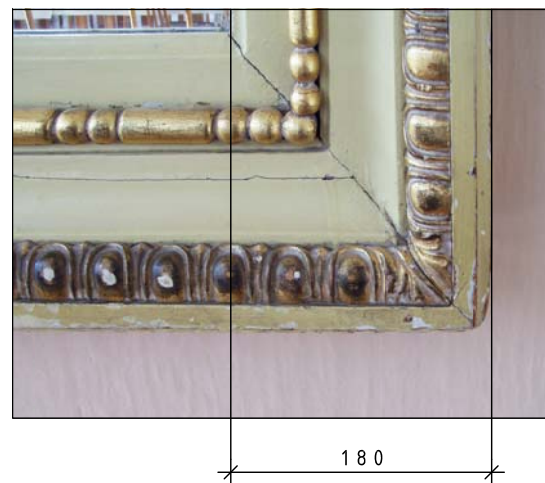
T.13
Historické panó dřevěné se zrcadlem, sloupková edikula, police na konzolách, florentinský motiv s kruhem. Povrchová úprava novodobý krycí nátěr bílá/růžová/zlatá. 1620x3450 mm. Asi 1897. 3 ks

T.13

obdélné zrcadlo ve velkém sále

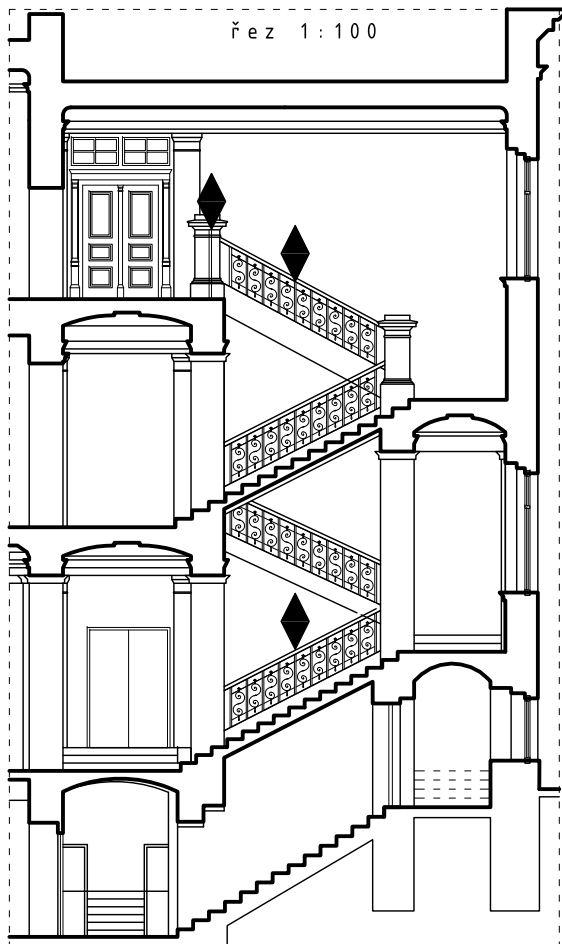
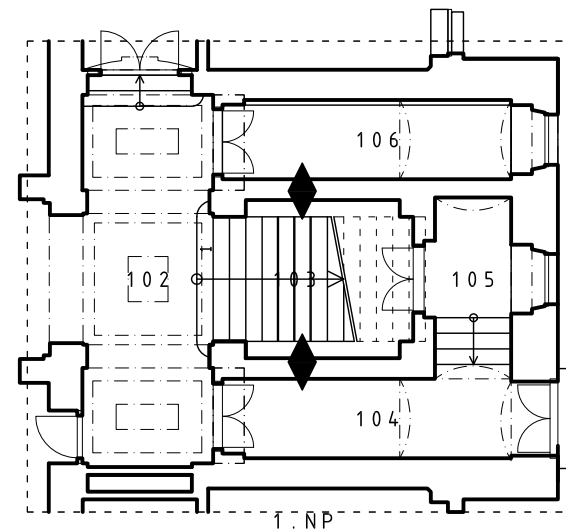
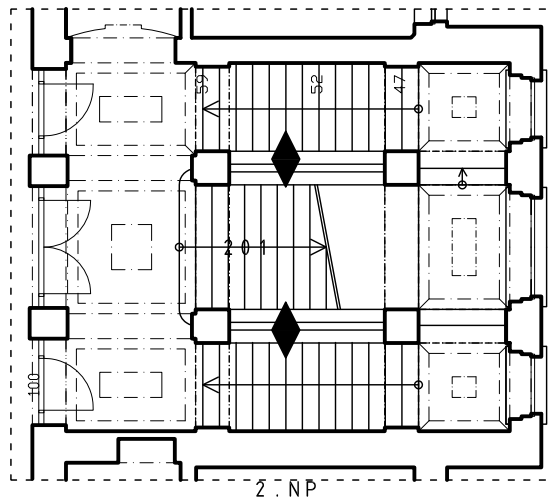
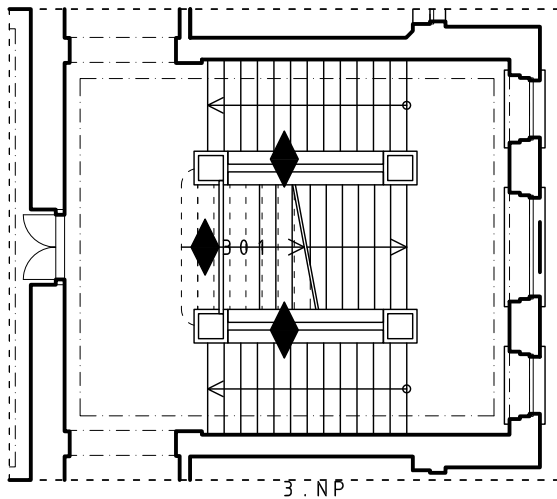
T.31

SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

T.31
Historické zrcadlo obdélné ve velkém sále, profilovaný dřevěný rám s klasickými motivy perlovce a vejcovce. Povrchová úprava starší nátěry, motivy zlacené. cca 2300x1500 mm (rám šíře 180 mm). Asi 1897.

hodnotné truhlářské prvky v interiéru
T.13 T.31 TAB 30

půdorysy 1:100

konzolka pro madlo

Z.1

SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

Z.1
Historické zábradlí z profilovaných tyčí (á 300 mm) a esovitě tvarovaných výplní z 1. NP do 3. NP na hlavním schodišti, tyče zapuštěny do stupňů shora, propojeny pruty, na výplni motiv masky a rozvilin. Povrchová úprava novodobý "zlatý" náter. Sériová výroba dílců, litina. 1897.

hodnotné kovové prvky v interiéru

Z.1

TAB 31

pano se zrcadlem

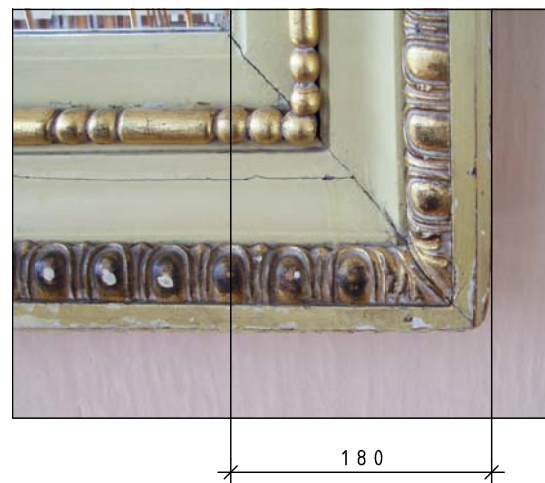
T.13
Historické panó dřevěné se zrcadlem, sloupková edikula, police na konzolách, florentinský motiv s kruhem. Povrchová úprava novodobý krycí nátěr bílá/růžová/zlatá. 1620x3450 mm. Asi 1897. 3 ks

T.13

obdélné zrcadlo ve velkém sále

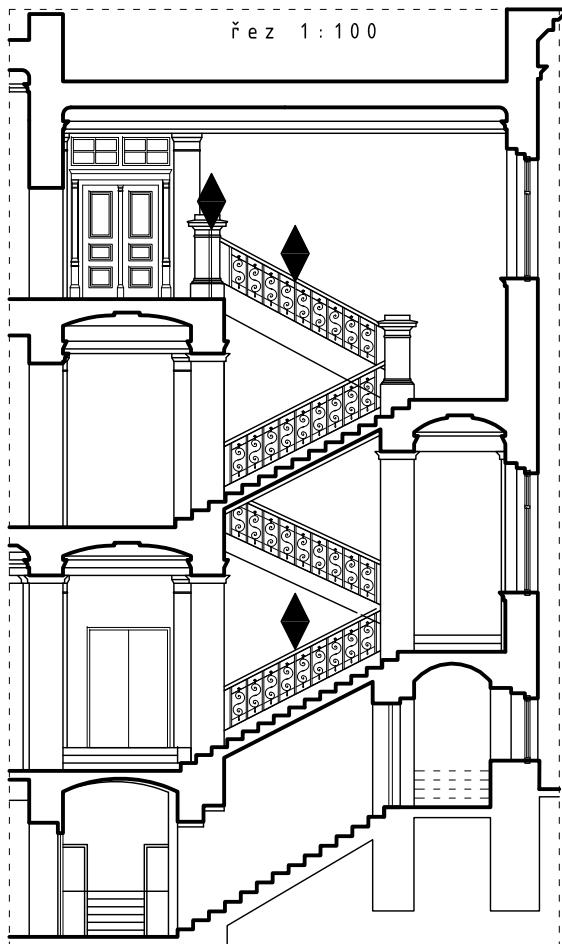
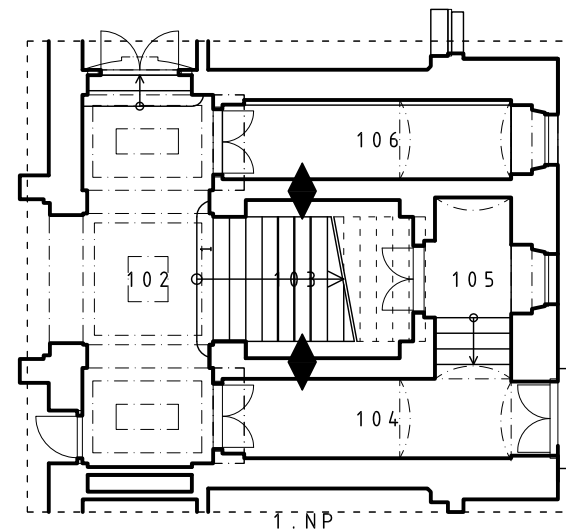
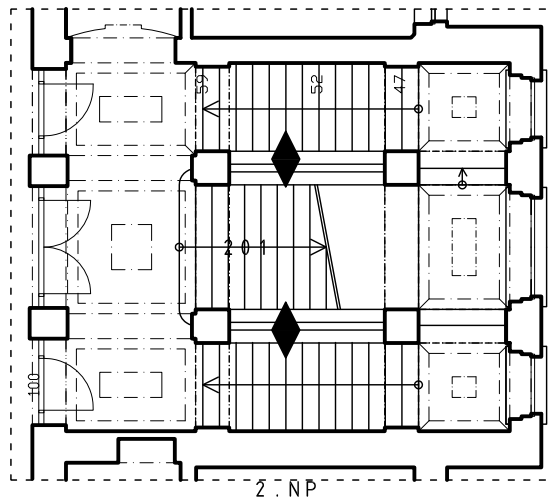
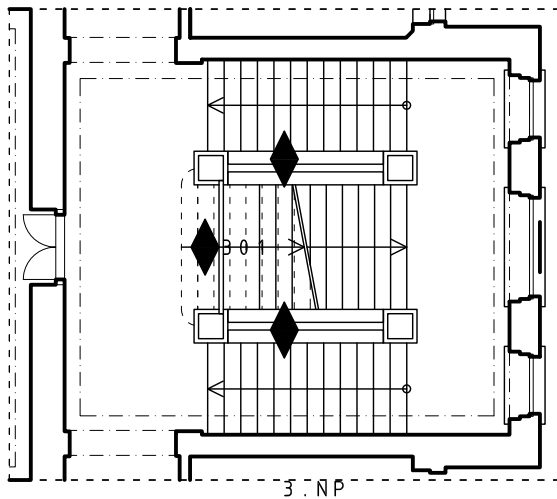
T.31

SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

T.31
Historické zrcadlo obdélné ve velkém sále, profilovaný dřevěný rám s klasickými motivy perlovce a vejcovce. Povrchová úprava starší nátěry, motivy zlacené. cca 2300x1500 mm (rám šíře 180 mm). Asi 1897.

hodnotné truhlářské prvky v interiéru
T.13 T.31 TAB 30

půdorysy 1:100

konzolka pro madlo

Z.1

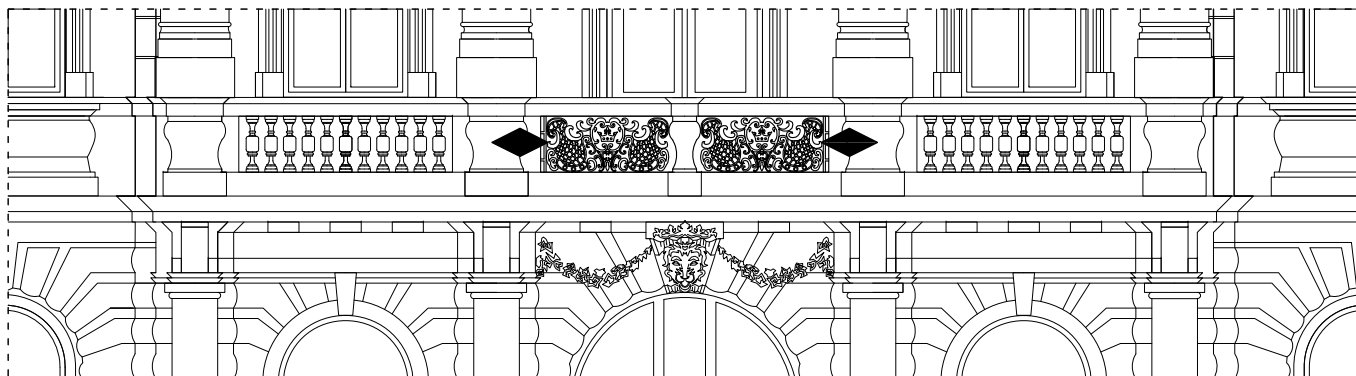
SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

Z.1
Historické zábradlí z profilovaných tyčí (ø 300 mm) a esovitě tvarovaných výplní z 1. NP do 3. NP na hlavním schodišti, tyče zapuštěny do stupňů shora, propojeny pruty, na výplni motiv masky a rozvilin. Povrchová úprava novodobý "zlatý" náter. Sériová výroba dílců, litina. 1897.

hodnotné kovové prvky v interiéru

Z.1

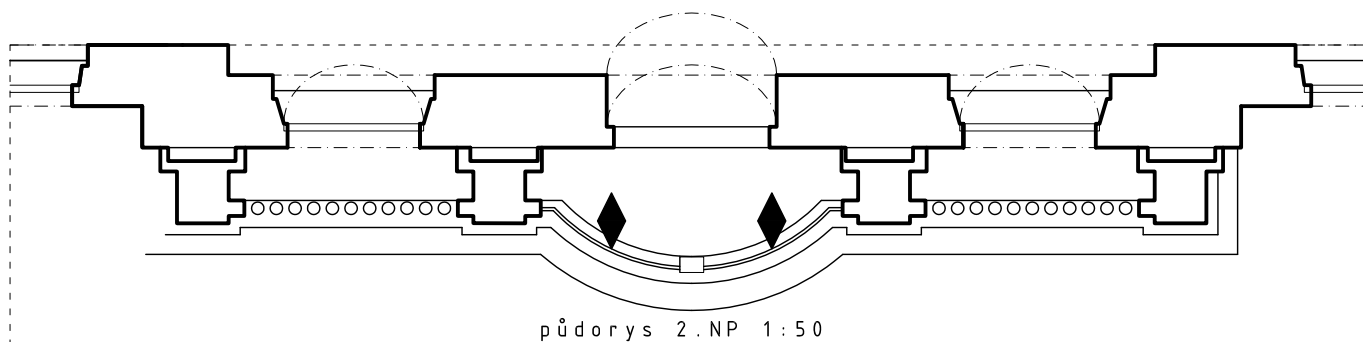
TAB 31

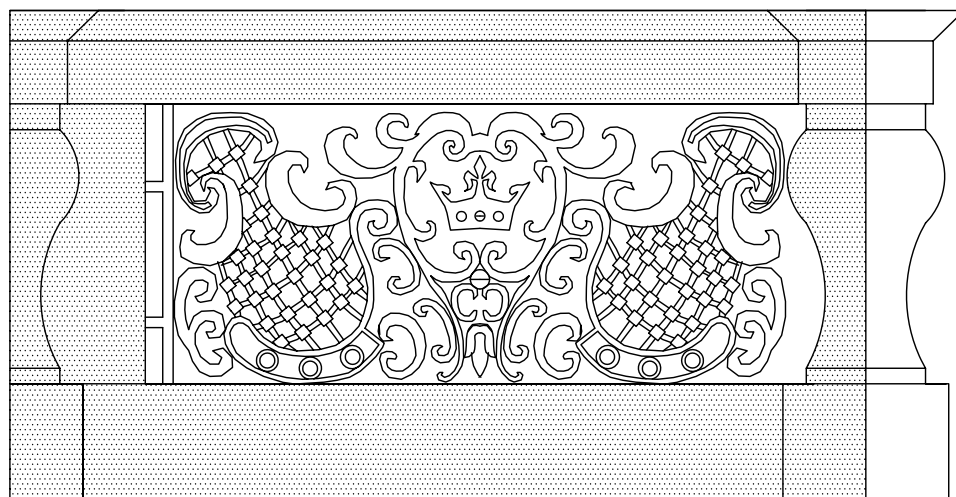
pohled severozápad 1:50

Z.3

půdorys 2.NP 1:50

SHP Adalbertinum / inventarizace souborů a prvků

Z.3
Historické kovové zábradlí dvojdílné na balkoně 2.NP v exteriéru jihozápadního průčelí, konvexně klenuté díly vložené mezi pískovcové sloupky, bohatě strukturovaná mřížovina s rozvilinami, síčkou a korunkou. 2x1400x540 mm uměleckozámečnické individuální zpracování, železo. Povrchová úprava druhotné nátěry kovu 1897.

hodnotné kovové prvky v exteriéru

Z.3

TAB 32